DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TURGUTLU DAĞ KÖYLERİNİN TARİHİ ÇEVRE DOKUSU

Gülser ÖZGÖKÇELER

Kasım, 2014
İZMİR

TURGUTLU DAĞ KÖYLERİNİN TARİHİ ÇEVRE DOKUSU

Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Mimarlık Anabilim Dalı, Restorasyon Programı

Gülser ÖZGÖKÇELER

Kasım, 2014
İZMİR

YÜKSEK LİSANS TEZİ SINAV SONUÇ FORMU

GÜLSER ÖZGÖKÇELER tarafından **PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ** yönetiminde hazırlanan **"TURGUTLU DAĞ KÖYLERİNİN TARİHİ ÇEVRE DOKUSU"** başlıklı tez tarafımızdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Eti AKYÜZ LEVİ

Yönetici

Doç.Dr. Nezihat Köşklük Kaya

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Hülya Koç

Jüri Üyesi

Prof.Dr. Ayşe OKUR
Müdür
Fen Bilimleri Enstitüsü

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim ve tez hazırlık sürecimin her aşamasında desteğini esirgemeyen, değerli fikirleri ve eleştirileri ile araştırmama destek veren, bana her konuda yardımcı olan ve yol gösteren saygıdeğer tez danışmanım Prof. Dr. Eti Akyüz Levi'ye teşekkürü bir borç bilirim.

Turgutlu'da sürdürdüğüm çalışmalarım sırasında bana her türlü destek ve yardımı sağlayan Pekmezci ve Meşe ailelerine teşekkürlerimi sunarım.

Arşiv çalışmalarım sırasında dijital haritalara ulaşmamı sağlayan Manisa İl Özel İdaresi çalışanlarına verdikleri desteklerden dolayı teşekkür ederim.

Alan çalışmalarım için evlerinin kapılarını açan ve misafirperverlikleri ile yardımlarını esirgemeyen tüm köylerin halkına, köy muhtarlarına özellikle Yukarı Bozkır ve Dağ Marmara Ören Köyü halkına teşekkürü bir borç bilirim.

Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen, alan çalışmalarımda her zaman yanımda olan sevgili anne ve babam başta olmak üzere aileme ve tüm yakınlarıma, arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Gülser ÖZGÖKÇELER

TURGUTLU DAĞ KÖYLERİNİN TARİHİ ÇEVRE DOKUSU

ÖZ

Kırsal yerleşimler, bulunduğu yörede yaşayanların gereksinimlerini karşılayacak biçimde, iklim ve çevre koşullarına uyumlu yapıları olan alanlardır. Kendilerine özgü dokuları ve korunmuş kültürel ve doğal yapılarından dolayı değerlidirler ve kültürel miras niteliği taşırlar. Bu kültürel ve doğal mirasın sürdürülebilirliğinin sağlanması özgün yapıların ve çevrenin korunmasına bağlıdır.

Yapılan çalışmada kırsal mimarinin miras özelliğinden yola çıkılarak seçilen alanlarda özgün yapının deşifre edilip geleceğe aktarımının sağlanması hedeflenmiştir. Bu amaçlarla seçilen Turgutlu İlçesi, antik çağlardan beri verimli topraklarıyla önemini korumuş bir yerleşimdir.

Çalışmada Turgutlu-Ören-Karaköy aksındaki köyler genel olarak ele alınmış; odak çalışma olarak belirlenen iki köyün ayrıntılı incelemesi yapılmıştır.

Odak alan olarak seçilen Turgutlu'nun Yukarı Bozkır ve Dağ Marmara Ören Köyleri Yörük köyüdür ve toplumsal açıdan benzer kültüre sahiptir. Ancak, yerleşimlerin oluşumunda doğal, çevresel ve sosyo-kültürel etkiler görülebilmektedir.

Düz alanda kurulan Yukarı Bozkır'da yapılar iki katlı iken, eğimli arazide konumlanan Ören Köyü'nde alanın eğimli olması nedeniyle yapıların alt ve üst katlarına ulaşım, farklı kotlardan sağlanmaktadır. İki yerleşimin farklılıkları, yapıların plan kurgularını farklılaştırmaktadır.

Analizler değerlendirilerek köylerin geleceğine yönelik öneriler sunulmuştur.

Kırsal mimari; topografya, su, iklim, bitki örtüsü ve doğal verilerin yanında sosyal yapıyla birlikte şekillenmektedir. Turgutlu kırsalı zengin coğrafi yapısı ve kültürel özellikleri ile önem taşımaktadır.

Yörenin tarihi ve özgün dokusunun bozulmadan korunması için çevre koruma politikalarının geliştirilmesi önemli bir adımdır. Aynı zamanda gereksinimleri karşılayacak konuma getirmek için çevre yerleşimlerle birlikte, kırsal alanların korunmasına yönelik çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Köy, kırsal mimari, Turgutlu, Yukarı Bozkır Köyü, Dağ Marmara Ören Köy, ev, sürdürülebilirlik, koruma.

HISTORICAL FABRIC OF THE MOUNTAIN VILLAGES IN TURGUTLU

ABSTRACT

The rural settlements are areas where buildings are compatible with climatic and environmental conditions in such a manner that they meet the requirements of those living in the region. They are valuable due to their distinctive fabrics and preserved cultural and natural structures and they have the qualification of cultural heritage. Ensuring the sustainability of cultural and natural heritage, depends on preserving the original buildings and environment.

In the study, it is aimed to provide the transfer of the authentic structure to the future by using the heritage qualification of the rural architecture in the regions which are elected. Turgutlu district which is chosen for this purpose, is a settlement which has maintained its importance since the ancient periods with its fertile soils.

In the study the villages in Turgutlu-Ören-Karaköy axis are considered and detailed examination of two villages which are determined as the focus study, is made.

Yukarı Bozkır and Dağ Marmara Ören villages of Turgutlu which are chosen as focus regions, are the yoruk (nomadic) villages and they have the similar culture in terms of community. However, in the formation of the settlements, natural, environmental and socio-cultural effects can be seen.

In Yukarı Bozkır which is established in a plain area, the buildings are two-storeyed and in Ören village which is located in slopping land, the access to the lower and upper floors of the buildings, are provided from the different levels. The differences of two settlements, differentiate the plan setups of the buildings.

Suggestions related to the future of the villages are submitted by evaluating the analyses.

Rural architecture is formed together with the social structures as well as the topography, water, climate, vegetation cover and natural data. Turgutlu rural area has an importance with its rich geographic structure and its cultural characteristics.

To develop environmental conservation policies for preserving the region without corrupting the historical and authentic fabric of the region, is an important step. Besides, for meeting the requirements, it is necessary to make studies aiming the preservation of rural areas with neighbouring settlements.

Keywords: Village, rural architecture, Turgutlu, Yukarı Bozkır Village, Dağ Marmara Ören Village, house, sustainability, conservation.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

YÜKSEK LİSANS TEZİ SINAV SONUÇ FORMU ii
TEŞEKKÜR iii
ÖZ iv
ABSTRACT vi
ŞEKİLLER LİSTESİ xi
TABLOLAR LİSTESİ xix

BÖLÜM BİR – GİRİŞ 1

1.1 Konunun Önemi 1
1.2 Çalışmanın Amacı 2
1.3 Çalışmanın Kapsamı 3
1.4 Çalışmanın Yöntemi 5
1.5 Çalışmanın İlgili Literatür İçindeki Yeri 6
1.6 Çalışmanın Kurgusu 11

BÖLÜM İKİ – KIRSAL ALANLAR HAKKINDA GENEL BİLGİLER, KORUMA SORUNLARI VE YAKLAŞIMLARI 13

2.1 Kavramlar 13
2.1.1 Kırsal Alan 13
2.1.2 Kırsal Yerleşme 13
2.1.3 Kırsal Yerleşmelerin Tarihsel Süreci 15
2.1.4 Anadolu Kırsal Yerleşmelerin Tarihsel Süreci 17
2.1.5 Kırsal Yerleşme Karakteri 22
2.1.5.1 Doğal ve Çevresel Veriler 23
2.1.5.2 Sosyo-Kültürel Veriler 25
2.1.6 Kırsal Yerleşmelerin Sorunları 26
2.1.6.1 Sosyo-Ekonomik Sorunlar 26

2.1.6.2 Göç 27
2.1.6.3 Hizmet Donatım Sorunları 28
2.1.6.4 Bölgesel Sorunlar 29
2.1.7 Koruma Kavramı ve Türkiye'de Kırsal Alan Koruma Kavramı 29
2.1.8 Kırsal Planlama Kavramı 31
2.1.9 Dünya'da ve Türkiye'de Kırsal Planlama Örnekleri 32

BÖLÜM ÜÇ – TURGUTLU YERLEŞİMİ 35

3.1 Turgutlu Hakkında Genel Bilgiler 35
3.2 Turgutlu Kırsal Yerleşimi 39
3.3 Çalışma Kapsamında İncelenen Dağ Köyleri 42
3.3.1 Irlamaz Köyü 42
3.3.2 Aşağı Bozkır 50
3.3.3 Yukarı Bozkır 52
3.3.4 Güney Köyü 59
3.3.5 Dağ Yeniköy 63
3.3.6 Hacı İsalar Köyü 66
3.3.7 Yunusdere Köyü 70
3.3.8 Dağ Marmara Ören Köyü 72
3.3.9 Dağ Marmara Karaköy 76

BÖLÜM DÖRT – ODAK ÇALIŞMA 84

4.1 Seçilen Kırsal Alanların Doku Analizi Bağlamında İncelenmesi 84
4.2 Seçilen Kırsal Yerleşimlere İlişkin Analiz Çalışmaları 85
4.3 Odak Çalışmalar 86
4.3.1 Yukarı Bozkır Yerleşimi 86
4.3.1.1 Yerleşimin Mevcut Fiziki Yapısı 86
4.3.1.2 Mekânsal Analiz 113
4.3.1.3 Yapım Sistemi ve Malzeme 134
4.3.1.4 Toplum Yapısı 143

4.3.1.5 Koruma Sorunları 145
4.3.2 Dağ Marmara Ören Yerleşimi 149
4.3.2.1 Yerleşimin Mevcut Fiziki Yapısı 149
4.3.2.2 Mekânsal Analiz 166
4.3.2.3 Yapım Sistemi ve Malzeme 178
4.3.2.4 Toplum Yapısı 183
4.3.2.5 Koruma Sorunları 185

BÖLÜM BEŞ – DEĞERLENDİRME, SONUÇ VE ÖNERİLER 189

KAYNAKLAR 197

EKLER 206

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1 Çatalhöyük, M.Ö. 6000'de evlerin dıştan görünümü 16
Şekil 2.2 İç mekân planlarının gruplanması-iç mekan organizasyonu 19
Şekil 2.3 Zemin katın taş, üst katların karkas sistemde inşa edildiği yapı örneği..... 20
Şekil 2.4 Taş ve kerpiç malzemenin birlikte kullanıldığı yapı örneği 20
Şekil 2.5 Midyat evleri..... 21
Şekil 2.6 Suruç Kümbet Evi..... 21
Şekil 2.7 Toplu yerleşim özelliği gösteren Beypazarı 22
Şekil 2.8 Dağınık yerleşim özelliği gösteren Ayder Yaylası 22
Şekil 3.1 Heinrich Kiepert'ın 1890 yılına ait Batı Anadolu Haritası..... 37
Şekil 3.2 Turgutlu ve köyler ile ilişkisi..... 41
Şekil 3.3 Irlamaz Yerleşimi 42
Şekil 3.4 Irlamaz yerleşiminin genel görünümü 43
Şekil 3.5 Irlamaz yerleşiminde sokak dokusu..... 43
Şekil 3.6 Irlamaz Köy Cami..... 44
Şekil 3.7 Irlamaz yerleşiminde metruk durumda bulunan çeşme yapısı..... 45
Şekil 3.8 Irlamaz yerleşiminde izleri günümüze ulaşan çeşme yapısı..... 45
Şekil 3.9 Irlamaz yerleşiminde yer alan namazgah yapısının günümüze ulaşmış durumu 46
Şekil 3.10 Irlamaz yerleşiminde yer alan namazgah yapısının taş duvar kalıntısı..... 46
Şekil 3.11 Irlamaz yerleşiminde yer alan metruk durumdaki kilise yapısı 47
Şekil 3.12 Irlamaz yerleşiminde yer alan kilisedeki nişlerin durumu..... 47
Şekil 3.13 Irlamaz yerleşiminde yer alan kilisenin iç mekânından görünüm 48
Şekil 3.14 Irlamaz yerleşimindeki kilisede yer alan yazıt..... 48
Şekil 3.15 Aşağı Bozkır yerleşimi 50
Şekil 3.16 Aşağı Bozkır yerleşiminin görünümü..... 51
Şekil 3.17 Aşağı Bozkır yerleşiminde yer alan iki katlı konutlar 51
Şekil 3.18 Yukarı Bozkır yerleşimi..... 53
Şekil 3.19 Yukarı Bozkır yerleşiminin genel görünümü 53
Şekil 3.20 Yukarı Bozkır yerleşiminin sokak dokusu..... 54
Şekil 3.21 Yukarı Bozkır Köyü Camisinin kitabesi..... 55

Şekil 3.22 Yukarı Bozkır Köy Camisi 55
Şekil 3.23 Yukarı Bozkır Köy Camisi avlusunda yer alan mezarlar 56
Şekil 3.24 Yukarı Bozkır Köyü girişinde yer alan çeşme yapısı 56
Şekil 3.25 Yukarı Bozkır yerleşim dokusu içinde yer alan çeşme yapısı 57
Şekil 3.26 Yukarı Bozkır yerleşim dokusu içinde yer alan ve günümüzde kullanılmayan çeşme yapısı 57
Şekil 3.27 Güney Köyü Yerleşimi 59
Şekil 3.28 Güney Köyü yerleşiminin genel görünümü 60
Şekil 3.29 Güney Köyü'nde terk edilmiş bazı yapılar 60
Şekil 3.30 Güney Köyü'nde yer alan iki katlı yığma yapılar 61
Şekil 3.31 Güney Köyü'nde ev ve yetiştirme bahçesinin bütüncül olduğu bir örnek 61
Şekil 3.32 Dağ Yeniköy Yerleşimi 63
Şekil 3.33 Dağ Yeniköy Meydanı'na ulaşım aksı 64
Şekil 3.34 Dağ Yeniköy Camisi 64
Şekil 3.35 Dağ Yeniköy'de bitişik nizamda konumlanmış yapılar 65
Şekil 3.36 Dağ Yeniköy'de arazi içinde yer alan tek yapı 65
Şekil 3.37 Hacı İsalar yerleşimi 67
Şekil 3.38 Hacı İsalar yerleşiminde taş konut örneği 68
Şekil 3.39 Hacı İsalar yerleşiminde taş konut örneği 68
Şekil 3.40 Hacı İsalar Köy Camisi 69
Şekil 3.41 Hacı İsalar Köy Camisi'nin minaresi 69
Şekil 3.42 Yunusdere yerleşimi 71
Şekil 3.43 Yunusdere yerleşimi içinde yer alan yapılardan örnek 71
Şekil 3.44 Yunusdere yerleşiminde iki katlı konut örneği 72
Şekil 3.45 Dağ Marmara Ören Köyü Yerleşimi 73
Şekil 3.46 Dağ Marmara Ören Köyü'nden iki katlı ev örneği 74
Şekil 3.47 Günümüzde kullanılmayan Dağ Marmara Ören Köy Camisi 74
Şekil 3.48 Dağ Marmara Ören Köyü'nde günümüzde kullanılmayan çeşme yapısı . 75
Şekil 3.49 Dağ Marmara Karaköy yerleşimi 76
Şekil 3.50 Dağ Marmara Karaköy yerleşimine ait konut dokusu 77
Şekil 3.51 Dağ Marmara Karaköy'de yer alan betonarme yapılar 77
Şekil 3.52 Dağ Marmara Karaköy Meydanı'nda yer alan çeşme 79

Şekil 3.53 Dağ Marmara Karaköy Meydanı'nda çeşme üzerinde bulunan kitabe..... 79
Şekil 3.54 Dağ Marmara Karaköy'deki cami yapısına ait son cemaat mekânı 80
Şekil 3.55 Dağ Marmara Karaköy'deki cami yapısına bitişik konumda bulunan mezarlık..... 80
Şekil 3.56 Dağ Marmara Karaköy'deki camide yer alan mihrap..... 81
Şekil 3.57 Dağ Marmara Karaköy'deki camide üst kata ulaşımı sağlayan merdiven 81
Şekil 3.58 Dağ Marmara Karaköy'de yıkık durumdaki caminin iç mekânı 82
Şekil 3.59 Dağ Marmara Karaköy'deki camide bulunan taş parçalarından görünüm 82
Şekil 4.1 Yukarı Bozkır Köyü'nde yapıların genel durumu 86
Şekil 4.2 Yukarı Bozkır Köyü'nde kullanılmakta olan konut yapısı örneği..... 87
Şekil 4.3 Yukarı Bozkır yerleşimi içinde metruk durumdaki konut örneği..... 87
Şekil 4.4 Yukarı Bozkır yerleşiminde arazilere ulaşımı sağlayan toprak yol..... 88
Şekil 4.5 Yukarı Bozkır yerleşiminde parke taşı döşenmiş yol 89
Şekil 4.6 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki konutlardan örnekler..... 89
Şekil 4.7 Yukarı Bozkır yerleşimi kapı numaraları 90
Şekil 4.8 Yukarı Bozkır yerleşimi ada, parsel numaraları 91
Şekil 4.9 Yukarı Bozkır yerleşimi dolu-boş kullanımı 92
Şekil 4.10 Yukarı Bozkır yerleşimi alan kullanımı..... 93
Şekil 4.11 Yukarı Bozkır yerleşimi girişler 94
Şekil 4.12 Yukarı Bozkır yerleşimi yol kaplamaları..... 95
Şekil 4.13 Yukarı Bozkır yerleşiminde yapıların mevcut işlev analizi..... 96
Şekil 4.14 Yukarı Bozkır Köyü'nde ahır olarak kullanılan tek katlı yapı 97
Şekil 4.15 Yukarı Bozkır Köyü'nde konut olarak kullanılan tek katlı yapı..... 97
Şekil 4.16 Yukarı Bozkır Köyü'nde alt katı ahır, üst katı konut olarak kullanılan bir yapı..... 98
Şekil 4.17 Yukarı Bozkır Köyü'nde günümüz teknolojisiyle inşa edilen iki katlı konut..... 98
Şekil 4.18 Yukarı Bozkır yerleşimi mevcut işlev analizi..... 99
Şekil 4.19 Yukarı Bozkır yerleşimindeki yapıların kat adedi analizi 100
Şekil 4.20 Yukarı Bozkır yerleşiminde sokaklardan genel görünüm 101

Şekil 4.21 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir konutta cepheye yansıyan baca öğesi 101
Şekil 4.22 Yukarı Bozkır yerleşimi kat adedi analizi 102
Şekil 4.23 Yukarı Bozkır yerleşimindeki yapıların kullanım durumu 103
Şekil 4.24 Yukarı Bozkır yerleşiminde terk edilmiş bir konutun iç mekânı..... 104
Şekil 4.25 Kullanılmakta olan bir konutun mutfak mekânında güncel donanımın (buzdolabı, fırın vs.) yer alması 104
Şekil 4.26 Yukarı Bozkır yerleşimi kullanım durumu 105
Şekil 4.27 Yukarı Bozkır yerleşimindeki yapıların harabiyet durumu 106
Şekil 4.28 Yukarı Bozkır yerleşim dokusu içinde yıkık durumda bulunan yapı 107
Şekil 4.29 Yukarı Bozkır yerleşim dokusu içinde betonarme olarak yeni malzeme ve teknoloji ile inşa edilen yapı..... 107
Şekil 4.30 Yukarı Bozkır yerleşimi harabiyet durumu analizi..... 108
Şekil 4.31 Yukarı Bozkır yerleşiminin özgünlük analizi 109
Şekil 4.32 Yukarı Bozkır Köyü'nde özgün kullanımın devam ettiği yapı..... 110
Şekil 4.33 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir evde sofanın kapatılması ve pencere doğramalarının değişimi..... 110
Şekil 4.34 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir evde sofanın tuğla ile kapatılarak kapalı mekâna dönüştürülmesi..... 111
Şekil 4.35 Yukarı Bozkır'da yapılan çalışmalar sırasında zemin katın korunup, üst katın betonarme olarak yenilendiği yapı (101 ada, 7 parsel) 111
Şekil 4.36 Yukarı Bozkır yerleşimi özgünlük analizi 112
Şekil 4.37 Yukarı Bozkır Köyü'nden iki katlı konut örneği 114
Şekil 4.38 Yukarı Bozkır Köyü'nden tek katlı yapı örneği 114
Şekil 4.39 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir evde sofanın kullanımı..... 116
Şekil 4.40 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir orta sofada yer alan ocak kullanımı .. 117
Şekil 4.41 Yukarı Bozkır Köyü'nde bir konutta odada yer alan dolap ve banyo nişi (gusülhane) 118
Şekil 4.42 Yukarı Bozkır Köyü'nde bir konutta odada yer alan dolabın yüklük ve gusülhane olarak kullanımı 118
Şekil 4.43 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir konutta oda içinde yer alan ocak ve ocak üstündeki kibritlik 119

Şekil 4.44 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir evde üst katı yıkılmış, zemin katı depo olarak kullanılan ev örneği 120
Şekil 4.45 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir evde üst kata ulaşımı sağlayan taş merdiven 120
Şekil 4.46 Yukarı Bozkır yerleşiminde sokağı sınırlandıran evlerin cephe düzeni . 121
Şekil 4.47 Yukarı Bozkır yerleşimindeki evlerden saçak örnekleri 122
Şekil 4.48 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir evin saçak örneği 122
Şekil 4.49 Yukarı Bozkır yerleşiminde yer alan bir yapıda kapı-pencere öğeleri ... 124
Şekil 4.50 Yukarı Bozkır yerleşiminde yer alan bir yapıda dış mekânda bulunan ahşap pencere örneği 124
Şekil 4.51 Yukarı Bozkır yerleşiminde sofada yer alan pencere örneği 125
Şekil 4.52 Yukarı Bozkır yerleşiminde yer alan bir yapıda zemin katta bulunan hayvan damının kapısı 125
Şekil 4.53 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir yapıda sofa üst örtüsünün görünümü 127
Şekil 4.54 Yukarı Bozkır yerleşiminde yer alan bir yapıda çatının içten kargı ile kapatılarak kullanılması 127
Şekil 4.55 Yukarı Bozkır yerleşimine ait alt kat planı 1 128
Şekil 4.56 Yukarı Bozkır yerleşimine ait alt kat planı 2 129
Şekil 4.57 Yukarı Bozkır yerleşimine ait alt kat planı 3 130
Şekil 4.58 Yukarı Bozkır yerleşimine ait üst kat planı 1 131
Şekil 4.59 Yukarı Bozkır yerleşimine ait üst kat planı 2 132
Şekil 4.60 Yukarı Bozkır yerleşimine ait üst kat planı 3 133
Şekil 4.61 Yukarı Bozkır yerleşimindeki yapıların dış cephelerine ait yapı malzemesi analizi 134
Şekil 4.62 Yukarı Bozkır yerleşiminin yapılarına ait yapım sistemi 135
Şekil 4.63 a-b Yukarı Bozkır'da yapılan çalışmalar sırasında kullanıcıları tarafından özgün dokusu bozulan 101 ada, 7 parselde bulunan yapı (2013-2014) 136
Şekil 4.64 Yukarı Bozkır yerleşimi yapı malzemesi (dış cephe) analizi 137
Şekil 4.65 Yukarı Bozkır yerleşimi yapım sistemi analizi 138
Şekil 4.66 Yukarı Bozkır yerleşimine ait çatı formu analizi 139
Şekil 4.67 Yukarı Bozkır yerleşimine ait çatı örtüsü analizi 139

Şekil 4.68 Yukarı Bozkır yerleşiminde konut dokusu içinde bulunan marsilya kiremit kaplamalı ev örnekleri 140
Şekil 4.69 Yukarı Bozkır Köyü'nde çatıda alaturka kiremidin kullanıldığı konut .. 140
Şekil 4.70 Yukarı Bozkır yerleşimi çatı formu analizi 141
Şekil 4.71 Yukarı Bozkır yerleşimi çatı örtüsü 142
Şekil 4.72 Yukarı Bozkır Köyü'nde yaşamını sürdüren 75 yaşındaki Hüseyin Yaman 144
Şekil 4.73 Yukarı Bozkır Köyü'nde geçmişte kullanılan ev eşyalarının yok olmasını önleyen Veysel Derviş 145
Şekil 4.74 Yukarı Bozkır Köyü'nde doku içinde metruk halde bulunduğundan çevresi ve yaşayanlar için tehlike yansıtan yapı 146
Şekil 4.75 Yukarı Bozkır Köyü'nde bulunan geleneksel yapıda yer alan pencerelerin PVC ile yenilenmesi 147
Şekil 4.76 Yukarı Bozkır Köyü'nde bulunan yapıda delikli tuğla kullanılarak sofanın kısmen kapatılması 147
Şekil 4.77 Yukarı Bozkır Köyü'nde doku içinde yıkılan ve yerine betonarme olarak yeni plan şemasında inşa edilen yapı 148
Şekil 4.78 Yukarı Bozkır Köyü'nde zemin kat beden duvarı korunup üst katı betonarme olarak yeniden inşa edilen yapı (111 ada, 13 parsel) 148
Şekil 4.79 Dağ Marmara Ören Köyü'nün genel durumu 149
Şekil 4.80 Dağ Marmara Ören Köyü'nde parke taşı döşeli yol 150
Şekil 4.81 Dağ Marmara Ören Köyü'nde yapılar arasında yer alan toprak yol..... 151
Şekil 4.82 Dağ Marmara Ören Köyü'nde eğimli toprak yol..... 151
Şekil 4.83 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi kapı numaraları 152
Şekil 4.84 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi ada, parsel numaraları 153
Şekil 4.85 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi dolu-boş analizi..... 154
Şekil 4.86 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi alan kullanımı 155
Şekil 4.87 Dağ Marmara Ören yerleşimine ait mevcut işlev analizi 156
Şekil 4.88 Dağ Marmara Ören Köyü'nde zemin katı ahır, üst katı konut olarak kullanılan iki katlı yapı..... 157
Şekil 4.89 Dağ Marmara Ören Köyü'nde alt katı depo, üst katı konut olarak kullanılan, günümüz teknolojisiyle inşa edilmiş yapı 157

Şekil 4.90 Dağ Marmara Ören Köyü'nde tek katlı konut yapısı 158
Şekil 4.91 Dağ Marmara Ören Köyü'nde ahır olarak kullanılan yapı 158
Şekil 4.92 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi mevcut işlev analizi 159
Şekil 4.93 Dağ Marmara Ören yerleşimi kat adedi analizi 160
Şekil 4.94 Dağ Marmara Ören Köyü'nün genel görünümü 160
Şekil 4.95 Dağ Marmara Ören Köyü'nün sokak dokusu 161
Şekil 4.96 Dağ Marmara Ören Köyü'nde dokuyu bozan üç katlı yapı 161
Şekil 4.97 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi kat adedi analizi 162
Şekil 4.98 Dağ Marmara Ören Köyü'ne ait harabiyet durumu analizi 163
Şekil 4.99 Dağ Marmara Ören Köyü'nde esaslı onarım gerektiren yapılar..... 164
Şekil 4.100 Dağ Marmara Ören Köyü'nde dokuyu tehdit eden metruk yapı 164
Şekil 4.101 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi harabiyet durumu 165
Şekil 4.102 Dağ Marmara Ören Köyü'nde bulunan bir yapıda oda içinde yer alan ocak 166
Şekil 4.103 Dağ Marmara Ören Köyü'nde bazı yapılarda odanın üç yanını çevreleyen raflar 167
Şekil 4.104 Dağ Marmara Ören Köyü'nde yapılarda her odada bulunan yüklük ve gusulhane..... 167
Şekil 4.105 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait ±0.00, +3.00 kotu planı 168
Şekil 4.106 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +6.00 kotu planı 169
Şekil 4.107 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +9.00 kotu planı 170
Şekil 4.108 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +12.00 kotu planı 171
Şekil 4.109 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +15.00 kotu planı 172
Şekil 4.110 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +18.00 kotu planı 173
Şekil 4.111 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +21.00 kotu planı 174
Şekil 4.112 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +24.00 kotu planı 175
Şekil 4.113 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +27.00 kotu planı 176
Şekil 4.114 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +30.00 kotu planı 177
Şekil 4.115 Dağ Marmara Ören yerleşimine ait yapıların yapım sistemi analizi 178
Şekil 4.116 Dağ Marmara Ören Köyü'nde doku içinde özgün yapılar ile müdahale görmüş yapılar ve /veya yeni yapılar 179

Şekil 4.117 Dağ Marmara Ören yerleşiminde geleneksel yapım sisteminde yapılan konut örneği..... 179
Şekil 4.118 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi yapım sistemi 180
Şekil 4.119 Dağ Marmara Ören Köyü çatı formu analizi 181
Şekil 4.120 Dağ Marmara Ören Köyü'nde düz damlı yapı 181
Şekil 4.121 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi çatı formu 182
Şekil 4.122 Dağ Marmara Ören Köyü'nde yaşamını sürdüren bir bayan..... 184
Şekil 4.123 Dağ Marmara Ören Köyü'nde araziye gittikten sonra vaktini bahçesinde dinlenerek geçiren köylü kadın 185
Şekil 4.124 Dağ Marmara Ören Köyü'nde bir yapıda bacanın tuğla malzeme ile yenilenmesi..... 186
Şekil 4.125 Dağ Marmara Ören Köyü'nde sofanın tuğla duvar ile kapatılarak kapalı mekân durumuna getirilmesi 187
Şekil 4.126 Dağ Marmara Ören Köyü'nde geleneksel yapıya bitişik olarak inşa edilen betonarme yapı 187
Şekil 4.127 Dağ Marmara Ören Köyü'nde zemin kat duvarının korunarak üst katların betonarme olarak yenilenmesi..... 188
Şekil 4.128 Tehlike arz eden yıkık durumdaki yapı 188
Şekil 5.1 Yukarı Bozkır Köyü'nde 101 ada 9-10 parselde bulunan yapıların mevcut ve öneri durumuna yönelik plan şemaları 191
Şekil 5.2 Yukarı Bozkır Köyü'nde 111 ada 4 parselde bulunan yapının mevcut ve öneri durumuna yönelik plan şemaları 192
Şekil 5.3 Yukarı Bozkır Köyü'nde 103 ada 7 parselde bulunan yapının mevcut ve öneri durumuna yönelik plan şemaları 193

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 2.1 Yurtdışında köy tasarım rehberi örnekleri 33
Tablo 3.1 Irlamaz yerleşimi nüfus durumu 49
Tablo 3.2 Aşağı Bozkır Köyü nüfus durumu 52
Tablo 3.3 Yukarı Bozkır Köyü nüfus durumu 58
Tablo 3.4 Güney Köyü nüfus durumu 62
Tablo 3.5 Dağ Yeniköy yerleşimi nüfus durumu 66
Tablo 3.6 Hacı İsalar Köyü nüfus durumu 70
Tablo 3.7 Dağ Marmara Ören Köyü nüfus durumu 76
Tablo 3.8 Dağ Marmara Karaköy'ün nüfus durumu 83

BÖLÜM BİR
GİRİŞ

1.1 Konunun Önemi

Yerleşmelerin oluşumu ve gelişimi incelendiğinde genel olarak; bölgede yaşayan insanların gereksinimini karşılayan yapıları içeren, doğal çevre ve iklim ile uyumlu gelişen alanlar olduğu görülmektedir. Her bölgenin coğrafyasının yaşayan insanlarının, kültürel yapısının farklılığı, yerleşimlerin birbirlerinden farklı karakterde olması sonucunu doğurmuştur. Fiziksel çevresi ve yaşam biçimiyle özgün dokunun korunabildiği kırsal yerleşmelerde de her bölge farklı bir kimliktedir.

Kırsal yerleşmeler, günümüzde birbirine benzeyen kentlere göre korunmuş doğaları ve sürdürülen yerel kimlik ve özgün yapılarından dolayı değerlidirler ve tarihi, kültürel miras niteliğindedirler. Ancak, değişen yaşam şartları, teknoloji, göçler, doğal kaynakların kullanımı, yapıların günümüz gereksinimlerini karşılayamaması, kırda ikinci konut edinme isteği, kırsal yerleşmeleri tehdit etmektedir. Bunların sonucu olarak mevcut konutların bir kısmı kaderine terk edilmektedir. Bu yapılar çevreleri için tehlike oluşturduklarından yıkılarak tümüyle yok olmaktadırlar. Kullanılan bazı yapıların ise, değişen ve gelişen gereksinimleri yanıtlayabilmesi amacıyla yapılan yenilemeler kapsamında yerel malzeme yerine yeni malzemelerin kullanımı yapının özgün karakterini bozmaktadır. Bazı yerleşimlerde de, kısmi yenileme yerine mevcut yapının tümüyle yıkılarak, yerine yeni teknoloji ve malzemeyle yöreyle uyumlu olmayan yapıların yapıldığı görülmektedir. Bu uygulamalar yörenin sürekliliğini ve karakterini tehdit etmektedir.

Kırsal alanlarda görülen bu tehdidin önlenmesi için; yerel mimarinin sürdürülebilirliğinin koruma kavramı içinde ele alınması gerekmektedir. Bu alanlarda yapılacak çalışmalar ile yerel kimlik ve gereksinimler analiz edilerek, çözümlerin belirlenmesi ve yöre insanının bu konuda bilinçlendirilmesi önem kazanmaktadır. Ancak etkili bir analiz ve değerlendirme sonucu verilecek kararlar ile kültürel, doğal, tarihi mirasın sürdürülebilirliği sağlanabilir.

Tez kapsamında çalışma alanı olarak belirlenen Manisa İli'ne bağlı Turgutlu İlçesi; konumu ve verimli toprakları ile antik çağlardan beri önemini korumuş bir yerleşimdir. Bu durum, yerleşimde tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yapılmasına olanak sağlamıştır. Gediz Nehri'nin suladığı verimli topraklarda tarım yapılmaktadır. Dağlık alanlarda da, özellikle Osmanlı Dönemi'nde Yörüklerin iskânı ile hayvancılığın gelişimi sağlanmıştır. Tez kapsamında yapılan çalışmada seçilen yerleşimlerin dağlık ve düz alanda olması, yerel kimliğin, mimariyi şekillendiren unsurların benzer alanda nasıl farklılaştığının, benzeyen unsurlarının incelenmesini olanaklı kılmıştır.

Yörenin daha iyi anlaşılabilmesi için köyler genel olarak ele alınarak yerel mimari kimliği oluşturan ve farklılık yaratan unsurlar açısından incelenmiştir. Ayrıca Turgutlu-Ören-Karaköy aksında belirlenen iki adet köy ayrıntılı olarak incelenerek mevcut yapılaşmadaki değişimler ve bu değişimlerden kaynaklanan bozulmaların belgelenmesi yapılmıştır.

1.2 Çalışmanın Amacı

Keleş (2005) , Kent bilimcisi Levis Mumford, Kentlerin kültürü adlı eserinde "Kent, bir topluluğun kültürünün ve erkinin yoğunlaştığı yer, zamanın bir ürünü, bir birikimidir" der (s.15). Bu açıdan yerleşimler, kültürel ve tarihsel tabakaları içerirler. Geçmişten günümüze yerleşimler ele alındığında, yaşanan toplumsal değişmeler, çevresel etkiler ve kültürün ne kadar korunup sürdürüldüğü incelenebilmektedir. Bu bağlamda kültürün devamının sağlanması mevcut yapılı çevrenin de korunması ve sürdürülmesiyle ilgilidir.

Bu çalışmada incelenen kırsal yerleşimler ve kırsal mimari yerel kimliğin hayat bulduğu alanlardır. Söz konusu alanların özgünlüğünü oluşturan unsurların irdelenmesi, sürdürülebilirlikleri açısından önemlidir. Öncelikle aynı yörede yer alan yerleşimlerin farklılaşan ve benzer olan özellikleri, doğal ve sosyal boyutun etkileri incelenmiştir. Yerleşim özelinde yapılan kapsamlı analizlerle de mevcut kimliğin deşifre edilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaçlarla seçilen Turgutlu İlçesi, antik çağdan günümüze kadar belgelerde yer alan gözde bir yerleşimdir. Zengin bir geçmişe sahip olan bu yerleşim, özellikle Kurtuluş Savaşı'nda geçirdiği yangınlarda tarihsel ve kültürel yapısını büyük ölçüde kaybetmiştir. Özgün yapısı daha çok korunmuş kırsal yerleşimlerde ise, yapıların günümüzde ihtiyaçlara cevap verememesi ve yeni yapım tekniklerinin bu alanlara girmesiyle yerel kimliğin özgünlüğünü kaybetmesi söz konusudur.

Çalışmada, Yukarı Bozkır ve Dağ Marmara Ören Köyleri, dokuya yönelik analizlerle ve yapıların rölöveleri alınarak ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu iki köy Turgutlu-Ören-Karaköy aksında yer almaktadır. Her iki köy de, Yörük Köyü'dür. Toplumsal özellikleri açısından benzer kültüre sahiptir. Ancak zaman içinde değişen yapılar ve etkilerle birlikte her iki köyün yaşayanları günümüzde farklılaşmışlardır. Yerleşimlerin oluşumunu belirleyen ana unsur olan coğrafyanın etkisini, açık bir şekilde bu iki yerleşimde görmek olanaklıdır. Kısmen daha düz bir alanda yerleşen Yukarı Bozkır'da yapılara tek kottan ulaşılırken, Ören Köy'de arazinin dağlık olması dolayısıyla yapıların alt ve üst katlarına farklı kotlardan ulaşım sağlanmaktadır. Diğer yandan iklim özellikleri plan kurgularını kısmen değiştirmiştir. Bu farklılıklar yörenin kimliğini zenginleştirmektedir. Kırsal mimarinin deşifresine yönelik bu analizlerin yanında kullanıcıların, değişen hayat şartlarıyla birlikte yapılarda yaptıkları yenilemeler ve değişiklikler de incelenmiştir.

Bu tezde alan çalışmalarına ağırlık verilerek analiz ve rölöveler ile özgün doku karakteri ortaya konulup; yapılan müdahaleler belgelenmiş, anketler ile sosyo kültürel yapı irdelenmiştir. Yapılan bu çalışmalar sonucunda kültürün ve mimari yapının sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik olarak çözümler önerilmiştir.

1.3 Çalışmanın Kapsamı

Akkaya ve Usman (2012), "Kırsal mimari; kullanıcının genel ihtiyaçları doğrultusunda biçimlenen, gündelik hayatın getirdiği yeniliklerle gelişen, yerel malzemelerle geleneksel yapım tekniğini oluşturan, aynı zamanda köy halkının tüm sosyal yaşamını etkileyen kültürel ve yerel bir olgudur" demektedir (s.35). Kırsal

yerleşimlerde konutlar bireylerin özel alanları iken; yapıya ait olan ahır, samanlık, odunluk, avlu gibi mekânlar yarı kamusal alanlardır. Çeşme, kahvehane, cami, okul gibi tüm köylünün bir arada kullandığı yerler ortak kullanım alanlarıdır ve bu mekânlarda sosyalleşme sağlanır. Kırsal mimari; topografya, su, iklim, bitki örtüsü gibi doğal verilerin yanında sosyal yapıyla birlikte şekillenir.

Kırsal yerleşme karakterinin doğal ve beşeri etmenlerle belirlenmesinden yola çıkılarak, benzer yörede yer alan yerleşimlerin çalışma alanı olarak seçilmesi, kırsal mimariyi oluşturan fiziksel doku, ekonomik, sosyo-kültürel faktörler, tarihsel süreçteki gelişimler analiz edilerek, bölgesel çerçevede konunun irdelenmesi hedeflenmiştir.

Bu amaçlarla çalışma alanı olarak Turgutlu kırsalında iki adet yerleşim seçilmiştir. Çalışma kapsamında sözkonusu yerleşimlerin özgün konutların biçimlenişlerinin incelenmesi ve birbirleri ile karşılaştırması yapılmıştır. Çalışma, seçilen alanlardaki geleneksel konutların tamamını kapsamaktadır.

Çalışmada, seçilen iki yerleşim, Yukarı Bozkır ve Dağ Marmara Ören Köylerinin kültürel benzeşimine karşın, topografik yapı olarak farklılaşmalarının konutların şekillenmesine etkileri incelenmiştir. Özgün karakterlerini koruyabilmiş bu yerleşimlerin mevcut durumu analiz edilerek geleceğe aktarılmasının sağlanabilmesi tartışılmıştır.

Tez çalışmasında seçilen alan üzerinden yapılan çalışmalarla, kırsal yapının tüm boyutlarının incelenmesi, analizlerinin yapılması, yapıların özgünlüğünü zedeleyen günümüzde ve gelecekte değişim ve yok olmaya karşı çözüm önerileri getirilmesi hedeflenmiştir.

1.4 Çalışmanın Yöntemi

Çalışma, Turgutlu Kırsalı odaklı olup, kırsal mimari seçilen iki yerleşim üzerinden karşılaştırmalı olarak incelenmiş, koruma durumunun saptanması gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda yapılan araştırmalar sistematik bir şekilde sıralanarak aktarılmıştır. Çalışmada yer alan bölümlerde istenilen verilere ulaşmak için bilimsel yöntem kullanılmıştır.

Araştırmada öncelikle kırsal mimari ve yerleşim kapsamındaki çalışmaların literatür içindeki yeri incelenerek, konunun sürdürülebilirlik ve özgünlük açısından değeri saptanmıştır. Bu açıdan özgün kırsal mimari özellikleri taşıyan Turgutlu kırsalı, çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Turgutlu'nun antik çağlardan bu yana önemli bir yerleşim yeri olması, zengin coğrafi ve kültürel özellikleri taşıması bu seçimde etkili olmuştur.

Kullanılan tarihsel yöntem, çoğunlukla sözlü tarih araştırmalarına dayanmaktadır. Özellikle Turgutlu kırsalına ait yazılı kaynak kısıtlılığı bulunması sözlü tarih araştırmalarına yoğun şekilde yer verilmesine neden olmuştur.

Bilimsel araştırma yöntemlerinden olan haritalama ile doku analizleri hazırlanmış, bu analizler istatiksel verilere dökülmüş, alanlarda yapılan tespitlerde özgün yapının değiştirilip yok olmasına karşı, yazılı belgeleme yöntemi kullanılarak yapıların envanterleri oluşturulmuştur. Yapıların yerinde ölçümleri yapılarak mevcut durum belgelenmiş, fotoğrafla belgeleme yöntemi kullanılarak özgün ve yerel yapının görsel olarak sürdürülebilirliği sağlanmıştır. Yerleşimlerde yapılan anketler ile kişilerin gündelik yaşamlarına ilişkin ipuçları elde edilmiş, günümüz gereksinimlerine karşılık yapıların durumu, seçilen alanların fiziksel ve sosyal sürdürülebilirliği irdelenmiştir.

Yapılan bu analizler sonrasında, yörenin gelişim potansiyeli göz önüne alınarak yerel özgün dokunun bozulmadan korunması aynı zamanda gereksinimlere yanıt

verebilir duruma getirilmesi için, kırsal alanlara yönelik çalışmalar incelenerek çözüm önerileri getirilmiştir.

1.5 Çalışmanın İlgili Literatür İçindeki Yeri

Tez kapsamında incelenen çalışmalar üç grupta ele alınmıştır.

Geleneksel konut mimarisine ve korumaya yönelik araştırmalar;

Köse (2005), kırsal konutlarla ilgili "Türkiye'de Geleneksel Kırsal Konut Planlarında Göçebe Türk Kültürü İzleri" başlıklı makalesinde kırsaldaki konutların, göçebe hayat tarzından geldiğini ve gün içinde esnek kullanım düzeninde farklı zaman dilimlerinde farklı işlevler üstlenen odanın yalın ve ayrıntısız şekilde düzenlendiğini belirtmektedir.

Arel (1982), "Osmanlı Konut Geleneğinde Tarihsel Sorunlar" adlı kitabında, Osmanlı konut geleneğinde çevresel faktörlerin etkisini araştırmıştır. Osmanlı konut geleneğini ve şekillenmesini etkileyen etmenleri, tipolojilerini irdeleyen çalışmaları ve savundukları görüşleri tartışmıştır.

Eres'in (2008), kırsal yerleşimler ile ilgili "Türkiye'de Planlı Kırsal Yerleşmelerin Tarihsel Gelişimi ve Erken Cumhuriyet Dönemi Planlı Kırsal Mimarisinin Korunması Sorunu" adlı doktora tezinde planlı kırsal yerleşmelerin tarihsel gelişimi Osmanlı ve Erken Cumhuriyet dönemi olmak üzere iki bölümde incelenmektedir. Alan olarak seçilen Trakya kırsalı üzerinden planlı kırsal mimari özellikleri analiz edilmektedir.

Eldem'in (1968), "Türk Evi"ne ilişkin beş ciltten oluşan çalışmasında I. ciltte Osmanlı Evi kavramı, etkilendiği unsurlar ve ev tiplerine değinilerek klasik Türk Evi açıklanmakta, I. II. ve III. devir evleri olarak gruplanarak örneklerle anlatılmaktadır. Türk Evi sınıflandırmasını plan şemasına göre yapan Eldem, planı sofanın konumuna göre, sofasız, dış, iç ve orta sofalı olarak ayırmıştır. Yapılar I. II ve III. devir evleri

olarak gruplanarak örneklerle anlatılmaktadır. II. ciltte konaklar, saraylar, köşkler, baş odalar; III. ciltte mimari öğeler, yapı teknikleri, Türk şehirleri ve bahçeler, IV. ciltte Rumeli Evleri, V. ciltte Anadolu Evleri örneklerle ele alınmıştır.

Küçükerman (2007), "Kendi Mekânının Arayışı İçinde Türk Evi" başlıklı eserinde, Türk Evi kavramının kökenlerinden, Türk Evi'nde çevresel öğelerin düzenlenmesinden söz etmiştir. Küçükerman, kitabında; göçebe çadırlarını, köy evlerini, kasaba ve kent evlerini, odaların iç ve dış mekânla ilişkilerini, odada bulunan öğeleri, tavan ve döşemelerini anlatmaktadır.

Eruzun'un (1989), "Kültürel Süreklilik içinde Türk Evi" isimli makalesinde Türk Evinin analizinde geçmişte kullanılan mekânlarla bugünkü evler kıyaslanmaktadır. Göçebe bir topluluk olan Türklerin yaşama alanı çadırlardır. Yerleşik hayata geçiş ile birlikte görülen konutların çadırın barındırdığı unsurları taşıdığı, zaman içinde gereksinimlerle birlikte geliştiği görülmektedir. Yerleşimlerde yer alan konutların birbiriyle olan ilişkilerinin doğal verilerle şekillendiği görülmektedir. Yapılan bu analizler sonucunda günümüzde yaşanan konut sorununun geçmişteki yapılan çözümlerin irdelenip geliştirilmesiyle çözülebileceği öngörülmektedir.

Kuban'ın (1982), "Türk ve İslam Sanatı Üzerine Denemeler" adlı kitabında, konuya ilişkin yazdığı makaleler bir araya getirilmiştir. Bu makalelerde, ülkemiz coğrafyasında birbirinden farklı kültürlerin bulunması sonucu, mekân kurgusu, yapım tekniği ve malzemesi çeşitlilik gösteren konutlar olsa da, bunların ortak göçebe kültürünün izlerini taşıdıkları belirtilmektedir.

Kazmaoğlu ve Tanyeli (1979), "Anadolu konut mimarisinde farklılıklar" başlıklı makalede, odanın, Türk Evi'nin çekirdeği olduğunu ve Türk Evi'nin buradan geliştiğini açıklamaktadır.

Deniz'in (1992) "Manisa Yöresi Köy Ev Mimarisi'' makalesinde, Manisa İlinde 100'den fazla köy incelenmiştir. Bu incelemeler ile konutların tipolojileri, yapı

malzemeleri, yapım teknikleri, yöresel kullanımlar irdelenmiş ve incelenen köyler arasında benzerlikler, farklılıklar saptanmıştır.

Ceylan'ın (2003), "Dibek-Çomaklı Dağı (Manisa) Çevresinin Doğal Ortam Özellikleri ve Dam Yerleşmelerine Etkileri" başlıklı makalesinde, doğal verilerin yerleşimlerin oluşumunu ve gelişimini nasıl etkilediği Manisa İli içinde yer alan Dibek - Çomaklı Dağı kırsal alanındaki dam yerleşimleri üzerinden ele alınarak anlatılmıştır. Litoloji, topografya, iklim, toprak ve bitki örtüsü gibi fiziki coğrafyayı oluşturan faktörler, inceleme sahası içinde 1-15 hane kurulmasını sağlayacak bir potansiyel tespit edilmiştir.

Girgin ve Güner'in (2002), "Salihli-Gördes Arasındaki Dam Yerleşmelerinde Fonksiyon Değişmeleri" isimli makalesinde Türkiye'de kırsal yerleşim yerlerinden biri olan dam yerleşmeleri incelenmektedir. Çalışma alanı olarak Salihli-Gördes arası belirlenmiştir. Ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanan bu yerleşimlerin bazıları günümüzde terk edilirken, bazıları köy veya mahalle statüsüne geçmiştir. Yapılan çalışmada bu yerleşimlerin nüfus verileri, ekonomik faaliyetleri incelenmiştir

Özgüner'in (1970), "Köyde Mimari-Doğu Karadeniz" isimli kitabında çalışma alanı olarak belirlenen Doğu Karadeniz'de bulunan köyler incelenmektedir. Yerleşimlerin ve mekânların doğal, fiziki, sosyo-ekonomik verilerle nasıl şekillendiği farklı yerleşimlerle kıyaslama yapılarak anlatılmaktadır.

Eren, Postalcı ve Enşici'nin (2010), hazırladığı "Ege Yerleşimlerinde Kültürel Etkileşimin Mimari İzleri" isimli makalede yerel kimliğin oluşmasında kültürel kimliğin etkisi Ege yerleşmeleri üzerinden ele alınarak anlatılmaktadır. Seçilen yerleşimlerde mübadele ile kullanıcı kimliğinde değişiklik olurken, mekânsal kimliğin oluşumunda; yaşayanların dini, siyasi kimliklerinden çok, bölgenin doğal çevre verilerinin daha etkili olduğu görülmektedir

Turgutluya ilişkin araştırmalar;

Metin Sözen ve diğer. (2001), "Türklerde Ev Kültürü" adlı kitapta, Türk Evi özelliklerinin yanı sıra Batı ve Adalar etkisinde gelişen konut özelliklerine de yer verilmektedir.

Emecen'in (1989), "XVI. Asırda Manisa Kazası" ve Yuzo Nagata'nın (1979) "XVI. Yüzyılda Manisa Köyleri" adlı yapıtlarında Manisa ve Turgutlu'nun tarihi, kültürel yönleriyle ilgili araştırmalar yer almaktadır. Ayrıca çalışmalar Turgutlu kırsalının nüfusunu oluşturan, iskâna zorlanan topluluklar hakkında ayrıntılı bilgiler içermektedir.

Manisa Valiliği Yayını olan "Manisa İl Yıllığı 1967"; "Manisa 95"; "Manisa 2000" eserlerinde Manisa ve yöresi fiziksel özelliklerinden, tarihinden, sosyal yaşantısından söz edilmektedir.

Feridun M. Emecen'in (2007), "Tarihin İçinde Manisa" kitabında Manisa'nın tarihi süreci, fiziki, sosyal ve bölgesel ekonomisi ile şehrin hinterlandı anlatılmaktadır.

Meşe'nin (2005), "Turgutlu Tarihi Kent Dokusu" adlı yüksek lisans tezinde de Turgutlu fiziksel ve sosyo-ekonomik özellikleriyle ele alınıp, belirlenen odak yapılar üzerinden tarihi ve kültürel mirası belgelenmektedir.

Ceylan'ın (2010), "Manisa-Uşak Demiryolu Ulaşımının Yerleşme Üzerine Etkileri (I) ve (II)" başlıklı makalelerinde Manisa-Uşak arasında 221 km uzunluğundaki demiryolu güzergâhında yer alan yerleşimler incelenmiştir. Bunlar; Çobanisa, Turgutlu Urganlı, Ahmetli, Sart, Salihli, Alaşehir, Ahmetler, İnay ve Eşme'dir. Yapılan çalışmada yerleşmeler ile demiryolu hattı ve istasyon arasındaki ilişkiler çeşitli yayınlar, haritalar ve yerinde yapılan gözlemler ile incelenmektedir.

Günay'ın (2011) hazırladığı "Şer'iyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Turgutlu Kasabası" başlıklı makalede bir Türkmen yerleşimi olan Turgutlu'nun XVI. yüzyıldan başlayarak önemli bir iskân birimi durumuna gelmesi ve XVII. yüzyılda hem nüfus, hem de fiziki olarak büyümesi hakkında araştırmalar anlatılmaktadır.

Tekin'in (2012), "Temettüat Defterlerine Göre Turgutlu'nun Sosyal ve Ekonomik Durumu (1844-1845)" adlı çalışmada XIX. yüzyılda Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihinin önemli kaynaklarından biri olan temettüat defterleri Turgutlu özelinde incelenmektedir. Bu defterlerden, bölge halkının hane sayıları, vergi mükelleflerinin adları, meslekleri ve demografik yapı hakkında ayrıntılı bilgiler elde edilmektedir

Şahin'in (2011), "Evliya Çelebi'nin Nif-Bergama-İzmir Güzergâhı" isimli makalesinde Evliya Çelebi'nin Kemalpaşa'dan İzmir merkezine gidinceye kadar izlediği güzergâh anlaşılmaya çalışılmaktadır. Bu güzergâh Bergama, Menemen, Melemen Güzelhisarı, Kara Foça ilçelerini kapsamaktadır. Nif-Manisa güzergâhında Turgutlu yer almaktadır.

Kırsal kalkınmaya yönelik araştırmalar;

Özkan (2007), "Türkiye'de Kırsal Kalkınma Politikaları ve Kırsal Turizm Politikaları" başlıklı yüksek lisans çalışmasında ülkemizde uygulanan kırsal kalkınma politikalarını değerlendirmektedir. Kırsal turizmin, kırsal alanların kalkınmasında bir araç olarak kullanılmasının önemini açıklamaktadır.

Erdoğan ve Yağcı (2001), "Sürdürülebilirlik Bağlamında Eko Turizmin Sosyal, Ekonomik ve Çevresel Etkiler Bakımından Değerlendirilmesi" başlıklı makalede, yerel kalkınmada eko turizmin kültürel, sosyal ve çevresel bakımdan olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyarak, doğru uygulanmasının önemini belirtmektedir.

1.5 Çalışmanın Kurgusu

Araştırma kapsamında, Ege Bölgesi'nde daha önce üzerinde çalışma yapılmamış, geleneksel dokusunu koruyan Manisa Turgutlu'ya bağlı kırsal yerleşimin süregeldiği alana yönelik inceleme yapılmıştır. Bu çalışmada, gittikçe yok olan dokularda kültürün ve mirasın inceleme sürdürülebilirliğini sağlamak için belgeleme yapılmış ve korumanın önemi vurgulanmıştır.

Birinci bölümde, çalışmanın amacı, kapsamı, çalışma alanının seçiminde rol oynayan etkenler ve bu doğrultuda izlenen yöntem, çalışmanın literatür içindeki yeri ve kurgusu ele alınmaktadır. Anadolu ve Ege'de kırsal yerleşimler ile ilgili inceleme yapılmıştır.

İkinci bölümde, kırsal alanlar hakkında genel bilgiler aktarılmıştır. Özellikle farklı disiplinlerin bu konuyu ele alış biçimine yer verilmiştir. Yapılan tanımlamalar sonrasında koruma sorunları ve yaklaşımları ele alınarak kavramsal boyutta konunun irdelenmesi hedeflenmiştir.

Üçüncü bölümde, çalışma alanı olarak belirlenen Turgutlu ve kırsal alanda yer alan yerleşimleri hakkında genel bilgiler verilmiştir. Geleneksel yapılarının mimari özellikleri anlatılırken, öncelikle, kırsalın fiziksel özellikleri, çevresinin kültürel tarihi, sosyo-ekonomik yapısı ele alınmaktadır.

Dördüncü bölümde, odak çalışma alanı olarak belirlenen Yukarı Bozkır ve Dağ Marmara Ören yerleşimleri doku analizi bağlamında incelenmiştir. Yapılan analiz çalışmalarıyla yerleşime yönelik mevcut fiziki yapı deşifre edilmiştir. Alanlarda yapılan rölöve çalışmalarıyla özgün yapıların mekânsal özellikleri belgelenip, incelenmiştir. Yapılan anketler ile yerleşimlerin sosyoekonomik karakteri irdelenmiştir. Bu analizlerin ve anketlerin sonucunda yerel malzeme yerine yeni malzemelerin kullanımı, özensiz yapım ve tadilatların dokuyu zedelemesi ve kırsal yerleşimlerde nüfusun göç etmesiyle yapıların terk edilip yok olmaya başladığı gözlenmiştir.

Beşinci ve son bölümdeki değerlendirme, sonuç ve öneriler kısmında, kırsal yerleşimler bir bütün olarak ele alınıp, fiziksel ve sosyal sürdürülebilirlik açısından devamını sağlamak için öneriler getirilmektedir. Alana yönelik yapılan analizler bu bölümde değerlendirilerek, yerleşim özelinde neler yapılabileceği ortaya konulmaktadır.

BÖLÜM İKİ
KIRSAL ALANLAR HAKKINDA GENEL BİLGİLER, KORUMA SORUNLARI VE YAKLAŞIMLARI

2.1 Kavramlar

2.1.1 Kırsal Alan

Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planında "Kırsal Alan; ekonomik etkinliklerin ağırlıkla doğal üretim kaynaklarının kullanılması ve değerlendirilmesine dayandırıldığı, yüz yüze ilişkilerin göreceli olarak daha yaygın olduğu, yaşam koşullarının büyük ölçüde gelenek ve göreneklere göre biçimlendiği, teknik ve teknolojik gelişmeler ile ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerin yavaş ve gecikmeli olarak gerçekleştiği, ortamlar olarak tanımlanmakta; kırsal alanlar, kent sayılan yerleşim yerlerinin dışında kalan yerler" olarak ele alınmaktadır (Kalkınma, 2014).

2.1.2 Kırsal Yerleşmeler

Tunçdilek (1986), "Yerleşme; en geniş anlamda, dünyanın her yerinde bulunan en ilkel ev kümelerinden, en ileri düzey yapılara kadar, bütün binaların tamamı olarak tanımlanabilir" (s.156). Yerleşmeler, insanların yaşadığı mekân olmalarının dışında insanoğlunun doğa ile uyumunu yansıtır ve toplumun kültürel yapısının özellikleriyle şekillenir. Bu bağlamda yerleşmeler, doğal çevre üzerinde gelişen insan faaliyetlerinin somut göstergesi olarak tanımlanabilir.

Kırsal yerleşmeler farklı disiplinler tarafından ele alınmaktadır. Farklı disiplinlerce yapılan tanımlara bakıldığında;

Coğrafyada; "Kır yerleşmeleri; geçici yerleşmeler, köy yerleşmeleri, köyden büyük fakat kent olmamış yerleşmeler (kasaba)" şeklinde tanımlanmaktadır (Tolun, 1977).

Sosyolojide; Kır (köy) yerleşmesi; iş bölümünün gelişmediği, ekonomisi tarıma dayanan, geniş aile tipinin, yüz yüze komşuluk ilişkilerinin var olduğu, bu bakımdan şehir topluluklarından ayrılan toplulukların yaşadığı yerleşmelerdir (Geray, 1966).

1924 tarihli 442 sayılı Köy Kanunu'nda; Köy; 1. maddesine göre; Nüfusu 2000'den aşağı yurtlar köy olarak tanımlanır. 2. maddeye göre; Cami, mektep, otlak, bataklık gibi orta malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanlar bağ, bahçe ve tarlalarıyla birlikte bir köy teşkil ederler (Mevzuat Bilgi Sistemi, 2014).

25/1/2006 tarihli 2006/1 sayılı Ulusal Kalkınma Stratejisinde; kırsal alanlar, 20 bin ve daha fazla nüfusa sahip kentsel yerleşmeler dışında kalan alanlar olarak kabul edilmektedir. Ancak, kentsel alanlarla kırsal alanların karşılıklı etkileşimi çerçevesinde, tarım ve gıda ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, gıda kalitesi, tüketicinin korunması ve sağlığına yönelik kontrol yapılarının güçlendirilmesi, ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, yerel kalkınma kapasitesinin güçlendirilmesi önceliklidir. Bunun gibi kırsal kalkınmaya doğrudan katkı sağlayan bazı tedbir ve faaliyetlerin, kentsel yerleşmelerde gerçekleştirilmesi ya da kentsel yerleşmeler de dikkate alınarak tasarlanması kaçınılmaz olmaktadır. Bu durumda, Kırsal Kalkınma Planında tedbirler bazında belirlenecek uygulama esas ve kriterleri temel alınmaktadır.

Hukuki olarak; belli bir yerde yerleşme ve ortak gereksinimleri karşılamak zorunluluğu tabii olarak ortaya çıkan kuruluşa köy adı verilmektedir (Korkut, 1987; Çınar, 1990).

Mimari açıdan bakıldığında kırsal yerleşmeler ise; bölgede yaşayan insanların gereksinimlerini karşılayan yapıları içeren, doğal çevre ve iklim ile uyumlu, kültürel ve tarihsel katmanlarla iç içe yaşayan yerlerdir (Eminağaoğlu ve Çevik, 2007). Kırsal alanlar üzerinde kurulan bu yerleşimlerde fiziksel ve sosyo-kültürel etkiler görülmektedir.

2.1.3 Kırsal Yerleşmelerin Tarihsel Süreci

İnsanın varlığını sürdürebilmesi için; su, yiyecek, korunma ve dinlenme gereksinimlerinin karşılanması her durumda önemli olmuştur. Sıcaklık, yağış, rüzgâr gibi iklim elemanlarıyla mücadele etmek, diğer canlıların saldırılarına karşı can ve mal güvenliğini sağlamak, kapalı bir mekânda dinlenmek ve uyumak, insanoğlunu güvenli mekânlarda yerleşmeye itmiştir. Korunma-dinlenme istek ve içgüdüsünün yanında, diğer temel gereksinimlerin peşinden sürekli yer değiştirmek yerine, bunların bir arada kolaylıkla bulunabileceği yerlerde, sabit bir yaşam sürme, insan topluluklarının uzun bir süreç sonucunda ulaştığı dönüm noktalarından birisidir.

İnsanlığın ilk oluşumunda görülen ağaçların alt dallarına tırmanması, kovuklarda yaşaması, mağaralardan yararlanması, yani doğayı kendi yararına yönelik kullanması, bu alanların barınak olarak kabul edilmesi anlamına gelmez. Antropolojik açıdan, insanın olduğu gibi kullandığı, değiştirme çabasına gitmediği bu yerler sığınak olarak tanımlanabilir (Arsebük, 1981). Bilinmeyen zamana ait yapılan bu araştırmalarda mimari ürün olarak neyin nitelendirildiği tartışma yaratan bir konu olmaktadır.

İlk yerleşimlerde görülen çadır ve kulübe türü barınakların kullanıldığı dönemlerden sonra beslenme türünün değişmesiyle birlikte köylerin, köyleri oluşturan konutun ortaya çıktığı saptanmaktadır. Neolitik çağ ile birlikte insanoğlunun yerleşik hayata geçmesi, hayvanların evcilleşmesi, tarımla uğraşılmaya başlanması söz konusudur (Özdoğan, 1981).

Anadolu'da ilk köy tipi yerleşmelerin ortaya çıkışı, dördüncü jeolojik zamanın son dönemine rastlamaktadır. Sıcaklığın artıp kapalı havzalardaki suların çekilmesiyle tarıma uygun alanlar ortaya çıkmıştır. Neolitik döneme ait bu yerleşmeler, Nil Vadisi boyunca, Dicle ve Fırat nehirlerinin vadilerinde, İç Anadolu bölgesinde kurulmuştur. Barınaklar bir araya gelerek önce köyleri, sonra kasabaları ve sonra kentleri oluşturmuştur (Atalay, 1997).

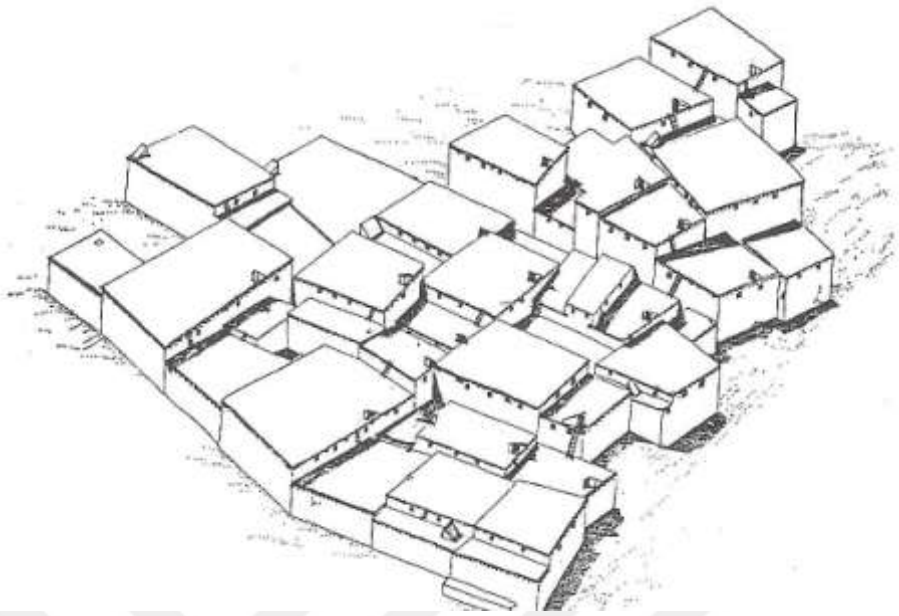

Şekil 2.1 Çatalhöyük, M.Ö. 6000'de evlerin dıştan görünümü (Akurgal, 1997).

Kırsal yerleşmeler, yüzyıllar boyunca bulundukları coğrafyanın koşullarına uygun olarak biçimlenmektedir. Bulunduğu bölgeye göre kırsal yerleşimlerin besin kaynağının değiştiği gözlenmektedir. İnsanın ateşi ısınma için kullanmasıyla birlikte konutların açık havada, su kenarlarında kuruldukları görülmektedir. Tarım yapılmaya başlanıp, nüfusun artmasıyla sosyal teşkilatlanma ve savunma gereği olarak köyler kurulmaya başlar (Başakman, 1996).

Savaşlar, ekonomik, teknik, sosyal, kültürel, dini, askeri, siyasi faaliyetlerin yanında, dükkânların, imalathanelerin, hanların, kervansarayların yapıldığı ve köylerin büyüyerek şehirler oluşturduğu görülür (Ünal, 2001).

Köy yerleşmeleri, değişen ve gelişen şartlar içinde günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Gelişmiş ülkelerde kırsal yerleşmelerin tüm boyutlarıyla varlığını sürdürebildiği; ancak geri kalmış ülkelerde, çağın koşullarının gerisinde kaldığı ve göç ile terk edildiği görülmektedir.

2.1.4 Anadolu Kırsal Yerleşmelerinin Tarihsel Süreci

Türkiye'nin fiziksel ve doğal özelliklerinin etkisiyle birbirine yakın mesafelerde, farklı özelliklerde yerleşim tipleri görülmektedir. Ülkemiz coğrafyasının bu zenginliği ile farklı mekân kurgusu, yapı malzemesi ve yapım teknikleri bakımından çeşitlilik gösteren konut tiplerinin görülmesi mümkündür.

Türklerin başlıca geçim kaynağının hayvancılık oluşu, verimli topraklara göçü gerekli kılmıştır. Tarımsal üretimin başlamasıyla yerleşik hayata geçiş sağlanırken, çoğu aile göçebe kültürünü devam ettirmiştir. Günümüzde yayla kültürünün devam etmesi bu özelliğin sürdürüldüğünün bir kanıtıdır. Bu kültürel yapıda Türk Evi'nin tarihsel gelişimine bakıldığında, ilk zamanlarda çadır yaşamı görülmektedir. Çadır ailenin tüm gereksinimlerini karşılamaya yöneliktir. Çadırda oturma, yatma, dinlenme, yemek yeme, yıkanma gibi kişisel tüm gereksinimler giderilebilmektedir. Ayrıca, yük çuvalları kullanılarak çadır içinde mekân ayrıştırılması sağlanmaktadır. Türk Evi'nin tarihsel gelişiminde çadır yaşamı temel ilkelerinin yerleşik düzene geçildikten sonra da sürdürüldüğü bilinmektedir. 20. yy ortalarına kadar oda, gündelik yaşamın tüm gereksinimlerini karşılayacak niteliktedir. Ancak değişen ve farklı çevre koşullarına, nüfus artışına göre mekânların biçimlenişi de çeşitlenmiştir. Oda sayısı aile nüfusuna göre değişirken, Harem, Selamlık kısımları, yaz-kış odaları toplumsal yapının ve doğal koşulların etkisiyle yapılarda yer almaktadır (Köse, 2005).

Köy ve kent evlerinde oda sayılarındaki çoğalma strüktüre bağlı olarak sağlanabilmektedir. İki katlı konut örneklerinde alt katlar genellikle hayvan barınağı ve depolama için kullanılırken, yaşama mekânları üst kattadır. Buna bağlı olarak sağlanan sirkülasyon ve açık mekanlar da üstü kapatılarak yapıya eklenmiştir. Önü ya da yanı açık olan bu sofa, mekânın yapıya eklenmesi ile sofanın konumuna göre şekillenen yapı tipleri görülmeye başlanmıştır.

Odalar, çadır kültürüne benzer olarak kişilerin tüm gereksinimlerini giderecek niteliktedir. Odada yer alan yüklükler yatakların, kısmen ürünlerin depolandığı

alanlardır. Yüklük içinde gusülhane mutlaka bulunmaktadır. Ayrıca oda içinde yer alan ocak ile hem ısınma, hem de yemek pişirme sağlanır. Türk Evi'nde odalar, gece ve gündüz kişilerin gereksinimlerine göre şekil değiştirebilen esnek yapıdadır (Eruzun, 1989).

Geniş aile yaşamının olduğu bu yapılarda her oda bir çocuğa aittir. Bu açıdan odalar özel kullanıma aittir. Sofalar ise, görece olarak tüm bireylerin birlikte kullandığı alanlardır. Başlangıçta odalar arasındaki sirkülâsyonu sağlamak için çıkan bu mekân, zaman içinde yapının şekillenmesini etkilemiştir (Eruzun, 1989).

Sedad Hakkı Eldem'in yaptığı sınıflandırmada; Türk Evi sofasız plan tipi, dış sofalı plan tipi, iç sofalı plan tipi, orta sofalı plan tipi olmak üzere dörde ayrılır (Eldem, 1984);

Sofasız evler, Türk Evi'nin çadırdan sonraki ilk evresini oluşturur. Odaların birbirleriyle bağlantıları için açık alanlar kullanılır. Sıcak iklim koşullarının geçerli olduğu yörelerde hâlâ uygulanmaktadır.

Dış sofalı evler, sofasız evleri izleyen aşamadır. Üstü örtülü ortak kullanım alanı, plan şemalarının biçimine göre yalnız bir yüzü açık kalacak şekilde, etrafı odalarla çevrildiği gibi, iki ya da üç yüzü de açık kalabilmektedir. Bu evreye geçildiğinde iklim koşulları ne olursa olsun Anadolu'nun hemen hemen tüm yörelerinde yaygınlaşmış olmasına karşılık daha sonra özellikle kuzey ve doğu bölgelerinde yerini iç sofalı konutlara bırakmıştır.

İç sofalı konutlar, dış sofanın açık yüzünün pencerelerle kapatılmasıyla ve en çok iki yüzü ışık görecek şekilde, odaların arasına alınmasıyla korunmuş bir ortak kullanım alanının oluştuğu evredir. Kuzey Anadolu'nun Doğu'dan, Batı'ya tüm yörelerinde uygulanmasına karşın en çok Marmara Bölgesi'nde görülmektedir.

Orta sofalı evler, Türk Evi'nin evrimindeki son aşamadır. Ortak kullanım alanının dış cephe ile ilişkisi olmamak üzere odaların arasında bırakılarak elde edilmiş bir

çözümdür. Orta sofalı evler daha çok Anadolu'nun kuzeyinde ve en çok İstanbul'da yaygınlaşmıştır.

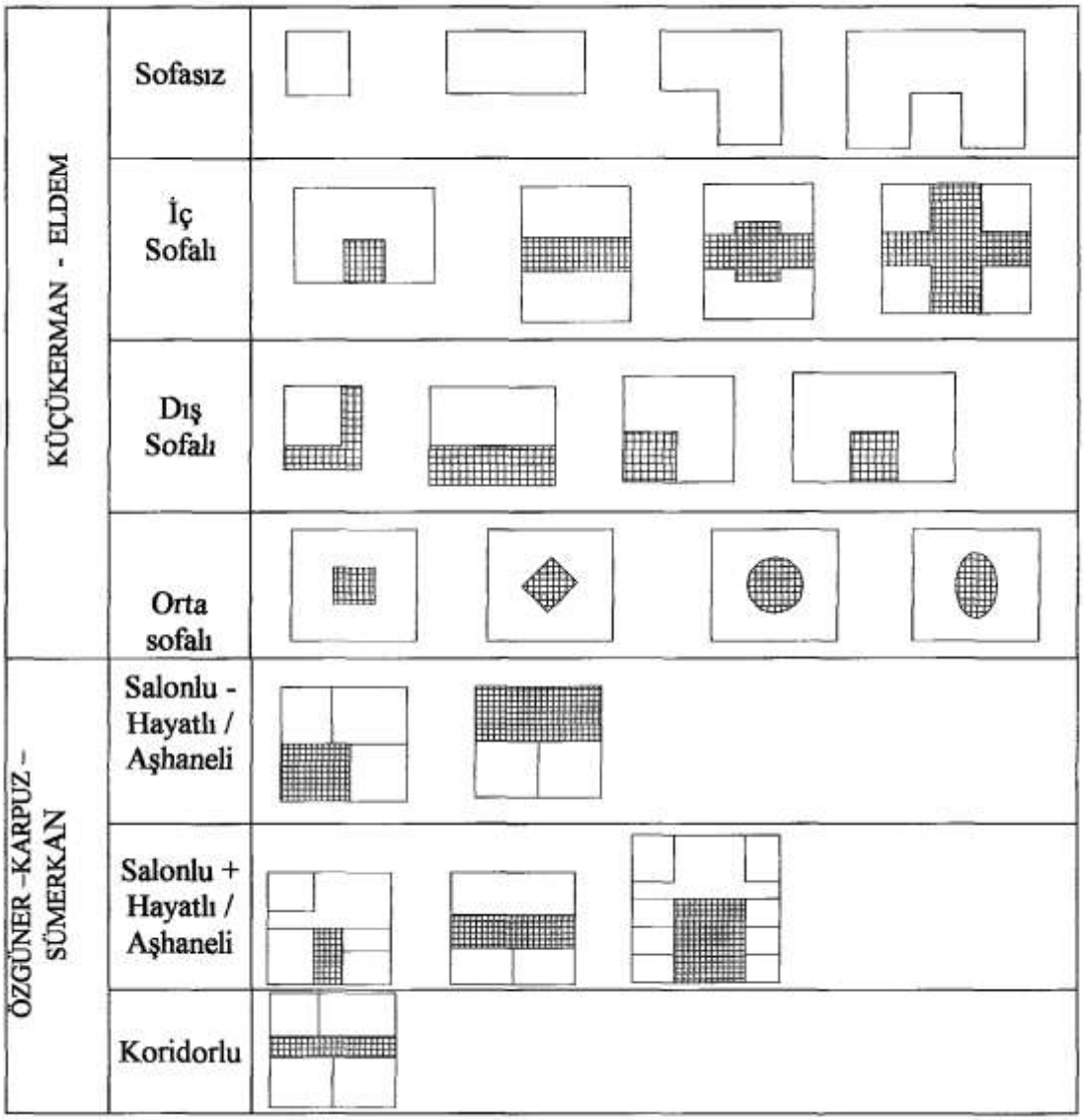

Şekil 2.2 İç mekan planlarının gruplanması-iç mekan organizasyonu (Anonim,1997; Eminağaoğlu, 2004)

Kuban (1998), Anadolu konut mimarisini, taş konut mimarisi, ahşap hatıllı taş mimari, ahşap iskeletli konut mimarisi, kübik formlu mimari, düz damlı mimari, kerpiç mimarisi olmak üzere gruplandırmıştır.

Şekil 2.3 Zemin katın taş, üst katların karkas sistemde inşa edildiği yapı örneği (Bursa-Cumalıkızık, 2008).

Şekil 2.4 Taş ve kerpiç malzemenin birlikte kullanıldığı yapı örneği (Çatalköprü, 2013)

Şekil 2.5 Midyat evleri (Dalkılıç ve Aksulu, 2004)

Şekil 2.6 Suruç Kümbet Evi (Şahinalp, 2012)

2.1.5 Kırsal Yerleşme Karakteri

Yerleşmeyi oluşturan fiziki yapı; konutlar, sokak örüntüleri ve açık alanlardır. Yerleşme coğrafyasının kapsamında incelenen kırsal yerleşmeler, bu fiziki yapının bir araya geliş düzeni açısından yerleşimleri ikiye ayırmaktadır (Tolun, 1977)

1) Toplu Yerleşmeler
2) Dağınık Yerleşmeler

Şekil 2.7 Toplu yerleşim özelliği gösteren Beypazarı (2011)

Şekil 2.8 Dağınık yerleşim özelliği gösteren Ayder Yaylası (Atasoy ve diğer., 2009)

Bu sınıflamada, yapıların arasındaki uzaklık ve konut sayısı temel alınmıştır. Ancak yerleşimde yapıların birbiriyle ilişkisi, oluşturdukları doku önem kazanır. Bu bağlamda konutlar, yerleşimi oluşturan ve yerleşimin karakterini üzerinde taşıyan birimlerdir. Yerleşim dokusu ve toplumsal içeriğin birebir ilişkisiyle oluşan organik sokak yapısı da yerleşim kimliğinin okunduğu kamusal alanlardır (Gürer, 2003).

Kırsal mimari ise, "doğal çevre özellikleri, sosyal ve kültürel yapı, yöresel malzeme ve yerel yapım tekniklerini kullanarak, geleneklere dayalı olarak üretilen mimarlık" olarak tanımlanabilir (Kaya, 2012).

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından hazırlatılan Balıkesir kırsalında yer alan yöresel mimarinin özelliklerinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmada kırsal mimariyi oluşturan özellikler şu şekilde tanımlanmıştır (Çorapçıoğlu ve diğer. , 2010);

1. Doğal ve Çevresel Veriler
    1.1. Topografya ve Arazi yapısı
    1.2. Bitki Örtüsü
    1.3. İklim
    1.4. Yerel Malzeme
    1.6. Ulaşım İmkânları
2. Sosyo-Kültürel Veriler
    2.1. Demografik Yapı
    2.2. Aile ve Akrabalık İlişkileri
    2.3. Kırsal Geçim Yolları

2.1.5.1 Doğal ve Çevresel Veriler

Kırsal yerleşimler, tarım ve hayvancılık işlevlerinin birlikte yapıldığı, genel olarak nüfusun az olduğu yerleşimlerdir. Kırsal yerleşim alanlarının yer seçimi ve gelişiminde etkili olan faktörler doğal ve kültürel faktörlerdir. Fakat bu alanların nasıl kullanıldığı orada yaşayan kişilerin tarihi, sosyolojik ve ekonomik yapıları ile

gelişmişlik düzeylerine bağlıdır. Dolayısıyla yerleşim yerlerinin gelişmeleri, şekillenmeleri ve çeşitli tiplere ayrılmasında kültürel faktörler de etkili olmaktadır (Yılmaz ve Atik, 2006).

Doğal veriler; insanlar tarafından organize edilen koşullarla birlikte, yerleşmenin vazgeçilmez parçalarıdır. Bu doğal veriler, mimariyi biçimlendiren yapı içinde ve dış çevre koşulları içinde, uyumunu sağlamak isteyen insanın gereksinimleri ile bütünleşen önemli bir etkendir. Etkili topografya, yeryüzü şekilleri, rölyefler, vejetasyon, su, ışık, klima etkileri ve doğal çevreyi kullanma, müdahale etme, tamamlama, sembolize ederek görselleştirmenin sonuç ürünü olarak, özgün kırsal mimari sunumlar meydana gelmektedir.

Yerleşmelerin en önemli yönlendiricileri iklim ve topografyadır. Özellikle konutların yönelimleri topografya ve iklimsel veriler göz önüne alınarak yapılmaktadır (Günay, 2000). Ayrıca evlerin formunun oluşumunda arazinin sınırları, eğimi, su özellikleri ve bitki örtüsü belirleyicidir. Bu açıdan Karadeniz Bölgesi'nde evler kuzeye dönük kurulmuştur.

Topografyanın engebeli yapısı evin iç düzenine değil, doğayla ilişkisinin değişmesine etken olmaktadır. Bu açıdan topografik özellikler daha çok yapısal değişiklikler getirmektedir (Küçükerman, 2007).

Doğal ve çevresel verilerden olan malzeme, yapım ve teknoloji, biçimi belirleyenden çok tamamlayan etkenlerdir. Çünkü malzeme, ne yapılacak yapıda, ne de onun biçimine karar verilmesinde etkendir. Kullanıcı ihtiyacı ile birlikte ve farklı unsurlarla tasarlanan bir mekânın çevrelenmesine ve onun değiştirilip yenilenmesine olanak verir.

Ülkemizde, kırsal konutların yapımında kullanılan malzemeler doğal çevre ile yakından ilişkilidir. Çevrede taş malzemeler yaygınsa konutlarda taş, ormanlık yörelerde ise daha çok ahşap kullanılmaktadır. Taş ve ahşap malzemenin bulunmadığı yarı kurak bölgelerde ise konutları, kerpiç malzeme şekillendirmektedir.

Bu açıdan yapı malzemesi ve tekniği, geleneksel mimarinin sınırlarını belirleyen önemli bir unsurdur.

Ülkemiz coğrafyasının farklı iklim bölgelerine ayrılması, evlerin biçimlenmesinde de etkilidir. Bu biçimlenme, yapının dış cephesinden yapım tekniğine, malzeme seçiminden çatı örtüsüne ve yerleşim düzenine kadar yansımaktadır. Ayrıca yapılarda iklim özelliklerine bağlı olarak, soğuk ve yağışlı iklim bölgelerindeki evler daha korunaklı, sıcak iklim bölgelerindeki evler ise doğaya daha açıktır.

2.1.5.2 Sosyo-Kültürel Veriler

Eminağaoğlu (2007), "Yerleşmeler, peyzaj karakterine somut ifadeler getiren, kültürel peyzaj içinde çeşitlilik gösteren fiziksel çevrelerdir" (s.158), der. Kır insanın yaşadığı çevre, onların yaşayışlarını, birbirleri ile ilişkilerini, uğraşlarını içinde barındırır. Bu bağlamda, kırsal yerleşmelere bakıldığında doğa ve insan ölçeği ile uyumlu bir yapı görülür.

Kırsal çevrelerde birebir iletişim, yoğun akrabalık, hısımlık ilişkileri, yardımlaşma, imece usulü üretim görülmektedir. Yerleşme içindeki birbirine yakın konut grupları genellikle bir akraba birliğini gösterir. Konutların girişleri, pencerelerin biçimleri ve boyutları, kullanılan ortak mekânlar, komşuluk, birlik ve beraberlik, mahremiyet gibi sosyo-kültürel kavramlarla ilişkilidir (Kantar, 1998).

Aile, en önemli toplumsal kurumdur. Kırsalda genel olarak geniş aileler görülür. Konutlar, geniş ailenin tüm fertlerinin ihtiyaçlarını karşılayacak ve onların birlikte yaşamalarına olanak sağlayacak büyüklükte ve özelliktedir. Ayrıca ailenin geçim kaynağı, üretim biçimi de yapı içinde varlık gösterir. Bu bağlamda zemin katların ahır ve depo amaçlı kullanılması, sofalarda halı tezgâhlarının bulunması bu durumun yansımasıdır.

Çağımızda gelişen teknolojik imkânlar ve iletişim, kırlara da girerek buradaki kültüre etki etmektedir. Bu değişim, üretim ilişkilerini, kılık-kıyafetleri, kullanılan

araç gereçleri, mekânsal oluşumları değiştirmektedir. Bu da özgün yapıya zarar verici ve dönüştürücü niteliktedir.

2.1.6 Kırsal Yerleşmelerin Sorunları

Kendine özgü doğal yapıları, korunmuş doğaları ve kültürel özellikleri ile kırsal yerleşimler ilgi çekmektedir. Ancak günümüzde değişen yaşam şartları ve modernleşme süreciyle birlikte yerleşmelerin özgün kimliklerinden uzaklaşmaları ve standartlaşmaları söz konusudur. Kırsal alanlarda görülen bu fiziksel ve kültürel değişimler, yerleşmelerin özgün kimliklerini kaybetmesine sebep olmaktadır. Bu sorunları genel olarak dörde ayırmak mümkündür (Öztürk ve Mengüloğlu, 2008);

1) Sosyo-ekonomik sorunlar,
2) Göç,
3) Hizmet (donatım) sorunları,
4) Bölgesel sorunlar.

2.1.6.1 Sosyo-Ekonomik Sorunlar

Kırsal alanlar, tarım sektörünün üretim mekânlarıdır. Tarım ve hayvancılık en etkin olarak bu bölgelerde yapılmaktadır. Bu faaliyetler yerleşmenin fiziksel biçimine de yön verir. Tarımsal faaliyetin etkin olduğu yerleşimler ile hayvancılığın etkin şekilde yapıldığı yerleşimler birbirlerinden farklılaşabilmektedirler. Bu bağlamda Kayaköy yerleşimi örnek olarak verilebilir. Tarımsal faaliyetin sürdürülebilmesi için düz alanlar ayrılmış; yerleşim ise kayalık kısımda kurgulanmıştır. Diğer yandan Afrika'nın bazı kısımlarında evler hayvanların geceyi geçirdikleri merkezi bir ağılı çevreleyen daire şeklinde sıralanmıştır (Tümertekin, 1977).

Ekonomik faaliyetler bu derece kırsal yerleşimi etkilediğinden, kırsalın devamını sağlamak adına sorunların belirlenmesi önem kazanmaktadır. Kırsal alanda görülen sosyo-ekonomik sorunlar, yerleşimlerin şekli, sayısal fazlalığı, dağınıklığı, nüfus

azlığı ve yapısı, aile özellikleri, çocuk adedi, toplumsal özellikler toprak-aile ilişkileri, işletmelerin büyüklüğü, tarımda verimin düşüklüğü ve ailelerin gelir durumları bu sorunların nedenlerindendir (Öztürk ve Mengüloğlu, 2008). Ayrıca ülke çapında uygulanan ekonomik politikalar, teşvikler, sektörler arasındaki gelir durumundaki farklılıklar kırsal ekonomiyi etkilemektedir.

Yeni dönemde uygulanan tarım politikaların da; yerel tohum yerine ithal tohumun kullanılması kaliteyi düşürmekte ve bu tohumun bir dönem kullanılabilir nitelikte olması verimi ve sürekliliği de etkilemektedir. Üretimin devlet desteği almayıp pazar arayışına girilmesi de çiftçiyi olumsuz etkileyen durumlardandır.

Kırsal ekonomi ile aile ekonomisi doğrudan ilişkili olduğundan, kazançların azalmasıyla birlikte köyde yaşayanların daha iyi bir yaşam standardı kazanabilmek için göç ettikleri görülmektedir. Bu durumda kırsal yerleşimler terk edilmekte ve terk edilen yapılar zaman içinde kullanıcı değiştirmekte ya da gereksinimleri yanıtlayamadığı için özgün yapısı bozulmakta, kültürel sürekliliğin devamının sağlanması açısından sorunlar yaşanmaktadır.

2.1.6.2 Göç

Sosyo-ekonomik sorunların bir sonucu olan göç kavramı genel olarak, Tümertekin ve Özgüç (1998), tarafından "bir idari sınırı geçerek oturma yerini devamlı ya da uzun süreli olarak değiştirme olayı" şeklinde tanımlanmaktadır (s.307). Gürbüz ve Karabulut (2008) ise, "kırsal alanlardaki yerleşmelerden şehirlere olan göçleri kırsal göç olarak" (s. 38) adlandırmaktadır. Modernleşmenin etkilerinin hissedildiği 1950'li yıllarda başlayan göçler, günümüzde de hızla devam etmektedir. 1995-2000 döneminde 1.775.909 kişi kırsal alandan kent merkezine göç etmiştir (Gürbüz ve Karabulut, 2008). Bu durum nüfusun dinamik yapısına işaret ederken, nüfus aktarımının olduğu alanlarda ciddi sosyal, ekonomik, kültürel ve güvenlik sorunlarına sebep olmaktadır.

Göçler, ekonomik sebeplerin sonucunda görülen fiziksel ve sosyal durumdur. Sebeplerini genel olarak üçe ayırmak olanaklıdır. Bunlar; itici, çekici ve iletici güçlerdir (Yenigül, 2005).

İtici güçler; kırsal alandaki yapı dönüşümleri, aşırı nüfus artışı, tarımsal üretimde kullanılan yeni teknikler ile insan gücüne duyulan ihtiyacın azalması, toprakların mülkiyetinde dengesizlik, devlet politikaları ile yapılan zorunlu göçlerdir (Yenigül, 2005).

Çekici güçler; kır kent arasında fırsatların tartılıp kentin yaşamsal, ekonomik, sosyal olarak daha cazip nitelikte olmasıdır (Yenigül, 2005).

İletici güçler; kentin çekiciliği ve kırın iticiliğinin yanında teknolojik gelişmeler de göçü hızlandıran etkenlerdendir. Kitle iletişim araçları ile dış yaşam hakkında bilgi sahibi olunması göç hareketlerine etki etmektedir (Yenigül, 2005).

Özellikle sosyolojik boyutta etkileri olan göç kavramı, yapıların terk edilerek kaderlerine bırakılması ve özgün kimliğin zedelenmesine neden olur. Ayrıca gidilen yerleşimlerde de konut stoğu yetersizliğinin oluşması ve özellikle kentler için fiziksel, altyapı ve sosyal sorunlar içeren gecekonduların oluşumu söz konusudur.

2.1.6.3 Hizmet (Donatım) Sorunları

Kırsal alanlara hizmetler, kamu kuruluşları aracılığıyla götürülmektedir. Kırsal yerleşimlerin ülke çapında sayılarının çok olması hizmetin ulaşması anlamında sıkıntılara sebep olmaktadır. Ayrıca bu ülke politikasında bölge için ayrılan bütçe ve bunun aktarılması da önemlidir. Genelde kırsala yönelik yatırımlar sayısal olarak yeterli gibi görünse de götürülen hizmetin kalitesi düşüktür.

Ülkemizde 2013 yılına kadar köylerin idaresi İl Özel İdareleri'nde ve Köylerin Alt Yapısını Destekleme Projesi kapsamında (KÖYDES) yürütülmekteydi. Ancak 6360 sayılı Büyükşehir Kanunu ile bazı illerin büyükşehir kapsamına alınması ile

tüm köylerin yönetimi büyükşehirlere geçmiştir. Bu bağlamda köyler, şehirlerin mahallesi konumuna gelmiştir. Bu durumun köyün sosyal ve ekonomik yapısını nasıl etkileyeceği gelecek yıllarda incelenebilecektir.

2.1.6.4 Bölgesel Sorunlar

Yerleşimlerde görülen sorunlar bölgesel farklılıklar içermektedir. Bu yüzden her yerleşimin kendi özelinde incelenmesi ve potansiyellerin buna göre değerlendirilmesi gerekir. Örneğin geçim kaynağı ile ilintili sorunlar, yerleşim yerinin konumu sebebiyle yaşanan sorunlardır.

Orman köyleri bütün köylere oranla %30'lar düzeyindedir. Bu tür köyler dağınık niteliktedir. Ulaşımın zor olması hizmetlerin ulaşmasında sorunlar yaratmaktadır. Tarım alanlarının kısıtlı olması, erozyonun toprakların yetmemesine sebep olması, sosyal ve kültürel bakımdan dışa kapalı yaşamın sürdürülmesine sebep olmaktadır (Öztürk ve Mengüoğlu, 2008).

2.1.7 Koruma Kavramı ve Türkiye'de Kırsal Alan Koruması Kavramı

Koruma; kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasını, kültürel sürekliliğin devamının sağlanmasını ve günümüzün gereksinimleriyle geçmişin ayakta kalan yapılarının birlikteliğini açıklayan bir kavramdır. Etkileşimlere ve değişimlere açık olan kırsal alanlar, koruma kavramı içinde analiz edilip, kültürel süreklilik sağlanmalıdır.

Tarihsel değerlerin korunması ve geleneksel koruma anlayışı birçok ülkenin önemsediği bir olgudur. Bu bağlamda tarihi yapıların korunması ve restorasyonu konusu evrensel çerçevede Venedik Tüzüğü ile ele alınmıştır.

Tüzüğün 1. Maddesinde; "Tarihi anıt kavramı sadece bir mimari eseri içine almaz, bunun yanında belli bir uygarlığın, önemli bir gelişmenin, tarihi bir olayın tanıklığını yapan kentsel ya da kırsal bir yerleşmeyi de kapsar. Bu kavram yalnız büyük sanat

eserlerini değil, ayrıca zamanla kültürel anlam kazanmış daha basit eserleri de kapsar", denilmektedir (Ahunbay, 2011, s.150).

Koruma kavramı Türkiye'de son dönemlerde önemi artan bir olgudur. Bu alanda yapılan çalışmalar Osmanlı Dönemi'ne dayanmakla beraber, en net tanımı 1983 yılında 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nda yer almaktadır. Burada belirtildiği üzere koruma; taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarında muhafaza, bakım, onarım, restorasyon, fonksiyon değiştirme işlemleri, taşınır kültür varlıklarında ise muhafaza, bakım, onarım işlemleri olarak tanımlanmaktadır (Mevzuat Bilgi Sistemi, 2014).

Korumanın temel sorunu neyin korunacağıdır. Eski tarihlere ait günümüze ulaşan dini ve anıtsal yapılar, işlevsel binalardan gündelik yaşama ait yapılar toplumsal tarihe ait bilgiler taşıması bakımından önem kazanmakta ve korunmaları gerekmektedir. Venedik Tüzüğü'nde yer alan anıt kavramı genişletilerek kültürel geleneklerle ilgili bütün maddi varlıkları kapsamak üzere 'kültürel varlık' deyimi ortaya atılmıştır. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, değişik uygarlıkların sanat anlayışı, bilim ve teknik düzeyi, sosyal yaşamı hakkında somut veriler sağlayan ve korunmalarında kamu yararı görülen eşya ve yapıtları kapsamaktadır (Mevzuat Bilgi Sistemi, 2014) .

Korumanın nitelik ve kapsamı süreç içerisinde tek yapı ölçeğinden doku ölçeğine doğru genişlemiş ve Venedik Tüzüğü'nde de belirtildiği gibi kırsal yerleşimleri, kültürel anlam kazanmış basit eserleri de kapsar duruma gelmiştir. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nda korunma alanı; taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının muhafazaları veya tarihi çevre içinde korunmalarında etkinlik taşıyan korunması zorunlu olan alandır, şeklinde tanımlanır. Ayrıca sit ise; "tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlardır", şeklinde tanımlanmaktadır (Mevzuat Bilgi Sistemi, 2014).

Kırsal alanlara yönelik olarak, Türkiye'de ilk yasal düzenleme 1924 yılında yayınlanan 442 sayılı Köy Kanunu'dur. Bu kanun kapsamında köy tanımı, köy sınırları, köyün ortak mallarının kullanımına ilişkin kararlar ve köyde yapılması gerekli zorunlu ve isteğe bağlı işler yer almaktadır. Köy Kanunu'nda geleneksel dokuya yönelik korumaya ilişkin bir madde yer almamaktadır (Gürer, 2003).

Kırsal yerleşimler, genellikle özgün mimari yapıları ve bozulmamış doğal özellikler taşımaları bakımından kırsal ve doğal sit kapsamında korunmaktadırlar. Kültür Bakanlığı'nın 1999 yılı 659 sayılı kararı ile I. ve II. derece doğal sit alanı içinde kalan köy yerleşim alanlarının III. derece doğal sit kapsamında değerlendirilmesi kararı alınmıştır. Ancak bu durum I. derece doğal sit alanına termik santral, mobil ve hatta nükleer santral yapılmasının olanaklı kılınmasının sebep olacağı tehlikeler nedeniyle 2001 yılında Danıştay tarafından iptal edilmiş, korunması gerekli alan hangi sit statüsüne/derecesine sahipse onun geçerli olacağı belirtilmiştir (Gürer, 2003).

2.1.8 Kırsal Planlama Kavramı

Kırsal planlamanın üç temel öğeyi kapsadığı belirtilmiştir. Bunlardan birincisi kırsal planlamanın içeriği, ikincisi kurumsal ve yasal çerçevesi, son olarak kırsal planlama yaklaşımıdır. Aşağıda bu üç temel öğe açıklanmıştır:

1) İçerik, kırsal planlamanın temelini oluşturan strateji ve politikaları,
2) Kurumsal ve Yasal Çerçeve, kırsal planlamayı yönlendirecek ve gerçekleştirecek kurumsal ve yasal yapılanmayı,
3) Yaklaşım, kırsal planlamada sık görülen aşağıdan yukarıya ya da yukarıdan aşağıya olan yaklaşımları ifade etmektedir (PlanAfric, 2000, Çelik 2006, s. 26).

2.1.9 Dünyada ve Türkiye'de Kırsal Planlama Örnekleri

Ülkemizde, kırsal yerleşim sınırlarının çok belirgin olmaması, yasal sınır ve tanımların kullanılması karmaşaya sebep olmaktadır. Bu bağlamda idari açıdan nüfusu 2000'den az olan ağırlıklı tarım ile uğraşan yerleşimler köy olarak nitelenmektedir. Ancak, özellikle Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde nüfusu 2000'den fazla turizm ve sanayi ile geçimini sürdüren köyler de bulunmaktadır. Bu bağlamda tanımların sınırlarının daha açık ve bölgesel nitelikte olması gerekmektedir (Eminağaoğlu ve Çevik, 2005).

Kırsal planlamanın etkin olarak yapılabilmesi için öncelikle kırsala yönelik problemlerin saptanması ve her bölgenin özelinde incelenip tasarım rehberlerinin oluşturularak yapılması önemlidir. Bu açıdan dünyada yapılan örneklere bakıldığında kırsal bölgeler için oluşturulmuş komisyonlar, komiteler ve bu örgütlerin yöresel çalışmalar yaptığı görülmektedir. Bölgeye özgü çözümler ve önerilerin sunulması ve halkın desteğinin alınması ön plandadır. Bu şekilde yapılan çalışmaların kitlelerin katılımı dolayısıyla halk tarafından benimsenip geliştirilmesi daha kolay sağlanmaktadır. Ayrıca oluşturulan kitapçık ve broşürlerle de konunun kitlelere duyurulması ve bilgi akışının sürdürülmesi sağlanmaktadır. Bu anlamda, 1960 ve 1970 yıllarında Almanya, Amerika ve İngiltere'de örnekler görmek mümkündür (Eminağaolu ve Çevik, 2007).

Ülkemizde yapılan çalışmalar ise, daha çok merkeziyetçi politikalarla sürdürülmektedir. Yeni merkezlerin oluşturulması çalışmasında yerleşme planları topografik, toplumsal, kültürel analizleri göz ardı edilerek masa başında yapılmaktadır. Çoğu yerleşimde insanlar mevcut yapıya ihtiyaçları doğrultusunda plansız bir şekilde yapılar, mekânlar eklemektedir. Bu anlamda ülkemizde sosyal ve fiziki özellikleri inceleyip, analizleri içeren tasarım rehberlerine gereksinim duyulmaktadır. Bu bağlamda yöre özelinde çalışmalar yapılmaya başlanmıştır.

Tablo 2.1 Yurtdışında köy tasarım rehberi örnekleri (Eminağaoğlu ve Çevik, 2007)

KÖY TASARIM REHBERLERİ	BÖLGE – ÜLKE	AMAÇ	POLİTİKALAR	İÇERİK	YASAL ÇERÇEVE	HAZIRLAYAN GRUP
BELBROOK	Ohio - U.S	Köyün gelişiminde mimarinin tarihi karakterini ve yapılaşma gele-neğini korumak.	- Bir yapının bir bö-lümü veya tümün yıkılması - Dış cephenin yeniden yapılması -Yeni yapılaşma - İşaretler	Giriş Eski köy bölgesi Köye genel bakış Uygunsuz konum - Yok etme - Değişiklik - Yeni yapılaşma	İmar Yasası'nın 14.maddesinde yer alır. Gelişmelere göre güncelleştirilir. (Bellbrook Zoning Code Article:14) (Planlama Aracı)	Arazi sahipleri, yerleşme sakinleri, mimarlar, ilgili yöre halkı, Köy İnceleme Kurulu
MANHATTAN BEACH	California – U.S.	Mevcut sokak görünüşleri koru-mak ve bölgenin karakterine uygun gelişmeyi sağlamak.	- Küçük köy karakterini korumak. - Yaya yolunu korumak, güçlendirmek ve iyileştirmek. - Sokağın ferahlığını korumak ve teşvik etmek	- Bölge-site tasarım -Komşuluk gelişimi - Mimari karakter - Yaya yolu - Peyzaj - İşaretler - Ticaret bölgesi - Gelişmenin tanımlandığı bölgeler	Şehir Meclisi tarafından, Şehir Gelişim Planı'nda temel faaliyetler olarak kabul edilir. (Planlama Aracı)	Şehir Planlama Komisyonu
MT. SHASTA MOUNTAIN	California – U.S.	Yerel yapıların tarihi geçmişin yansıtan, dağ mimarisine uygun çekici, konforlu, çağdaş, doğa ile uyumlu bir köy oluşturmak	- Köyün silüet karakteri korunmalı. - Görsel açıdan iyi görünümlü çevreye hakim yaya yolu çö-zümleri teşvik edilmeli. - Yapıların birbiri ile ve doğal çevre ile uyumu korunmalı ve teşvik edilmeli.	- Giriş - Yasal çerçevesi - Peyzaj -Yapılaşma ve kamusal alanlar -Yapılaşma ve peyzaj detayları	Mt. Shasta Şehrinin Mimari İnceleme Yasası olarak kabul edilir. Bölüm: 18.60 (City of Mt. Shasta's Architectural Review Ordinance Chapter: 18.60)	Şehir Planlama Komisyonu
EAST MEON	Hampshire Birleşik Krallık	Köydeki kötü görüntüleri iyileştirmek ve yöresel karakteri sürdürebilirliğini sağlamak.	Yeşil doku korunmalı Yeni çiftlik yapılaşma etkileri düşünülmeli Meon nehri doğal hali vadi ile korunmalı. Açık ve kapalı alanlar arasındaki dengenin sürekliliğini sağlamak.	- Giriş - Kır çevresi -Yapılaşma - Açık alanlar - Köy yaşamı - Tasarım raporu - Yöntem - Steering grup	Bölge Danışma Kurulu, Bölge Konseyi (EHDC) tarafından plan-lama aracı olarak benimsenmiş ve yıllık toplantı gündemine alınmıştır.	Planlama Grubu: Başkan Veznedar Sekreter Dört parti başkanı Iki vatandaş Tanıtım sorumlusu Iki bölge meclisi üyesi
MANCHESTER	İngiltere'nin Kuzeyi	Bölgenin gelişimini ve sürdürülebilirliğini tarihi çevre içinde sağlamak.	- Köyün tarihi yapısını korumak. - Tarihi küçük yerleşme özelliklerini korumak. - Yapılaşmaların ta-rihi görüntüye zarar vermesini önlemek.	- Giriş - Köy için hedefler - Tasarım kontrol bölgesi - Tarihi merkez bölge - Tarihi koruma bölgesi - Bölgeye genel bakış	Vermant Arazi Kullanım Yönetmeliği altında yer alır (Act.250). Her beş yılda bir güncel-leştirilir. Planlama aracı olarak Yönetmelikte yer alır.	Bölge uzmanları
ROLLESTON	Staffordshire Birleşik Krallık	Gelişme sürecinde, bölgenin tarihini, yöresel yaşam ve çevresini ortaya çıkarmak.	Yöresel karaktere uygun, çağdaş çevreler oluşturmaya rehberlik etmek.	Giriş Toplum, Ekonomi, Çevre, Yerleşim, İletişim-gelişmeler, Sokak mobilyaları - işaretler ve Rehberleri Harita Sonuç	East Staffordshire Bölge Meclisi Yerel Planı'nda, ek planlama rehberi (SPG) olarak kabul edilir.	- Kırsal Çevre Komisyonu - Rolleston Bölge Konseyi - Rolleston Methodist Kilisesi - Köy Halkı

Ülkemizde kırsal planlamaya dair yapılan örneklere bakıldığında; ilk ve en önemli düzenleme 18 Mart 1924'te Köy Kanunu'nun çıkarılmasıdır. Bu kanun zaman içinde düzenlemelerle revize edilmiştir (Eminağaoğlu ve Çevik, 2007).

Köy Kanunu'nun en önemli özelliği, köyün modernleşme boyutunun hukuk alanında yer bulmasıdır. On bölümden oluşan kanun uygulandığında İdeal Cumhuriyet Köyü Planı'nda olduğu gibi bir yerleşim ortaya çıkmaktadır. Ancak istenen hedeflere bu plan ile ulaşılamamıştır (Eminağaoğlu ve Çevik, 2005).

BÖLÜM ÜÇ
TURGUTLU YERLEŞİMİ

3.1 Turgutlu Hakkında Genel Bilgiler

Manisa İli'ne bağlı olan Turgutlu (Kasaba) yerleşiminin doğusunda Ahmetli, batısında Manisa, Kemalpaşa, kuzeyinde Saruhanlı, güneyinde ise, Ödemiş ve Bayındır İlçeleri bulunmaktadır. İlçe merkezinin güneyinden İzmir-Ankara karayolu, kuzeyinden ise İzmir-Uşak-Afyon demiryolu geçmektedir. Yüzölçümü 530 km^2, denizden yüksekliği 78 metredir (Turgutlu Belediyesi, 2014).

Turgutlu, Manisa İli'nin merkez nüfusu en fazla olan ilçesidir. Yerleşimin verimli topraklar üzerinde kurulmuş olması Turgutlu'nun çekim gücünü arttırmaktadır.

Osmanlı Dönemi'nde Gediz Ovası'nın güney kesiminde ve Bozdağlar'ın kuzey eteklerinde yetiştirilen çeşitli tarım ürünlerini İzmir Limanı'na ve oradan dünyanın bütün bölgelerine ileten demiryolu hattı olan İzmir-Kasaba hattının varlığı Turgutlu'nun önemini gösterir niteliktedir.

Yerleşimin nüfusu TÜİK' e ait 2013 verilerine göre "74.270 erkek ve 73.860 kadın olmak üzere toplam 148.130 kişidir. Aldığı göçlerle nüfusu hızlı bir şekilde artarken hizmet ve sanayi alanında atılımlar ağırlık kazanmaktadır" (Türkiye İstatistik Kurumu, 2014).

Turgutlu'nun kuzey ve güneyi dağlık bir araziye sahiptir. Kuzeyinde Aysekiz Tepesi (Çal Dağı 1034 m.), güneyinde ise Bozdağların devamı olan Çatma Dağı (1337 m.) vardır. Bu dağların doğu tarafına doğru Dümentepe (1280 m.), Çobandede (1168 m.), Karlıktepe (1000 m.), Çal Dağı (1181 m.), Kemalpaşa, Bayındır, Turgutlu sınırında ise Akçaoluk (1220 m.) Dağları vardır (Manisa, 2000).

Turgutlu ilçe yerleşimi verimli topraklar üzerine kurulmuştur. Kuzeyde Gediz Nehri, güneyde Irlamaz Çayı, batıda Nif Çayı ve doğuda Karacalı Çayı

bulunmaktadır. Ayrıca Ahmetli Deresi, Akçapınar Deresi, Karacalı Deresi ve Irlamaz Çayı gibi küçük çaylar da mevcuttur. Çevresinde verimli tarım alanları vardır. Özellikle çekirdeksiz üzüm, tütün, pamuk, erik, şeftali, kiraz üretimi görülmektedir.

Turgutlu, Akdeniz İklimi'nin etkisi altındadır. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır. Pek ender olarak kar yağışı görülür. Yılın en düşük sıcaklık ortalaması +3 °C, en yüksek sıcaklık ortalaması +31 °C' dir. En yüksek sıcaklık Temmuz'da +44 °C'dir (Açıkgöz, 1997).

Manisa ile ilgili meteorolojik verilere bakıldığında, (1954 – 2013) , en yüksek sıcaklık ortalaması 34.9 °C (Temmuz), en düşük sıcaklık ortalaması 3 °C (Ocak) , en düşük sıcaklık – 13.1 °C (Ocak, 1954) , en yüksek sıcaklık 45.5 °C (Temmuz, 2002) dir (Meteoroloji, 2014).

Güneydeki Çatma, Dümen ve Çobandede Dağlarının kuzey meyilleri ile kuzeydeki Çal Dağı'nın güney eteklerinde ormanlık alanlar bulunmaktadır. Çatma ve Dümen Dağlarındaki ormanlar meşe olup, Çobandede ve Çal Dağı ormanları ise çam, daha çok koru manzarası arzeder. En verimli ormanlar Çobandede Tepesi'nin doğusundaki İspiroğlu ile aynı tepenin kuzeyindeki Karlık olup, karaçam ormanlarıdır (Manisa, 2000).

Turgutlu'nun tarihsel gelişimi incelendiğinde, M.Ö 3 binde yerleşim faaliyetleri görülmektedir. Ancak yörenin yerleşimi ile ilgili bilgiler yeterli düzeyde değildir. Antik çağda Lidya Uygarlığının sınırlarının kesin olarak bilinmemesine karşın, bazı bilim adamları bu bölgeye Tunç Çağı sonunda yani Frigler ile aynı dönemde geldiklerini öne sürmektedir (Şengel, 2000).

Turgutlu adının tarihte Troketta yerleşiminden geldiği düşünülmektedir. 1880'lerde Karl Buresch, Turgutlu'nun 8 km kadar güneydoğusunda, Bozdağ'ın kuzey yamacı eteğinde Djowali Köyü'nde Troketta'yı anan bir yazıt saptar. 1906'da J. Keil ile A.con Premerstein aynı yazıtı bu Djowali Köyü'nde görürler. Bu köyün eski adının Hacı Veli, bugün Avşar olduğu öne sürülmektedir (Umar, 2001). Ancak

bu haritada Bugünkü Avşar yerleşimine yakın konumda Avsharkiöi isimli yerleşimin bulunması Djowali yerleşiminin günümüzde kaybolduğunu düşündürmektedir.

Şekil 3.1 Heinrich Kiepert'ın 1890 yılına ait Batı Anadolu Haritası (The University of Chicago Library, 2014)

Louis Robert de, Djowali adlı köyün yok olduğunu ya da adının değişmiş olabileceğini öne sürmüştür. Eski belgelerde ismi Turudlu, Turgudlu olarak geçen Turgutlu, 1531 tarihli Tahrir Defteri'ne göre 117 haneli bir köy olup, Yengi (Yeni) Nahiyesi'nin merkezidir (Nagata, 1979) Temettüat Defterlerine göre 1530 yıllarında 120 haneye yakın yerleşik, 100 hane kadar da Yörük nüfusa sahip bir köydür (Tekin, 2012). 1575 tarihli Tahrir Defteri'ne göre Turgutlu'da beş mahallede 273 hane vardır. 1575 tarihinde köyde bir cami, dört mescit, bir hamam, bir muallimhane ve iki zaviye bulunur. 1660 tarihli Mevkufat Defteri'nde ise yine nahiye merkezi olan Turgutlu'da 1175 hanenin kaydedildiği görülür (Emecen, 1989). Şer'iyye Sicillerine göre Turgutlu ile ilgili bilgiler nüfus, asayiş, vakıflar, ticaret, göçler, tarım ve sosyal hayatın yansımaları olarak gruplandırılabilir.

Kasaba-i Turgutlu Hane 20, kasaba-i Yaylalı 20, karye-i Kayadibi 0.5, karye-i Alacıyan 4, karye-i Azizlü 1.5, Mîrlü 2, Ederler 5, İsmailce 10, Babaca 4, Köseler 1, Ermenas 3, Bostancı 5, Karaca Ahmed 0.5, Hacı Haliler 1, Kırtık 2, Klizman 1, Küçük Tatar 4, Herdemşeh 2, Yılancıboz 3, Hamzabeyli 1, Kırcalı 8, Karaoğlanlı 6, Çobanse 3, Işık Hacı 2, Ormancı 1, Kurşunlu 0.5, Kuşluk 1, Hasırcı 1, Sofular

Karamaniler 2, Seyfe 1, Çungara 1, Çatal kenise 2, Akçahavlu 0.5, Bazar 1 hane. Toplam olarak 158.5 avarızhanesi etmektedir. Burada üç hane olan Ermenas'ın rica üzerine 30 hane olarak kabul edildiği, yine Çatalkenise karyesinin aslında dört olan avarızhane sayısının harabiyet dolayısıyla iki olarak kaydedildiği ifade edilmiştir (Günay, 2011, s.716). 17. yüzyılın başlarına kadar resmi kayıtlarda Turgutlu köy olarak yer almaktadır.

Evliya Çelebi 21 Mayıs 1671 tarihinde Nif'ten İzmir'e seyahat etmiştir. Kullandığı güzergâhta Uşak, Simav, Demirci, Gördes, Akhisar, Gölmarmara çizgisinde devam edip bir yay çizdikten sonra Turgutlu'ya gelir (Şahin, 2011).

Çelebi Turgutlu için, "Şehir, düz bir sahranın tam ortasında Gediz Nehri kıyısındadır. 1500 kiremit örtülü güzel konaklar vardır. 21 mihraptır. Beşi cumadır… üç hamam, onbir han vardır. En büyüğü Semerciler Hanı, Pazaryeri'nde Voyvoda Hanı, Yeniçeri Hanı'dır. Pazaryeri'nde yirmişer taş sütunlu üzeri örtülü Tahıl Pazarı geniş meydandadır. Yedi kahvehanesi var. Oyuncuları, hanendeleri (şarkıcıları), çökürcüleri (büyük keman çalanları) var. 300 dükkân vardır" şeklinde yerleşmenin büyüklüğünü yansıtan bazı bilgiler vermiştir (Tekin, 2012, s.194).

Saruhan Sancağı'nın Manisa kazası sınırları içinde bulunan Turgutlu, daha sonra Yengi adı verilen bir nahiyenin köyleri arasında sayılmaktadır. Yengi; Kasımlı, Kar ve Yaya köyleri ile birlikte has ünitesini oluşturmuştur. Bu birime 'Pazar-ı Yengi' Nahiyesi adı verilmiştir. Turgutlu ile birlikte bu dört köyde pamuk ziraatı yaygın olarak yapılmaktadır. Evliya Çelebi de Turgutlu ile ilgili verdiği bilgilerde üzümden bahseder (Tekin, 2012).

17. yüzyıldan başlayarak Yengi adı yerine, 'Kasaba' kelimesi kullanılmaktadır. 1842 tarihli nüfus yoklama defterinde Turgutlu Saruhan'a bağlı Kasaba-i Turgutlu kazası olarak kayıtlara geçmiştir. Kaza bir Yörük yerleşimi olarak kurulmuş, 16. yüzyıldan başlayarak büyümüş, Orta ve Batı Anadolu Bölgesi'nde Osmanlı Devleti döneminde gelişen küçük kır yerleşmesinin tipik örneklerinden birisi olmuştur (Emecen, 1989).

1893 yılı Aydın Vilayeti Salnamesine göre Kasaba; kuzeyde Manisa ve Akhisar kazaları, güneyde Ödemiş ve Bayındır kazaları, doğuda Salihli ve batıda Nif nahiyesi ile çevrili olup Ilıca ve Dağ Marmara namıyla iki nahiyesi ve 13 merkez kazaya bağlı toplam 48 karyesi bulunmaktadır. Kasaba kazasının 13229 erkek ve 12238 kadın olmak üzere toplam nüfusu 25467'dır. Bu nüfusun 11077 erkek ve 10335 kadın olmak üzere 21402'si Müslüman, 2141 erkek ve 1914 kadın olmak üzere toplam 5055'i gayr-ı Müslim'dir. Merkez kazanın nüfusu 7731 erkek ve 6978 kadın olmak üzere toplam nüfus 13709 olarak belirtilmiştir (Tekin, 2012).

İzmir-Kasaba demiryolu hattının 1863 yılında imtiyaz hakkı bir İngiliz vatandaşa verilir ve 1864 yılında İzmir- Kasaba Demiryolu Şirketi'ne devredilen ve yapımına başlanan İzmir-Kasaba demiryolu, İzmir'in Basmane Garı'ndan başlayıp Alaşehir'e kadar uzanan 169 km'lik hattır (Şahin, 2011). İstasyon yapısı kuruluşunda yerleşimden uzakta yer alırken zaman içinde yerleşimin bu yöne doğru geliştiği görülmektedir (Ceylan, 2010). Günümüzde istasyon etrafında göç ile gelen kişiler ağırlıklı olarak yerleşmektedir.

I. Dünya Savaşı sonrası imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması'yla Yunanlılar tarafından işgal edilen Turgutlu, 7 Eylül 1922'de işgalden kurtulmuştur. Ancak Yunan birliklerinin 4 Eylül'de başlattığı yangınla Turgutlu'da yalnızca Hacı Zeynel Camii ve çevresi, Bozkurt ve Küllük Mahalleleri çevresi yangından kurtulabilmiştir (Özbaran, 2013).

3.2 Turgutlu Kırsal Yerleşimi

Turgutlu kırsalına yönelik araştırmalardan Yuzo Nagata'nın hazırladığı "16. yy' da Manisa Köyleri 1531 Tarihli Saruhan Sancağı'na Ait Bir Tahrir Defterini İnceleme Denemesi"nde Yengi Nahiyesi'nde yer alan Turgutlu yerleşiminde ağırlıklı olarak nüfusun toplandığı ve bu nüfusun yerleşik hayata geçirilen Yörükler olduğu görülmektedir.

Turgutlu İlçesi'nin 2011 yılı verilerine göre nüfusu merkezde; 119.985, köylerde; 24.005 olmak üzere toplam 143.990 kişidir. Yaklaşık nüfusunun %16'sı kırsalda yaşamını sürdürmektedir. Kırsal nüfusun ovada daha sık, dağda ise daha seyrek olarak yerleştiği söylenebilir. Bu yerleşimlerin geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

2014 yılında Manisa İli'nin Büyükşehir Belediyesi olmasıyla İl Özel İdaresi'nin hizmet alanı içinde yer alan köyler Turgutlu'nun Mahallesi statüsüne geçmiştir. Ancak bu çalışma kapsamında belirtilen yerleşimler köy olarak geçmektedir. Bu yerleşimler Urganlı, Derbent, Musulcalı, Akçapınar, Akköy, Aşağıbozkır, Avşar, Ayvacık, Baktırlı, Bozkır, Çampınar, Çatalköprü, Çepnibektaş, Çepnidere, Çıkrıkçı, Dağyeniköy, Dalbahçe, Gökgedik, Güney, Hacıisalar, Irlamaz, İzzettin, Kabaçınar, Karaköy, Karaoluk, Kayrak, Kurudere, Kuşlar, Musalar Yeniköy, Osmancık, Örenköy, Sarıbey, Sinirli, Sivrice, Temrek, Yakuplar, Yaykın, Yeniköy, Yunusdere'dir.

Tez kapsamında Akçaoluk Dağı'nda bulunan Irlamaz, Aşağı ve Yukarı Bozkır, Güney, Dağyeniköy, Hacıisalar, Yunusdere, Örenköy, Kabaçınar, Karaköy, Kuşlar köyleri incelenmiştir.

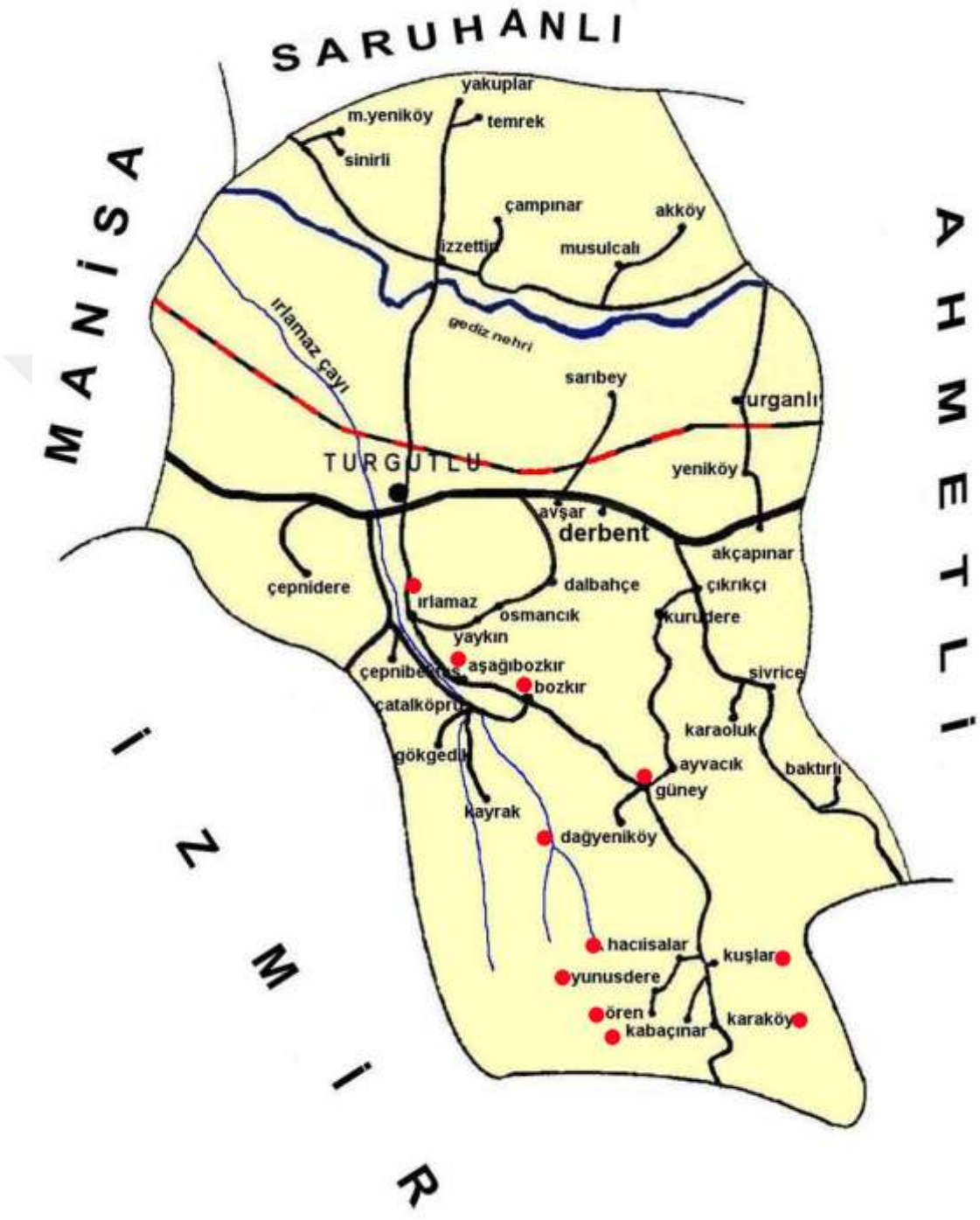

Şekil 3.2 Turgutlu ve köyler ile ilişkisi (Turgutlu Belediyesi, 2005)

3.3 Çalışma Kapsamında İncelenen Dağ Köyleri

3.3.1 Irlamaz Köyü

Yerleşim Düzeni

Turgutlu'ya 4 km uzaklıkta bulunan Irlamaz Köyü, eğimli bir arazide dağınık düzende yerleşimin olduğu bir köydür.

Şekil 3.3 Irlamaz Yerleşimi (Vikimapia, 2014.)

Şekil 3.4 Irlamaz yerleşiminin genel görünümü

Şekil 3.5 Irlamaz yerleşiminde sokak dokusu

Önemli Yapılar

Irlamaz Köyü, geçmişte Ormenos; daha sonraki belgelerde ise Ermanas Köyü olarak adlandırılmıştır. Irlamaz Köyü, 1575'te Yengi Nahiyesi'nin nüfus yoğunluğu en fazla olan yerleşim merkezlerinden birisidir. O tarihlerde koyun besiciliğinin önemli bir yere sahip olduğu köyde; kestane ağaçlarından oluşan bir koru mevcuttur. 1703 tarihli bir kayıttan köyün yakınında bir derbend mahallinin bulunduğu anlaşılmaktadır. 16. yüzyılın sonlarında yaylak ve kışlak mahallerine sahip olan köyde, iki değirmen bulunmaktadır (Emecen, 1989, s. 212).

Köy sınırları içinde 1902 yılında yapılan Köy camisi yer almaktadır. Köy camisi dikdörtgen planlı olup, kırma çatılı yapı, son cemaat yeri ile ana mekân içermektedir.

Şekil 3.6 Irlamaz Köy Cami

Şekil 3.7 Irlamaz yerleşiminde metruk durumda bulunan çeşme yapısı

Şekil 3.8 Irlamaz yerleşiminde izleri günümüze ulaşan çeşme yapısı

Şekil 3.9 Irlamaz yerleşiminde yer alan namazgah yapısının günümüze ulaşmış durumu

Şekil 3.10 Irlamaz yerleşiminde yer alan namazgah yapısının taş duvar kalıntısı

Ayrıca köy sınırlarında günümüze ulaşan bir kilise yapısı da bulunmaktadır. Şahıs arazisi içinde yer alan bu yapı kaderine terk edilmiş durumdadır. Arazi sahibi definecilerden kurtarmak amacıyla kiliseye ait yazıtı kendi yapısında devşirme yapı malzemesi olarak kullanmıştır.

Şekil 3.11 Irlamaz yerleşiminde yer alan metruk durumdaki kilise yapısı

Şekil 3.12 Irlamaz yerleşiminde yer alan kilisedeki nişlerin durumu

Şekil 3.13 Irlamaz yerleşiminde yer alan kilisenin iç mekânından görünüm

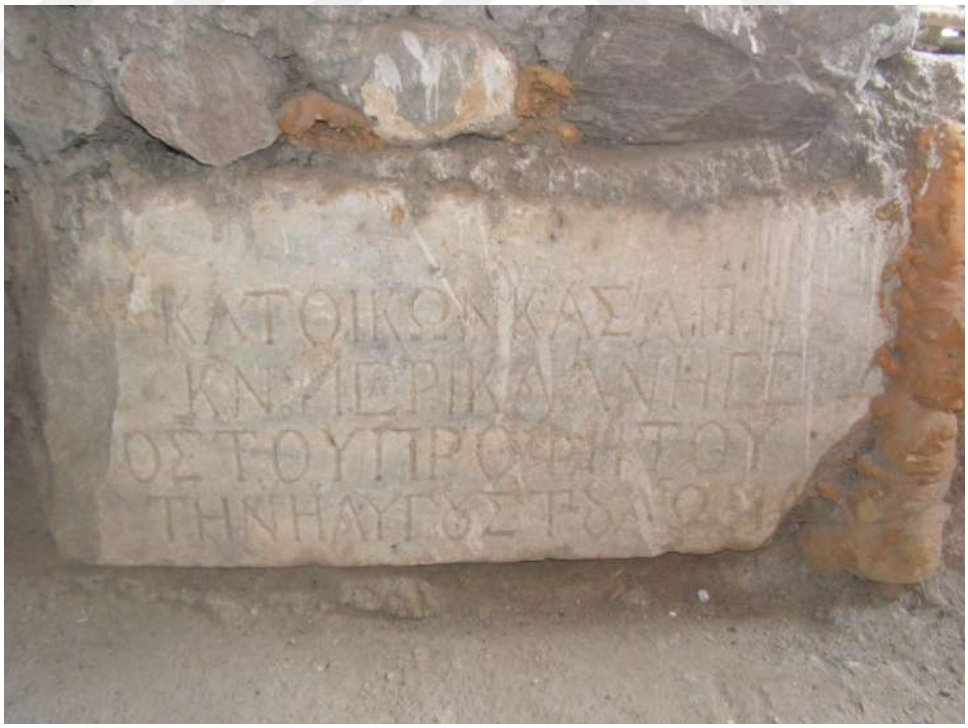

Şekil 3.14 Irlamaz yerleşimindeki kilisede yer alan yazıt.

Geçim Kaynağı

Köyün ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Ayrıca köyde bir adet zeytinyağı fabrikası yer almaktadır.

Eğitim Durumu

Irlamaz Köyü'nde bir ilkokul vardır. Bu okulun 98 öğrencisi bulunmaktadır. Ortaokul ve lise eğitimi için öğrenciler Turgutlu'ya gitmektedir.

Nüfus Yapısı

Köyün 30 yıllık süreçteki nüfus verilerine bakıldığında, belirgin bir değişim yansıtmadığı görülmektedir.

Tablo 3.1 Irlamaz yerleşimi nüfus durumu (Yerelnet, 2014)

Yıl	**Toplam**	**Kadın**	**Erkek**
2012	510	260	250
2011	506	254	252
2000	503	253	250
1990	445	221	224
1985	478	220	258

3.3.2 Aşağı Bozkır

Yerleşim Düzeni

Aşağı ve Yukarı Bozkır köyleri kuruluş açısından akraba olan köylerdir. Konya'nın Bozkır ilçesinden gelen beş Yörük ailesinden ikisi Aşağı Bozkır'a, üçü Yukarı Bozkır'a yerleşmiştir.

Aşağı Bozkır Köyü Turgutlu'ya 6 km uzaklıkta bulunmaktadır. Kısmen düz alanda olup, toplu yerleşim düzeni görülmektedir.

Şekil 3.15 Aşağı Bozkır yerleşimi (Vikimapia,bt.)

Şekil 3.16 Aşağı Bozkır yerleşiminin görünümü

Şekil 3.17 Aşağı Bozkır yerleşiminde yer alan iki katlı konutlar

Geçim Kaynağı

Köyün ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Yörede özellikle erik, kiraz gibi meyveler yetiştirilmektedir.

Eğitim Durumu

Aşağı Bozkır yerleşiminde taşımalı eğitim ile öğrenciler Irlamaz Köyü'ne, ya da Turgutlu'ya gitmektedirler.

Nüfus Yapısı

Üç dönemlik nüfus sayımı sonuçlarına erişilebilen köyde, kişi sayısında belirgin bir değişim görülmemiştir.

Tablo 3.2 Aşağı Bozkır Köyü nüfus durumu (Vikipedi, 2014).

Yıl	**Toplam**
2007	269
2000	296
1997	268

3.3.3 Yukarı Bozkır

Yerleşim Düzeni

Yukarı Bozkır Köyü, Turgutlu'ya 9 km uzaklıkta yer alan bir yerleşimdir. Köyün yerleşimi ana yol ve dere ile sınırlanmıştır. Bitişik nizamda yerleşmiş konutlar, sokak ile bağlantılarını avlu kapıları ile sağlarlar. Genelde sokaktan bahçeye, bahçeden yapıya ulaşım sağlanır. Toplu düzende yerleşimin görüldüğü bu köyde kişilerin arazileri yerleşim alanının dışında yer almaktadır. Yukarı Bozkır Köyü'nün yerleşim dokusu ve konut yapısı 4. bölümde ayrıntılı olarak incelenmektedir.

Şekil 3.18 Yukarı Bozkır yerleşimi (Vikimapia,bt.)

Şekil 3.19 Yukarı Bozkır yerleşiminin genel görünümü

Şekil 3.20 Yukarı Bozkır yerleşiminin sokak dokusu

Önemli Yapılar

Sözlü geleneğe göre Konya'nın Bozkır İlçesi'nden Köselioğlu, Akış ve Çolak sülalesinden yedi hane olarak önce Hamzabey Yöresi'ne, sonra Çepnidere'ye gelip bugünkü köy sınırını kış yurdu olarak seçerler. Bu bölgede ilk yerleşik düzene geçen oba olmaları bakımından Damcı Obası diye anılmaktadırlar.

Bir dağ yerleşimi olan Bozkır Köyü, ulaşım yolu boyunca ve nehir yatağının kenarında gelişim göstermiştir. Köyün camisi, çeşmesi ve kahvesi köyün girişinde yer alır. Cami'de 1785 yılına ait kitabe yer almaktadır.

Köy camisi üzerindeki kitabede şu ifadeler yazılıdır: Dedim içenlere ma-i şifa, ukbada olsun bize şefi getirdim mahluk-ı şurbedende bula hayatı. Sahibül hayrat Hasan Kethuda içmek için çeşme 1200 Osman 1274. Yani; dedim "içenlere şifa suyu, ahrette bize şefaatçi olsun. Susamış mahlûklar hayat bulsun. Ben hayır sahibi Hasan Kethuda su içilmesi için çeşme getirdim (Tepekaya, 2008).

Şekil 3.21 Yukarı Bozkır Köyü Camisinin kitabesi

Şekil 3.22 Yukarı Bozkır Köy Camisi

Şekil 3.23 Yukarı Bozkır Köy Camisi avlusunda yer alan mezarlar

Şekil 3.24 Yukarı Bozkır Köyü girişinde yer alan çeşme yapısı

Şekil 3.25 Yukarı Bozkır yerleşim dokusu içinde yer alan çeşme yapısı

Şekil 3.26 Yukarı Bozkır yerleşim dokusu içinde yer alan ve günümüzde kullanılmayan çeşme yapısı

Geçim Kaynağı

Tüm yörede benzer olarak geçim kaynağı, tarım ve hayvancılıktır. Son yıllarda kiraz üretimi etkin olarak görülmektedir.

Eğitim Durumu

Bu köyde günümüzde okul bulunmamaktadır. Bu yüzden öğrenciler Turgutlu'ya, ya da Çatalköprü'ye gitmektedirler.

Nüfus Yapısı

Tablo 3. 3 Yukarı Bozkır Köyü nüfus durumu (Yerelnet, 2014)

Yıl	**Toplam**	**Kadın**	**Erkek**
2012	126	63	63
2011	125	63	62
2000	253	121	132
1990	263	143	120

Köyün nüfus verileri incelendiğinde; nüfusun azaldığı görülmektedir. Köyde yapılan görüşmeler sırasında edinilen bilgilere göre okuyan gençler illerde ve ilçelerde çalıştıklarından köye geri dönmemektedirler. Ancak bu tam anlamıyla köyden kopma durumu değildir. Başka yerlerde yaşayan bu kişiler hafta sonları ve tatillerini Yukarı Bozkır'da aileden kalan tarlalarını işleyerek geçirmekte, köy ile iletişimlerini ve manevi bağlarını sürdürmektedirler.

3.3.4 Güney Köyü

Yerleşim Düzeni

Güney Köyü Turgutlu'ya 22 km uzaklıkta bulunmaktadır. Güney Köyü merkez köy niteliğinde olup; dağınık bir yerleşim göstermektedir.

Şekil 3.27 Güney Köyü Yerleşimi (Vikimapia, bt.)

Şekil 3.28 Güney Köyü yerleşiminin genel görünümü

Şekil 3.29 Güney Köyü'nde terk edilmiş bazı yapılar

Şekil 3.30 Güney Köyü'nde yer alan iki katlı yığma yapılar

Şekil 3.31 Güney Köyü'nde ev ve yetiştirme bahçesinin bütüncül olduğu bir örnek

Sözlü kaynaktan alınan bilgilere göre, Antalya Toroslar'dan gelen Karakeçili Yörükleri bu bölgede diğer köylerin arazilerini satın alarak yerleşmişlerdir. Üç sülaleden oluşan bu köyün çoğu birbiri ile akrabadır (A. Aksoy, Dağ Yeniköy Muhtarı, (kişisel iletişim, 2014).

Geçim Kaynağı

Güney yerleşiminde de tarım ve hayvancılık yapılmaktadır. Son dönemde kiraz üretimi artmıştır.

Eğitim Durumu

Bu köyde günümüzde okul bulunmamaktadır. Bu yüzden öğrenciler Turgutlu'ya, ya da Dağ Marmara İlkokulu'na taşımalı eğitim ile götürülmektedirler.

Nüfus Yapısı

Tablo 3.4 Güney Köyü nüfus durumu (Yerelnet, 2014)

Yıl	**Toplam**	**Kadın**	**Erkek**
2012	289	140	149
2011	289	138	151
2000	308	154	154

3.3.5 Dağ Yeniköy

Yerleşim Düzeni

Dağ Yeniköy, Turgutlu'ya 23 km uzaklıkta bulunmaktadır. Dağ eteğine yerleşimin görüldüğü bu köy de, diğer köyler gibi Yörük yerleşimidir.

Şekil 3.32 Dağ YenikövYerleşimi (Vikimapia,bt.)

Dağınık yerleşme niteliği yansıtan köyde ana yol köy meydanına kadar devam eder. Meydanı, cami, kahvehane ve konutlar sınırlandırır.

Köyün dağlık bir alanda bulunması dolayısıyla farklı karakterde yerleşim düzeni görülmektedir. Meydan çevresindeki yapılar bitişik nizamda, bazı yapılar ise geniş arazi içinde ayrık düzende yer almaktadır. Yapılar genelde iki katlı olup; alt katları ahır, üst katları konuttur. Sokaktan bahçeye, bahçeden konuta ulaşım sağlanmaktadır.

Yapılar genel olarak özgün yapısı bozulmadan günümüze ulaşmıştır. Ancak köyde genç nüfusun göç etmesiyle birlikte yapılar terk edilmekte, kullanılmadıklarından yıkılma tehlikesi yansıtmaktadır.

Şekil 3.33 Dağ Yeniköy Meydanı'na ulaşım aksı

Şekil 3.34 Dağ Yeniköy Camisi

Şekil 3.35 Dağ Yeniköy'de bitişik nizamda konumlanmış yapılar

Şekil 3.36 Dağ Yeniköy'de arazi içinde yer alan tek yapı

Geçim Kaynağı

Yörede görüldüğü gibi bu yerleşimde de tarım ve hayvancılık temel geçim kaynağıdır. Özellikle son zamanlarda kiraz üretimi artmış olup, buğday, elma, ceviz üretimi yapılmaktadır.

Eğitim Durumu

Bu köyde de taşımalı eğitim ile öğrenciler Turgutlu ve Dağ Marmara'ya götürülmektedir.

Nüfus Yapısı

Tablo 3.5 Dağ Yeniköy yerleşimi nüfus durumu (Yerelnet, 2014)

Yıl	**Toplam**	**Kadın**	**Erkek**
2012	190	98	92
2011	192	101	91
2000	201	109	154
1990	209	120	89
1985	210	120	90

3.3.6 Hacı İsalar Köyü

Yerleşim Düzeni

Hacı İsalar, Turgutlu'ya 29 km uzaklıkta, Turgutlu-Ören yol aksının üzerinde kurulmuş bir köydür. Sözlü kaynaklardan edinilen bilgilere göre, dağlarda çobanlık yapan Hacı İsa isimli bir çoban ve birkaç ailenin bu bölgeye yerleşmesiyle kurulur (A. Acar, Hacı İsalar Köy Muhtarı, (kişisel görüşme, 2014).

Köyde toplu yerleşim görülmektedir. Köylülerin arazileri yerleşimin çevresinde yer almaktadır.

Şekil 3.37 Hacı İsalar Yerleşimi (Vikimapia,bt.)

Özgün mimarinin kısmen korunduğu bu yerleşimde yapılara yaklaşımda bahçeye, bahçeden konuta geçiş söz konusudur. Genelde iki katlı olan konutların alt katları ahır ve depo olarak kullanılırken, üst katlar yaşama mekânlarını içerir. Yüksekliğin artmasıyla iklimin sertleştiği bu yörede kapalı sofalar görülmektedir. Tüm yörede yer alan konutların benzer özelliği olarak, yapıların inşasında taş malzeme kullanılmıştır.

Şekil 3.38 Hacı İsalar yerleşiminde taş konut örneği

Şekil 3.39 Hacı İsalar yerleşiminde taş konut örneği

Şekil 3.40 Hacı İsalar Köy Camisi

Şekil 3.41 Hacı İsalar Köy Camisi'nin minaresi

Geçim Kaynağı

Köyün ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanır. Özellikle kiraz, ceviz, sebze ve meyve üretimi yapılmaktadır. Keçi yetiştiriciliği de yapılan bu köyde ormanlara keçi girmesinin yasaklanmasıyla, büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Ayrıca kış aylarında meşe odunundan mangal kömürü elde edilmektedir.

Eğitim Durumu

Bu köyde de taşımalı eğitim ile, öğrenciler başta Turgutlu ve Dağ Marmara'ya götürülmektedir.

Nüfus Yapısı

Tablo 3.6 Hacı İsalar Köyü nüfus durumu (Yerelnet, 2014)

Yıl	**Toplam**	**Kadın**	**Erkek**
2012	405	214	191
2011	406	213	193
2000	442	227	215
1990	463	238	225
1985	471	231	240

3.3.7 Yunusdere

Yerleşim Düzeni

Yunusdere, Turgutlu'ya 30 km uzaklıkta, Turgutlu-Ören yol aksının üzerinde diğer köylerle benzer olarak kurulan bir Yörük köyüdür.

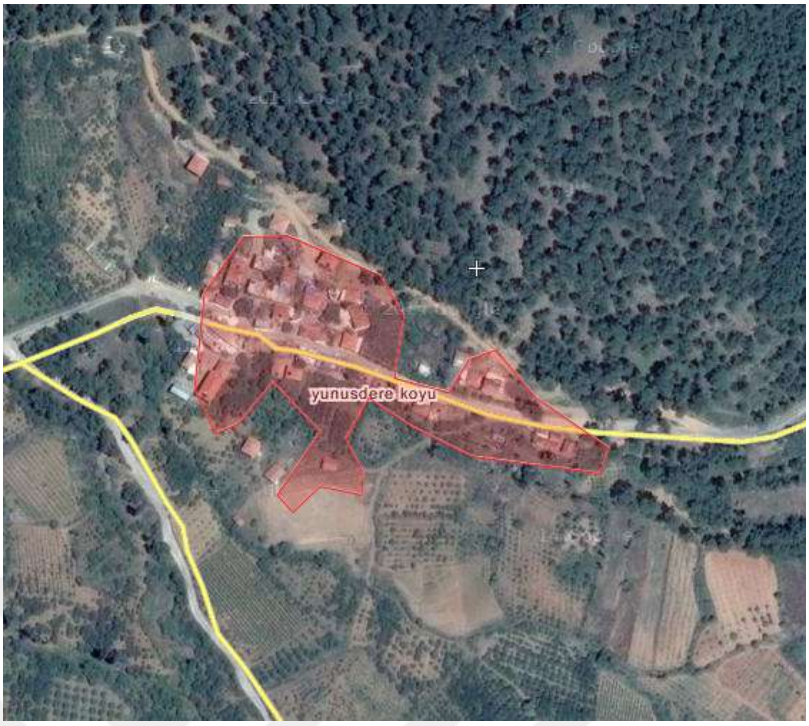

Şekil 3.42 Yunusdere Yerleşimi (Vikimapia,bt.)

Toplu yerleşimin görüldüğü bu köyde özgün mimari örnekler ile günümüz koşullarına göre yenilenmiş yapılar görülmektedir. Genellikle yapılar iki katlıdır.

Şekil 3.43 Yunusdere Yerleşimi içinde yer alan yapılardan örnek

Şekil 3.44 Yunusdere yerleşiminde iki katlı konut örneği

3.3.8 Dağ Marmara Ören Köyü

Yerleşim Düzeni

Ören, Turgutlu'ya 30 km uzaklıkta, eğimli arazide toplu düzende yerleşmenin olduğu bir köydür. Yapılar arazinin topografik yapısıyla uyumlu olarak şekillenmiştir. Genellikle iki katlı olan yapılarda, alt katlarda ahır, depo birimleri yer alırken, üst katlarda yapının büyüklüğüne göre bir veya iki oda ve sofa mekânı bulunmaktadır. Arazinin eğiminden faydalanarak alt ve üst katlara farklı kotlardan ulaşılmaktadır. Bazı alanlarda teras şeklinde evler bulunmaktadır. Ören Köyü mimari yapısı 4. bölümde ayrıntılı olarak incelenmiştir.

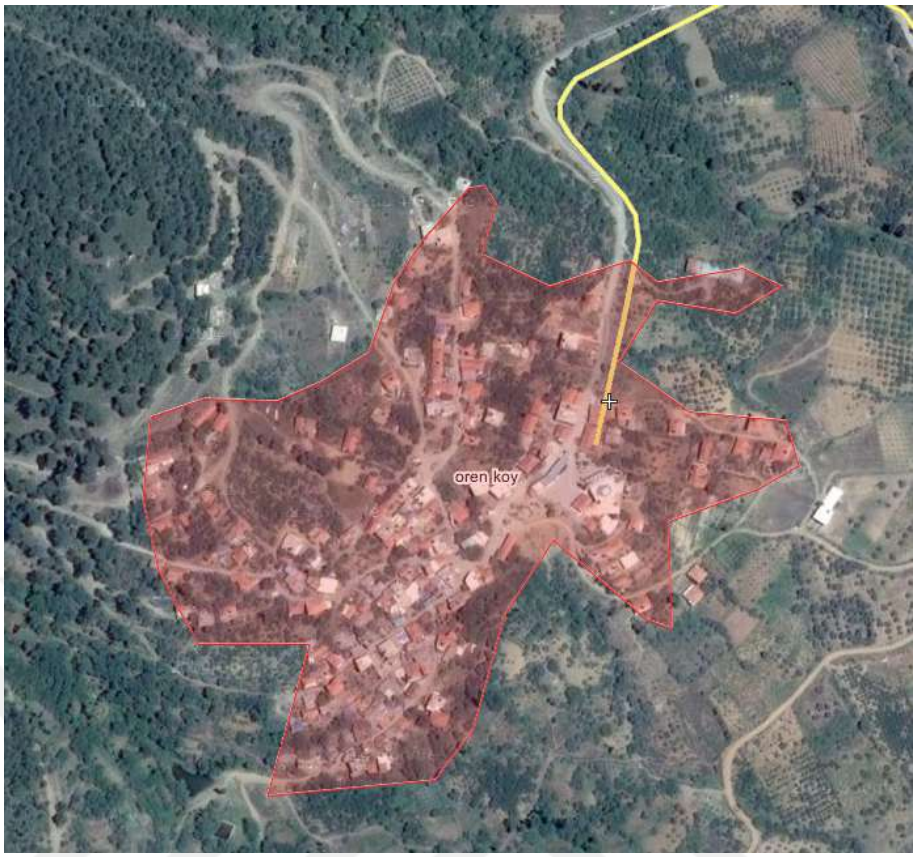

Şekil 3.45 Dağ Marmara Ören Köyü Yerleşimi (Vikimapia, bt.)

Köyün adının nereden geldiği ve köyün geçmişi hakkında yazılı bir bilgi yoktur. Aydınoğulları Beyliği döneminde fethedilen bölge, 1300'lü yıllardan başlayarak Türkleşmiş ve İslâmlaşmıştır. Osmanlı döneminde Ören Köyü Kasaba'nın (Turgutlu) Dağmarmara Nahiyesi'ne bağlı değildir. Aydın Vilâyet Salnamelerinde Dağmarmara Nahiye'nin Karyeleri (Köyleri) içerisinde Ören Köyü'nün ismi geçmemektedir. Ören Köyü, Osmanlı döneminde Aydın Vilâyeti'nin Bayındır Kazası'na bağlıdır. Cumhuriyet döneminde ise İzmir'in Bayındır İlçesi'nin sınır köyüdür. Ören Köyü en son, köy halkının isteği üzerine 14 Nisan 1955 tarihinde Manisa'nın Turgutlu İlçesi'ne bağlanmıştır.

Şekil 3.46 Dağ Marmara Ören Köyü'nden iki katlı ev örneği

Şekil 3.47 Günümüzde kullanılmayan Dağ Marmara Ören Köy Camisi

Şekil 3.48 Dağ Marmara Ören Köyü'nde günümüzde kullanılmayan çeşme yapısı

Geçim Kaynağı

Köy ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Geçmişte şaraplık siyah üzüm üretimi yapılırken, günümüzde kirazın kazancının yüksek olmasıyla kiraz üretimi yapılmaya başlanmıştır. Bunun yanında sebze, meyve yetiştiriciliği de yapılmaktadır. Hemen hemen her evde büyükbaş hayvan bulunmaktadır.

Eğitim Durumu

Bu köyde ilkokul vardır. Ancak ortaokul ve lise eğitimi için öğrenciler Turgutlu'ya gitmektedirler.

Nüfus Yapısı

Üç yıllık nüfus verilerine ulaşılabilen Ören Köy'de nüfusun çok değişmediği ve hala yaşamın sürdüğü söylenebilir.

Tablo 3. 7 Dağ Marmara Ören Köyü nüfus durumu (Yerelnet, 2014)

Yıl	Toplam	Kadın	Erkek
2000	504	252	252
1990	494	243	251
1985	494	246	248

3.3.9 Dağ Marmara Karaköy

Yerleşim Düzeni

Turgutlu İlçesi'ne 62 km uzaklıktadır. Köy yamaca yerleşmişken, günümüzde kısmen düzlük alana doğru gelişim göstermektedir. Yörenin tümünde benzer konutlar görülmektedir. Karaköy'de de geleneksel konutlar iki katlı taş yapım sistemiyle yapılmıştır. Ancak günümüzde bu yapıların gereksinimleri yanıtlayamamasıyla taş yapıların terk edildiği veya yıkılarak yerlerine yeni yapıların yapıldığı görülmektedir.

Şekil 3.49 Dağ Marmara Karaköy Yerleşimi (Vikimapia, bt.)

Şekil 3.50 Dağ Marmara Karaköy yerleşimine ait konut dokusu

Şekil 3.51 Dağ Marmara Karaköy'de yer alan betonarme yapılar

Karaköy adının, Karakeçili Türkmenleri'nden geldiği sanılmaktadır. Bölge 1300'lü yıllarda, Aydınoğulları zamanında Türkleşmiş ve İslâmlaşmıştır.

Karaköy'ün geçmişi Lidya Krallığı'na kadar uzanmaktadır. Karaköy antik bir şehrin üzerine kurulmuş, tarihî bir yerleşim merkezidir. Köy okulunun ve köy caminin altında Lidya Kralı'nın yazlık sarayının kalıntıları olduğu söylenir. Bu bölgeden, Antik Yunan döneminden kalma, kitâbe ve sütunlar çıkmış ve bunlardan köy meydanına çeşme yapılmıştır. Grek (Yunan) alfabesiyle yazılmış olan bu kitâbe, Antik Yunan mitolojisinde şarap ve bereket tanrısı olan Dionysos (ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ) adına yapılan şenliklerle ilgilidir. Bu kitabede geçen ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (Dionysos) kelimesinden anlaşılmaktadır. Bu kitâbe aynı zamanda Dağ Marmara Ovası'nın tarihine ışık tutmaktadır. Antik dönemlerden beri Dağ Marmara Vadisi verimli bir arazi olup, şaraplık üzümlerin yetiştiği bir bölgedir. Milâttan önce yaşamış olan Antik Yunan köylüleri de kaldırdıkları mahsulden sonra bereket tanrıları olan Dionysos adına şenlikler düzenlemişlerdir (Tepekaya, 2008).

Her devirde önemli bir yerleşim yeri olan Karaköy, Osmanlı döneminde de önemli bir nahiye merkezidir. Hicri 1300, 1314, 1326 tarihli Aydın Vilâyet Salnâmeleri'nde; Karaköy'ün Osmanlı döneminde Dağ Marmara Nahiyesi'nin merkez karyesi olduğu, bulunduğu yerin yol güzergâhı üzerinde bulunduğu, köyün tarihî ve stratejik önemi anlaşılmaktadır. Celâl Bayar Üniversitesi Yakınçağ Tarihi hocalarından Doç Dr. Muzaffer Tepekaya'nın Karaköy'de yapmış olduğu araştırmalar sonucu Karaköy'de bulunan ve Osmanlı Türkçesi'yle yazılmış olan eserler okunup kitap halinde basılmıştır.

Araştırmalar sonucu H.1200/M.1785 tarihli Marmara Voyvodası Hacı Yusuf Ağa'nın mezar taşından anlaşıldığına göre, Dağ Marmara'nın bir Voyvodalık olduğu ve merkezinin de Karaköy olduğu ortaya çıkmıştır. Dağ Marmara Nâhiyesi köyleri ahalisinin, alışverişe merkez kazaya Turgutlu'ya gelip gitme zahmetinden kurtulmaları için, nâhiye merkezinde pazar kurma talepleri 18 Haziran 1899 tarihinde uygun görülerek, her cuma günü nâhiye merkezi olan Karaköy'de pazar kurulmasına onay verilmiştir (Tepekaya, 2008).

Şekil 3.52 Dağ Marmara Karaköy Meydanı'nda yer alan çeşme

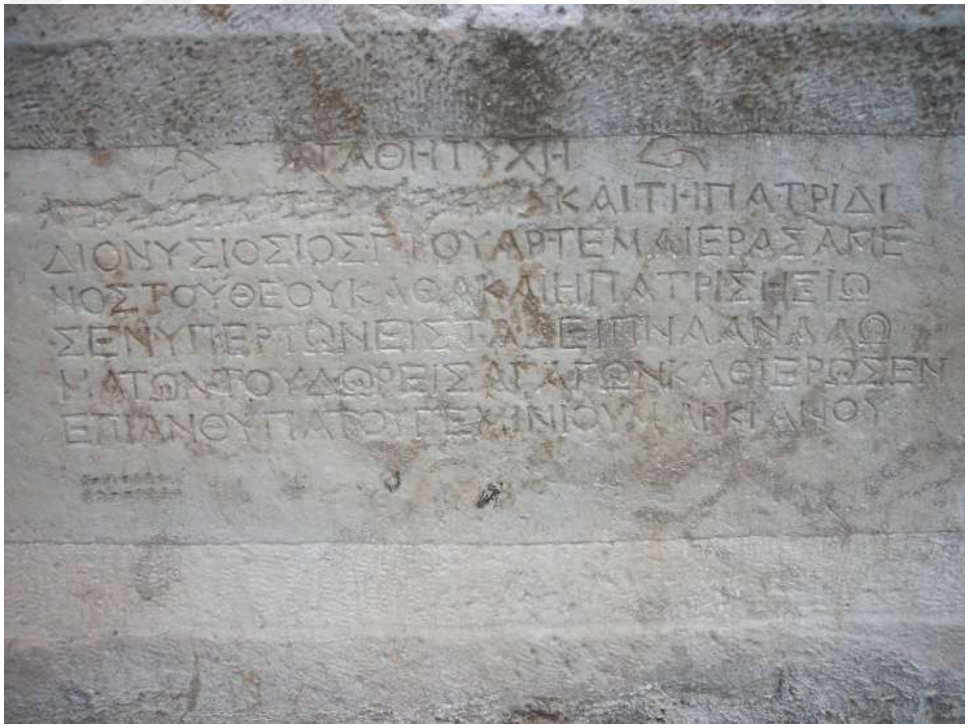

Şekil 3.53 Dağ Marmara Karaköy Meydanı'nda çeşme üzerinde bulunan kitabe

Şekil 3.54 Dağ Marmara Karaköy'deki cami yapısına ait son cemaat mekânı

Şekil 3.55 Dağ Marmara Karaköy'deki cami yapısına bitişik konumda bulunan mezarlık

Şekil 3.56 Dağ Marmara Karaköy'deki camide yer alan mihrap

Şekil 3.57 Dağ Marmara Karaköy'deki camide üst kata ulaşımı sağlayan merdiven

Şekil 3.58 Dağ Marmara Karaköy'de yıkık durumdaki caminin iç mekânı

Şekil 3.59 Dağ Marmara Karaköy'deki camide bulunan taş parçalarından görünüm

Geçim Kaynağı

Köy ekonomisi diğer köylerle benzer olarak tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Kiraz, sebze, meyve yetiştiriciliği yapılmaktadır. Her evde mutlaka küçükbaş veya büyükbaş hayvan beslenmektedir.

Eğitim Durumu

Bu köyde de taşımalı eğitim ile öğrenciler başta Turgutlu ve Dağ Marmara'ya götürülmektedirler.

Nüfus Yapısı

Tablo 3.8 Dağ Marmara Karaköy'ün nüfus durumu (Yerelnet, 2014)

Yıl	**Toplam**	**Kadın**	**Erkek**
2012	342	165	177
2011	349	170	179
2000	405	202	203
1990	427	217	210
1985	455	222	233

BÖLÜM DÖRT
ODAK ÇALIŞMA

4.1 Seçilen Kırsal Alanların Doku Analizi Bağlamında İncelenmesi

Araştırmanın odak çalışmasını seçilen iki köyün mevcut durumunun saptanması, analiz çalışması ve değerlendirmesi oluşturmaktadır.

Odak çalışma alanı olarak incelenen Y.Bozkır ve Dağ Marmara Ören kırsalına ait doku analizi çalışmalarının alanın dijital haritaları üzerine işlenmesi düşünülmüş ve öncelikle yerleşimin halihazır ve/veya imar haritası araştırılmıştır. İl Özel İdaresi ile yapılan görüşmelerde alanın güncel dijital hiçbir haritasının olmadığı anlaşılmıştır. Köyde yaşayan ve Harita Teknikeri olan Mehmet Erdoğan'dan dijital veriler elde edilmiştir. Çalışmalara bu haritaların irdelenerek yerinde kontrolü ve AutoCad ortamına aktarılması ile başlanmıştır.

6360 sayılı Büyükşehir Kanunu 1. madde 1. fıkrasında "Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde, sınırları il mülki sınırları olmak üzere aynı adla büyükşehir belediyesi kurulmuş ve bu illerin il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür", denilmektedir. Bu kanun ile Manisa Belediyesi Büyükşehir Belediyesi olarak değişirken, 3. fıkra ile "illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı bulundukları ilçenin belediyesine katılmıştır". Bu fıkra ile yapılan değişiklikle de köylerin idaresi Turgutlu Belediyesi'ne geçmiştir (Mevzuat Bilgi Sistemi, 2014).

Söz konusu köylerde alan çalışmaları 2013 ve 2014 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Alanda yapılan çalışmalar sırasında kapı numaralarının kaybolduğu ve süreç içerisinde çok değiştiği saptanmıştır. Bu yüzden envanter fişlerinde kapı numaralarına yer verilmemiştir. Föyler oluşturulurken kapı numaraları göz ardı edilip, ada parsel bilgileri baz alınmıştır. Araştırma kapsamında; öncelikle alan

gezilerek ada, yol ve parseller incelenip gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Haritalar yerinde incelemeler ile güncellenmiştir.

4.2 Seçilen Kırsal Yerleşimlere İlişkin Analiz Çalışmaları

Y.Bozkır ve Ören'in doku araştırmasına yönelik olarak analizler yapılmış ve veriler değerlendirilmiştir. Alan çalışmaları kapsamında yapıların tümü yerinde incelenmiş, saptamalar ile föyler oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında köy dokusunun bütünündeki her yapıya yönelik envanter föyü hazırlanmıştır. Alan çalışmaları ile analizlerin verileri paftalara ve grafiklere aktarılmış, istatiksel veriler çıkarılmıştır.

Turgutlu kırsalının doku analizi incelemesinde, yapıların:

- Kapı numaraları (Var olanlar)
- Ada-parsel numaraları
- Dolu-boş analizi
- Alan kullanımı
- Girişler
- Yol kaplaması
- Mevcut işlev
- Özgün işlev
- Kat adedi
- Kullanım durumu
- Yapı malzemesi (dış cephe)
- Yapım sistemi
- Harabiyet durumu
- Özgünlük analizi
- Çatı formu
- Çatı örtüsü kaplaması

saptaması yapılmıştır.

Ayrıca alandaki tüm yapıların ölçümleri yapılarak plan tipolojisi oluşturabilmek için plan şemaları çıkartılmıştır.

4.3 Odak Çalışmalar

4.3.1 Yukarı Bozkır Yerleşimi

4.3.1.1 Yerleşimin Mevcut Fiziki Yapısı

Çalışmanın üçüncü bölümünde Yukarı Bozkır yerleşimi; yerleşim düzeni, önemli yapılar, geçim kaynağı, eğitim durumu, nüfus yapısı başlıkları altında ele alınmıştır. Bu bölümde yerleşimin mevcut fiziki yapısı alanda yapılan alan çalışmaları ile ele alınmaktadır.

Yerleşimdeki yapıların yoğunluğunu konutlar oluşturmaktadır. Bunun yanında köyün bir camisi ve bir de kahve yapısı bulunmaktadır. Yukarı Bozkır Köyü'nde yetmişiki yapıdan dokuz tanesi, dışında altmışüç yapı kullanılabilecek niteliktedir. Bu çalışmada yer alan grafiksel veriler kullanılabilecek durumda olan yapılar ile ilgilidir.

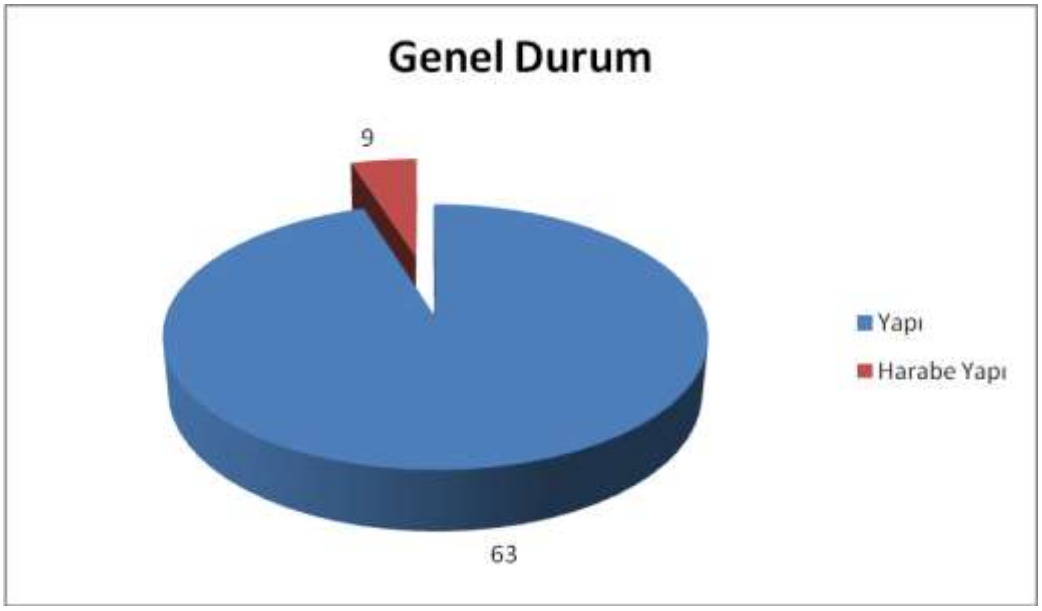

Şekil 4.1 Yukarı Bozkır Köyü'nde yapıların genel durumu

Şekil 4.2 Yukarı Bozkır Köyü'nde kullanılmakta olan konut yapısı örneği

Şekil 4.3 Yukarı Bozkır yerleşimi içinde metruk durumdaki konut örneği

Alan çalışmaları sırasında kapı numaralarının bir kısmının kaybolduğu veya silindiği görülmüştür. Bu yüzden analizler sırasında işlenen kapı numaraları mevcutta tespiti yapılan yapılara aittir.

Ada, parsel numaraları, elde edilen haritada işli olan verilerdir. Köyde yaşayanlarla yapılan görüşmeler sırasında kendilerine ait tapu bilgileriyle bu veriler kıyaslanarak bilgilerin doğruluğu kontrol edilmiştir.

Toplu yerleşimin genel karakterini yansıtan Bozkır Köyü'nde yapılar, bitişik düzende toplu bir şekilde arazide konumlanmaktadır. Yerleşimin çevresinde köylülere ait araziler bulunmaktadır. Bu boş düzeni, konutlar ve arazilerin sınırları ile doğru orantılıdır.

Yerleşimde İl Özel İdaresi zamanında yollar parke döşenmiştir. Ana ulaşım aksında parke taşı yer alırken, arazilere ulaşılan ara yollar topraktır.

Şekil 4.4 Yukarı Bozkır yerleşiminde arazilere ulaşımı sağlayan toprak yol

Şekil 4.5 Yukarı Bozkır yerleşiminde parke taşı döşenmiş yol

Şekil 4.6 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki konutlardan örnekler

Şekil 4.7 Yukarı Bozkır yerleşimi kapı numaraları

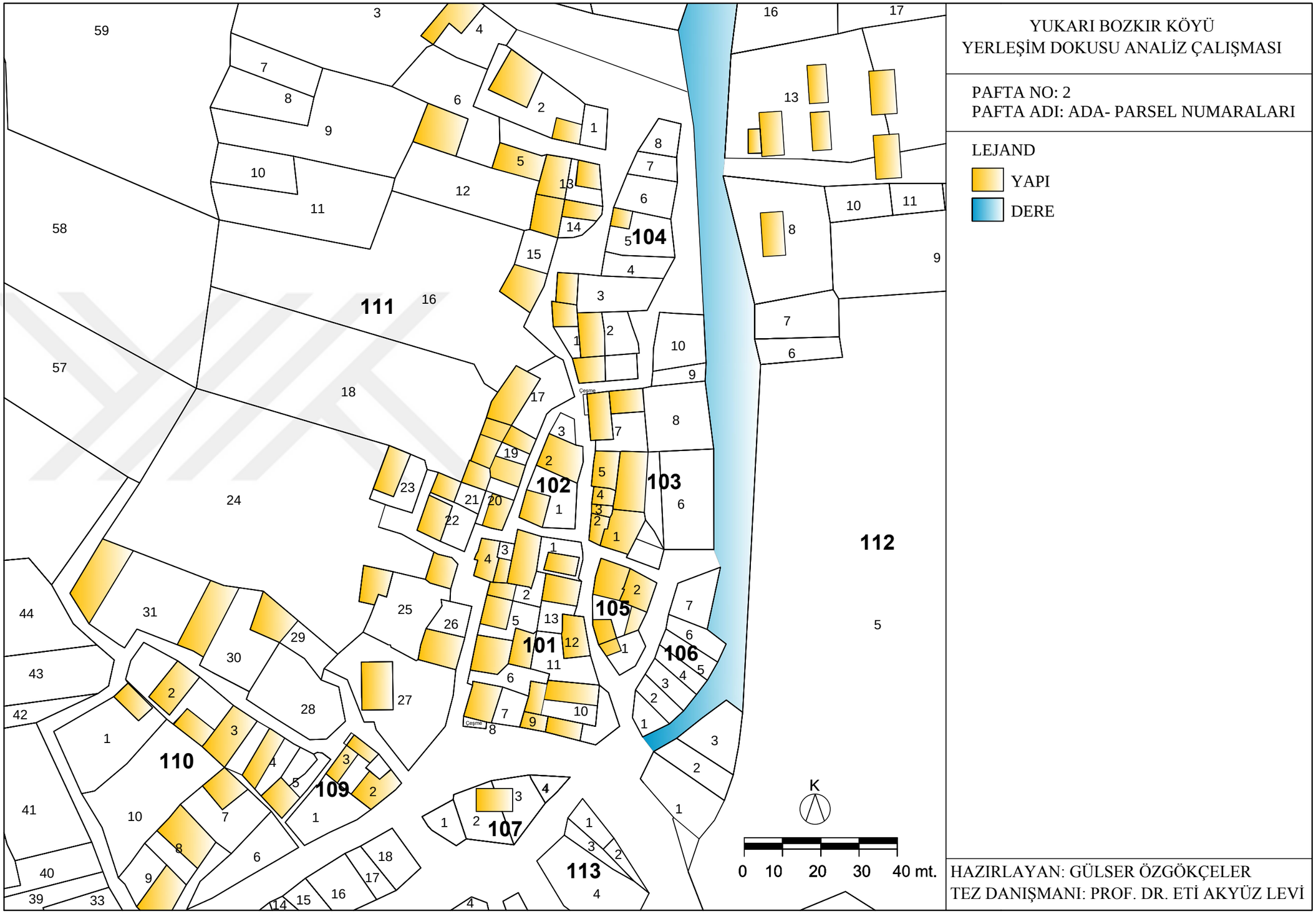

Şekil 4.8 Yukarı Bozkır yerleşimi ada, parsel numaraları

Şekil 4.9 Yukarı Bozkır yerleşimi dolou-boş kullanımı

Şekil 4.10 Yukarı Bozkır yerleşimi alan kullanımı

Şekil 4.11 Yukarı Bozkır yerleşimi girişler

Şekil 4.12 Yukarı Bozkır yerleşimi yol kaplamaları

Mevcut İşlev

Yukarı Bozkır yerleşiminin genelini konutlar oluşturmaktadır. Yerleşim içinde bir adet cami bulunmaktadır. Genel olarak özgün karakterin korunduğu bu yerleşimdeki iki katlı konutlarda alt katın ahır, üst katın da yaşama birimi olarak kullanıldığı görülmektedir.

Alanda yapılan analizde yapıların 16 adedi (%16) tek katlı ve ahır olarak kullanılırken, 25 adedi (%38) iki katlı konut ve ahır işlevinin bir arada yer aldığı ve 26 adedinin (%38) de tek katlı konut olarak kullanıldığı saptanmıştır.

Günümüzde özellikle hafta sonları kullanımın olduğu bu yerleşimde yapılar konut işlevini sürdürmektedir.

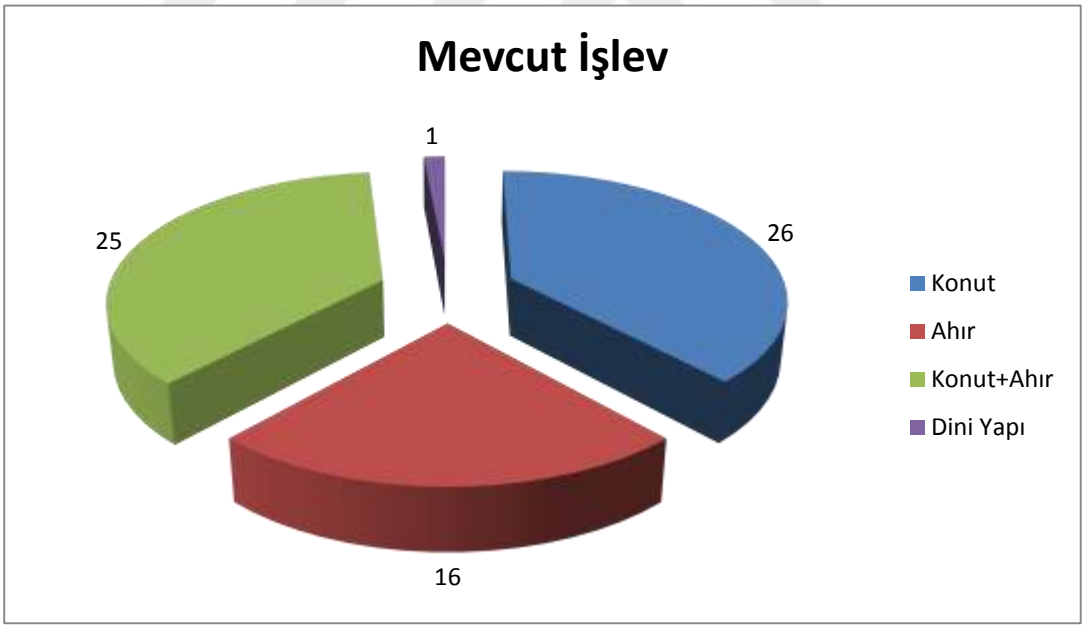

Şekil 4.13 Yukarı Bozkır yerleşiminde yapıların mevcut işlev durumu

Şekil 4.14 Yukarı Bozkır Köyü'nde ahır olarak kullanılan tek katlı yapı

Şekil 4.15 Yukarı Bozkır Köyü'nde konut olarak kullanılan tek katlı yapı

Şekil 4.16 Yukarı Bozkır Köyü'nde alt katı ahır, üst katı konut olarak kullanılan bir yapı

Şekil 4.17 Yukarı Bozkır Köyü'nde günümüz teknolojisiyle inşa edilen iki katlı konut

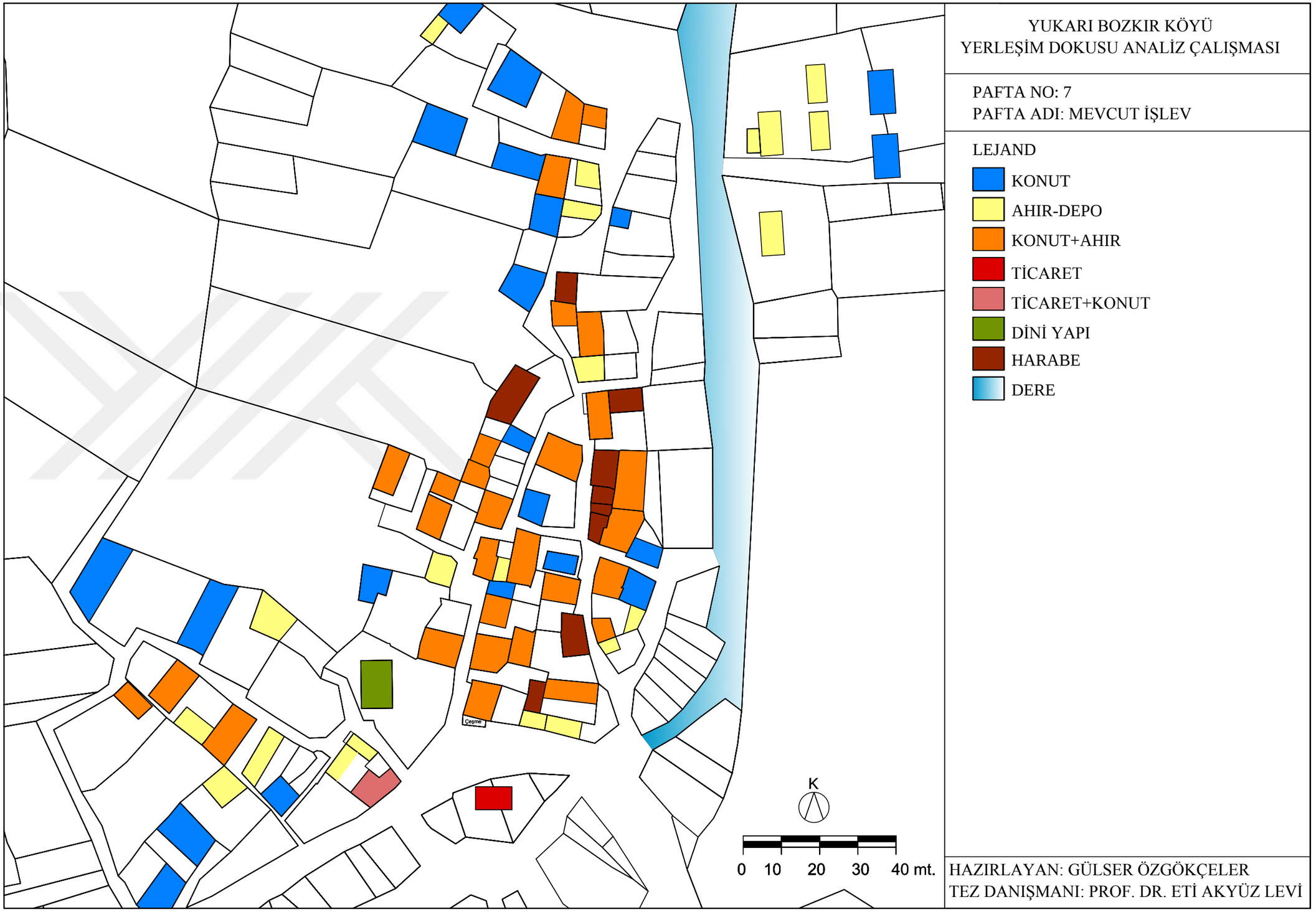

Şekil 4.18 Yukarı Bozkır yerleşimi mevcut işlev analizi

Kat Adedi

Özgün mimarinin büyük oranda korunduğu bu yerleşimde yapılar genellikle iki katlıdır. Sokakların genel siluetine bakıldığında, gabarinin iki katla sınırlandığı ve taş dokunun hakim olduğu görülmektedir. Yapıların sokakla ilişkisi genel olarak kısıtlıdır. Alt kat cepheleri sağır olup, yolla görsel bağlantı üst katta yer alan küçük pencereler ile kurulur. Bacalar doku genelinde yapı cephelerinde dikkat çeken unsurlardır.

Yerleşimde yer alan 66 adet yapının 37 adedi (%44) tek katlı iken, 29 adedi (%56) iki katlıdır.

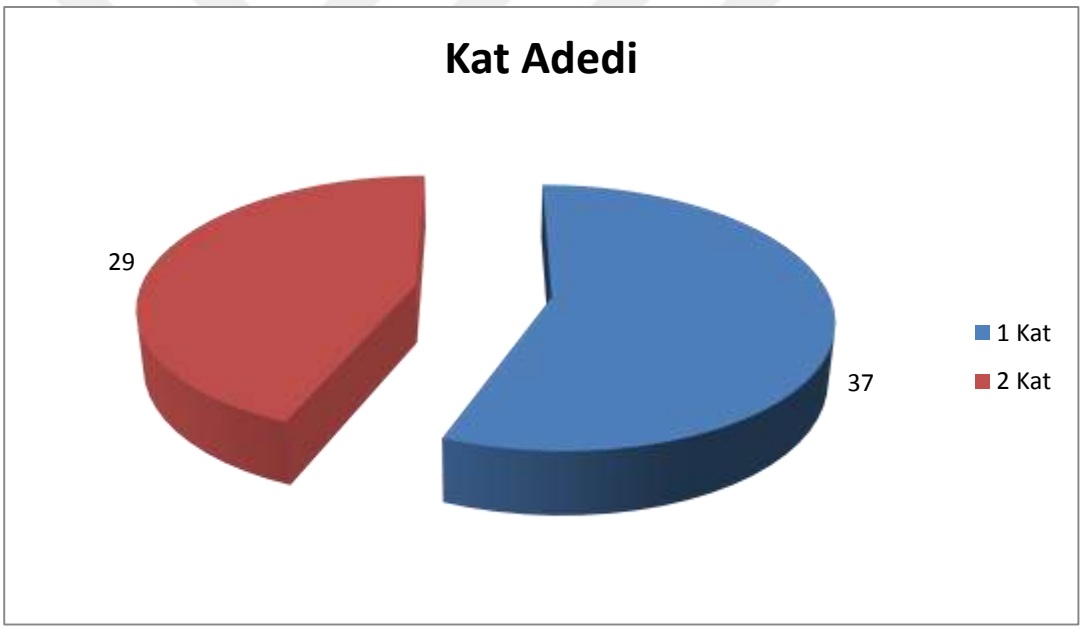

Şekil 4.19 Yukarı Bozkır yerleşimindeki yapıların kat adedi analizi

Şekil 4.20 Yukarı Bozkır yerleşiminde sokaklardan genel görünüm

Şekil 4.21 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir konutta cepheye yansıyan baca öğesi

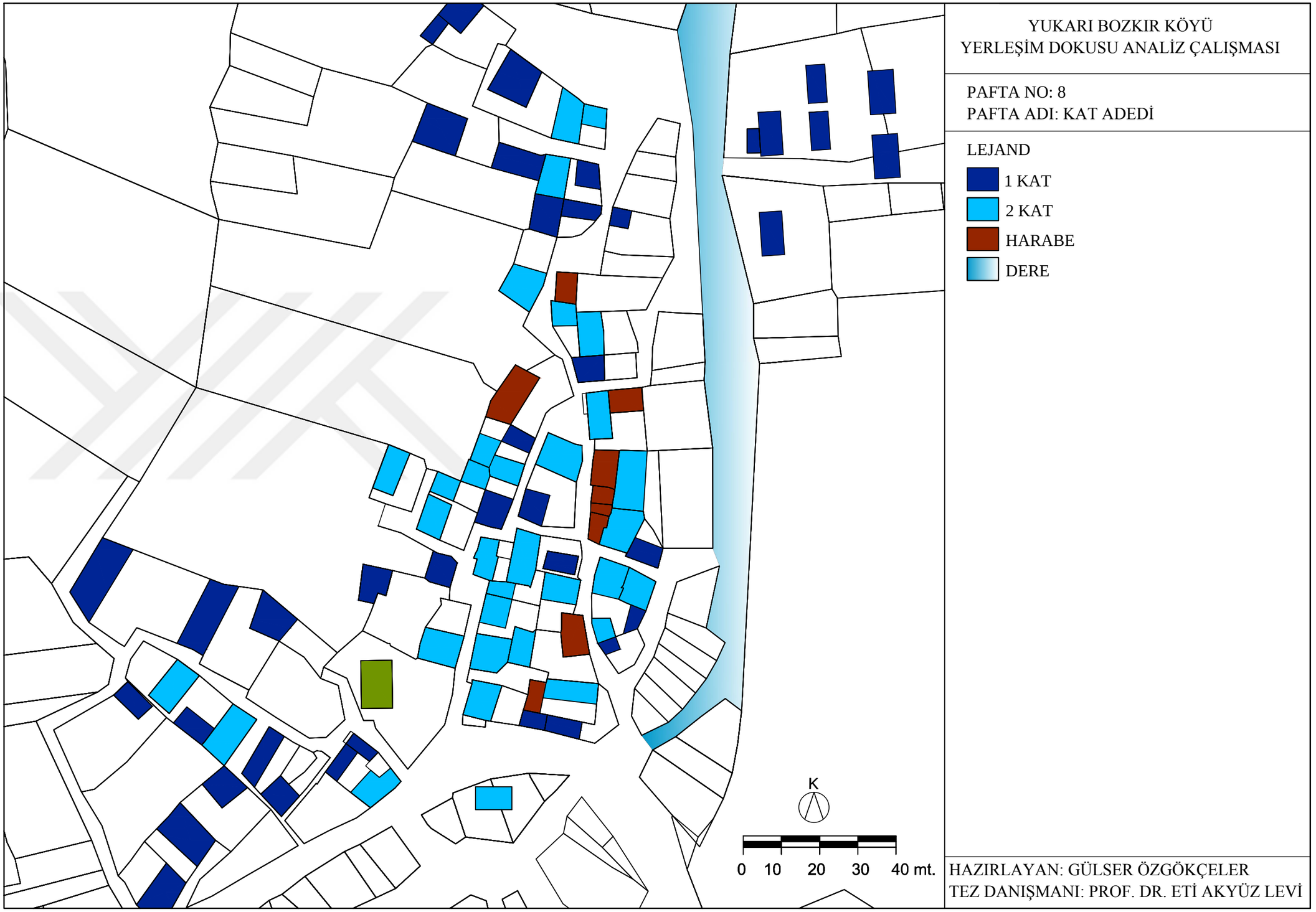

Şekil 4.22 Yukarı Bozkır yerleşimi kat adedi analizi

Kullanım Durumu

Yukarı Bozkır Köyü'nde yaşam ve evlerin kullanımı genelde sürmektedir. Yapılan çalışmada 20 adet konutun (%29) sürekli kullanıldığı, 40 konutun (%58) ise günümüzde başka kentlerde yaşayan ev sahiplerince özellikle hafta sonu gelinerek geçici olarak kullanıldığı saptanmıştır. Dokuz adet yapı ise (%9), terk edilmiş durumdadır.

Yukarı Bozkır'da yapılan görüşmelerde edinilen bilgilere göre, yerleşimi sürekli kullanan kişiler çoğunlukla yaşlılardır. İlkokula giden üç adet öğrenci bulmaktadır. Gençlerin okuyup meslek sahibi olması sonrasında yerleşime geri dönmedikleri belirlenmiştir. Köyde kalan kişiler, tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Ancak yine de giden kişiler yerleşimle bağlarını koparmamaktadır. Aile büyüklerine ait yapıları hafta sonları ve tatillerde kullanmaktadırlar. Bu şekilde yöre ile iletişimlerini sürdürüp, aile mirası olan arazilerini işlemeye devam etmektedirler.

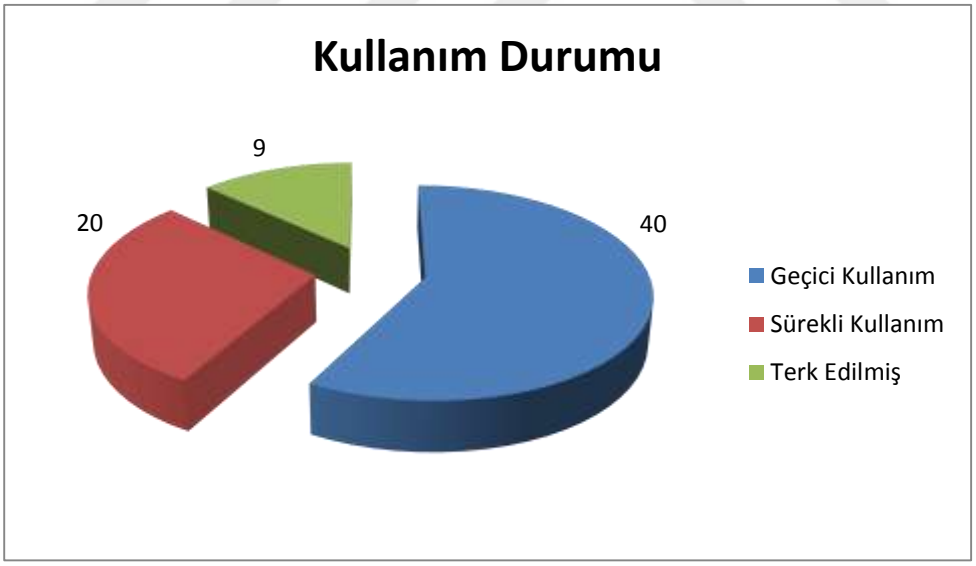

Şekil 4.23 Yukarı Bozkır yerleşimindeki yapıların kullanım durumu

Şekil 4.24 Yukarı Bozkır yerleşiminde terk edilmiş bir konutun iç mekânı

Şekil 4.25 Kullanılmakta olan bir konutun mutfak mekânında güncel donanımın (buzdolabı, fırın vs.) yer alması

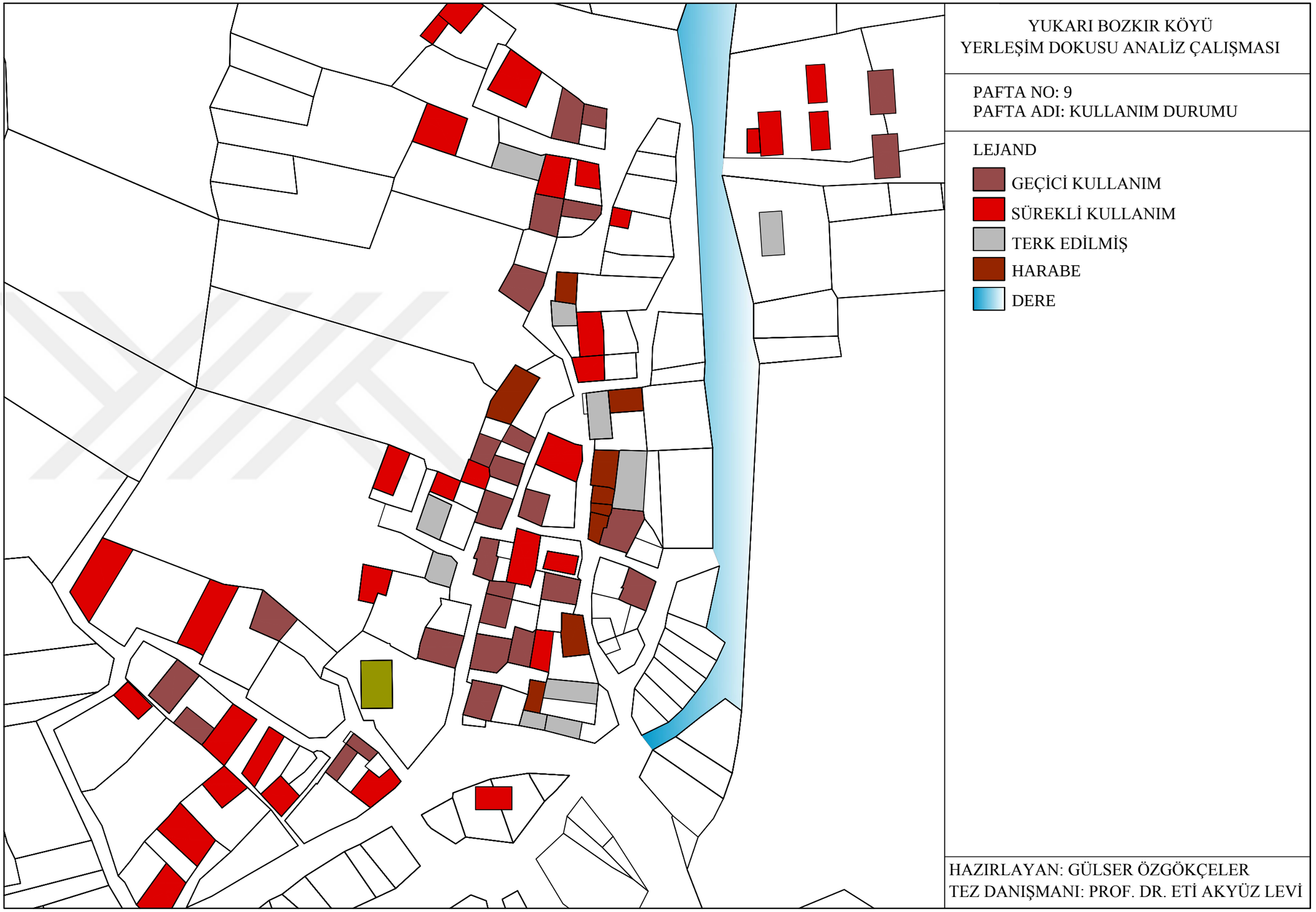

Şekil 4.26 Yukarı Bozkır yerleşimi kullanım durumu

Harabiyet Durumu

Yerleşimde var olan yapılar, genel olarak esaslı onarım gerektirecek durumdadır. Yapıların kullanımının geçici olması dolayısıyla kullanıcılar yeterince ilgilenememektedir. Uzun süreli kullanımın sözkonusu olduğu yapıların ise betonarme olarak yenilendiği görülmektedir. Diğer yandan yıkık halde olan yapılar, diğer yapıları da tehdit etmektedir. Özgün dokunun sürekliliğinin sağlanabilmesi için mevcut yapıların gerekli onarımlarının yapılması ve yapıların günümüz gereksinimlerini karşılayacak nitelikleri taşıması gerekmektedir.

Yapılan analizler sonucunda yapıların 13 adedi (%19) betonarme olarak yeniden inşa edilmişken, 33 adedi (%48) yüzeysel onarım gerektiren, 23 adedi (%33) ise esaslı onarım gerektiren niteliktedir.

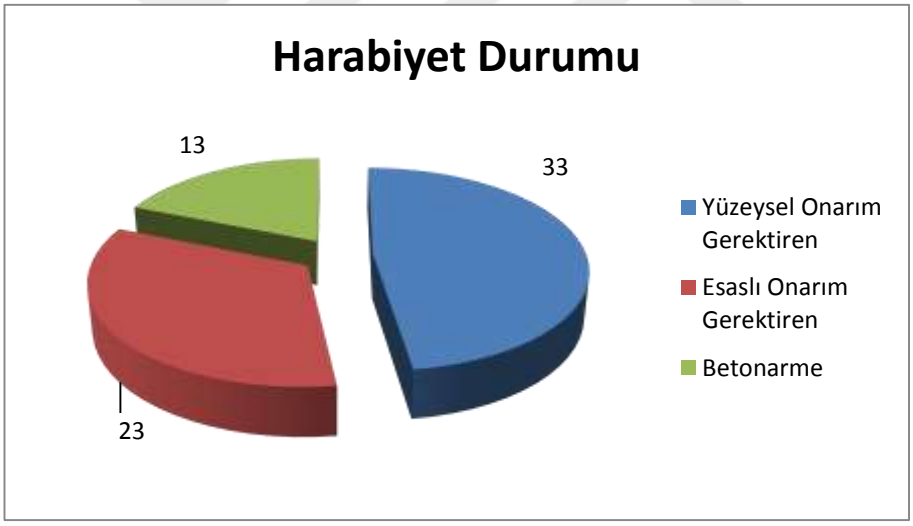

Şekil 4.27 Yukarı Bozkır yerleşimindeki yapıların harabiyet durumu

Şekil 4.28 Yukarı Bozkır yerleşim dokusu içinde yıkık durumda bulunan bir yapı

Şekil 4.29 Yukarı Bozkır yerleşim dokusu içinde betonarme olarak yeni malzeme ve teknoloji ile inşa edilen yapı

Şekil 4.30 Yukarı Bozkır yerleşimi harabiyet durumu analizi

Özgünlük Analizi

Alan çalışmaları sırasında yapıların özgünlük analizleri yapılarak değişmişlikleri saptanmıştır. Bu bağlamda yapıların 12 adedinin (%23) özgün, 32 adedinin (%61) yapının az değişmiş, 3 adedinin (%6) kısmen değişmiş, 5 adet (%10) yapının ise değişmiş olduğu belirlenmiştir.

Yapılan analizde, kapı pencerelerde yapılan değişiklikler, "az değişmiş" gereksinime yönelik mekân eklenmesi niteliğinde yapılan değişiklikler ise "kısmen değişmiş" olarak ifade edilmiştir.

Şekil 4.31 Yukarı Bozkır yerleşiminin özgünlük analizi

Şekil 4.32 Yukarı Bozkır Köyü'nde özgün kullanımın devam ettiği yapı

Şekil 4.33 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir evde sofanın kapatılması ve pencere doğramalarının değişimi

Şekil 4.34 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir evde sofanın tuğla ile kapatılarak kapalı mekâna dönüştürülmesi

Şekil 4.35 Yukarı Bozkır'da yapılan çalışmalar sırasında zemin katın korunup, üst katın betonarme olarak yenilendiği yapı (101 ada, 7 parsel)

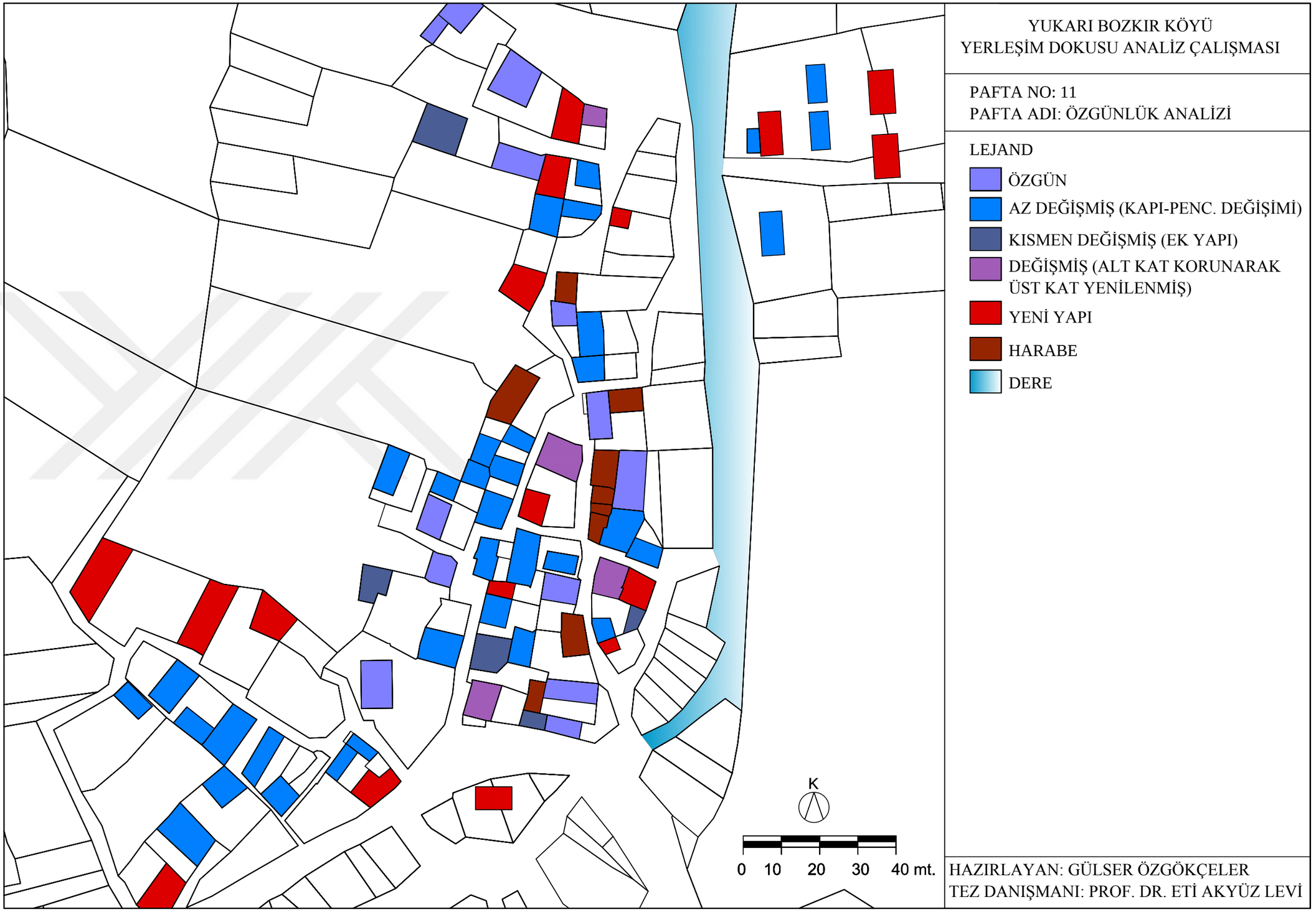

Şekil 4.36 Yukarı Bozkır yerleşimi özgünlük analizi

4.3.1.2 Mekânsal Analiz

Yukarı Bozkır yerleşiminde tüm yapıların yerinde ölçümleri yapılarak plan şemaları oluşturulmuştur. Bu şekilde mevcut yapılar belgelenmiştir.

Yerleşimdeki yapılar genellikle iki katlı olup; alt katlarında genel kullanıma yönelik olarak ahır ve depolama birimleri bulunurken, asıl yaşamın geçtiği birimler üst katta yer almaktadır. Sofanın konumuna göre konut planının şekillendiği algılanmaktadır. Yerleşimdeki konutlarda dış sofa ve orta sofalı plan tipleri görülmektedir. Sofada mutlaka ocak yer almaktadır. Odalar da, sofanın konumuna göre şekillenmektedir. Genellikle yapılarda iki adet oda bulunmaktadır. Geleneksel Türk Evi'nin özelliklerini taşıyan bu yapılarda, odalar kullanıcıların gereksinimlerini karşılayacak unsurları barındırmaktadır. Her odada mutlaka ocak, yüklük ve yüklük içinde yer alan gusülhane vardır. Ayrıca odada yer alan nişler eşyaların depolanmasına yönelik olarak oluşturulan çözümlerdendir. Tek katlı yapılar da, konut veya ahır olarak kullanılmaktadır.

Yukarı Bozkır yerleşiminde, ölçülebilen konutlar değerlendirildiğinde, dış sofalı plan tipindeki örneklerin daha fazla olduğu görülmüştür. Aynı yerleşim yerinde farklı nitelikte sofalı konutların bulunmasının; kullanıcı isteğine ve konut büyüklüğüne de bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Organik sokak dokusunun görüldüğü köyde, konutlar genelde iki katlı olup, giriş katları depo ve ahır olarak kullanılmaktadır. Birçok konutta; yol boyunca giden yüksek taş duvarların, avluyu sınırlandırmakta olduğu ve geleneksel avlu giriş kapısının çift kanatlı ahşap olduğu görülmektedir. Avluda tuvalet, fırın, kümes, hayvan damı, odunluk gibi mekânlar bulunmaktadır. Tüm konutlarda giriş katları yığma taş yapıda olup, genellikle sağır bırakılmış duvarlara sahiptir. Avludan geçilerek depoya ve konuta ulaşılmaktadır. Zemin katlar taş, yığma yapım sisteminde, birinci katlar ise; yapıların bazı cephelerinde yığma taş, bazı cephelerinde ve odaların bölücü duvarlarında ahşap karkas hımış (taş veya tuğla) şeklindedir.

Oda ölçülerinin yaklaşık olarak 300x350 cm., yüksekliklerinin ise 250 cm., sofanın ise iç sofalı örneklerde 250-300x500 cm.; dış sofalı evlerde 250-300x750 cm. olduğu görülmektedir.

Şekil 4.37 Yukarı Bozkır Köyü'nden iki katlı konut örneği

Şekil 4.38 Yukarı Bozkır Köyü'nden tek katlı yapı örneği

Planimetrik Özellikler

Sofa

Türk Evi'nde yapıdaki konumu zaman içinde gittikçe özelleşerek önemli bir yapısal öğe durumuna gelen sofa, kırsalda da yapının bulunduğu iklime ve yerleşim özelliklerine bağlı olarak şekillenmektedir. Odalar arasındaki ortak alanı oluşturan sofa, yapıda dış, iç, orta olmak üzere üç ayrı kurguya sahip olup, sofasız plan tipleri de bulunmaktadır.

Ev halkının ortak zaman geçirdiği bir mekân olan sofa odalarla bağlantılı olup, kökenini Türk göçebelik kültürüne dayandıran araştırmacılar vardır. Eldem (1968), sofasız plan tipini, Türk Evi plan tiplerinin en ilkeli olarak ayırır. Bu tip, göçebe çadır ile çok büyük benzerlikler göstermektedir. Türk Evi için çok önemli olan sofa henüz gelişmemiştir ve yerleşik hayata geçişte çadır kurgusundan esinlenerek ev planına geçilmiştir. Ege Bölgesi'nin kıyı kesimlerindeki kırsal yerleşimlerde, Türk Evleri iklimin daha sıcak ve ılıman olması nedeniyle, genellikle dış sofalıdır. Odalar sofa ile bağlantılıdır. I, L ve U biçimli dış sofa planları bulunmakta, I planlıda odalar sofanın yalnız bir tarafına dizilmektedir. Sofanın bir ucuna eklenen köşk ile ve bu köşkün de oda şekline girmesiyle L ve U biçimli dış sofalar oluşmaktadır (Eldem, 1968).

Yukarı Bozkır Köyü'nde yapılan çalışma sırasında hemen hemen tüm yapılara girilerek yerinde ölçümleri yapılmıştır. Yapılan ölçüm sonunda geleneksel yapılar sofanın konumuna göre sınıflandırılmışlardır. Alanda yer alan konutlar genel olarak iki katlıdır. Ancak tek katlı, iki odalı ve sofalı örnekler de mevcuttur. Yakın zamanda yapılan değişikliklerle sofanın bir kısmında mekân oluşturularak yapıya eklendiği görülmektedir.

Kırsal konutlarda, açık sofalı yapılarda, direkler arasının kemerleri olduğu, ayazlık, abdestlik gibi öğeleri içerdiği görülür. Bazen yemek yapmak amacıyla kullanılan ocak bölümleri de bulunmaktadır. Günün büyük bölümü sofada

geçirilmekte, günlük işler burada yapılmaktadır. Bazı örneklerde soğuktan korunma amacıyla ise, ahşap dikme aralarının camekânlarla kapatıldığı, açık sofaların kapalı duruma dönüştürüldüğü görülür (Küçükerman, 2007).

Geleneksel Yukarı Bozkır konutlarında üst kata ulaşan merdivenler; düz kollu ve taştır. Dış sofalı yapıların yaygın olarak görüldüğü Yukarı Bozkır'da sofa yönelimleri güneydoğu yönündedir. Geçmişte halı dokumacılığı sofada kadınların yaptığı etkinliktir. Bazı konutların sofalarında ve odalarında görülen halı dokuma tezgâhından kalan bölüm de bu yerleşimde halı dokumacılığının yapılmış olduğunu göstermektedir.

Şekil 4.39 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir evde sofanın kullanımı

Şekil 4.40 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir orta sofada yer alan ocak kullanımı

Oda

Anadolu kırsalındaki Türk Evi'nde göçebelik zamanındaki çadırlar gibi, konutun her odasında oturma, yemek yeme, yatma, çalışma gibi eylemler gerçekleştirilmektedir. Odalar, tek başına bu eylemleri karşılayan mekânlardır. İç mekânları belirli temel ilkelere göre ve toplumsal özelliklere bağlı olarak şekillenmektedir. Her oda, çevresinde ortak yaşama alanı olan sofaya göre düzenlenir. Sofanın konut içindeki yeri ve biçimi farklı etkilerle değişmektedir. Türk Evi'nde, yapı malzemesi değişse de, konutun ve odanın kurgulanmasında insan boyutları esas alınmıştır. Buna göre, kapı, pencere, dolap ve bunların üst sınırını belirleyen rafların döşemeden yüksekliği 2.20 m çevresinde sınırlı kalmıştır. Bu sınırın alt bölümü günlük işler için kullanılırken, üst kısmı boş bırakılarak veya tepe pencereleri ile değerlendirilmiştir (Küçükerman, 2007).

Kazmaoğlu ve Tanyeli (1979) odanın, Türk Evi'nin çekirdeği olduğunu ve Türk Evi'nin buradan geliştiğini belirtmişlerdir. Köse'ye göre (2005), kırsaldaki konutlar, göçebe hayat tarzından gelmekte ve gün içinde farklı fonksiyonlara sahip olan oda sade ve ayrıntısız olarak düzenlenmektedir.

Şekil 4.41 Yukarı Bozkır Köyü'nde bir konutta odada yer alan dolap ve banyo nişi (gusülhane)

Şekil 4.42 Yukarı Bozkır Köyü'nde bir konutta odada yer alan dolabın yüklük ve gusülhane olarak kullanımı

Şekil 4.43 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir konutta oda içinde yer alan ocak ve ocak üstündeki kibritlik

Merdiven

Katlararası ulaşımı sağlayan düşey sirkülasyon elemanı olan merdivenler Türk Evi'nde ahşaptan yapılmış olup, ilk basamakları malzemeyi sudan korumak amacıyla taştan olabilmektedir.

Yukarı Bozkır'da konutların giriş katları ambar, hayvan damı, depo, kümes, tuvalet mekânları olarak kullanılmaktadır. Yapıların birinci katlarına ulaşım sofa kenarında bulunan taş merdiven ile olmaktadır. Günümüzde dış mekânda yer alan bu merdivenler taştır ve ahşap elemanlarının zaman içinde kaybolduğu gözlenmiştir.

Şekil 4.44 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir evde üst katı yıkılmış, zemin katı depo olarak kullanılan ev örneği

Şekil 4.45 Yukarı Bozkır Köyü'ndeki bir evde üst kata ulaşımı sağlayan taş merdiven

Cephe Özellikleri

Ege kırsalında konutlar genellikle iki kattan oluşmakta, zemin kat yerine göre; depo, arabalık, ahır, samanlık, taşlık olarak kullanılmaktadır. Birinci kat ise, yapının büyüklüğüne göre, oda sayısının arttığı yaşam katıdır.

Şekil 4.46 Yukarı Bozkır yerleşiminde sokağı sınırlandıran evlerin cephe düzeni

Çatılar ve saçaklar

Türk Evi'nde gerek kentsel yerleşimlerde, gerekse kırsal alanlarda çatı genellikle kırma veya beşik niteliğinde olup, kaplama malzemesi yörelere göre değişiklik gösterse de, en yaygın olarak kullanılanı alaturka kiremittir. Saçak, cephe boyunca düz olabildiği gibi, girinti çıkıntıları ile cepheye hareket kazandıran düzende de olabilmektedir.

Yukarı Bozkır yerleşiminde saçaklar yaklaşık olarak yapıyı 50 cm aşmaktadır.

Şekil 4.47 Yukarı Bozkır yerleşimindeki evlerden saçak örnekleri

Şekil 4.48 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir evin saçak örneği

Yapı Öğeleri

Pencere/Kapı

Türk Evi'nde gelenek ve yaşam biçimi konutun dış ortam ile ilişkisini de etkilemiştir. Buna göre, giriş katlarında odaların dışa açılan pencereleri küçük tutulurken, üst katlardaki odalarda, doğal ışıktan daha fazla yararlanmak ve görüşü arttırmak amacı ile pencerelerin sayıları çoğaltılmıştır (Küçükerman, 2007).

Türk Evi'nde pencereler, kalın taş duvarlarda dış yüze yakın konumlandırılarak iç mekânda kullanım alanı yaratılmıştır. Bu kalın duvarlar, odanın içine doğru genişletilerek daha iyi ışık alınması sağlanmaktadır. Diğer yandan, ince duvarlarda, pencere kanatlarına tam bir dönüş yaparak odada daha az yer kaplaması amacıyla duvarların iç yüzüne takılmaktadır (Küçükerman, 2007).

Ege kırsalındaki iç kapılar tek kanatlı, ahşap, yalın yapıda olup, genellikle kapı kasası genişliğinde eşiğe sahiptirler. Kapılar yalındır.

Avlu kapıları, genellikle çift kanatlı ve ahşap olup, yükseklikleri 2.10 m ile 2.80 m arasında değişmektedir. Avlu kapılarının üzerinde, yağmur ve güneşe karşı daha korunaklı giriş mekânı oluşturma amaçlı üst örtü yer almaktadır. Beşik çatının üzeri genellikle alaturka kiremit ile kaplıdır (Çorapçıoğlu ve diğer., 2010).

Şekil 4.49 Yukarı Bozkır yerleşiminde yer alan bir yapıda kapı-pencere öğeleri

Şekil 4.50 Yukarı Bozkır yerleşiminde yer alan bir yapıda dış mekânda bulunan ahşap pencere örneği

Şekil 4.51 Yukarı Bozkır yerleşiminde sofada yer alan pencere örneği

Şekil 4.52 Yukarı Bozkır yerleşiminde yer alan bir yapıda zemin katta bulunan hayvan damının kapısı

Döşeme ve Tavan

Anadolu'da Türk Evi'ndeki göçebe hayatından günümüze kuruluş ve malzeme açısından belli temel özellik ve ilkelerin değişmeden sürdüğü görülmektedir. Kırsal alanlarda döşemenin üzerinde genelde halı, hasır, kilim ve keçe gibi oldukça sade yapıda dokuma ve malzeme bulunmaktadır. Ege kırsalında yaygın olarak kullanılan ahşap döşemenin üzeri söz edilen malzemelerle kaplandığı için yalın olarak bırakılmaktadır (Küçükerman, 2007).

Yer döşemesinin sadeliği karşısında tavan döşemelerinin özellikle kent yaşamında çok daha özenli bir yapıda olduğunu vurgulayan Küçükerman (2007), konutta tavanların önemli bir değere sahip olduğuna değinmektedir. Ege kırsalında daha yalın yapıya sahip konutların odalarında tavan kaplaması yapılmadan, tavan kirişlemesine göre bir düzen oluşturulmaktadır.

Kırsal konutlarda genellikle, tavan konstrüksiyonu alttan kaplanmaktadır. Kirişleme altına yapılan ahşap kaplamaların yanı sıra, bazı örneklerde ahşap tavan işlemeciliği ve işlemeli tavan göbeklerine rastlanmaktadır (Küçükerman, 2007). Ancak Yukarı Bozkır yerleşiminin günümüze ulaşan yapılarında çatının iç mekânlarda sazlık malzeme ile kapatıldığı görülmüştür. İşlemeli tavan yerine yöresel malzemenin kullanılması, Yörüklerin çadırlarda kullandıkları malzemelerle benzerlik kurulduğunu düşündürmektedir.

Şekil 4.53 Yukarı Bozkır yerleşimindeki bir yapıda sofa üst örtüsünün görünümü

Şekil 4.54 Yukarı Bozkır yerleşiminde yer alan bir yapıda çatının içten kargı ile kapatılarak kullanılması

oda
banyo
oda
mutfak
oda
banyo
oda
mutfak
ahır
tuvalet
oda
mutfak
banyo
sofa
oda
oda
ahır
ahır
oda
mutfak
ahır
ahır
tuvalet
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
tuvalet
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır

oda
sofa
mutfak
tuvalet
ahır
oda
oda
mutfak
tuvalet
oda
oda
ahır
ahır
ahır
tuvalet
ahır
ahır
tuvalet
ahır
ahır
ahır

YUKARI BOZKIR KÖYÜ KONUT PLAN ŞEMALARI	PAFTA ADI: ALT KAT PLANI/3	LEJANT:
HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ	PAFTA NO : 14 ÖLÇEK : 1/500 0 5 10 15 20 25 30 m K	oda, ıslak mekanlar, teras sofa, ek yapı, bahçe ahır/depo, düz çatı, harabe

Şekil 4.57 Yukarı Bozkır yerleşimine ait alt kat planı 3

oda
oda
sofa
Girilemedi
oda
oda
oda
sofa
oda
oda
sofa
oda
sofa
oda
oda
oda
sofa
oda
mutfak
oda
sofa
oda
sofa
oda
oda
sofa
oda
CAMİ
mutfak
sofa
oda
oda
oda
sofa
oda
oda
sofa
oda
oda
sofa

YUKARI BOZKIR KÖYÜ
KONUT PLAN ŞEMALARI

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

PAFTA ADI: ÜST KAT PLANI/2

PAFTA NO : 16

ÖLÇEK : 1/500

0 5 10 15 20 25 30 m

K

LEJANT:

- oda
- ıslak mekanlar
- teras
- sofa
- ek yapı
- bahçe
- ahır/depo
- düz çatı
- harabe

Şekil 4.59 Yukarı Bozkır yerleşimine ait üst kat planı 2

oda
oda
sofa
sofa
oda
mutfak
banyo
oda
oda
oda
oda
sofa
oda
sofa
oda
oda

YUKARI BOZKIR KÖYÜ
KONUT PLAN ŞEMALARI

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

PAFTA ADI: ÜST KAT PLANI/3

PAFTA NO : 17

ÖLÇEK : 1/500

0 5 10 15 20 25 30 m

K

LEJANT:

- oda
- sofa
- ahır/depo
- ıslak mekanlar
- ek yapı
- düz çatı
- teras
- bahçe
- harabe

Şekil 4.60 Yukarı Bozkır yerleşimine ait üst kat planı 3

4.3.1.3 Yapım Sistemi ve Malzeme

Yapılar, uygun malzeme ve yapım tekniklerinin olanakları ile oluşturulan istenen amaca uygun biçimde ve bu biçimi ayakta tutacak strüktür ile gerçekleştirilmektedir. İnsan eliyle yaratılan bu fiziksel çevre, mimariyi etkileyen faktörlerden biridir ve yapının strüktürünün kurulmasında önemli bir unsurdur (Kuban, 1998).

Geleneksel yapılarda yöreden sağlanan taş, ahşap ve yerel malzeme ile oluşturulan kerpiç malzeme kullanılmaktadır. Analizleri yapılan Bozkır Köyü'nde de genel olarak taş malzemenin kullanımı görülmektedir. Ahır yapılarında kısmen briket ve kerpicin kullanımı da söz konusudur. Bunun yanında günümüzün yaşam şartlarına yenik düşerek bazı yapıların tadilatında, ya da yeniden yapılmasında tuğla kullanımı dikkat çekmektedir.

Yapı Malzemesi (Dış Cephe)-Yapım Sistemi

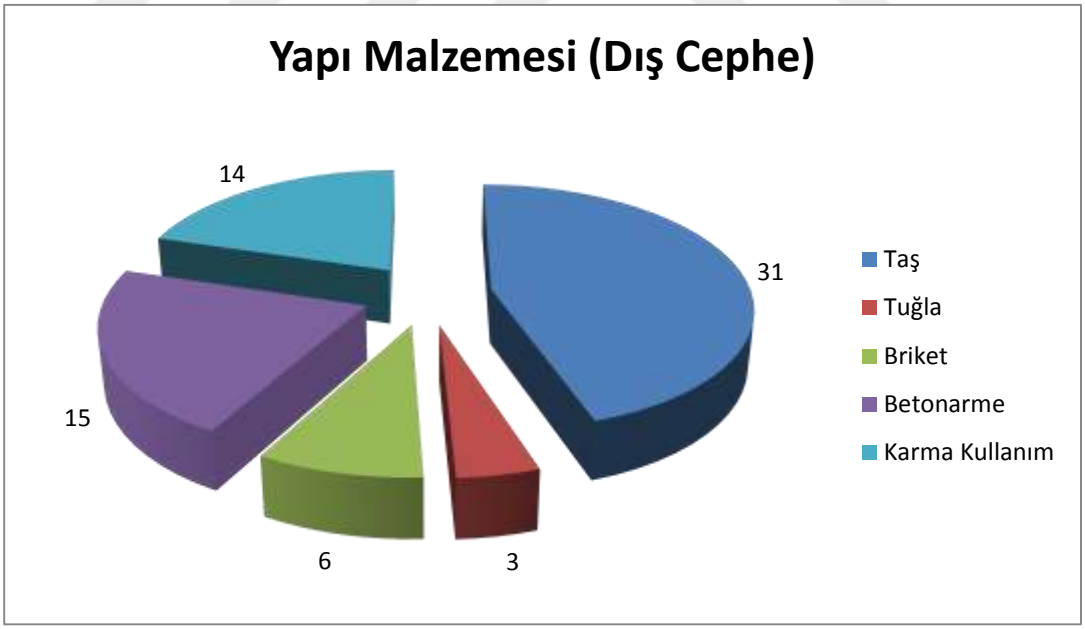

Şekil 4.61 Yukarı Bozkır yerleşimindeki yapıların dış cephelerine ait yapı malzemesi analizi

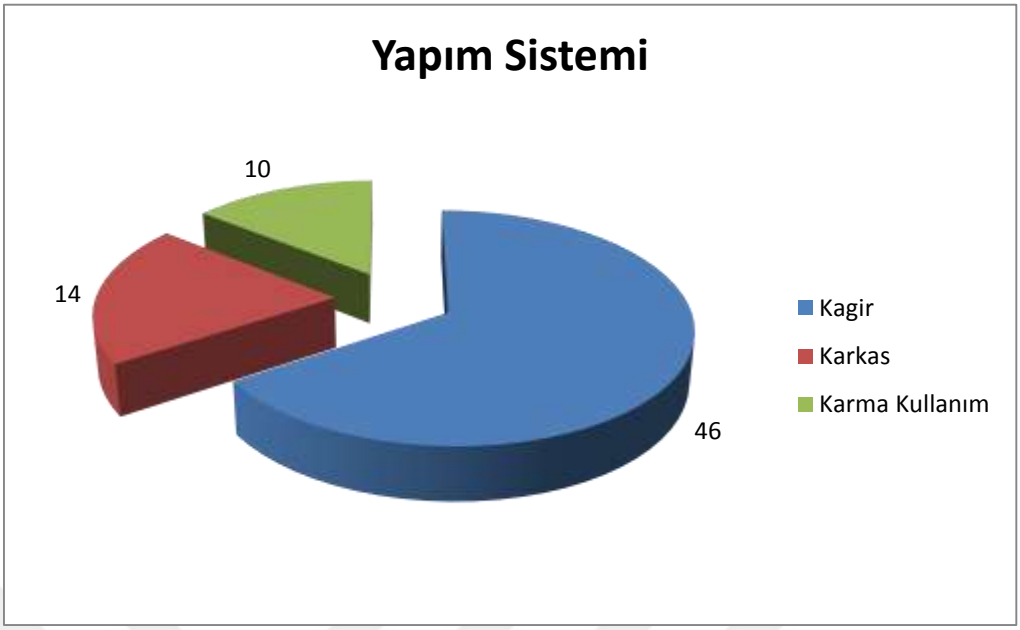

Şekil 4.62 Yukarı Bozkır yerleşiminin yapılarına ait yapım sistemi

Yukarı Bozkır yerleşiminde yapılan çalışmada yapıların genel olarak taş ile yığma yapım sisteminde inşa edildiği, zaman içinde yapılan onarımlar ile tuğla ve kerpicin de kullanıldığı görülmektedir. Tüm bu malzemeler yöreden kolayca temin edilebildiği için geleneksel mimarinin karakterini belirleyen unsurlardandır. Ancak yeni yapıların yapımında günümüzde eski yapı ustalarının bulunmaması ve mevcut yapım sisteminin maliyetinin yüksek olmasından dolayı betonarme yapım sistemi tercih edilmektedir. Bu durum da, özgün karakteri tehdit etmektedir.

Yörede yapılan analiz sırasında yapıların dış cephelerinin 31 adedinin (%45) taş, üç adedinin (%4) tuğla, altı adedinin (%9) briket, 15 adedinin (%22) betonarme ve 14 adedinin (%20) de karma malzeme kullanımlı olduğu tespit edilmiştir.

Yapım sistemine yönelik analiz ile de yapıların 46 adedinin (%66) kâgir sistemde, 14 adedinin (%20) karkas ve 10 adedinin (%14) de karma sistemde olduğu saptanmıştır.

Geleneksel mimarinin büyük ölçüde korunduğu bu yerleşimde kısmen yeni yapılar da yer almaktadır. Ancak bunlar büyük ölçüde mevcut yapının alt kattaki

beden duvarları korunarak, üst katta plan tipinin kısmen değiştirilerek, evin yenilenmesiyle olmaktadır.

(a)

(b)

Şekil 4.63 (a-b) Yukarı Bozkır'da yapılan çalışmalar sırasında kullanıcıları tarafından özgün dokusu bozulan 101 ada, 7 parselde bulunan yapı (2013-2014)

Şekil 4.64 Yukarı Bozkır yerleşimi yapı malzemesi (dış cephe) analizi

Şekil 4.65 Yukarı Bozkır yerleşimi yapım sistemi analizi

Çatı Formu - Çatı Örtüsü

Yukarı Bozkır yerleşiminde kırma ve beşik çatı görülmektedir. Çatı kaplaması olarak, alaturka kiremit kullanılmaktadır. Ancak günümüzde yapılan onarım ile birlikte Marsilya kiremidinin kullanımı yaygınlaşmıştır.

Yapılan analiz çalışması sırasında, yapıların sekiz adedi (%14) teras çatı, 15 adedinin (%26) beşik, 35 adedinin (%60) ise kırma çatı olduğu; çatı örtüsü kaplama malzemesi olarak 30 adedinde (%45) Marsilya kiremit, 36 adedinde (%55) ise alaturka kiremit kullanıldığı saptanmıştır.

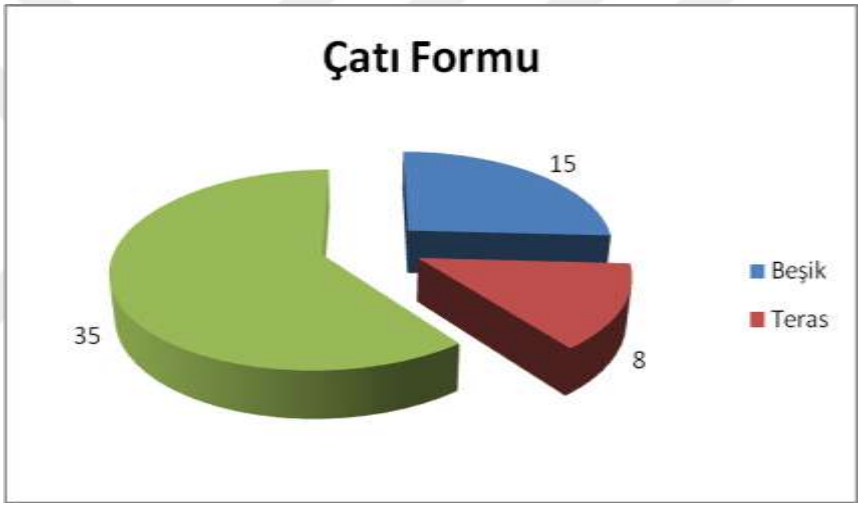

Şekil 4.66 Yukarı Bozkır yerleşimine ait çatı formu analizi

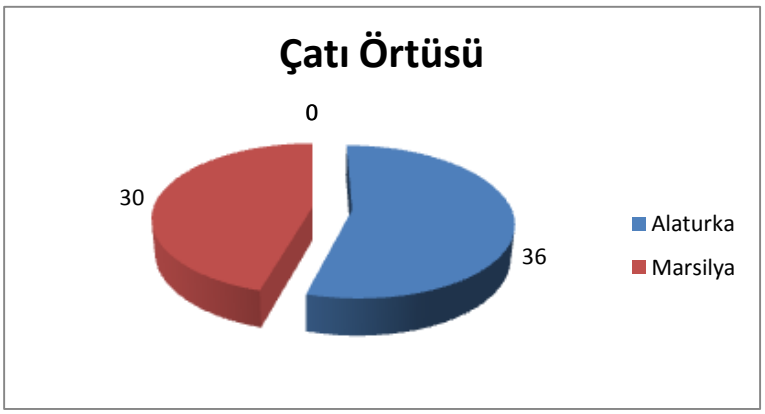

Şekil 4.67 Yukarı Bozkır yerleşimine ait çatı örtüsü analizi

Şekil 4.68 Yukarı Bozkır yerleşiminde konut dokusu içinde bulunan marsilya kiremit kaplamalı ev örnekleri

Şekil 4.69 Yukarı Bozkır yerleşiminde çatıda alaturka kiremidin kullanıldığı konut

Şekil 4.70 Yukarı Bozkır yerleşimi çat formu analizi

Şekil 4.71 Yukarı Bozkır yerleşimi çatı örtüsü kaplaması

4.3.1.4 Toplum Yapısı

Yukarı Bozkır yerleşiminde sürdürülen yaşamı daha iyi anlayabilmek ve kimliği deşifre edebilmek, nüfusta yaşanan değişimleri öğrenebilmek için yöre halkıyla anket yapılmıştır. Yaklaşık 50 kişiyle yapılan anket çalışmasında, bu köyde doğup büyümüş ve burada yaşamaya devam eden, hafta sonları ve tatilde buraya gelen kişilerle görüşme yapılmıştır. Yapılan anket çalışmasına göre, yöre halkının büyük kısmı tarım ve hayvancılıkla geçimini sürdürmektedir. Ancak günümüzde yerleşik olarak köyde yaşamını sürdüren 15 aile bulunmaktadır. Bu ailelerin de çoğunluğu yaşlıdır. Gençler merkezde iş olanaklarının fazla olması ve okuyup meslek edinmeleri sonucunda çevre il ve ilçelerde yaşamaktadırlar. Ancak gençlerin başka şehirlerde yaşamaları köy ile bağlantılarını tam anlamıyla kestikleri anlamına gelmemektedir. Her aileden bir gencin köy ile bağı devam etmektedir. Gençler, aileden kalan evleri gereksinimleri doğrultusunda düzenleyerek kullanmakta, ya da yeni yapılar inşa ederek tarım zamanlarında yöreyi kullanmaya devam etmektedirler. Özellikle hafta sonu ve yaz aylarında etkin olarak kullanımın söz konusu olduğu Yukarı Bozkır'da manevi bağın kopmadığı, devam ettiği görülmektedir. Anket sonuçlarından, her ailenin tarım üretimini gerçekleştirdiği ortalama 75 dönüm arazisi bulunduğu tespit edilmiştir. Tarımsal ürün olarak, buğday, meyve ve sebze yetiştirilmektedir. Özellikle kiraz üretimi yapılmaktadır. Üretilen kiraz satılmakta, diğer sebze ve meyveler ise kendi gereksinimlerini sağlamak üzere üretilmektedir.

Yukarı Bozkır'daki geleneksel yapıların içinde, günümüz eşyalarından buzdolabı, tüplü ocak, televizyon bulunmaktadır. Ankete göre buradaki kadınların en çok gereksinim duydukları beyaz eşya, çamaşır makinesidir. Yörede, birçok konuda olduğu gibi, köy halkı arasında yemek pişirme ve ekmek yapma eylemlerinde de yardımlaşma içinde bulunulmaktadır. Fırını olan evlerde ekmekler pişirilmektedir. Geleneksel konutların içinde tuvaletin bulunmaması güncel yaşam koşulları açısından bir eksikliktir. Özellikle yaşlı insanlar için bu durum sorun olmaktadır. Bu nedenle, bazı geleneksel yapıların sofalarına sonradan tuğla duvar örülerek, sözkonusu gereksinim konut içinde karşılanmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra, banyo ve mutfak gibi ıslak mekânlara konut içinde yer ayrılması halkın önemli bir

ihtiyacıdır. Gün içinde farklı amaçlarla kullandıkları odalarda sabit mobilya bulunmamaktadır. Geceleri kurulan yorgan ve döşekler dolapların yüklük bölümünde katlanarak muhafaza edilmektedir. Konutların günümüz gereksinimlerine yeterince cevap verememesi özellikle çocuklu ailelerde çocuğa ait odanın bulunmaması genç nüfusun evlenerek Turgutlu'ya yerleşmesinin sebeplerindendir.

Anket sırasında edinilen bilgilere göre, yöre halkının istekleri:

- Tarım ve hayvancılığa verilen desteğin arttırılması,
- Yörede tarım ürünlerinin ve giyim eşyalarının satıldığı pazar yerinin kurulması,
- Ulaşım yollarının sağlıklaştırılması,
- Konutların tadilatı,
- Yörenin kırsal mimarisi ve yerleşimin kültürünün korunarak tanıtılması, olarak özetlenebilir.

Yukarı Bozkır halkı; yöreleri ile olan bağı günümüzde de sürdürmektedir. Bu durum köyün merkeze göre olan konumuyla da ilintilidir. Ancak yapıların sağlıklaştırma ve günümüz gereksinimlerini yanıtlar duruma getirilmesi, güvenli bir ortam olması, havasının, suyunun ve toprağının güzel olması, insan ilişkilerinin, yardım ve dayanışmanın kuvvetli olması nedenleriyle, halk burada yaşamaktan mutlu olduğunu belirtmiştir.

Şekil 4.72 Yukarı Bozkır Köyü'nde yaşamını sürdüren 75 yaşındaki Hüseyin Yaman

Şekil 4.73 Yukarı Bozkır Köyü'nde geçmişte kullanılan ev eşyalarının yok olmasını önleyen Veysel Derviş

4.3.1.5 Koruma Sorunları

Geleneksel konut mimarisi, bir yerleşimin geçmişten günümüze yaşam biçimini ve toplum yapısını yansıtan, en önemli somut kültürel miras unsurlarındandır. Kırsal alanlar, kentten farklı olarak, kültürel kimliğin bozulmadan sürdürülebildiği, yörenin kendine has karakterinin hala görülebildiği yerleşim yerleridir. Kırsal yerleşimlerin özgün mimari kimliğini kaybetmesine yol açan birçok neden bulunmaktadır. Bunlardan biri; yapım kolaylığı, malzemenin standart oluşu, kolay erişilebilirliği, planlamada ve yapının bakımında getirdiği rahatlık açısından yeni betonarme yapıların tercih edilmesidir (Çorapçıoğlu ve diğer., 2010).

Yukarı Bozkır'da genelde iki katlı geleneksel evler, yığma taş avlu duvarları, ahşap kapı ve pencereler özgün dokuyu oluşturmaktadır. Yerleşimin özgün mimari kimliğini kaybetmesinin nedenleri; geleneksel yapım sistemine, tekniğine ve malzemelerine özen gösterilmeden yapılan tadilatlar ve yeni betonarme yapılardır.

Kırsal yerleşimlerin özgün mimari kimliğini kaybetmesinin diğer bir nedeni olarak, eğitim ve iş olanaklarının kırsal bölgede yetersiz olması dolayısıyla kente göç

edilmesi gösterilebilir. Bunun sonucunda, terk edilen yapılar boş ve bakımsız kalmakta, yok olmaya mahkûm olmaktadır.

Geleneksel yapıların mimari kimliğini bozan tadilatlarda;

- Yapıların güncel yaşam şartlarını yanıtlamakta yetersiz kalması yeni teknolojilerle zemin kat duvarlarının korunup üst katların betonarme olarak gereksinim duyulan (mutfak, banyo) mekânların da eklenerek yeniden inşa edilmesi,
- Ahşap pencerelerin yerini PVC doğrama pencerelere bırakması,
- Ahşap avlu kapılarının kaybolması,
- Hayata çıkan ahşap merdivenin yerini betonarme merdivenin alması,
- Açık sofaların tuğla malzeme ile örülmüş duvara,
- Taş avlu duvarların yerini delikli tuğla malzeme ile örülmüş duvara veya betonarme duvara,
- Çatılardaki alaturka kiremitlerin Marsilya kiremit ile kısmen değiştirilerek yamalı görünüme,
- Yapı cephelerinde kullanılan geleneksel sıva harcının yerini çimento esaslı sıvaya bıraktığı gözlenmiştir.

Şekil 4.74 Yukarı Bozkır Köyü'nde doku içinde metruk halde bulunduğundan çevresi ve yaşayanlar için tehlike yansıtan yapı

Şekil 4.75 Yukarı Bozkır Köyü'nde bulunan geleneksel yapıda yer alan pencerelerin PVC ile yenilenmesi

Şekil 4.76 Yukarı Bozkır Köyü'nde bulunan yapıda delikli tuğla kullanılarak sofanın kısmen kapatılması

Şekil 4.77 Yukarı Bozkır Köyü'nde doku içinde yıkılan ve yerine betonarme olarak yeni plan şemasında inşa edilen yapı

Şekil 4.78 Yukarı Bozkır Köyü'nde zemin kat beden duvarı korunup üst katı betonarme olarak yeniden inşa edilen yapı (111 ada, 13 parsel)

4.3.2 Dağ Marmara Ören Köy Yerleşimi

4.3.2.1 Yerleşimin Mevcut Fiziki Yapısı

Çalışmanın üçüncü bölümünde Dağ Marmara Ören yerleşimi; yerleşim düzeni, önemli yapılar, geçim kaynağı, eğitim durumu, nüfus yapısı başlıkları altında ele alınmıştır. Bu bölümde yerleşimin mevcut fiziki yapısı yapıların mevcut durumlarının analizi yapılarak irdelenmektedir.

Genel Durum

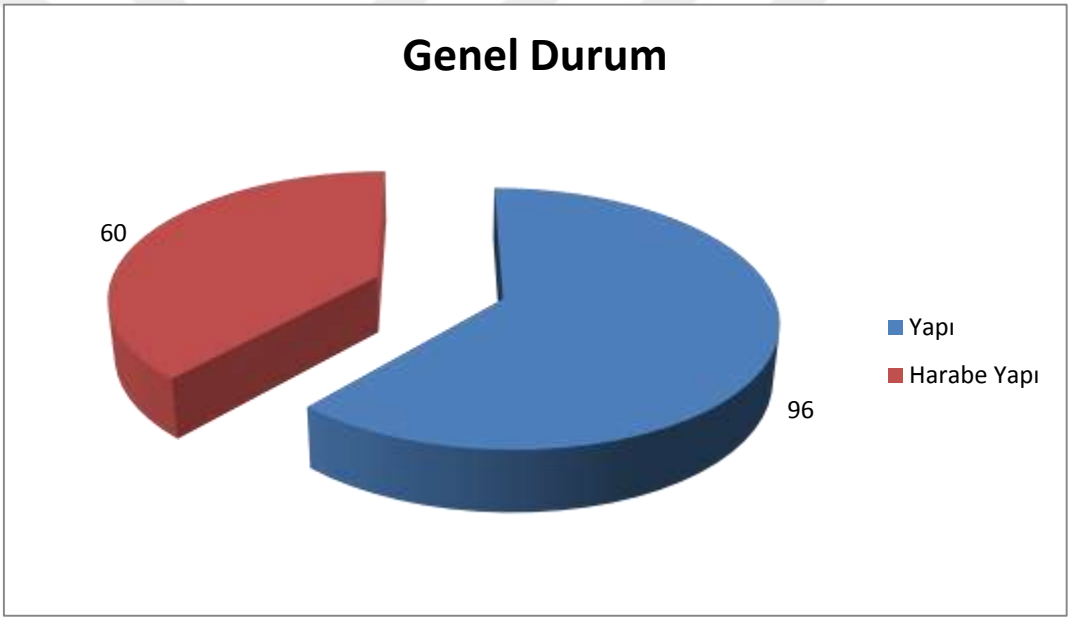

Şekil 4.79 Dağ Marmara Ören Köyü'nün genel durumu

Dağ Marmara Ören yerleşimi eğimli arazide konumlanmış ve toplu düzende oluşturulmuştur. Kot farkının fazla olduğu yörede bu durum avantaja çevrilerek farklı kotlardan farklı mekânlara ulaşım sağlanmaktadır. Toplam 156 yapı bulunmaktadır. Bu yapıların 96 (%62) tanesi kısmen kullanılmakta iken, 60 adet (%38) yapı metruk haldedir. Bu çalışmadaki grafiksel veriler, kullanılabilecek nitelikte olan yapılar ile ilgilidir.

Yerleşimde yapılan incelemeler sırasında kapı numaralarının büyük bir kısmının zaman içinde yok olduğu gözlenmiştir. Bu sebeple paftalara mevcut kapı numaraları işlenmiştir.

Manisa İl Özel İdaresi'nden edinilen hâlihazır haritada kullanılan ada parsel numaraları belirtilmiştir.

Yörede tüm köylerde ana ulaşım yollarında beton parke görülmektedir. Arazilere giden yollar ve eğimin fazla olduğu sokaklar ise topraktır.

Şekil 4.80 Dağ Marmara Ören Köyü'nde parke taşı döşeli yol

Şekil 4.81 Dağ Marmara Ören Köyü'nde yapılar arasında yer alan toprak yol

Şekil 4.82 Dağ Marmara Ören Köyü'nde eğimli toprak yol

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
YERLEŞİM DOKUSU ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 22
PAFTA ADI: KAPI NUMARALARI

LEJAND

YAPI

ARAZİ

HARABE

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

Şekil 4.83 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi kapı numaraları

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
YERLEŞİM DOKUSU ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 23
PAFTA ADI: PARSEL NUMARALARI

LEJAND

YAPI

ARAZİ

HARABE

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

Şekil 4.84 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi ada, parsel numaraları

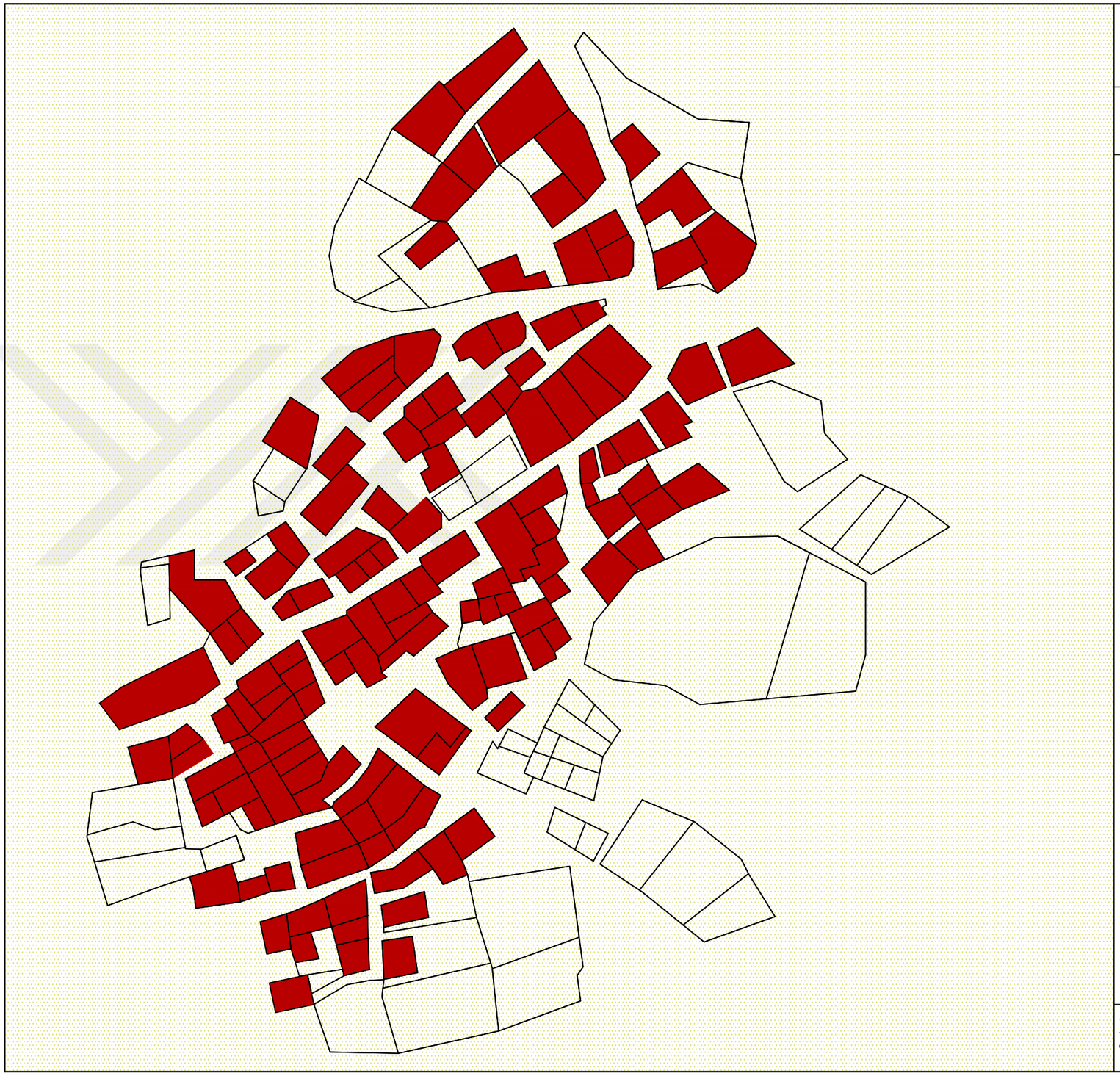

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
YERLEŞİM DOKUSU ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 24
PAFTA ADI: DOLU- BOŞ

LEJAND

DOLU

BOŞ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

Şekil 4.85 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi dolu-boş analizi

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
YERLEŞİM DOKUSU ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 25
PAFTA ADI: ALAN KULLANIMI

LEJAND

- YAPI
- BAHÇE
- BETON PARKE DÖŞELİ YOL (KİLİT TAŞI)
- TOPRAK YOL

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

Şekil 4.86 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi alan kullanımı

Mevcut İşlev

Dağ Marmara Ören yerleşimi eğimli arazide kurulmuş, toplu düzende bir köydür. Genel olarak taş dokunun egemen olduğu bu yerleşimde kullanımın azalmasından ve insanların yapıları terk etmesinden dolayı yapıların bir kısmı metruk durumdadır. Kullanılmakta olan yapıların çoğunluğu iki katlı olup; alt katlar ahır, üst katlar yaşama mekânıdır.

Yapılan analizden elde edilen verilere göre; yapıların 74 adedi (%75) iki katlı, alt katları ahır, üst katları konut; 16 adedi (%16) tek katlı konut, iki adedi (%2) ticaret, üç adedinde (%3) yapıların alt katı depo, üst katları konut ve dört adedi (%4) ahır olarak kullanılmaktadır.

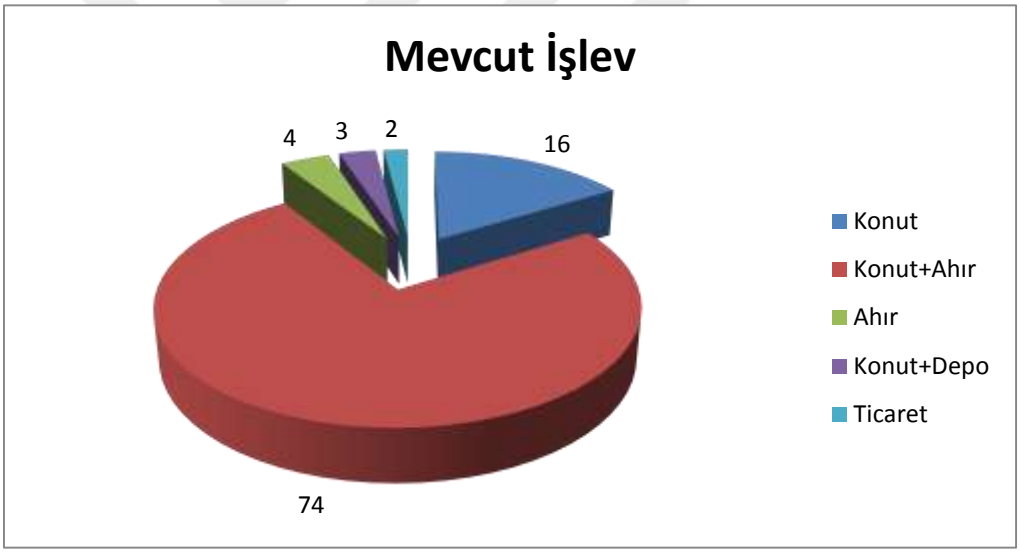

Şekil 4.87 Dağ Marmara Ören yerleşimine ait mevcut işlev analizi

Şekil 4.88 Dağ Marmara Ören Köyü'nde zemin katı ahır, üst katı konut olarak kullanılan iki katlı yapı

Şekil 4.89 Dağ Marmara Ören Köyü'nde alt katı depo, üst katı konut olarak kullanılan, günümüz teknolojisiyle inşa edilmiş yapı

Şekil 4.90 Dağ Marmara Ören Köyü'nde tek katlı konut yapısı

Şekil 4.91 Dağ Marmara Ören Köyü'nde ahır olarak kullanılan yapı

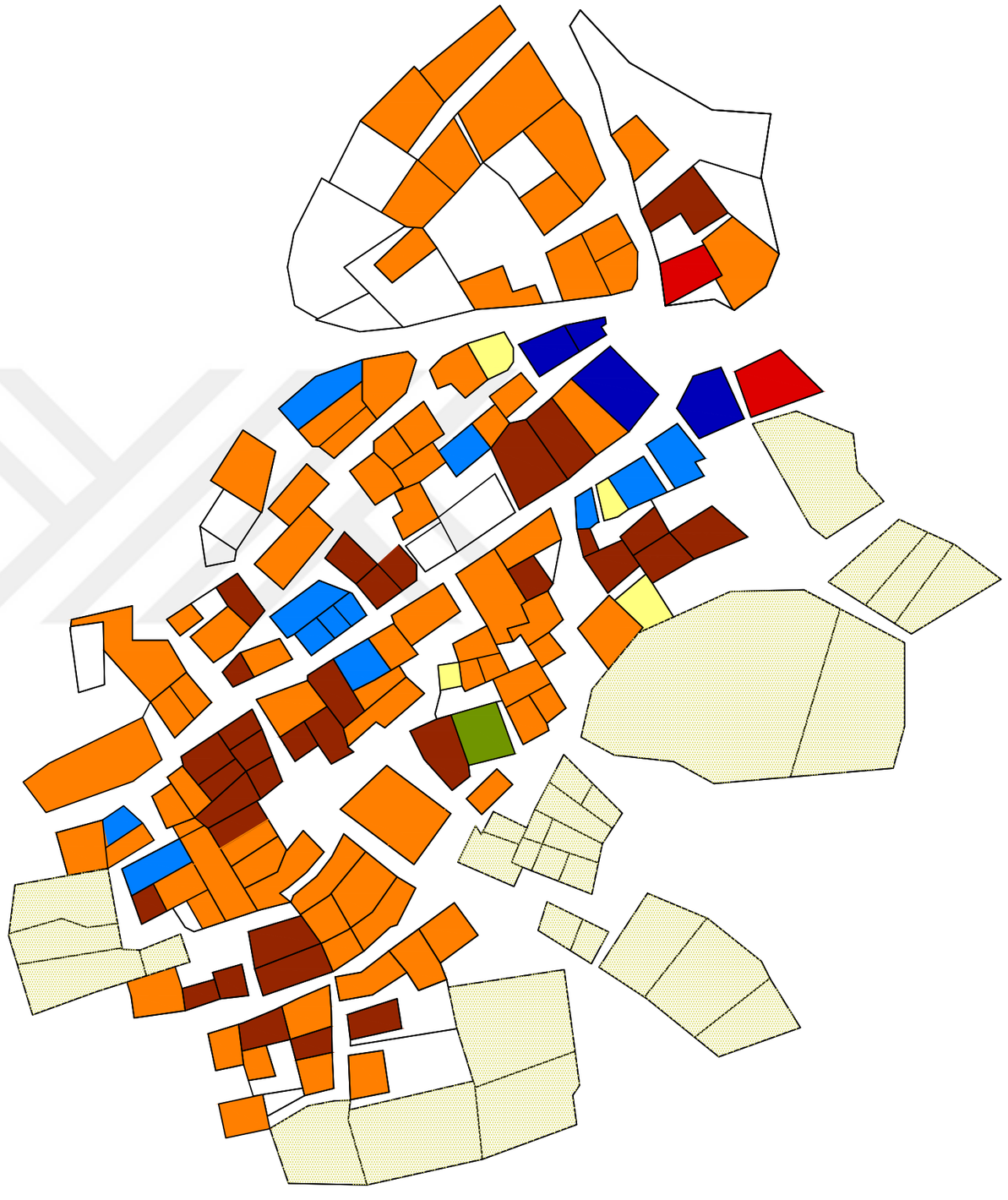

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
YERLEŞİM DOKUSU ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 26
PAFTA ADI: MEVCUT İŞLEV

LEJAND

- KONUT
- AHIR
- KONUT+AHIR
- KONUT+DEPO
- DİNİ YAPI
- TİCARET
- ARAZİ
- HARABE

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

Şekil 4.92 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi mevcut işlev analizi

Kat Adedi

Ören yerleşiminde arazinin eğimli olması yapıların şekillenişini etkileyen bir unsurdur. Farklı kotlarda girişler ile farklı mekânlara ulaşım sağlanmaktadır. Genelde yapılar iki katlıdır. Yenilenerek betonarme olarak yapılan yapılarda arazi ile uyum gözlenmemektedir. Yapılan analiz ile yerleşimde yapıların; 88 adedinin (%92) iki katlı, yedi adedinin (%7) tek katlı ve bir adedinin (%1)de üç katlı olduğu tespit edilmiştir.

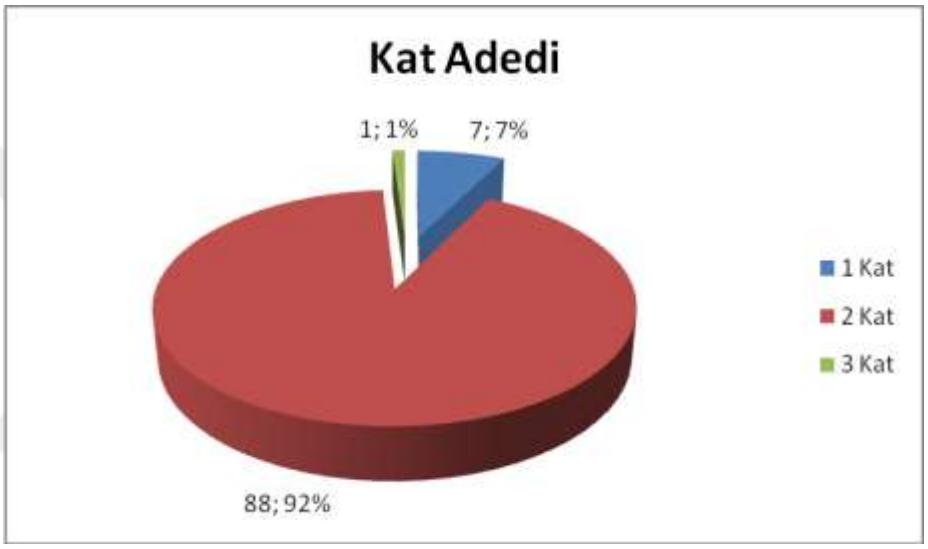

Şekil 4.93 Dağ Marmara Ören yerleşimi kat adedi analizi

Şekil 4.94 Dağ Marmara Ören Köyü'nün genel görünümü

Şekil 4.95 Dağ Marmara Ören Köyü'nün sokak dokusu

Şekil 4.96 Dağ Marmara Ören Köyü'nde dokuyu bozan üç katlı yapı

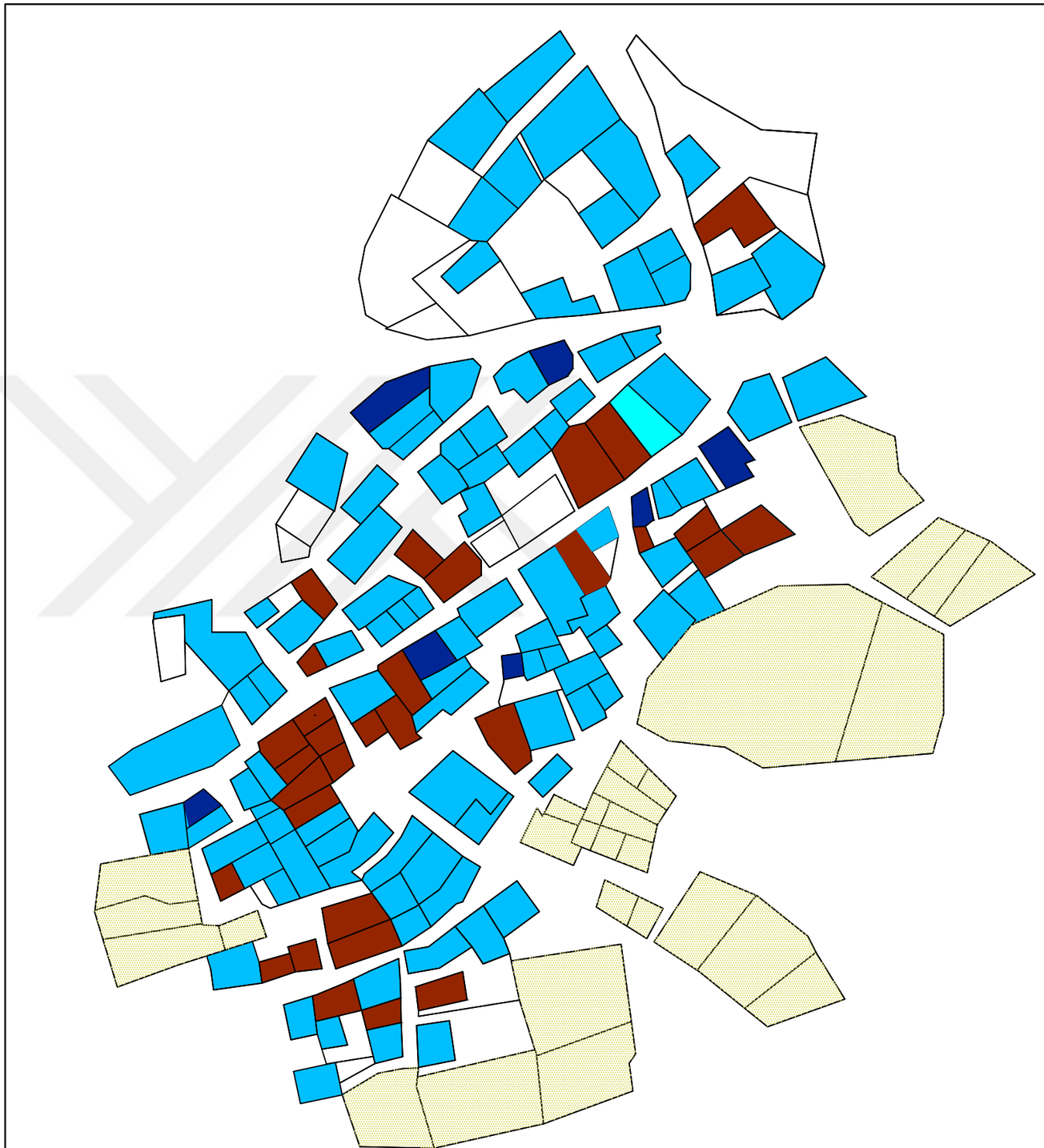

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
YERLEŞİM DOKUSU ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 27
PAFTA ADI: KAT ADEDİ

LEJAND

- 1 KAT
- 2 KAT
- 3 KAT
- ARAZİ
- HARABE

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

Şekil 4.97 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi kat adedi analizi

Harabiyet Durumu

Yerleşimde var olan yapılar, genel olarak esaslı onarım gerektirecek durumdadır. Yapıların bir kısmı kaderine terk edilip kullanılmadığından metruk durumdadır. Kullanılan yapılarda ise kullanıcıların gereken hassasiyeti göstermediği, yapıların günümüz gereksinimlerine cevap vermemesinden kaynaklı değişimler, yapının özgünlüğüne zarar verecek müdahaleler yaptıkları görülmüştür. Yapılan çalışmada betonarme yapıların da dokuyu tehdit eden unsur olduğu saptanmıştır.

Yapılan analiz çalışması sonunda yapıların 53 adedinin (%58) esaslı onarım gerektirdiği ve 38 adedinin (%42) de betonarme olarak yeniden inşa edildiği tespit edilmiştir.

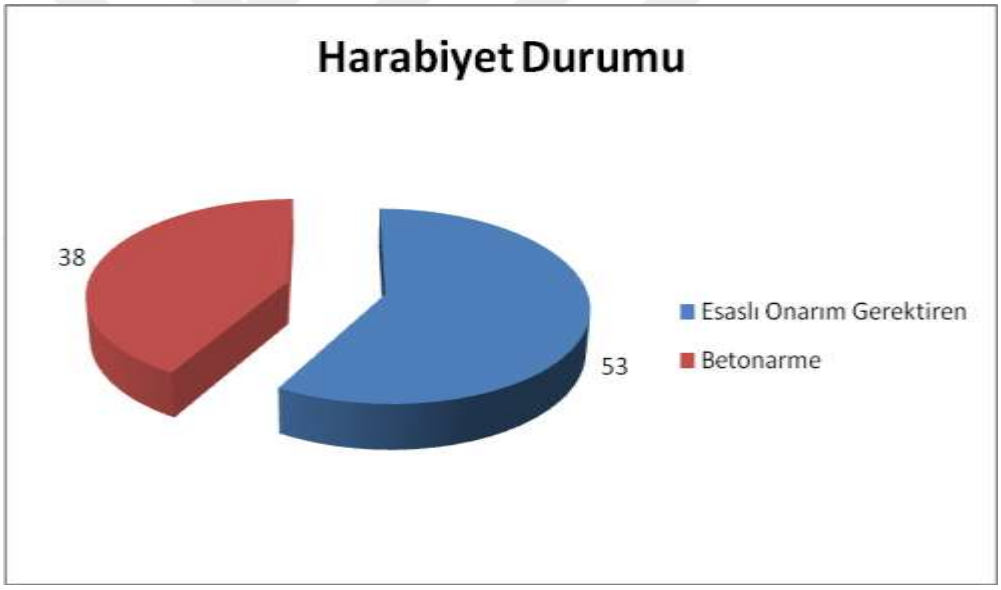

Şekil 4.98 Dağ Marmara Ören Köyü'ne ait harabiyet durumu analizi

Şekil 4.99 Dağ Marmara Ören Köyü'nde esaslı onarım gerektiren yapılar

Şekil 4.100 Dağ Marmara Ören Köyü'nde dokuyu tehdit eden metruk yapı

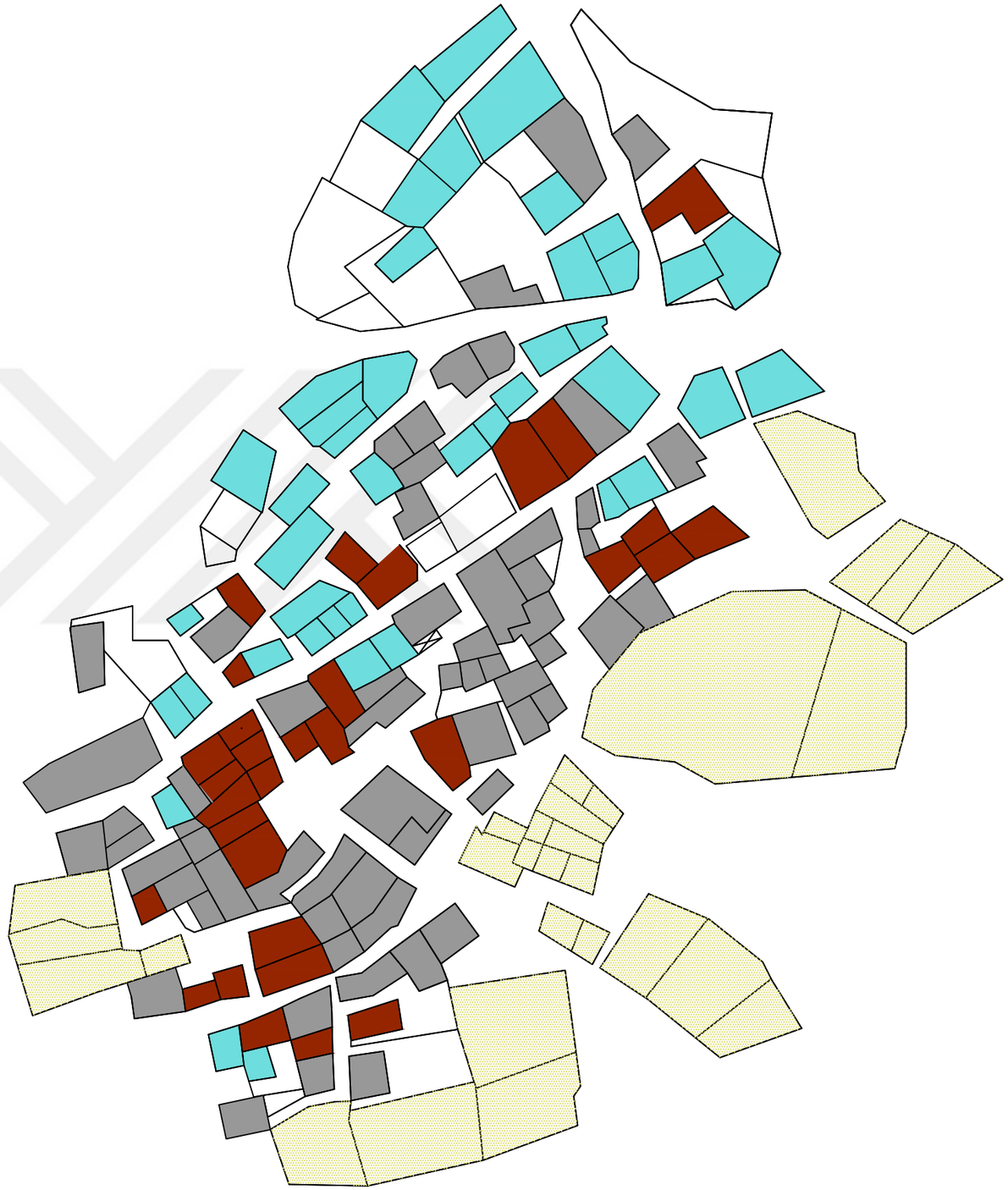

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
YERLEŞİM DOKUSU ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 28
PAFTA ADI: HARABİYET DURUMU

LEJAND

- YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN
- ESASLI ONARIM GEREKTİREN
- YENİ YAPI
- ARAZİ
- HARABE

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

Şekil 4.101 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi harabiyet durumu

4.3.2.2 Mekânsal Analiz

Ören yerleşiminde Yukarı Bozkır yerleşiminde olduğu gibi tüm yapıların yerinde rölöveleri alınarak 1/500 ölçekte paftaya aktarımı yapılmıştır. Arazide kot farklarının olmasından dolayı yapılan isimlendirme belirlenen ±0.00 kotuna göre yapılmıştır. Analizde tüm yapıların yerinde ölçümleri yapılarak plan şemaları oluşturulmuştur. Bu şekilde mevcut yapıların belgelendirilmesi ve geleceğe aktarılması sağlanmıştır.

Yapıların çoğunluğu iki katlıdır ve bulundukları sokağa göre farklı kotlarda giriş sağlanmaktadır. Alt katlar ahır olarak kullanılırken, üst katlarda yaşama mekânları yer alır. Genel olarak iki odaya sahip bu yapılarda ilk giriş mekânı sofa iken, oda da bu sofaya açılır. Yapılarda yer alan iç sofalar mümkün olduğunca küçük ve depolanacak ürünlerin bulunduğu mekânlardır. Odalar da sofaya açılmaktadır. Geleneksel Türk Evi'nin özelliklerini taşıyan bu yapılarda, odalar kullanıcıların gereksinimlerini karşılayacak unsurları barındırmaktadır. Her odada mutlaka ocak, yüklük ve yüklük içinde yer alan gusülhane bulunmaktadır.

Şekil 4.102 Dağ Marmara Ören Köyü'nde bulunan bir yapıda oda içinde yer alan ocak

Şekil 4.103 Dağ Marmara Ören Köyü'nde bazı yapılarda odanın üç yanını çevreleyen raflar

Şekil 4.104 Dağ Marmara Ören Köyü'nde yapılarda her odada bulunan yüklük ve gusulhane

0.00 KOTU PLANI

+3.00 KOTU PLANI

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ KONUT PLAN ŞEMALARI	PAFTA ADI: +0.00, +3.00 KOTU PLANLARI PAFTA NO : 29	LEJANT: oda, ıslak mekanlar, teras sofa, ek yapı, bahçe ahır/depo, düz çatı, harabe
HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ	ÖLÇEK : 1/500 0 5 10 15 20 25 30 m K	

Şekil 4.105 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +0.00, +3.00 kotu planları

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ KONUT PLAN ŞEMALARI	PAFTA ADI: +6.00 KOTU PLANI	LEJANT:
	PAFTA NO : 30	oda, ıslak mekanlar, teras, sofa, ek yapı, bahçe, ahır/depo, düz çatı, harabe
HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ	ÖLÇEK : 1/500 0 5 10 15 20 25 30 m	K

Şekil 4.106 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +6.00 kotu planı

ahır
ahır
tuvalet
ahır
ahır
tuvalet
ahır
ahır
ahır
tuvalet
ahır
ahır
sofa
oda
oda
sofa
ahır
ahır
ahır
oda
banyo
oda
oda
oda
sofa
sofa
mutfak
balkon

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
KONUT PLAN ŞEMALARI

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

PAFTA ADI: +9.00 KOTU PLANI

PAFTA NO : 31

ÖLÇEK : 1/500

0 5 10 15 20 25 30 m

K

LEJANT:

- oda
- ıslak mekanlar
- teras
- sofa
- ek yapı
- bahçe
- ahır/depo
- düz çatı
- harabe

Şekil 4.107 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +9.00 kotu planı

ahır
ahır
ahır
oda
sofa
ahır-
depo
ahır
ahır
ahır
sofa
oda
depo
ahır-
depo
ahır
ahır
ahır
ahır
ahır
sofa
oda
banyo
oda
oda
oda
oda
oda
sofa
oda
sofa
ahır
ahır
ahır
ahır
oda
oda
oda
sofa
ahır
tuvalet
oda
oda
sofa
oda
sofa
oda
sofa
oda

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
KONUT PLAN ŞEMALARI

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

PAFTA ADI: +12.00 KOTU PLANI

PAFTA NO : 32

ÖLÇEK : 1/500

0 5 10 15 20 25 30 m

K

LEJANT:

- oda
- ıslak mekanlar
- teras
- sofa
- ek yapı
- bahçe
- ahır/depo
- düz çatı
- harabe

Şekil 4.108 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +12.00 kotu planı

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
KONUT PLAN ŞEMALARI

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

PAFTA ADI: +15.00 KOTU PLANI

PAFTA NO : 33

ÖLÇEK : 1/500

0 5 10 15 20 25 30 m

K

LEJANT:

- oda
- sofa
- ahır/depo
- ıslak mekanlar
- ek yapı
- düz çatı
- teras
- bahçe
- harabe

Şekil 4.109 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +15.00 kotu planı

ahır-depo
ahır-depo
ahır
ahır-depo
oda
oda
sofa
oda
sofa
oda
mutfak
banyo
oda
oda
banyo
oda
oda
oda
sofa
tuvalet
oda
oda
od
a
sofa
ahır
oda
ahır
oda
sofa
oda
ek
oda
banyo
oda
banyo
oda
oda
oda
mutfak
banyo
oda
oda
mutfa
k
oda
oda
mutfak
ahır
oda
oda
ek
sofa
oda
sofa
oda
oda
oda
sofa
oda
ek
oda
sofa

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
KONUT PLAN ŞEMALARI

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

PAFTA ADI: +18.00 KOTU PLANI

PAFTA NO : 34

ÖLÇEK : 1/500

0 5 10 15 20 25 30 m

K

LEJANT:

- oda
- ıslak mekanlar
- teras
- sofa
- ek yapı
- bahçe
- ahır/depo
- düz çatı
- harabe

Şekil 4.110 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +18.00 kotu planı

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ KONUT PLAN ŞEMALARI	PAFTA ADI: +21.00 KOTU PLANI	LEJANT:
	PAFTA NO : 35	oda · ıslak mekanlar · teras sofa · ek yapı · bahçe ahır/depo · düz çatı · harabe
HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ	ÖLÇEK : 1/500 0 5 10 15 20 25 30 m	K

Şekil 4.111 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +21.00 kotu planı

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
KONUT PLAN ŞEMALARI

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

PAFTA ADI: +24.00 KOTU PLANI

PAFTA NO : 36

ÖLÇEK : 1/500

0 5 10 15 20 25 30 m

K

LEJANT:

- oda
- ıslak mekanlar
- teras
- sofa
- ek yapı
- bahçe
- ahır/depo
- düz çatı
- harabe

Şekil 4.112 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +24.00 kotu planı

ahır
ahır
ahır
oda
banyo hol
oda
oda
mutfak
ek
sofa
oda
sofa
oda
oda
sofa

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
KONUT PLAN ŞEMALARI

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

PAFTA ADI: +27.00 KOTU PLANI

PAFTA NO : 37

ÖLÇEK : 1/500

0 5 10 15 20 25 30 m

K

LEJANT:

- oda
- sofa
- ahır/depo
- ıslak mekanlar
- ek yapı
- düz çatı
- teras
- bahçe
- harabe

Şekil 4.113 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +27.00 kotu planı

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
KONUT PLAN ŞEMALARI

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
DANIŞMAN: PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

PAFTA ADI: +30.00 KOTU PLANI

PAFTA NO : 38

ÖLÇEK : 1/500

0 5 10 15 20 25 30 m

K

LEJANT:

- oda
- sofa
- ahır/depo
- ıslak mekanlar
- ek yapı
- düz çatı
- teras
- bahçe
- harabe

Şekil 4.114 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimine ait +30.00 kotu planı

4.3.2.3 Yapım Sistemi ve Malzeme

Yapım Sistemi

Tüm yörede benzer olmak üzere geleneksel yapılarda kullanılan malzeme yöreden sağlanan taş malzemedir. Günümüzde yapılan müdahalelerde tuğlanın kullanıldığı görülmektedir.

Ören yerleşiminde ağırlıklı olarak taş malzeme ve kâgir yapılar yer almaktadır. Oldukça sağlam olan bu yapılarda kısmen az müdahaleler görülmektedir. Özgün mimariyi zedeleyen, eski yapıların yıkılarak yerlerine günümüz yapım sistemi ve teknolojisiyle yapılan yeni yapılardır.

Yapım sistemine bakıldığında 54 adet (%56) kagir, 38 adet (%40) karkas ve dört adet (%4) yapının ise karma (kagir+karkas) olduğu anlaşılmaktadır.

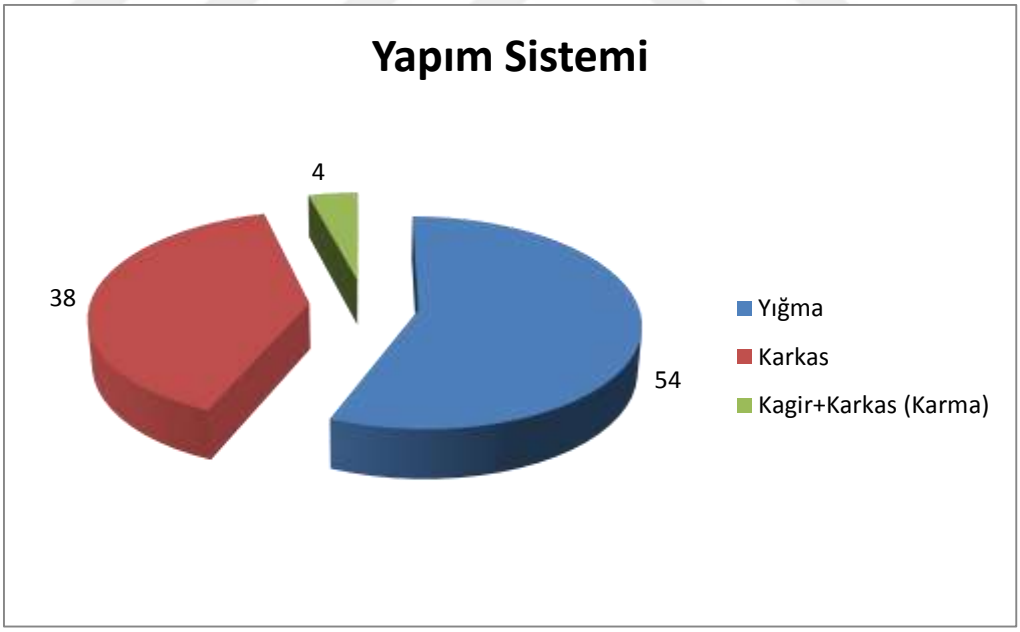

Şekil 4.115 Dağ Marmara Ören yerleşimine ait yapıların yapım sistemi analizi

Şekil 4.116 Dağ Marmara Ören Köyü'nde doku içinde özgün yapılar ile müdahale görmüş yapılar ve /veya yeni yapılar

Şekil 4.117 Dağ Marmara Ören yerleşiminde geleneksel yapım sisteminde yapılan konut örneği

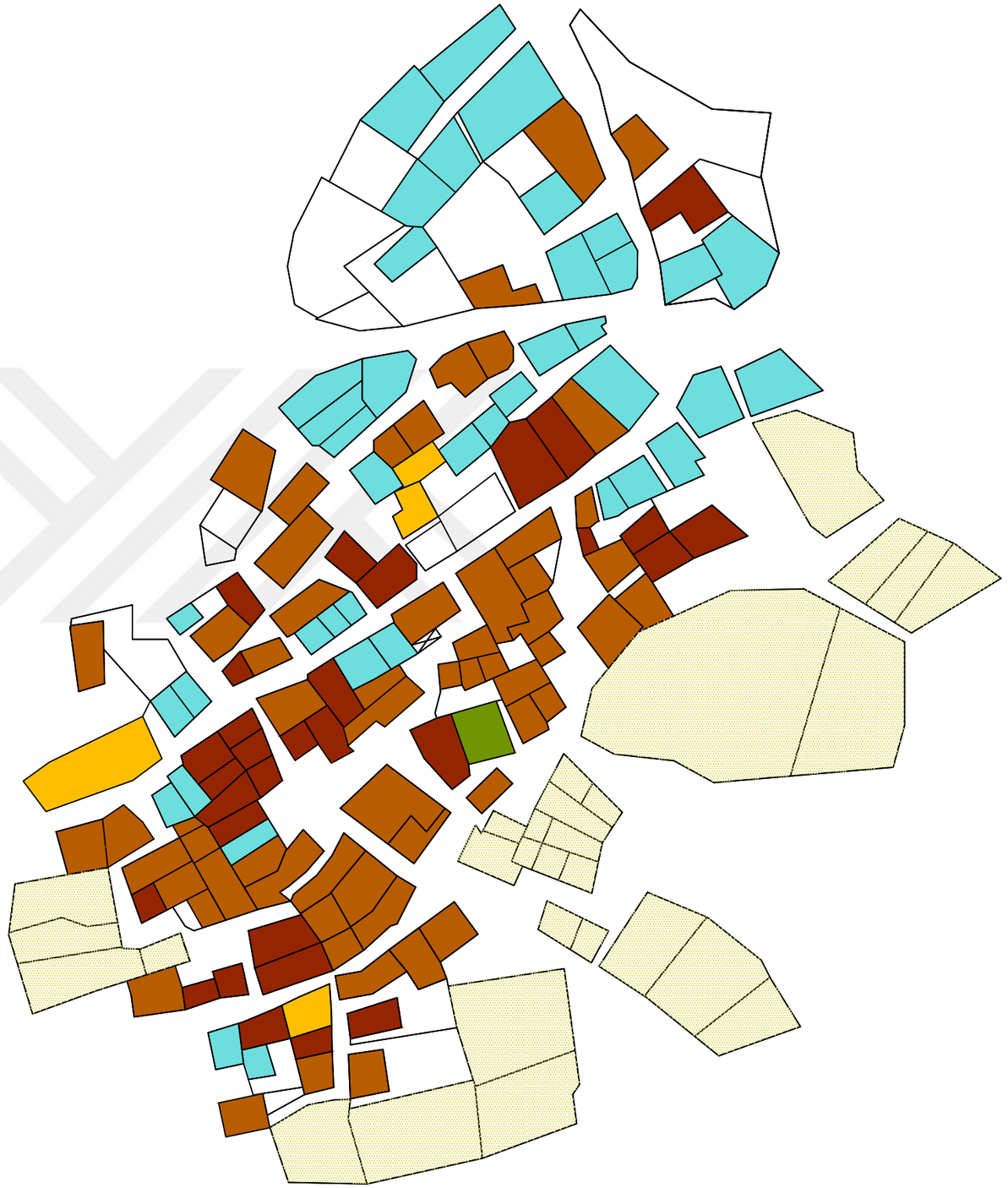

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
YERLEŞİM DOKUSU ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 39
PAFTA ADI: YAPIM SİSTEMİ

LEJAND

- YIĞMA KAGİR
- YIĞMA KAGİR+AHŞAP KARKAS
- AHŞAP KARKAS
- ARAZİ
- HARABE

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

Şekil 4.118 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi yapım sistemi

Çatı Formu

Ören yerleşiminin diğer bir karakteristik özelliği, dam çatılardır. Düz dam olarak tasarlanmaktadırlar ve arazinin izin verdiği bazı yerlerde bu damların açık mekân olarak yapıya eklendiği görülmektedir.

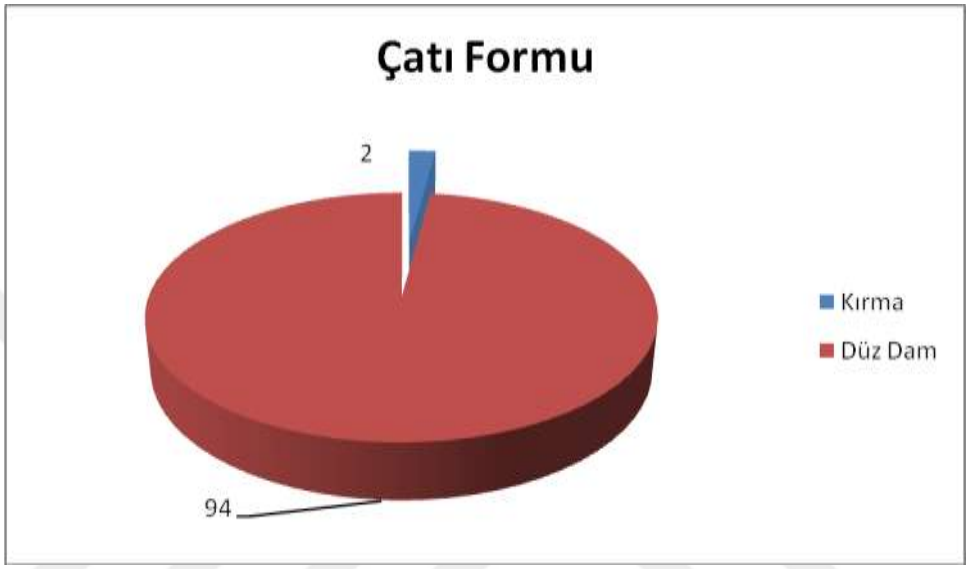

Şekil 4.119 Dağ Marmara Ören Köyü çatı formu analizi

Şekil 4.120 Dağ Marmara Ören Köyü'nde düz damlı yapı

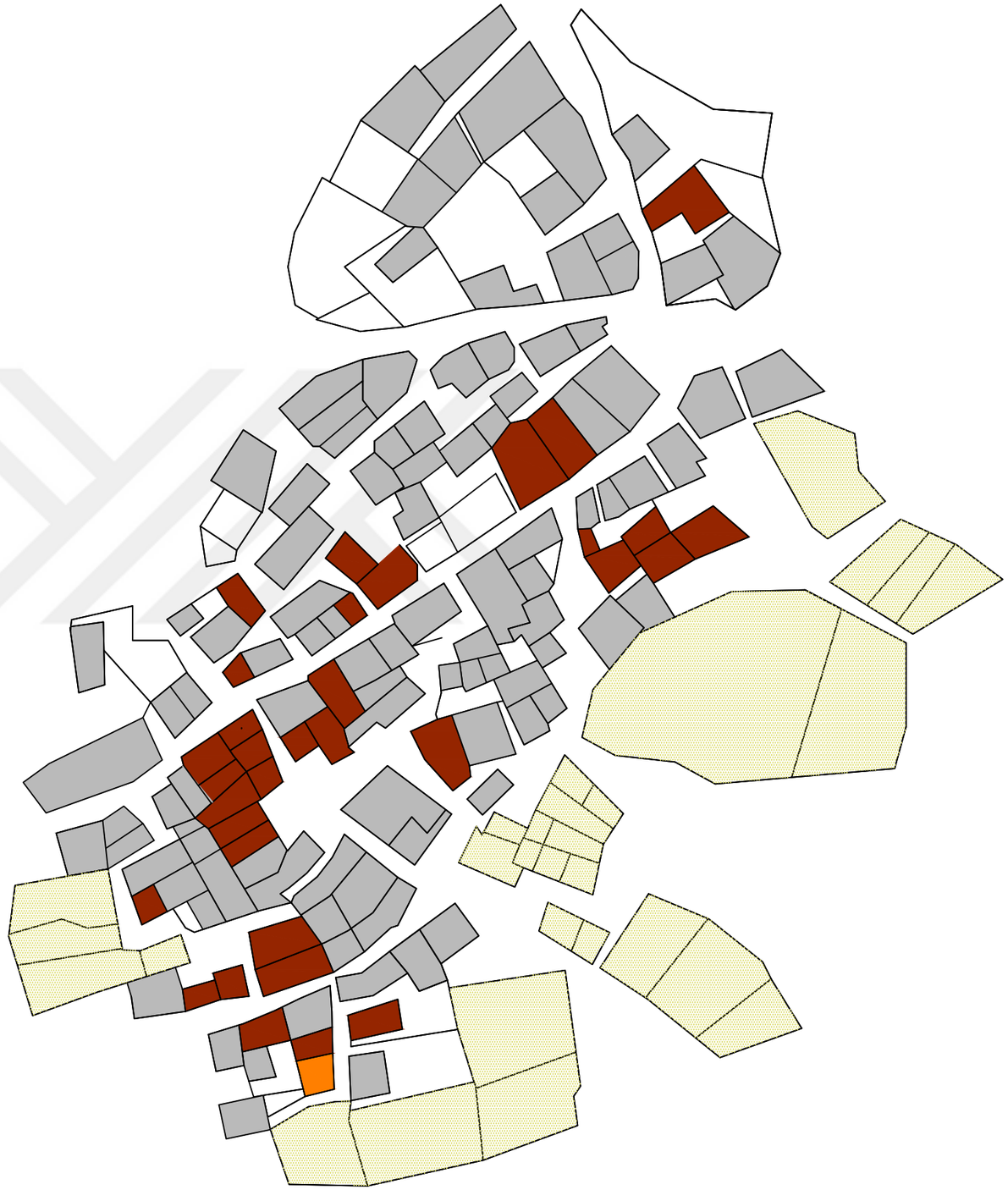

DAĞ MARMARA ÖREN KÖYÜ
YERLEŞİM DOKUSU ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 40
PAFTA ADI: ÇATI FORMU

LEJAND

- KIRMA ÇATI
- DÜZ (DAM)
- HARABE
- ARAZİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER
TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

Şekil 4.121 Dağ Marmara Ören Köyü yerleşimi çatı formu

4.3.2.4 Toplum Yapısı

Dağ Marmara Ören yerleşiminde sürdürülen kırsal yaşamı daha iyi anlayabilmek ve nüfusta yaşanan azalmanın nedenlerini öğrenebilmek için yöre halkıyla anket yapılmıştır. Yaklaşık 50 kişiyle yapılan anket çalışmasında, köyde doğup büyümüş ve burada yaşamaya devam eden kişilerle görüşme yapılmıştır. Eşi vefat etmiş yalnız yaşayan ve yaşça büyük olan kişilerin, aylık aldığı ve bunun yanında arazilerin kullanımıyla gelir elde ettikleri saptanmıştır. Anket çalışmasına göre, yöre halkının büyük kısmı tarım ve hayvancılıkla geçimini sürdürmektedir. Tarımsal ürün olarak, buğday, meyve, sebze yetiştirilmektedir. Üretimi yapılan bu ürünlerden kiraz ve erik satılmakta, diğer sebze ve meyveler hane halkının gereksinimini karşılamaktadır. Ören'de geleneksel yapıların içinde, günümüz eşyalarından buzdolabı, tüplü ocak, televizyon bulunmaktadır. Ankete göre, buradaki kadınların en çok gereksinimini duydukları beyaz eşya, çamaşır makinesidir. Tüm yörede benzer olarak, geleneksel konutların içinde eksikliği hissedilen en önemli mekânlardan biri tuvalettir. Tuvalet mekânı daha çok ahırlarda ve bazı yapıların bahçelerinde yer almaktadır. Bu durum da özellikle yaşlılar için sorun olmaktadır. Bunun yanı sıra, banyo ve mutfak gibi ıslak mekânlara konut içinde yer ayrılmaması önemli bir eksikliktir. Gün içinde farklı amaçlarla kullandıkları odalarında sabit mobilya olarak yatak bulunmamaktadır. Geceleri kurulan yorgan ve döşekler dolapların yüklük bölümünde katlanarak saklanmaktadır. Dolayısıyla, odaların esnek mekân kullanımı sürmektedir.

Ören'de genç nüfusun büyük çoğunluğunun kentlere göç etmesinin nedenleri; yerleşimdeki iş olanaklarının kısıtlılığı, eğitim olanaklarının yetersizliği, sosyal ve spor tesislerinin bulunmayışı, kent yaşamının cazibesinin, gençleri yöreden uzaklaştırmasıdır.

Anket sırasında edinilen bilgilere göre, yöre halkının istekleri:

- Gençlere yönelik olarak iş olanaklarının yaratılması,
- Eğitim olanaklarının arttırılıp, lise, meslek okullarının açılması,
- Tarım ve hayvancılığa verilen desteğin arttırılması,
- Tarım ürünlerinin ve giyim eşyalarının satıldığı pazar yerinin kurulması,
- Ulaşım yollarının sağlıklaştırılması,

- Konutların tadilatı,

olarak özetlenebilir.

Ören halkı; yapıların sağlıklaştırılıp günümüz gereksinimlerine yanıt verir duruma gelmesiyle, güvenli bir ortam olması, insan ilişkilerinin, yardım ve dayanışmanın kuvvetli olması nedenleriyle burada yaşamaktan mutlu olduğunu belirtmiştir.

Şekil 4.122 Dağ Marmara Ören Köyü'nde yaşamını sürdüren bir bayan

Şekil 4.123 Dağ Marmara Ören Köyü'nde araziye gittikten sonra vaktini bahçesinde dinlenerek geçiren köylü kadın

4.3.2.5 Koruma Sorunları

Geleneksel yerleşimler, kültürel kimliği barındıran ve kültürün somutlaşarak yaşamını sürdürdüğü sosyal ve fiziksel etkilerle şekillenen alanlardır. Kırsal alanlar, kentten farklı olarak, kültürel kimliğin bozulmadan sürdürülebildiği, yörenin kendine has karakterlerinin hala görülebildiği yerleşim yerleridir. Bu yüzden de kırsal alanların korunması önemlidir. Ancak teknolojik gelişmelerle ve yeni yapım sistemleri ile betonarme yapılar özgün dokuya zarar vermektedir (Çorapçıoğlu ve diğer., 2010).

Ören'de genelde iki katlı, bitişik düzende topoğrafya ile uyumlu olarak yükselen geleneksel evler yerleşimin genel karakterini oluşturmaktadır. Yerleşimin özgün mimari kimliğini kaybetmesinin nedenleri; yıkılan yapıların çevrelerine zarar vermesi, geleneksel yapım sistemine, tekniğine ve malzemelerine özen gösterilmeden yapılan onarımlar ve yeni betonarme yapılardır.

Ören'de geleneksel yapıların küçük ve aileler için yetersiz olması nedeniyle, genç nüfusun yeni alanlarda yapılarını inşa ettiği ve bu yüzden geleneksel yerleşimin zaman içinde terk edildiği görülmektedir. Terk edilen yapılar da, çevrelerinde yer alan yapılar ve köyde yaşayanlar için tehlike arz etmektedir. Bunun yanında yapılan onarımlar da yapıların özgün yapısını tehdit etmektedir.

Geleneksel yapıların mimari kimliğini bozan tadilatlarda;

- Ahşap pencerelerin yerini PVC doğrama pencerelere bırakması,
- Hayata çıkan ahşap merdivenin betonarme merdivene dönüştürülmesi,
- Sofaların tuğla duvarla kapatılması,
- Taş avlu duvarlarının yerini delikli tuğla malzeme ile örülmüş duvara veya betonarme duvara bırakması,
- Düz çatıların tadilatlarının yeni malzemeler ile yapılması,
- Yapıların bir kısmının beden duvarlarının korunarak üst katların betonarme olarak yeni plan şemasında inşa edilmesi,
- Yapı cephelerinde kullanılan geleneksel sıva harcının yerini çimento esaslı sıvaya bırakması, taş dokunun zarar görmesi olarak saptanabilir.

Şekil 4.124 Dağ Marmara Ören Köyü'nde bir yapıda bacanın tuğla malzeme ile yenilenmesi

Şekil 4.125 Dağ Marmara Ören Köyü'nde sofanın tuğla duvar ile kapatılarak kapalı mekân durumuna getirilmesi

Şekil 4.126 Dağ Marmara Ören Köyü'nde geleneksel yapıya bitişik olarak inşa edilen betonarme yapı

Şekil 4.127 Dağ Marmara Ören Köyü'nde zemin kat duvarının korunarak üst katların betonarme olarak yenilenmesi

Şekil 4.128 Tehlike arz eden yıkık durumdaki yapı

BÖLÜM BEŞ
DEĞERLENDİRME, SONUÇ VE ÖNERİLER

Köylerin sosyolojik ve fiziksel değerlendirilmesinin yapıldığı bir sentez sunulmaktadır.

Kırsal yerleşmeler; bulundukları bölgenin fiziki şartlarını, kültürel yapısını, ait oldukları dönemin yaşam biçimini mekânlarına yansıtan, halk mimarisinin yaygın görüldüğü çevrelerdir. Günümüzde gittikçe birbirine benzeyen kentlerin yanında kırsal yerleşmeler kendilerine özgü kültürel ve mimari yapılarla dikkat çekmektedirler. Kırsal yerleşmelerin bu özgün yapısı bulundukları topoğrafik yapı, kültürel ve fiziksel çevre koşulları bakımından belirlenmektedir. Bu bağlamda yakın konumda, benzer fiziki koşullarda (arazi yapısı, iklim v.b.); ama birbirinden farklılaşan yerleşimler görmek olanaklıdır. Hızlı değişen dünya ve yaşam koşulları, kırsal çevreyi de etkilemektedir. Bu durumda yapıların bir yandan özgün karakterinin korunup, öte yandan da güncel yaşam koşullarına uygun bir duruma getirilmesi gerekmektedir.

Tarımsal üretimin getirisinin azalması, eğitim ve iş olanaklarının kısıtlılığı köyden göçe, terk edilmişlik de yapıların yıpranıp yok olmasına neden olmaktadır. Yaşanılan evlerde ise yapılan bazı bilinçsiz müdahaleler, özgünlüğü zedelemektedir.

Çalışma kapsamında araştırılan odak alanlardan Yukarı Bozkır Köyü'nde de kısa sürede gözlenen hızlı değişim kırsal yerleşimlerin geleceğini düşündürmekte ve belgelemenin gerekliliğini vurgulamaktadır. Örneğin 101 ada, 9-10 parseldeki yapılar çalışma sürecinde terk edilme nedeniyle harabe durumuna gelmiştir. 101 ada 7 parselde bulunan evin alt katı korunup, üst katı betonarme olarak yenilenmiştir. 111 ada 22 parselde bulunan evin tümüyle yıkıldığı, 102 ada 1 parselde bulunan evin yerleşim dokusu içindeki bazı yıkık yapıların (evlerin) yerine yeni betonarme yapıların yapılmakta olduğu görülmektedir.

Kırsal alandaki **yok oluş** ve **hızlı değişim**, belgelemenin önemini yansıtmaktadır. Üç yıllık süreçteki alan çalışması kapsamında gözlemlenen bu değişim, örneğin 20 yıl sonrasında söz konusu köylerde nasıl bir tablo oluşacağı konusunda merak uyandırmaktadır.

Kırsal alana yönelik mevzuatlarla kültürün gelecek nesillere aktarımını sağlarken, mevcut yapının korunması ve köyün gelişimi göz ardı edilmemeli, tasarım kriterlerine önem verilmelidir. Var olan yapılaşmış çevrelerde, tasarlanmış çevrenin oluşmasında ortak dilin kurulması gereklidir. Bu da ancak etkin bir tasarım politikası ile sağlanabilir (Konuk, 1991). Tasarım Politikaları, tüm tasarım sürecini; stratejileri, planlama ve tasarımı da kapsamalıdır. Tasarım önerileri ve rehberleri ise tasarım politikaları içinde genelleştirilmiş amaç ve hedefler yanında özel uygulama stratejilerini de içerir (Koç, 2000). Ülkemizde tasarım rehberi oluşturmak için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın işbirliği ile birçok yerleşim kırsalı için bu çalışmalar yapılmış ve yayınlar oluşturulmuştur (Balıkesir, Kayseri Kırsalı). Bu çalışmaların teşvik edilmesi ve uygulamaya geçirilmesi kırsal mimarinin korunması ve yaşatılmasına yönelik önemli adımlardandır.

Tüm bu saptanan veriler doğrultusunda yapılan çalışmalar sentezlendiğinde, Dağ Marmara Ören ve Yukarı Bozkır Köyleri üzerinden yapıların geleceğe aktarımı konusunda öneriler getirmek mümkündür. Bu bağlamda üç adet yapı ele alınmıştır.

Yukarı Bozkır Köyü'nde 101 ada 9-10 parselde bulunan metruk durumdaki yapının, köy merkezi olarak değerlendirilmesi önerilmektedir. Öncelikle yapıya olabildiğince az müdahale edilerek özgün yapının bozulmaması sağlanıp, gerekli işlevlerin yapı bütününde çözülmesi hedeflenmiştir.

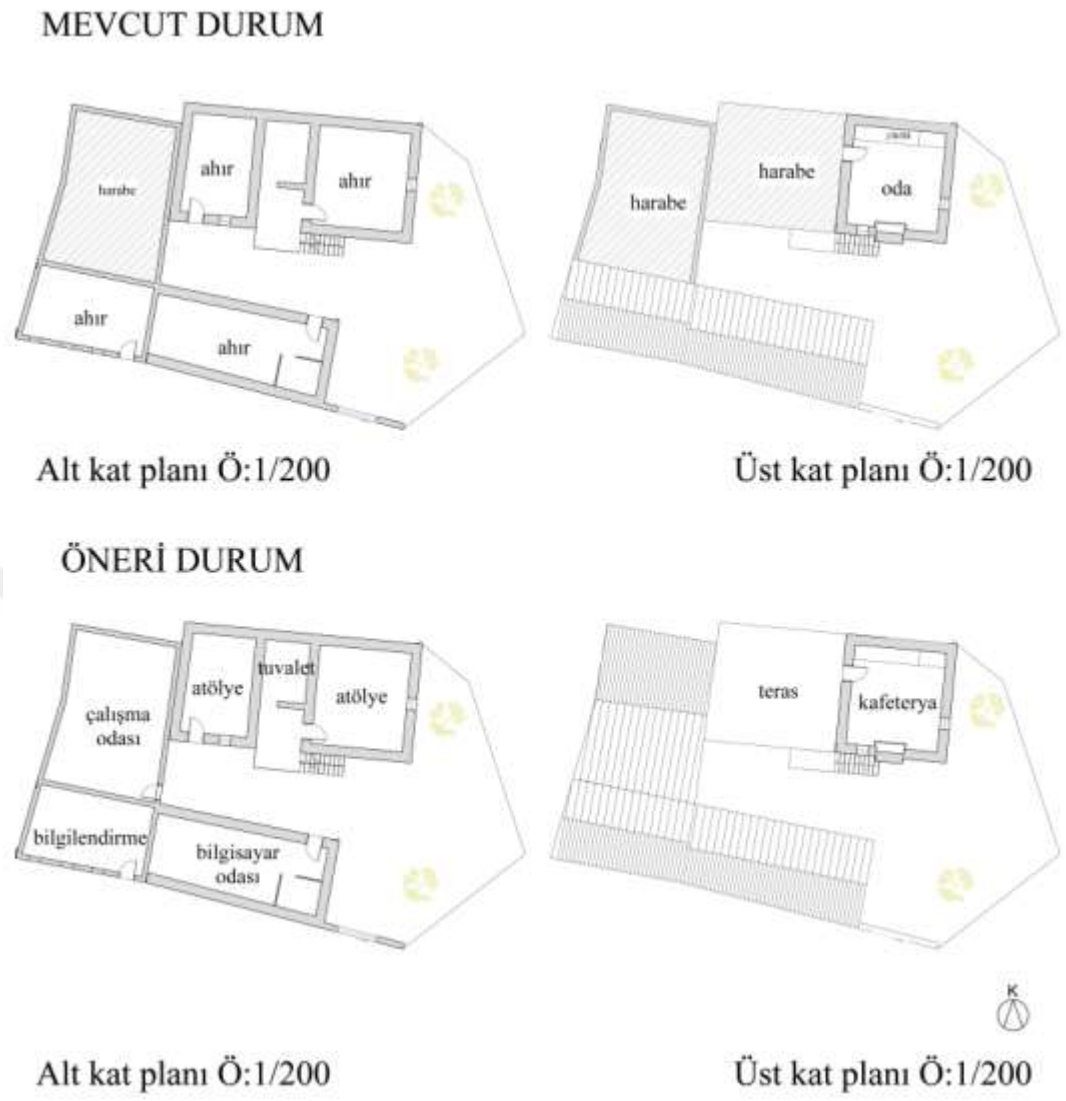

Şekil 5.1 Yukarı Bozkır Köyü'nde 101 ada 9-10 parselde bulunan yapıların mevcut ve öneri durumuna yönelik plan şemaları

Bir diğer öneri olarak kullanılmakta olan, 111 ada 4 parseldeki yapı incelenmiştir. Bu ada parselde yer alan yapılar tek katlı konut ve ahır kullanımındadır. Mevcut işlevin devamını sağlamak ve günümüz gereksinimlerini yapı bütününde karşılamak üzere öneriler getirilmiştir.

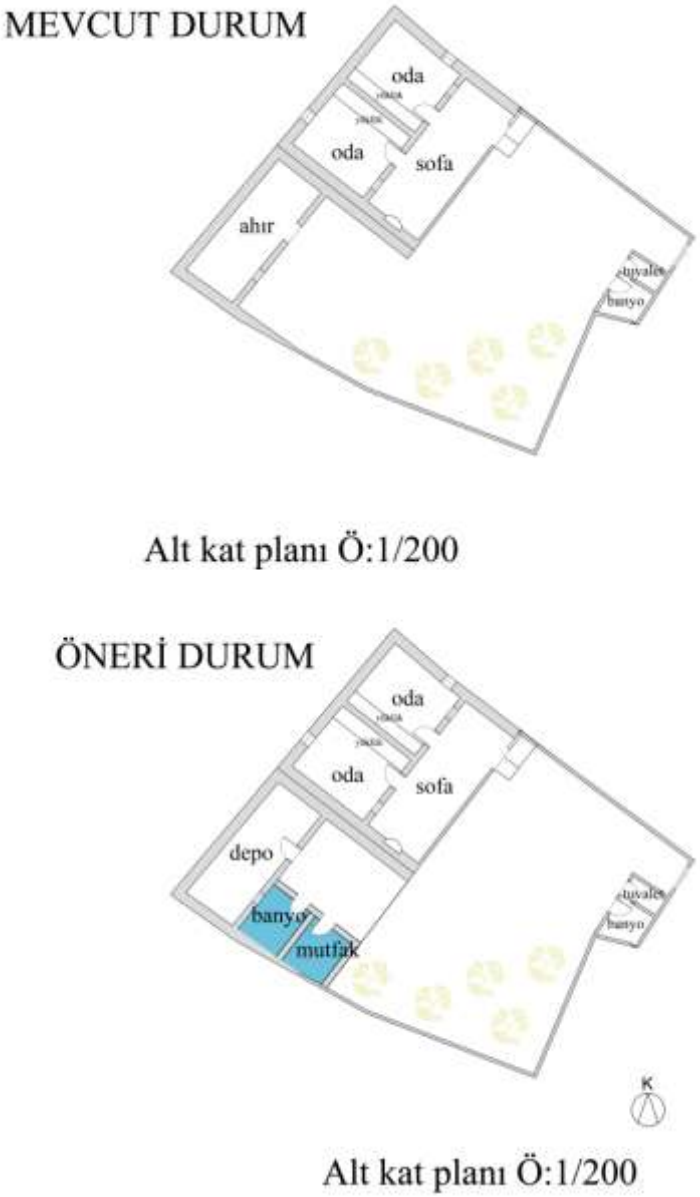

Şekil 5.2 Yukarı Bozkır Köyü'nde 111 ada 4 parselde bulunan yapının mevcut ve öneri durumuna yönelik plan şemaları

103 ada 7 parselde yer alan alt katı ahır, üst katı konut olarak kullanılan yapı, günümüzde sahipleri tarafından hafta sonları kullanılmaktadırlar. Yapılan öneri ile yapının geneline en az müdahale ederek yapının günümüz gereksinimlerini bünyesinde karşılaması hedeflenmiştir.

Şekil 5.3 Yukarı Bozkır Köyü'nde 103 ada 7 parselde bulunan yapının mevcut ve öneri durumuna yönelik plan şemaları

Alanda yapılan bu analizler ve değerlendirmeler ile özellikle yıkık durumda bulunan yapıların onarımlarının sağlanarak dokuya kazandırılması ve böylece yapıların konut stoğuna dâhil edilmesi hedeflenmiştir.

Köydeki yaşam-mimari ilişkisi bağlamında gelecek açısından tasarım rehberi olarak ilkesel bazı öneriler sunulmaktadır:

- Alanda yapılan çalışma sonucunda dokunun bütüncül olarak korunması önem kazanmıştır. Mevcutta yöreye ait tescil çalışmaları yapılmamıştır. Bu çalışma ile özgün dokunun aktarımı ve belgelenmesi hedeflenmiştir.

- Çalışılan alanlarda harabiyet durumuna göre yapıların mevcut durumu analiz edilmiştir. Buna göre doku içinde yer alan yıkık durumdaki yapılar, kullanılmakta olan yapılar ve yaşayan insanlar için tehlike arz etmektedir. Bu yapıların durumlarına göre önlemlerin alınması gereklidir.
- Dokuyu oluşturan geleneksel yapılar, yapılacak sağlıklaştırma çalışmaları ile cephelerindeki eklerden arındırılmalıdır. Değiştirilmesi öngörülen mimari elemanlar özgünüyle uyumlu malzeme ve yapıda olmalıdır.
- Geleneksel yapılarda, yöre halkının çağdaş gereksinimi olan mutfak, banyo ve helâ gibi ıslak mekânların konut içine alınmasına öncelik verilmelidir.
- Dokunun mimari kimliğine zarar veren betonarme yapıların inşa edilmesi yerine, mevcut durumda var olan ve atıl durumdaki geleneksel yapıların günümüz gereksinimlerine uygun olarak, geleneksel yapım teknik ve malzemelerine özen gösterilerek onarılması gerekir.
- Mevcut yapı stoğunun yetersiz kalması durumunda, özgün yerleşimle bağlantılı; ancak özgün yerleşimin yapısına zarar vermeden yeni bir yerleşim alanı belirlenip; gelişme bu yöreye kaydırılmalıdır.
- Sokak kaplamaları, yöreye özgü taş malzemeyle yapılmalıdır.
- Bu çalışmaların gerçekleşmesi sırasında yöre halkının katılımı teşvik edilerek iş olanağı da sağlanmalıdır. Öte yandan geleneksel yapım sisteminin de ustalar tarafından yeni nesile aktarımı ve sürekliliğinin sağlanmasına çalışılmalıdır.

Geleneksel dokuların devamı fiziksel sürdürülebilirliğin yanında sosyal sürdürülebilirliğin de sağlanmasıyla olanaklıdır. Kırsal yerleşimlerde yapılan tarım ve hayvancılık, yapıların şekillenmesinde, dolayısıyla dokunun biçimlenmesinde önemli bir yere sahiptir. Sosyal sürdürülebilirliğin temel unsurlarından biri, ekonomik yaşantının sürdürülebilirliğidir.

Kırsal alanda, genç nüfusun kente göçünü engellemek ve kırsal alanların gelişimini sağlamak için geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılığa verilen destek de arttırılmalıdır. Tarım bölgesi olan Turgutlu'da, dağ yerleşimlerinde meyvecilik aktif olarak sürdürülen bir etkinliktir. Organik tarımın yaygınlaştırılması, belli

standartlarda kaliteli ürün elde edilebilmesi için verilecek yardım ve destek fonlarının oluşturulması, yeni tarım teknikleri hakkında yöre halkının bilinçlendirilmesi, tarımla uğraşan nüfusun devamlılığı açısından önemlidir. Bu nedenle, yörede yetiştirilen ürünler için gerekli ve yeterli alanların yaratılmasına, tarımsal verim ve çeşitliliğin arttırılmasına önem verilmelidir. Tarımsal ürünlerin organik üretimi ve satış açısından değerlendirilmesi için gerekli kurumlarla altyapı çalışmaları yapılmalıdır.

Ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanması kültürün tanıtımıyla da mümkün olabilir. Yörenin zengin kültürel ve doğal yapısının öncelikle ortaya çıkarılması gereklidir. Bu bağlamda yapılacak çalışma mutlaka Turgutlu Merkez ile örtüşmelidir. Turgutlu'dan başlamak üzere bir kültür aksı oluşturmak olanaklıdır. Bu bağlamda çalışma alanı olarak belirlenen aks buna olanak kılacak niteliktedir. Turgutlu Merkez'den başlayan bu aksta öncelikle Turgutlu'nun sosyal yaşamının tanıtımı yapılabilir. Doku içindeki çalışmaları süren Kent Müzesi'nin bu güzergâha eklenmesiyle yöreye ait bilgiler edinildikten sonra, kırsal alana geçiş sağlanabilir. Bu bağlamda Irlamaz Köyü'nde yer alan Kilise ve Namazgah yapılarının restorasyon çalışmaları ve Karaköy'de bulunan antik parçaların yerinde tanıtılması mümkün olacak şekilde düzenlemeler yapılmalıdır. Seçilen Irlamaz-Ören-Karaköy aksındaki yerleşimlerde yapılacak sağlıklaştırma çalışmalarıyla ortaya çıkacak yapılar dikkat çekici duruma gelecektir. Yörenin doğal zenginliği de aksı güçlendirecek ve insanların dikkatini çekecek niteliktedir.

Turgutlu'nun konumu açısından İzmir'e ve Manisa'ya yakın olması belirlenen aksın tanıtılması adına avantaj oluşturmaktadır. Büyükşehirlerde yaşayan insanların şehirlerdeki karmaşıklıktan sıkılıp hafta sonları yakın yerlerde tatil yapma isteklerine cevap vermesi olanaklı olabilir. Bu bağlamda doğa yürüyüşlerinin bu yörede yapılması sağlanabilir. Doğal yapıya zarar vermeden kamp alanları oluşturulabilir. Ayrıca yörenin tarımsal etkinliğine atıfta bulunmak üzere festivaller düzenlenerek ürünlerin tanıtımı ve özellikle şehirde yaşayan insanların da bu etkinliklere katılımı sağlanabilir. Bu etkinlik sırasında yöre halkı tarafından üretilen ürünler satılarak ekonomiye katkı sağlanabilir.

Özet olarak, yörede fiziki ve sosyal sürdürülebilirlik ile kültürün ve yaşamın geleceğe aktarımı sağlanabilir. Bu bağlamda; yerleşimlerin günümüzde canlandırılması, yapıların özgün karakteri korunarak çağdaş gereksinimleri karşılayacak şekilde düzenlenmesi ve yerinde yaşamın sürmesi sağlanmalıdır. Gerek yeni yapılarda, gerekse geleneksel yapılarda, geleneksel mimarinin birikiminden faydalanılmalıdır. Yeni ve üretilecek projeler, planlama çalışmaları ile ekonomik refah düzeyi yükseltilmeli, dokuyu zedeleyen kontrolsüz müdahaleler engellenmelidir. Alanın korunması için, kırsal sit olarak belirlenecek dokuda, yapılaşma koşulları ortaya konulmalıdır. Geleneksel konutlardaki mimari öğelerin yeni yapılarda yorumlanması için, tasarım rehberleri oluşturulmalıdır.

Sosyal sürdürülebilirlik bağlamında ise; festivaller desteklenmeli, el sanatları geliştirilmeli, tarım ve hayvancılık modern yöntemler ile yapılmalı ve yöre halkı burada yaşamaya özendirilmelidir.

Fiziki, ekonomik, sosyal sürdürülebilirlik bağlamında yapılacak çalışmalarla yerleşimlerin bütüncül korunması ve yaşatılarak geleceğe aktarımı olanaklı olabilir.

KAYNAKLAR

Açıkgöz, N. (1997). *Turgutlu sosyo-ekonomik tarihi sempozyumu (bildiriler).*Turgutlu.

Akış, T. İnceköse, Ü. Tunçoku, S. ve Avar, A. (2013). Kırsal mimarlık, *Mimarlık Dergisi*, (370), 46-51.

Akkaya, D. ve Usman, E. (2012). Ortak kullanım mekânlarının sosyal sürdürülebilirliğe etkisinin Eskişehir kırsalında incelenmesi, *GreenAge Symposium*, Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Bölümü.

Aran, K. (2000). *Barınaktan öte Anadolu kır yapıları,* Ankara: Tepe Mimarlık Kültürü Merkezi.

Arel, A. (1982). *Osmanlı konut geleneğinde tarihsel sorunlar,* İzmir: Ege Üniversitesi Güzel Sanatları Fakültesi Yayınları.

Arsebük, G. (1981). *Biyokültürel açıdan insan, tarihten günümüze Anadolu'da konut ve yerleşme,* İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Arslan, A. (2004). Bir Ankara köyü (Kavaközü)'nün sosyolojik incelenmesi, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (17), 53-70.

Atalay, İ. (1997). *Türkiye coğrafyası,* İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

Atasoy, M., Reis, S. ve Sancar C. (2009). *Sürdürülebilir turizm gelişmesi ve yayla turizmi: Ayder yaylası,* Türkiye Mühendis Mimar Odaları Birliği Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 12. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, Ankara.

Atılgan, T. (1989). *Kırsal alanların örgütlenmesinde köy kalkınma kooperatifleri ve İzmir Örneği,* Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Baran, M. (2011). Özel bir doğa parçasında özgün bir yaşam çevresi: Şavşat Gürcü köylerinde kırsal mimarlık ve konut kültürü, *Mimarlık Dergisi*, (360), 35-42.

Başakman, M. (1996). *Mimarlık tarihi ders notları,* İstanbul: Mengitan Matbaacılık ve Ambalaj Sanayi.

Ceylan, M. A. (2003). Dibek-Çomaklı dağı (Manisa) çevresinin doğal ortam özellikleri ve dam yerleşmelerine etkileri, *Doğu Coğrafya Dergisi*, *8* (10), 135-168.

Ceylan, M. A. (2010). Manisa-Uşak demiryolu ulaşımının yerleşme üzerine etkileri (I), *Doğu Coğrafya Dergisi, 15* (23), 223-250.

Ceylan, M. A. (2010). Manisa-Uşak demiryolu ulaşımının yerleşme üzerine etkileri (II), *Marmara Coğrafya Dergisi*, (21), 1-26.

Çelik, M., Korkmaz, M., ve Eravcı, M. (1990). *Saruhanoğulları ve Osmanlı klasik döneminde Manisa'da yaşayan kültürel izler*, İzmir: Akademi.

Çelik, Z. (2006). *Türkiye'de kırsal planlama politikalarının geliştirilmesi,* Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Çınar, K. (1990). *Konya ovası kırsal yerleşmelerinde planlamaya ilişkin bir yöntem araştırması*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Çorapçıoğlu, K., Diri, C., Diri Şahin, B., Kurugöl, S., Özgünler, M., Erem, Ö., ve diğer., (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması rehber kitap*, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.

Çorapçıoğlu, K., Diri, C., Diri Şahin, B., Kurugöl, S., Özgünler, M., Erem, Ö., ve diğer., (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması kırsal yerleşme doku analizi*, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.

Çorapçıoğlu, K., Diri, C., Diri Şahin, B., Kurugöl, S., Özgünler, M., Erem, Ö., ve diğer., (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması fiziksel çevre analizleri*, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.

Çorapçıoğlu, K., Diri, C., Diri Şahin, B., Kurugöl, S., Özgünler, M., Erem, Ö., ve diğer., (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması rölöveler*, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.

Çorapçıoğlu, K., Diri, C., Diri Şahin, B., Kurugöl, S., Özgünler, M., Erem, Ö., ve diğer., (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması tipoloji çalışmaları ve uygulama projeleri*, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.

Çorapçıoğlu, K., Diri, C., Diri Şahin, B., Kurugöl, S., Özgünler, M., Erem, Ö., ve diğer., (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması proje raporları.* İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.

Dalkılıç, N. ve Aksulu, I. (2004). Midyat geleneksel kent dokusu ve evleri üzerine bir inceleme, *Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dergisi, 19* (3), 313-326.

Deniz, B. (1992). Manisa yöresi köy ev mimarisi, *Arkeoloji ve Sanat Tarih Dergisi,* (6), 17-46.

Dinçsoy, N. (1998). *Yöremizin tarihinde Turgutlu'nun dramı ve Mustafa Kemal Atatürk,* Turgutlu: Taş Matbaacılık.

Eldem, S. H. (1968). *Türk Evi plan tipleri* (2. Baskı). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi.

Eldem, S. H. (1984). *Türk Evi Osmanlı Dönemi.* İstanbul: TAÇ Vakfı Yayınları.

Emecen, M. F. (1989). *XVI. Asırda Manisa kazası*, Ankara: Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Emecen, M. F. (2007). *Tarihin içinde Manisa*. Manisa: Manisa Belediyesi Kültür Yayınları 1.

Eminağaoğlu, Z. (2004). *Kırsal yerleşmelerde dış mekân organizasyonu ile ilgili politikalar ve değerlendirmeler,* Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

Eminağaoğlu, Z. ve Çevik, S. (2005). Kırsal yerleşmelere ilişkin tasarım ve planlama politikalarının bölgesel ölçek içinde değerlendirilmesi, *Planlama Dergisi, (2),* 72-81.

Eminağaoğlu, Z. ve Çevik, S. (2007). Kırsal yerleşmelere ilişkin tasarım politikaları ve araçlar*, Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dergisi, 22* (1), 157-162.

Erdoğan, N. ve Yağcı, Ö. (2001). *Sürdürülebilirlik bağlamında eko turizmin sosyal, ekonomik ve çevresel etkiler bakımından değerlendirilmesi***,** http://www.baskent.edu.tr/~nerdogan/bildiriler/yagcierdogan.doc.

Eren, Ö. İ., Postalcı, E., Enşici, A. B. (2010**).** *Ege yerleşimlerinde kültürel etkileşimin mimari izleri,* Sanatta Kimlik ve Etkileşim 10-13 Mayıs 2010 Uluslararası Sempozyum, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul.

Eres, Z. (2008). *Türkiye'de planlı kırsal yerleşmelerin tarihsel gelişimi ve erken Cumhuriyet dönemi planlı kırsal mimarisinin korunması sorunu,* Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Eröz, M. (1965). Türk köy sosyolojisi meseleleri ve Yörük Türkmen köyleri, *Sosyoloji Konferansları Dergisi*, (6), 9-18.

Eruzun, C. (1989). Kültürel süreklilik içinde Türk Evi, *Mimarlık Dergisi*, (4), 68-71.

Girgin, M. ve Güner, İ. (2002). Salihli-Gördes arasındaki dam yerleşmelerinde fonksiyon değişmeleri, *Doğu Coğrafya Dergisi*, *7* (7), 47-67.

Günay, M. (2011). Şer'iyye sicillerine göre XVII. yüzyılda Turgutlu Kasabası, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *9* (2), 714-721.

Günay, R. (2000)**.** *Türk ev geleneği ve Safranbolu evleri,* İstanbul: Yem Yayınları.

Gür, Ş. (2005). *Doğu Karadeniz'de kırsal mimari*, İstanbul: Yem Yayınları.

Gürbüz, M. ve Karabulut, M. (2008). Kırsal göçler ile sosyo-ekonomik özellikler arasında ilişkilerin analizi, *Türk Coğrafya Dergisi*, (50), 37-60.

Gürer, N. (2003). *Kırsal geleneksel konut dokusunun turizm bağlamında değerlendirilmesi, Cumalıkızık örneği,* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

İdeal Cumhuriyet Köyü Planı, (b.t.), Ekim 2014, http://dolusozluk.com/?b=Köykent

Kalkınma. (2014). *Uzun vadeli strateji ve sekizinci beş yıllık kalkınma planı 2001-2005*,http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/2/plan8.pdf.

Kalkınma. (2014). *Uzun vadeli strateji ve sekizinci beş yıllık kalkınma planı 2001-2005,http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Yaynlar/Attachments/518/Onuncu%20Kalkınma%20Planı.pdf*

Kantar, Z. (1998). *Kırsal yerleşmelerde dış mekân organizasyonu-Artvin İli köyleri,* Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

Kavas, K. (2011). Alanya- İncirkırı Geleneksel Kırsal Mimarisinde Doğa-Kültür İlişkisi, *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken / Journal Of World Of Turks, 3* (1).

Kaya, N. (2012), Şirince Köyü örneğinde kırsal mimari mirasın kırsal turizmin gelişmesine katkısının tartışılması, *Karamanoğlu MehmetBey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14* (22), 119-123.

Kazmaoğlu, M. ve Tanyeli, U. (1979). Anadolu konut mimarisinde farklılıklar, *Yapı Dergisi, (33),* 29-41.

Keleş, R. (2005). Kent ve kültür üzerine, *Mülkiye Dergisi, 29* (246), 9-18.

Keleş, R., Yavuz, F. ve Geray, C. (1978), *Şehircilik sorunları-uygulama ve politika*, Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.

Koç, H. (2000). Yaşanabilir Çevreler Arayışında Tasarım Politikalarının Yeri, Kentsel Tasarım Kentsel Çevreye Çok Disiplinli Bir Yaklaşım Aracı, *Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Fakültesi*, 63-70, İstanbul.

Konuk, G. (1991). Zamanın ve mekânın bir sentezi olarak kentsel tasarım, *I. Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu*, Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, 66-81.

Korkut, S. (1987). *Toplulaştırılmış köy uygulaması, (dağınık yerleşim birimlerinin toplulaştırılması) Devlet Planlama Teşkilatı*, Orijinal nüsha (basılmamış), Ankara.

Köse, A. (2005). Türkiye'de geleneksel kırsal konut planlarında göçebe Türk kültürü izleri, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7* (2), 158-191.

Kuban, D. (1998). *Mimarlık kavramları, tarihsel perspektif içinde mimarlığın kuramsal sözlüğüne giriş,* İstanbul: Yem Yayınları.

Küçükerman, Ö. (2007). *Kendi mekânının arayışı içinde Türk Evi,* İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu.

Manisa Valiliği, (1967). *Manisa İl Yıllığı*.

Manisa Valiliği, (1995). *Coğrafi, ekonomik, sosyal, kültürel ve tarihi yönleriyle Manisa'95.*

Meşe, I. (2005). *Turgutlu tarihi kent dokusunun incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü (2014). *Manisa İli meteoroloji verileri*, 12 Ekim 2014, http://www.mgm.gov.tr/verideğerlendirilmeil_ve_ilçe_ilçeler_istatik_aspx?m=MANİSA#sfB

Mevzuat Bilgi Sistemi (2014). *Kanunlar*, 21 Eylül 2014, http://www.mevzuat.gov.tr/.

Nagata, Y. (1979). 16. Yüzyılda Manisa Köyleri 1531 Tarihli Saruhan Sancağı'na ait bir tahrir defterini inceleme denemesi, *Tarih Dergisi,* (32), 731-758.

Öğdül, H. (2013). Kırsal mekân politikalarında yeni dönem, *Mimarlık Dergisi*, (371), 30-33.

Örnek, A. (2007). *Kırsal kalkınma el kitabı,* İstanbul: Heinrich Boll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği.

Özbaran, S. (2013*). Küllerinden doğan "Kasaba" Turgutlu,* İzmir: İzmir Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.

Özbek, E., Postalcı, E. ve Enşici, B. A. (2010). Ege yerleşimlerinde kültürel etkileşimin mimari izleri, *Sanatta Kimlik ve Etkileşim Uluslararası Sempozyumu,* (270), 1-270.

Özdoğan, M. (1981). *Kulübeden konuta mimarlıkta ilkeler*, tarihten günümüze Anadolu'da konut ve yerleşme, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

Öztürk, T. ve Mengüloğlu, M. (2008), Sürdürülebilir kalkınmada fiziksel kırsal alan planlaması, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 23* (3), 209-215.

Özgüner, O. (1970). *Köyde Mimari Doğu Karadeniz,* Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi.

Özkan, E. (2007). *Türkiye'de kırsal kalkınma politikaları ve kırsal turizm*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi (Kent ve Çevre Bilimleri) Anabilimdalı, Ankara.

Sey, Y. ve Yücel, A. (1972). Türkiye'de köy konutu sorununun kapsam ve içeriği, çözüm alternatiflerinin belirlenmesinde temel strateji ve yöntem sorunlarının tartışılması, *Mimarlık Dergisi,* (9), 42-49.

Soykan, F. (2003). Kırsal turizm ve Türkiye turizmi için önemi, *Ege Coğrafya Dergisi*, (12), 1-11.

Sözen, M. (2001). *Türklerde ev kültürü,* İstanbul: Doğan Kitap.

Şahin, İ. (2011). Evliya Çelebi'nin Nif- Bergama-İzmir güzergâhı, *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, (11), 155-179.

Şahinalp, M. S. (2012), Yok olmaya yüz tutmuş bir kırsal mesken tipi veya kültürel miras: Suruç kümbet evleri, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11* (3), 881-916.

Şengel, D. (2000). *Cumhuriyet'in ilk yıllarında Turgutlu (1923-1933),* Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.

Tekin, S. (2012). Temettüat defterlerine göre Turgutlu'nun sosyal ve ekonomik durumu (1844-1845), *Tarih Okulu*, (12), 193-220.

Tepekaya, M. (2008). *Osmanlı Dönemi Turgutlu Kitabeleri,* Manisa: Turgutlu Belediyesi Kültür Yayınları.

The University of Chicago Library (2014)*, Heinrich Kiepert'ın Batı Anadolu Haritası,*18Eylül2014,http://www.lib.uchicago.edu/lib/public/full_screen.html?http://www.lib.uchicago.edu/e/collections/maps/kiepert/G7430-s250-K5-sheet08/

Tunçdilek, N. (1986). *Türkiye'de yerleşmenin evrimi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi.

Turgutlu Belediyesi (2014). *Yerleşime ait bilgiler,* 12 Eylül 2014, http://www.turgutlu.bel.tr/.

Tolun, B. (1977). *Yerleşme coğrafyası, kır yerleşmeleri,* İstanbul: Coğrafya Enstitüsü Yayınları.

Tümertekin, E. (1977). Türkiye'de iç göçler üzerine, *İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Dergisi*, (22), 29-42.

Tümertekin, E. ve Özgüç, N. (1998). *Beşeri coğrafya, insan, kültür, mekân,* İstanbul: Çantay Kitabevi.

Umar, B. (2001), *Lydia bir tarihsel coğrafya araştırması ve gezi rehberi*, İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Ünal, T. (2001). *Bir kalkınma modeli olarak tarım kentleri,* Ankara: Kale Ofset.

Wikimapia (2014). *Yerleşim planları,* 18 Eylül 2014, http://wikimapia.org/#lang=tr&lat=38.464880&lon=27.781849&z=13&m=b&search=turgutlu.

Yenigül, S. (2005). Göçün kent mekânı üzerine etkileri, *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 18* (2), 273-288.

Yılmaz, B. ve Atik, G. (2006), Doğal peyzaj özelliklerinin kırsal yerleşimler üzerindeki etkileri- Bartın örneği, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Bartın Orman Fakültesi Dergisi, *8* (10), 1-9.

Yücel, T. (1995). Türkiye'nin kır yerleşmeleri ve tipleri üzerine yeni görüşler, *Türk Kültürü Araştırmaları*, (1-2), 447-469.

Yerel Net (2014). *Köy nüfus verileri,* 13 Eylül 2014, http://www.yerelnet.org.tr/koyler/.

EKLER

<table>
<tr><td colspan="2">ENVANTER FİŞİ</td><td colspan="2">Y.BOZKIR KÖYÜ</td><td>2014</td><td>B.1</td></tr>
<tr><td rowspan="5">VAZİYET PLANI Ö:1/1000</td><td rowspan="5"> 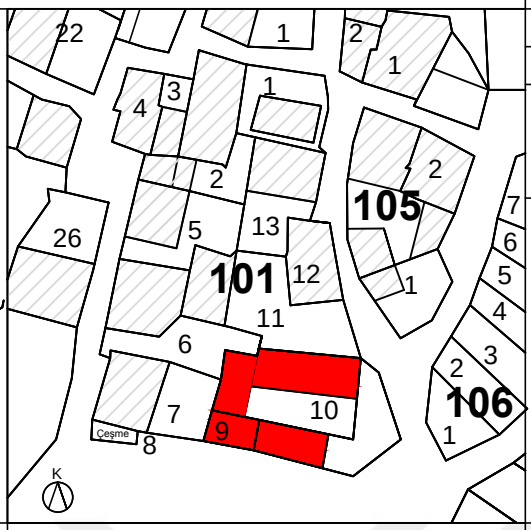
</td><td>İl / İlçe</td><td colspan="3">Manisa / Turgutlu</td></tr>
<tr><td>Köy</td><td colspan="3">Yukarı Bozkır</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Yerleşim Bilgileri</td><td>Ada</td><td colspan="2">Parsel</td></tr>
<tr><td>101</td><td colspan="2">9-10</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Parsel Deseni</td><td rowspan="2">Sokak-Konut İlişkisi</td><td>S-B-K</td><td>X</td></tr>
<tr><td>S-K-B</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yönlenme</td><td>Tek Yön</td><td>X</td></tr>
<tr><td>İki Yön</td><td></td></tr>
<tr><td>Çok Yön</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">PLAN ŞEMASI</td><td> 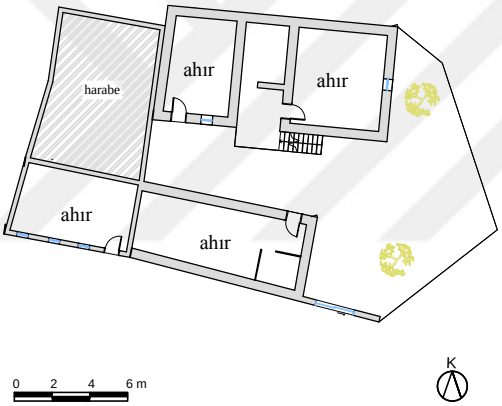
</td><td colspan="4"> 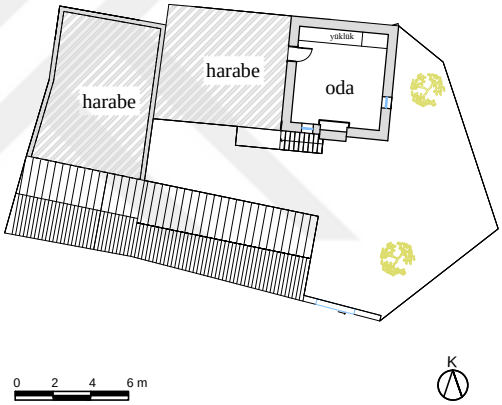
</td></tr>
<tr><td>ALT KAT PLANI Ö:1/200</td><td colspan="4">ÜST KAT PLANI Ö:1/200</td></tr>
<tr><td rowspan="2">YAPIYA AİT GÖRSELLER</td><td> </td><td colspan="4"> </td></tr>
<tr><td>GÜNEY CEPHESİ</td><td colspan="4">GÜNEYDOĞU CEPHESİ</td></tr>
<tr><td colspan="6">HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ</td></tr>
</table>

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ	2014	B.1
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		X
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Terk edilmiş olan bu yapı, dokuyu olumsuz etkilemekte, ve yörede yaşayan insanlar için tehlike oluşturmaktadır.

Zemin katta bulunan ahır mekanı

Yüklük ve gusülhane

Yıkık durumda bulunan ahır mekanları

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.2

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

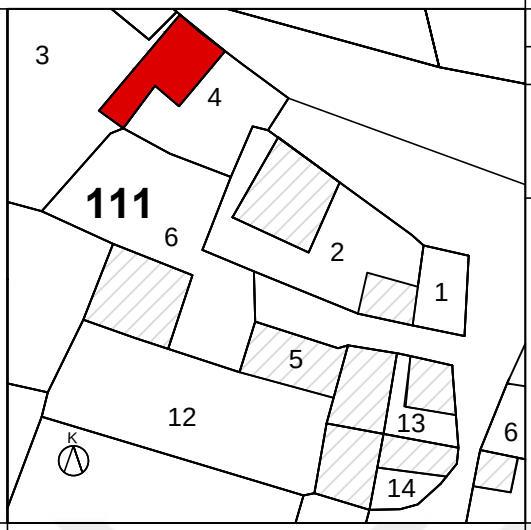

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	4	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

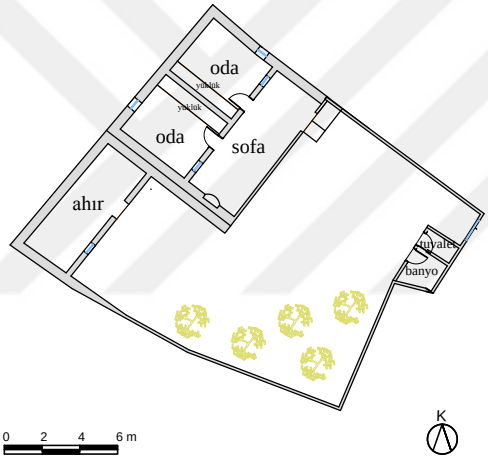

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ (KONUT)

GÜNEYDOĞU CEPHESİ (AHIR)

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.2
İŞLEV	Özgün	Konut		X
	Mevcut	Konut		X
		Ahır		X
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			X
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			X
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sofanın kullanımı

Günümüzde ahır olarak kullanılan yıkık konut yapısı

Ahır olarak kullanılan yapının iç mekanı

Banyo ve tuvalet mekanları

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.3

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

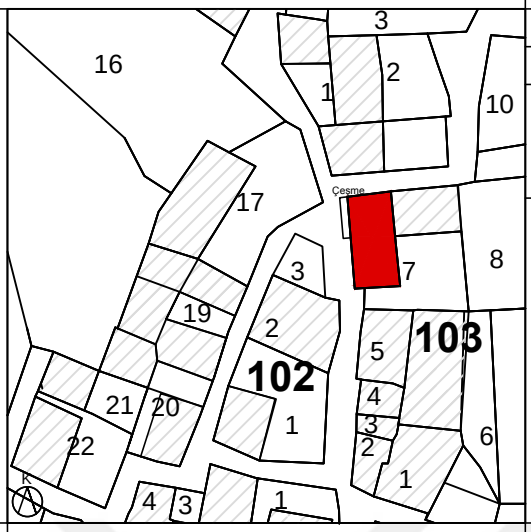

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	103	7	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

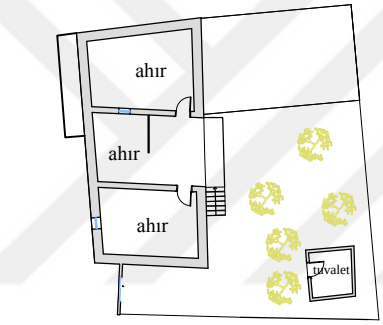

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

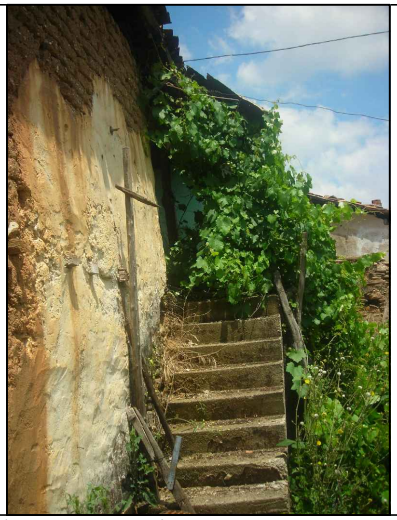

DOĞU CEPHESİ

BATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.3
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Odada yer alan yüklük ve gusülhane

Günümüzde odada bulunan ocağın kapatılarak kullanılmaması

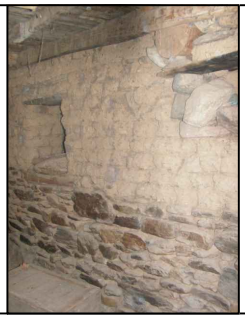

Ahırın durumu

Bahçede yer alan tuvalet

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.4

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

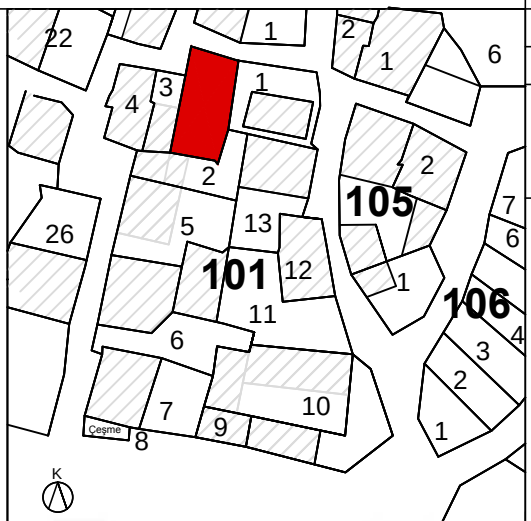

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	101	1	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

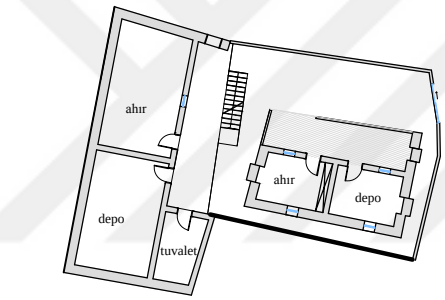

ALT KAT PLANI Ö:1/200

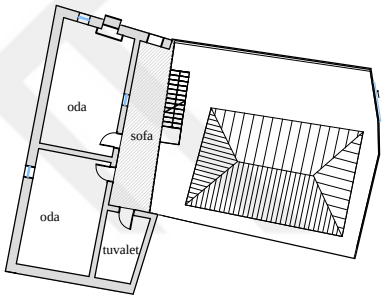

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEY CEPHESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.4
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			X
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			X
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			X
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sofanın ahşap malzeme ile kapatılması

Yolu snırlandıran taş bahçe duvarı

Tavan kaplaması olarak kargının kullanımı

Odada pencerenin kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.5

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

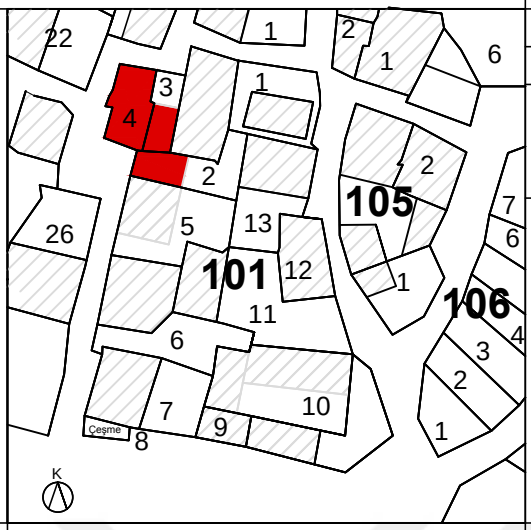

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	101	2-3-4	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K-B	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

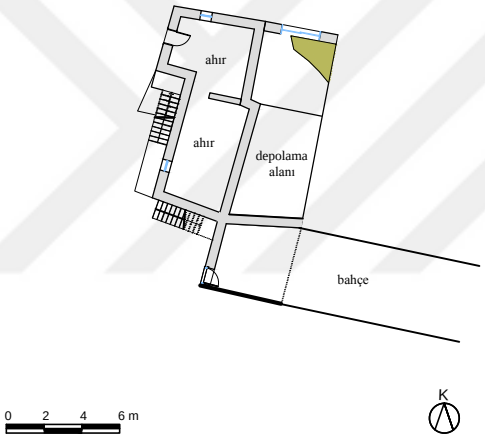

ALT KAT PLANI Ö:1/200

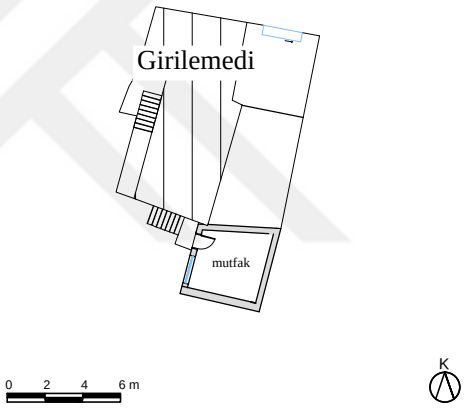

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEY BATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.5
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Özgün yapıya eklenen betonarme kısım

Sofanın tuğla ve ahşap malzeme ile kapatılması

Yapının ahıra açılan ahşap kapısı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.6

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

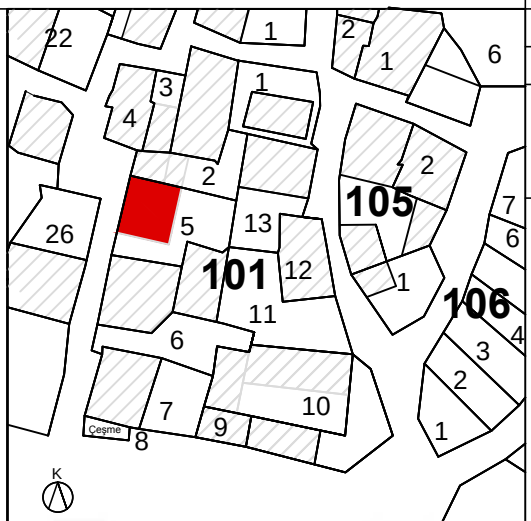

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	101	5	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

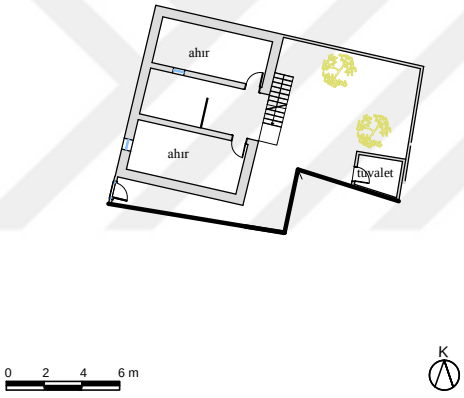

ALT KAT PLANI Ö:1/200

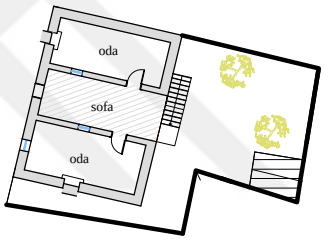

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEY BATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.6
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			X
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			X
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

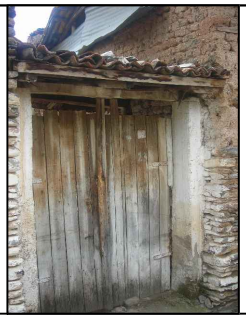

Ahşap avlu kapısı

Yapı malzemesi olarak taşın kullanımı

Mutfakta yer alan ocağın kullanımı

Çatı arasının görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.7

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

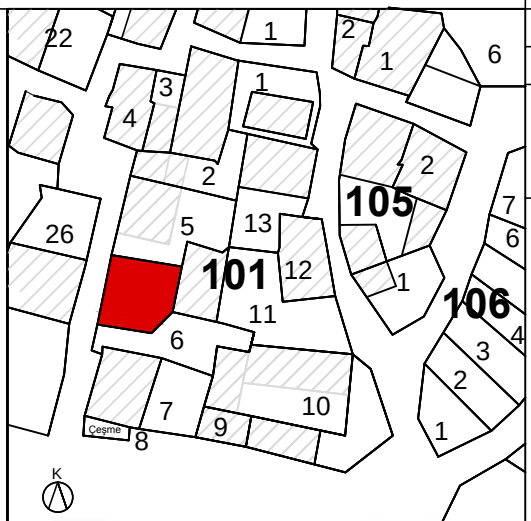

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	101	6	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

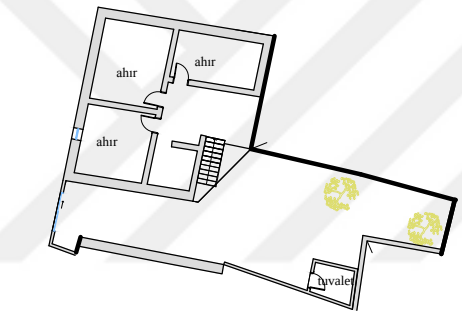

ALT KAT PLANI Ö:1/200

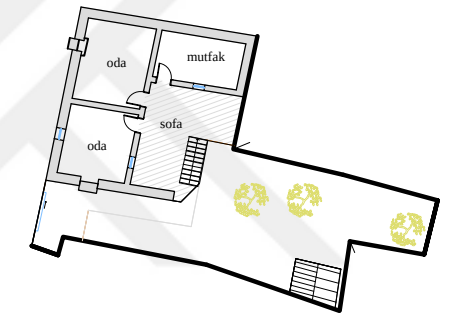

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEY BATI CEPHESİ

KUZEY BATI CEPHESİ-SOKAK

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ	2014	B.7
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		X
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Bacada kerpiç malzemenin kullanımı

Odada yer alan ahşap yüklük

Çatı arasının kargı ile kapatılması

Odanın genel görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.8

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

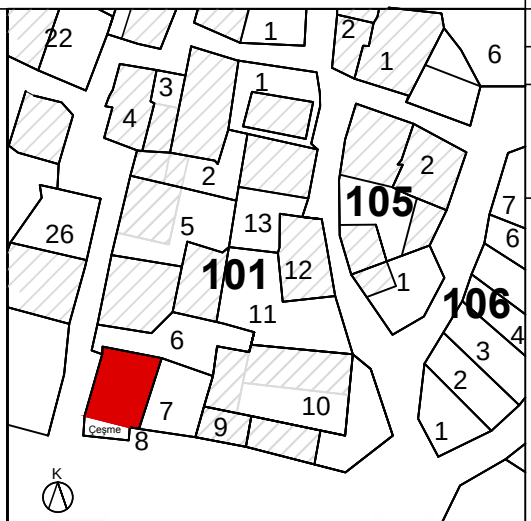

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	101	7	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

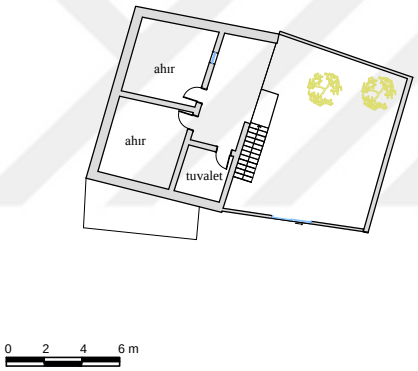

ALT KAT PLANI Ö:1/200

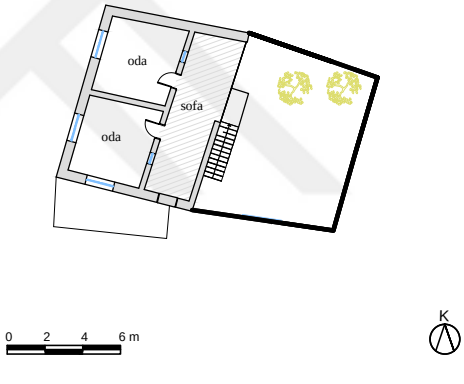

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEY BATI CEPHESİ (2014)

GÜNEY BATI CEPHESİ (2013)

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.8
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			X
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			
	Karkas			
	Karma			X
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			X
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Alt katın ahır olarak kullanımı

Sofada bulunan ahşap direkler

Mutfağın genel görünümü

Odanın genel görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.9

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

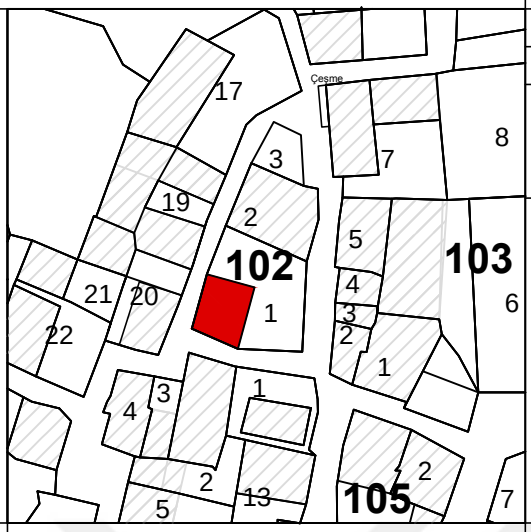

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	102	1	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

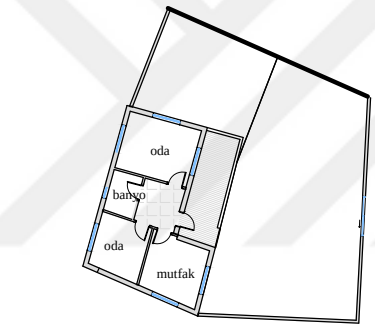

ALT KAT PLANI Ö:1/200

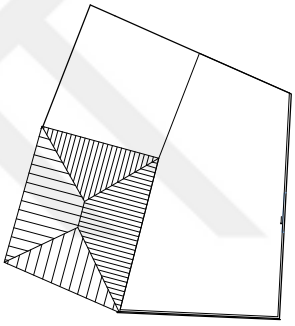

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ (2013)

GÜNEYDOĞU CEPHESİ (2014)

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.9
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		X
		Ahır		
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			
	Karkas			X
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Bahçede bulunan depolama alanı

Odadan görünüm

Yeni yapının görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.10

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

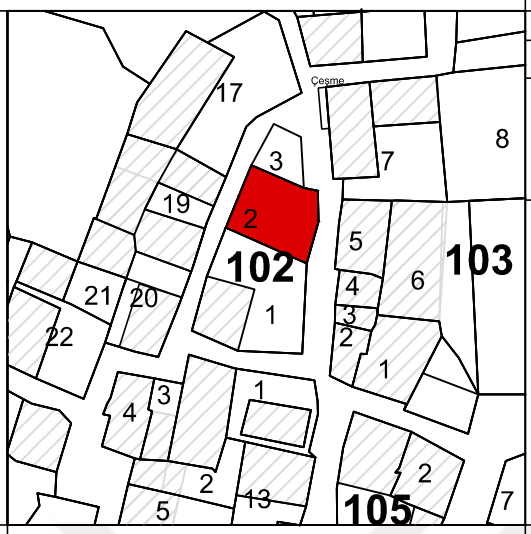

Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel
	102	2

Parsel Deseni			
	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu
Köy	Yukarı Bozkır

PLAN ŞEMASI

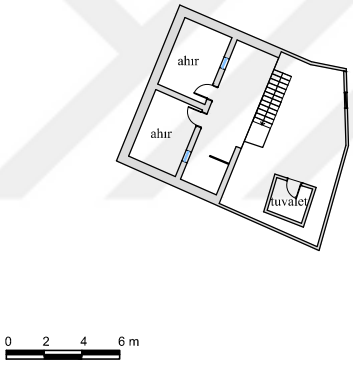

ALT KAT PLANI Ö:1/200

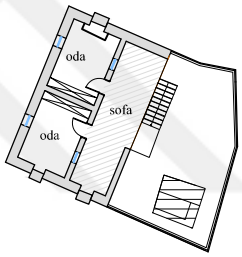

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ	2014	B.10
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		
	Karma		X
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Korunmuş olan zemin kat taş duvarları

Üst katı yenilenen yapıda baca öğesi

Tuvalet ve holün kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.11

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

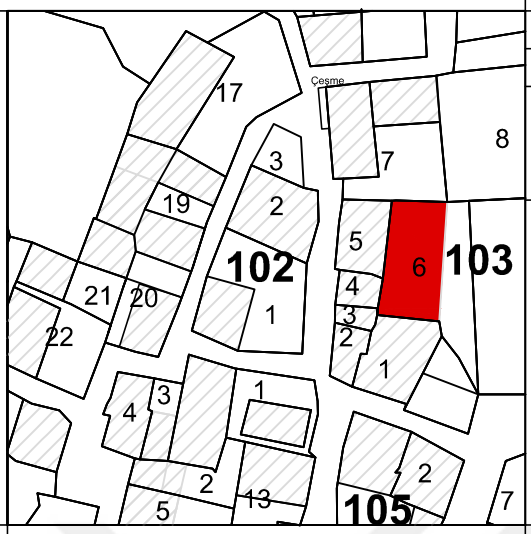

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	103	6	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

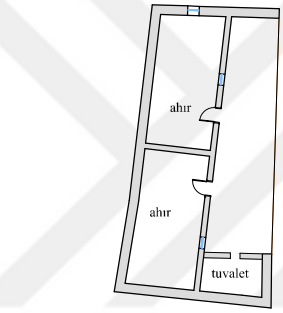

ALT KAT PLANI Ö:1/200

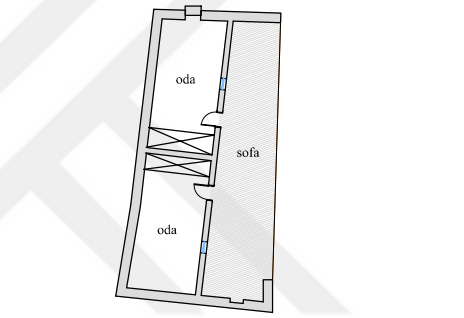

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEY CEPHESİ

BATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.11
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			X
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sofada yer alan ocak öğesi

Odada bulunan dolap ve gusülhane

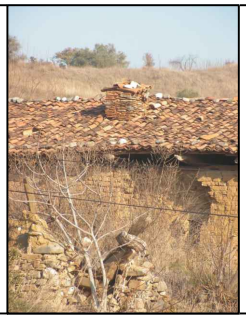

Yapıda kerpiç malzemenin kullanılması

Çatı arasının kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.12

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

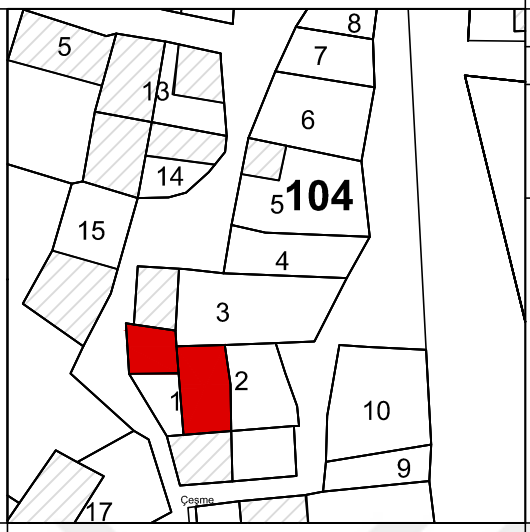

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	104	1-2	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

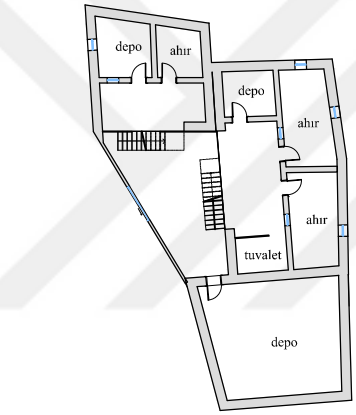

ALT KAT PLANI Ö:1/200

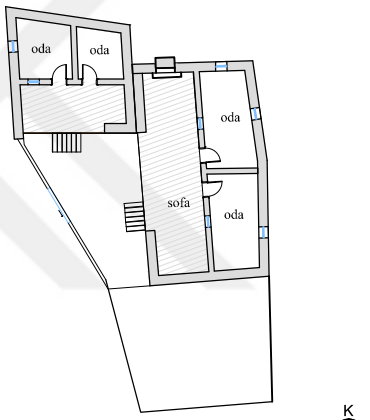

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

BATI CEPHESİ

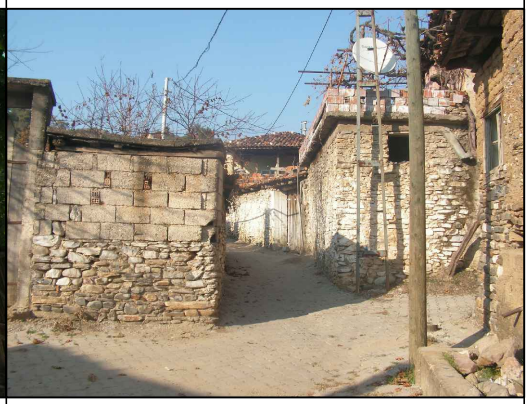

GÜNEY CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.12
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			X
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			X
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Ahır mekanında yer alan pencere boşluğu

Sofanın kerpiç malzeme ile kısmen kapatılması

Odada yer alan ocak ve niş

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.13

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	109	3	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K-B	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

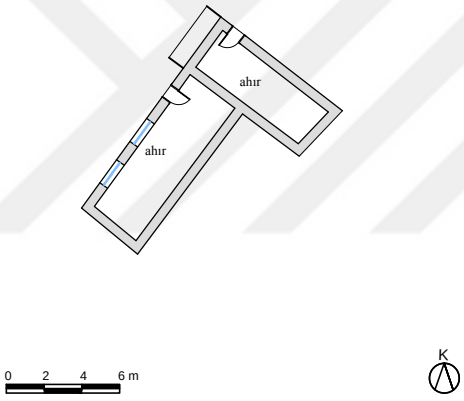

ALT KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

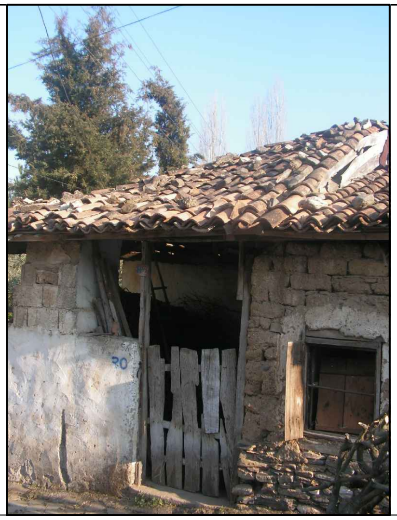

KUZEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.13
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		X
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			X
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			X
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yapının ahır olarak kullanılan kısmı

Terk edilmiş olan yapının durumu

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.14

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

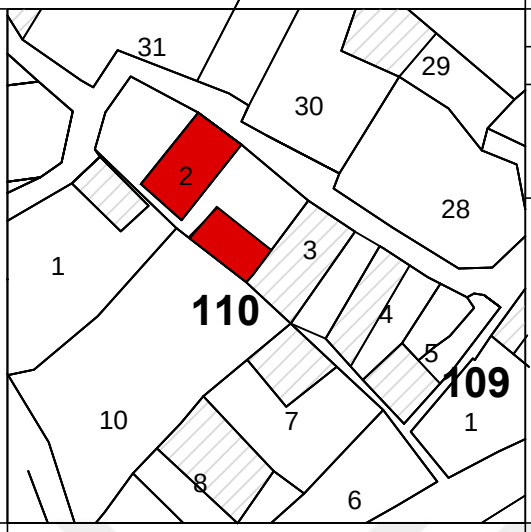

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Yukarı Bozkır			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	110	2		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K-B		
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

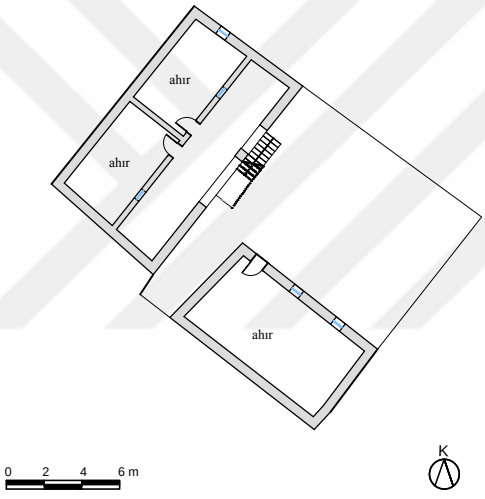

ALT KAT PLANI Ö:1/200

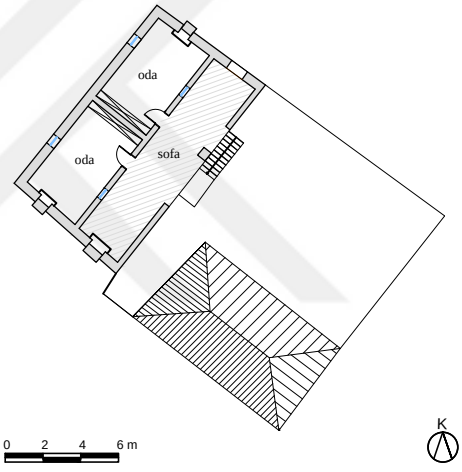

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.14
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			X
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sofanın tuğla malzeme ile kapatılması

Sofanın kapatılan bölümünün iç mekandan görünümü

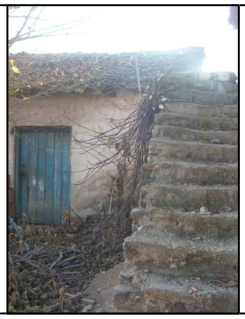

Üst kata ulaşımı sağlayan merdiven

Odada yer alan yüklüğün kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.15

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

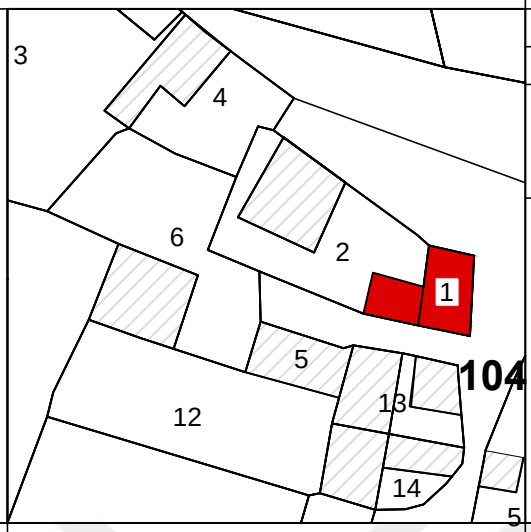

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	1	
Parsel Deseni 6	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

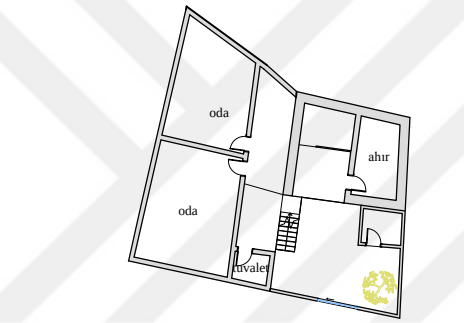

ALT KAT PLANI Ö:1/200

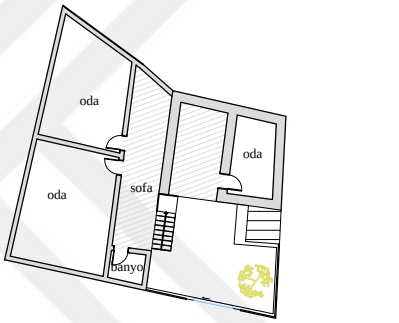

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYDOĞU CEPHESİ

KUZEY CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.15
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sokağın yapı ile sınırlanması (2013)

Bahçe duvarına uygulanan niteliksiz müdahale (2013)

Yapının yıkılıp betonarme olarak yenilenmesi (2014)

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.16

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

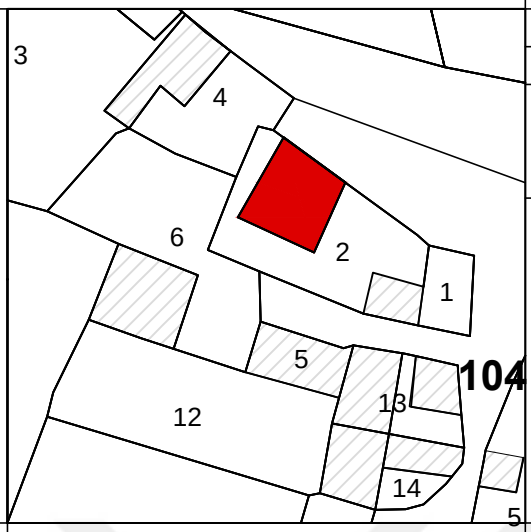

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	2	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

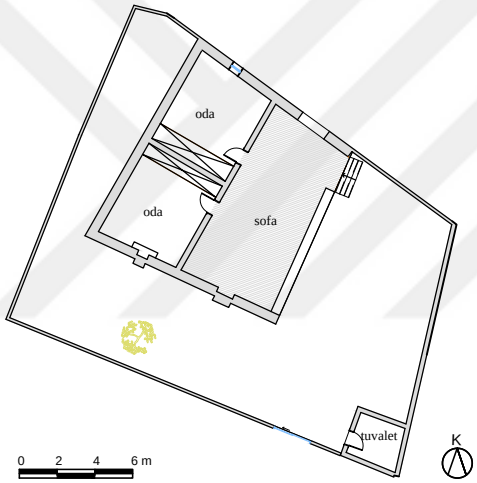

ALT KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.16
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		X
		Ahır		
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			X
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			X
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Mutfağın kullanımı

Bahçede yer alan tuvalet

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.17

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	6	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

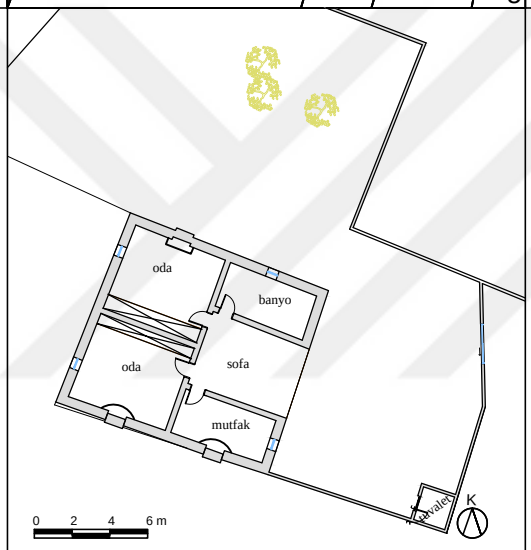

ALT KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

ÖN CEPHE

ARKA CEPHE

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.17
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		X
		Ahır		
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			X
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Odada yer alan ocak

Tahılların depolanması için kullanılan sandık

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER **DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ**

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.18

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

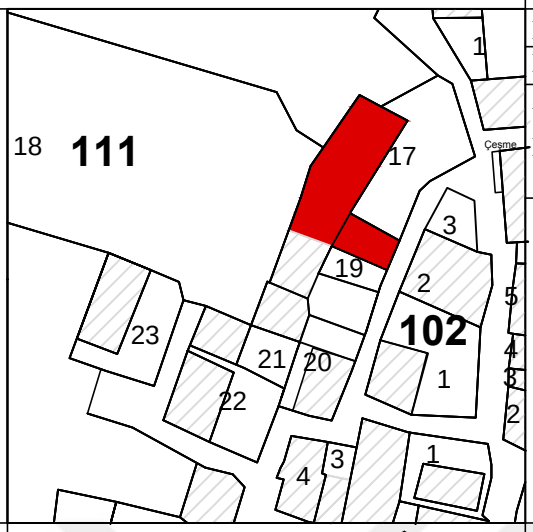

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	17	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

ALT KAT PLANI Ö:1/200

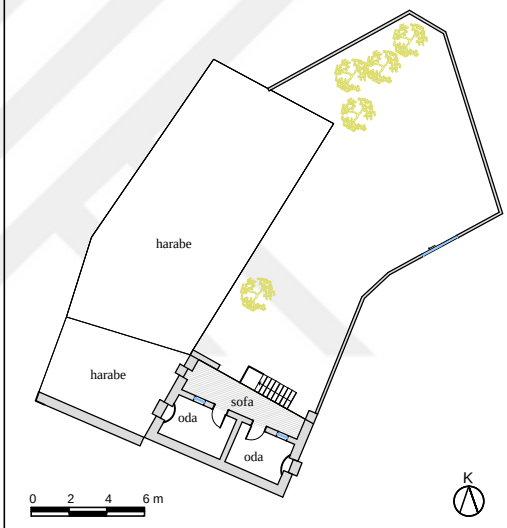

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ(BAHÇE)

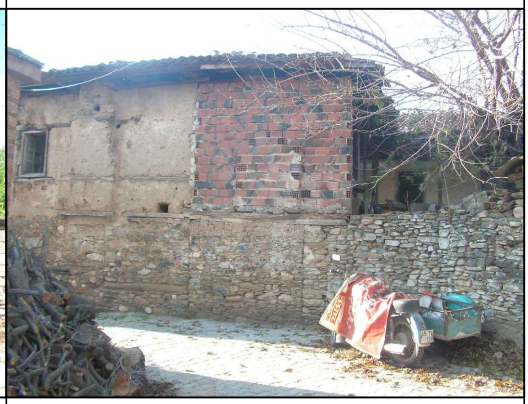

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ	2014	B.18
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Ahırda yer alan pencere

Yapının tuğla malzeme ile tamamlanarak ahşap oturtma çatının eklenmesi

Odada yer alan yüklük

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.19

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

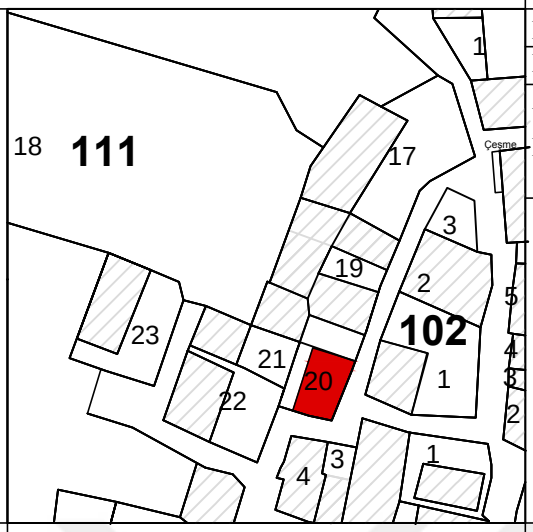

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	20	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

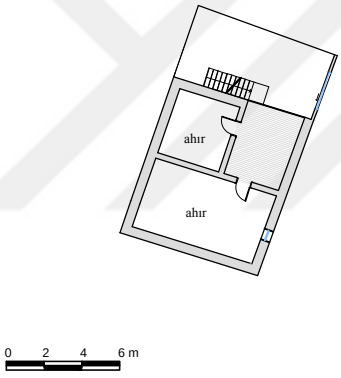

ALT KAT PLANI Ö:1/200

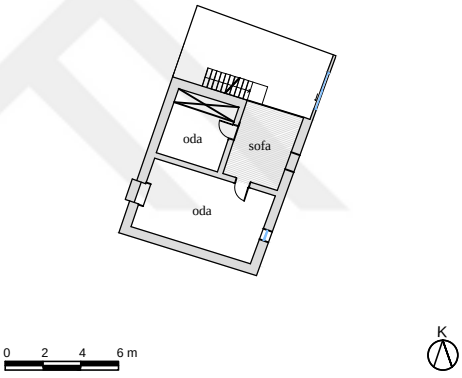

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

ÖN CEPHE

ARKA CEPHE

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.19
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Alt katta yer alan ahır mekanları

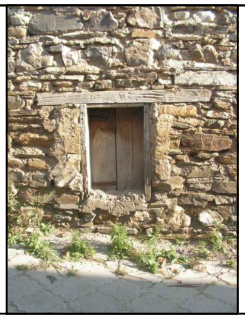

Ahırda yer alan pencere

Terk edilmiş durumdaki yapının iç mekanı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.20

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

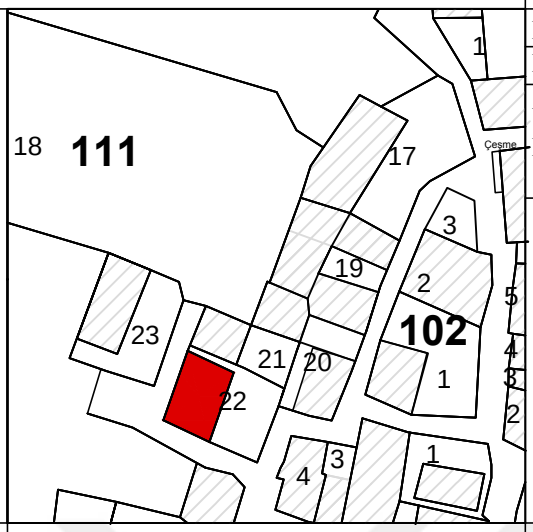

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	22	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

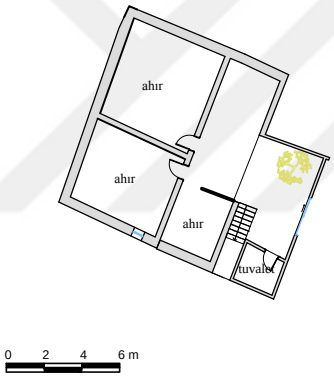

ALT KAT PLANI Ö:1/200

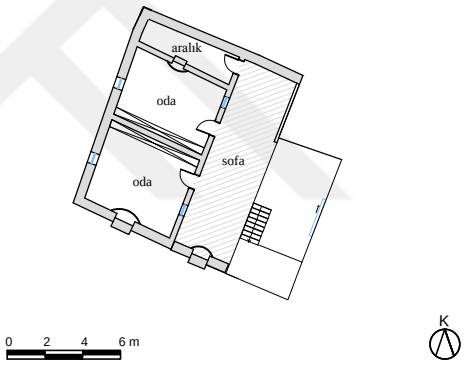

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

ÖN CEPHE

ARKA CEPHE

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.20
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			X
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yıkılan kısımların tuğla ile tamamlanması (2013)

Yapınınn sokak ile ilişkisi (2013)

Günümüzde yapının tamamen yıkılıp betonarme olarak yapımı (2014)

2013 yılında yapının durumu

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.21

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

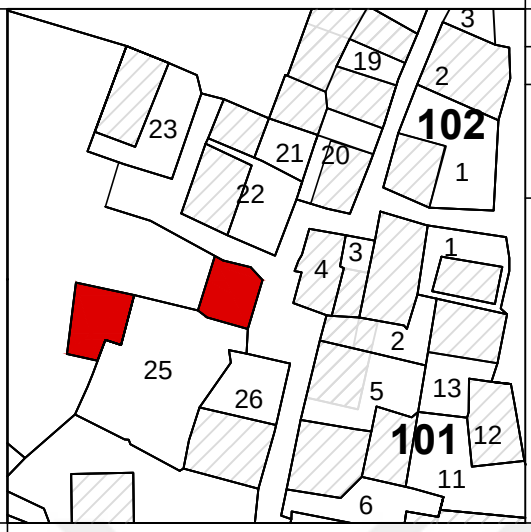

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	25	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

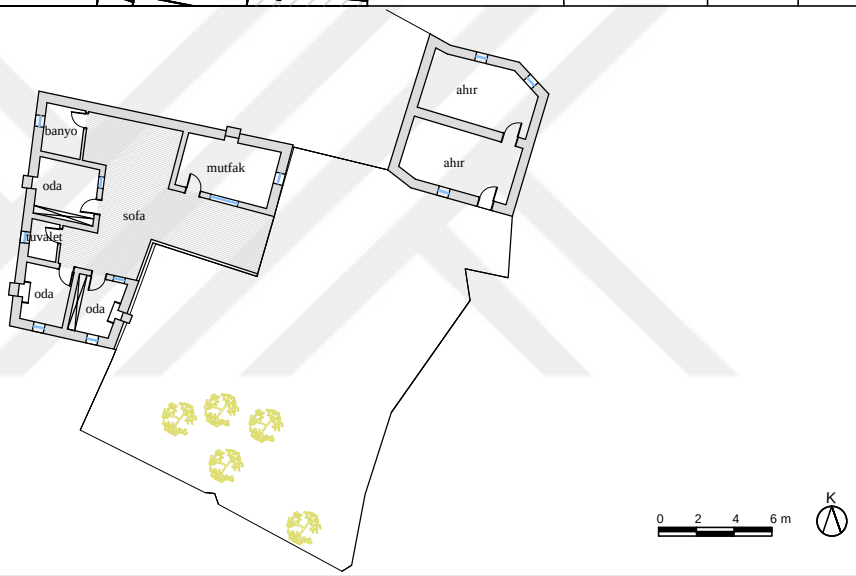

ALT KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

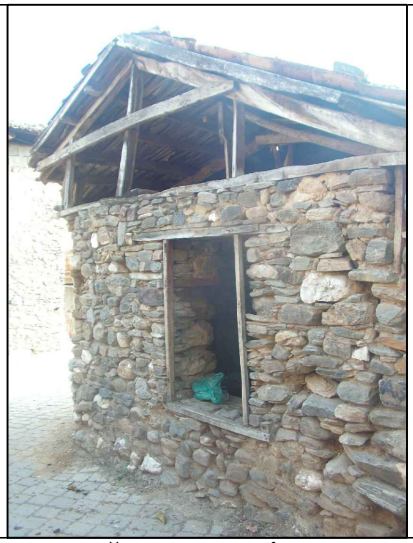

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.21
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			X
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yapının içine tuvalet eklenmesi

Bahçede yer alan ocak

Bahçede kışlık odunların depolanması

Sofanın odalarla ilişkisi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.22

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

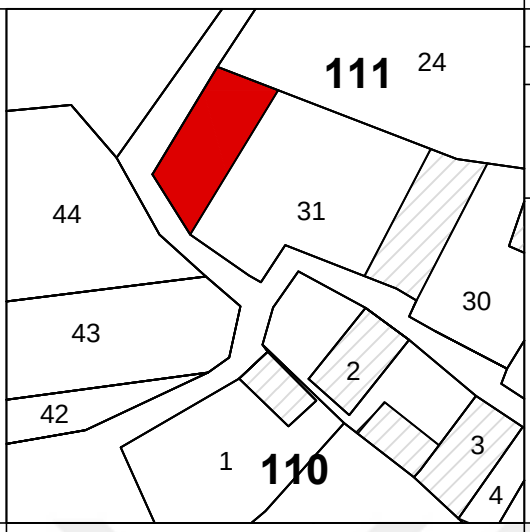

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	31	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

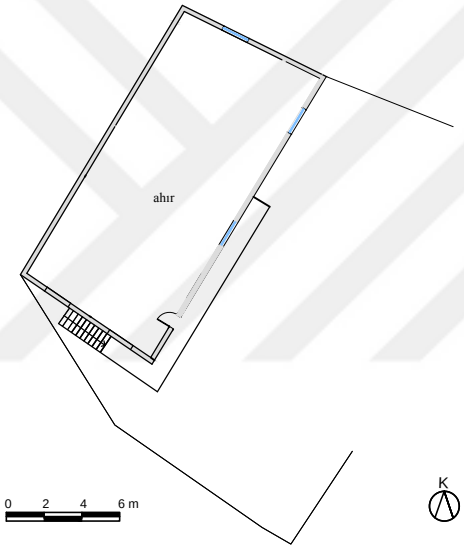

ALT KAT PLANI Ö:1/200

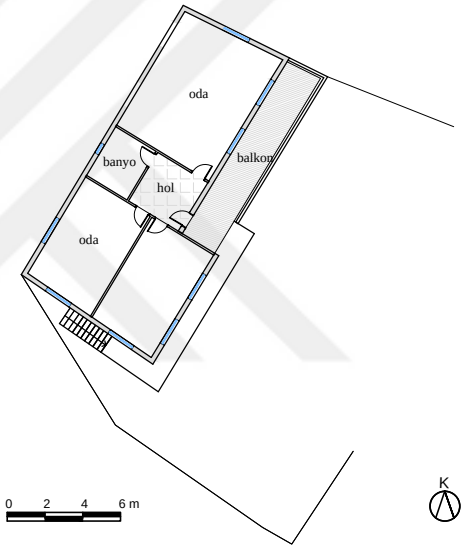

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ(BAHÇE)

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.22
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			
	Karkas			X
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Bahçeden çevrenin görünümü

Holden görünüm

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.23

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

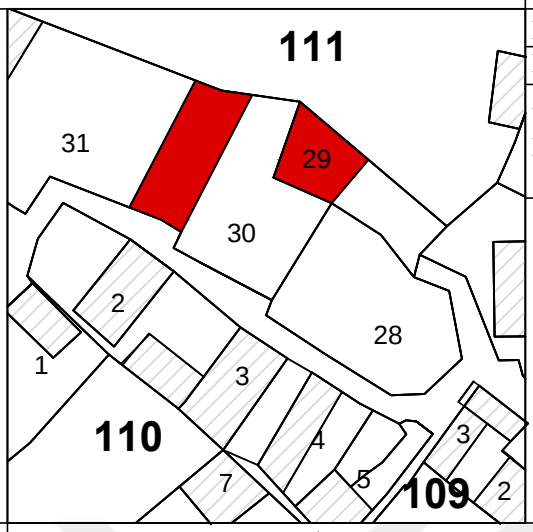

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	29-30	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ	2014	B.23
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	X
		Ahır	X
		Konut+Ahır	
KAT ADEDİ	1 Katlı		X
	2 Katlı		
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Bahçede yer alan ahır yapısı

Sofanın genel görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.24

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Yukarı Bozkır			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	110	9		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K-B		
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

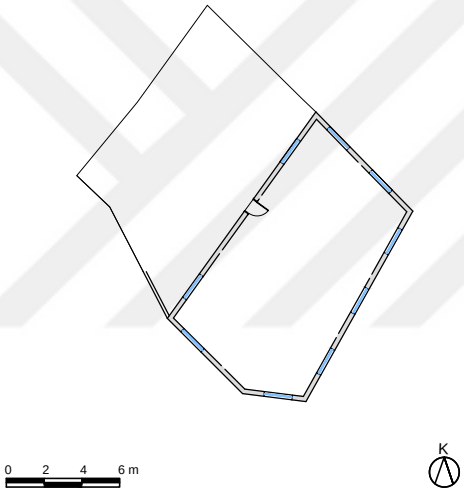

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.24
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		X
		Ahır		
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			
	Karkas			X
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

NOTLAR

Özgün kullaımında konut ve ahır olan yapı süreç içinde betonarme olarak yeniden inşa edilir. Ancak inşaatın tamamlanmayıp terk edilmesiyle günümüzde yıkık durumdadır.

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ		Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.25
VAZİYET PLANI Ö:1/1000	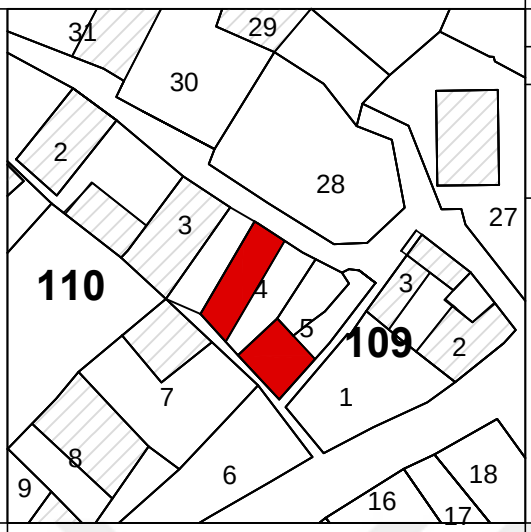	İl / İlçe	Manisa / Turgutlu	
		Köy	Yukarı Bozkır	
		Yerleşim Bilgileri	Ada: 109	Parsel: 4-5
		Parsel Deseni – Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
			S-K-B	
		Parsel Deseni – Yönlenme	Tek Yön	X
			İki Yön	
			Çok Yön	
PLAN ŞEMASI	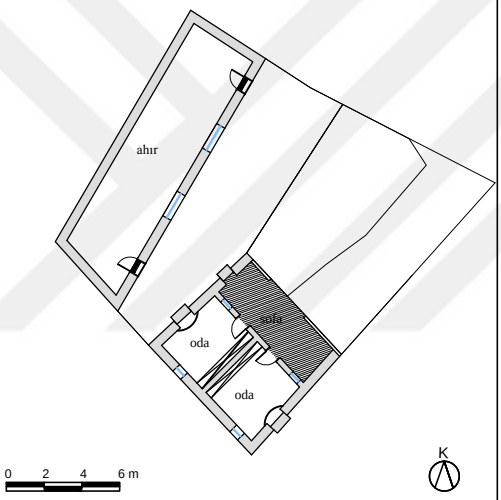			
	ALT KAT PLANI Ö:1/200		ÜST KAT PLANI Ö:1/200	
YAPIYA AİT GÖRSELLER				
	KUZEYDOĞU CEPHESİ (BAHÇE)			
HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ				

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.25
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		X
		Ahır		X
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sofanın genel görünümü

Ahır girişi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.26

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Yukarı Bozkır			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	110	3		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K-B		
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

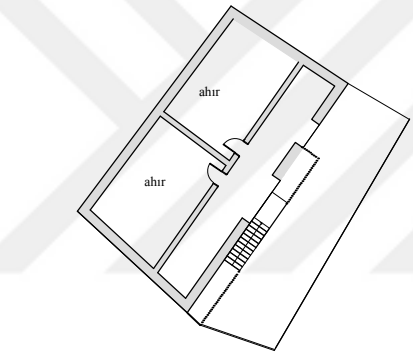

ALT KAT PLANI Ö:1/200

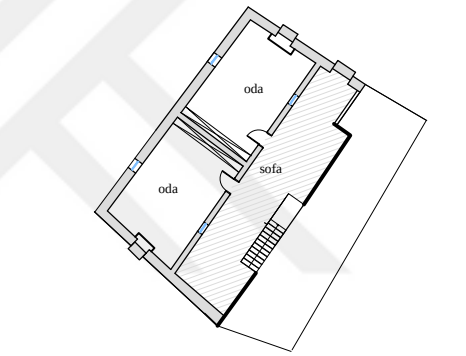

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.26
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			X
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

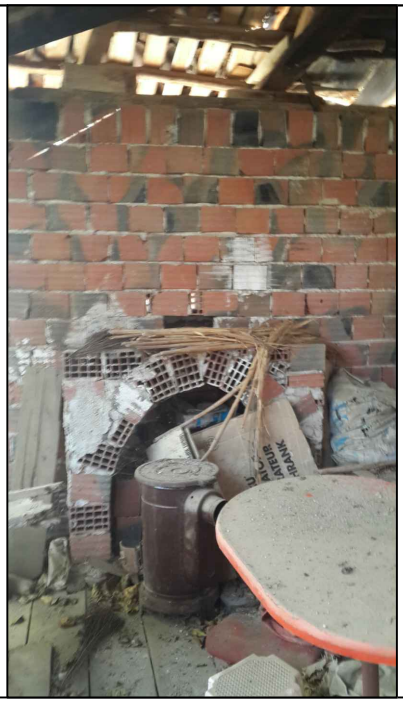

Tuğla ile kapatılan sofa mekanının görünümü

Ahır girişleri

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.27

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

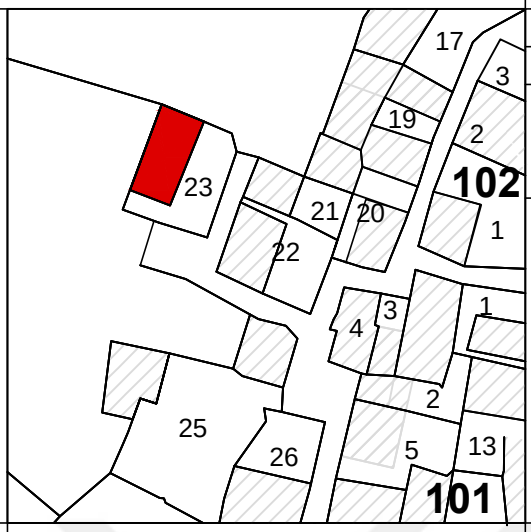

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	23	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

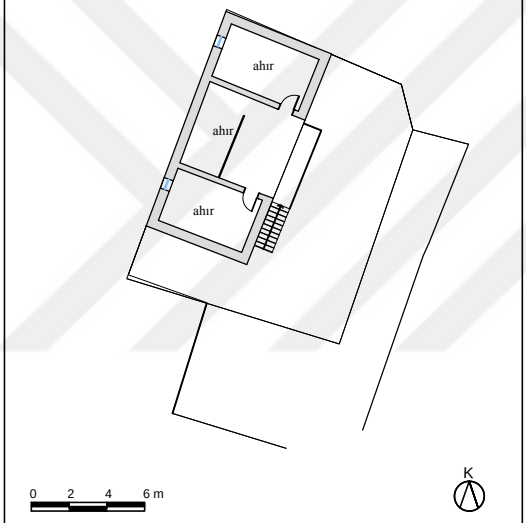

ALT KAT PLANI Ö:1/200

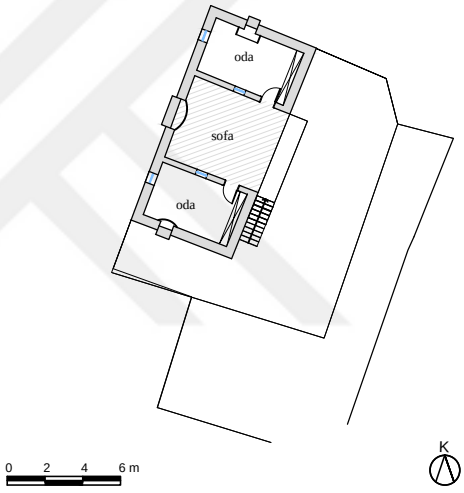

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.27
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			X
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			X
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Odanın genel görünümü

Sofanın tuğla ile kapatılması

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.28

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

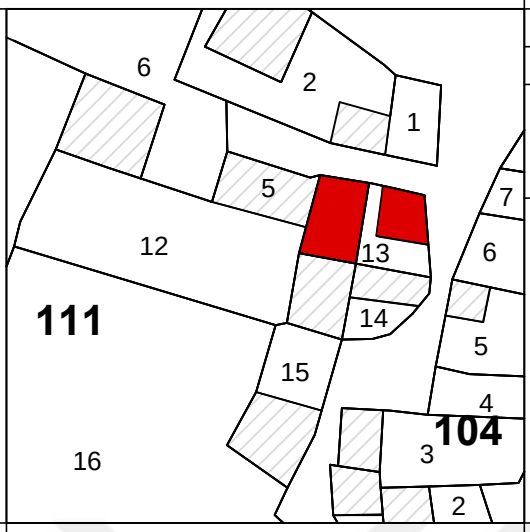

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Yukarı Bozkır			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	111	13		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K-B		
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

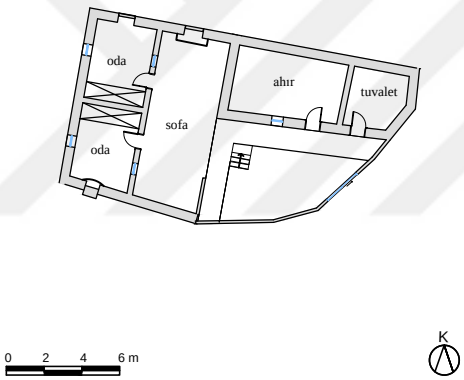

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.28
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		X
		Ahır		X
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Odada yer alan yüklük

Ahırın genel görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.29

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

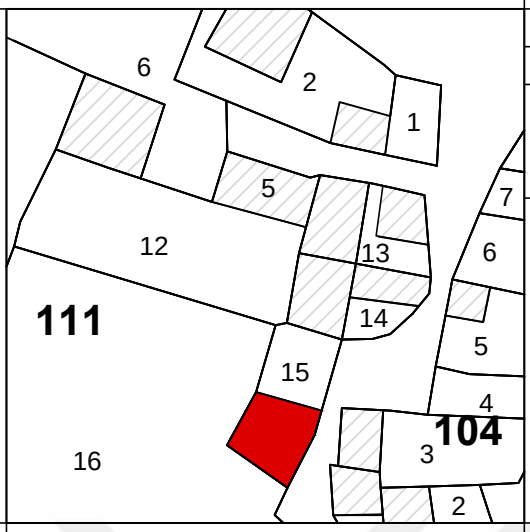

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Yukarı Bozkır			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	111	15		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K-B		
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

Alan çalışmaları sırasında tek katlı olan yapıya daha sonra üst kat eklenmiştir.

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.29
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		X
		Ahır		
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yapının 2013 yılındaki durumu

Yapının 2014 yılındaki durumu

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.30

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Yukarı Bozkır		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	111	26	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

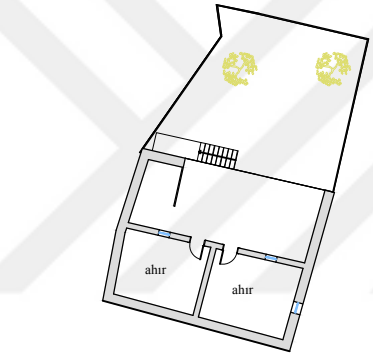

ALT KAT PLANI Ö:1/200

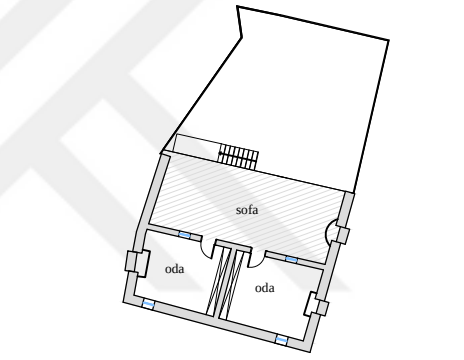

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ (BAHÇE)

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ	2014	B.30
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		X
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		X
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sofada yer alan ocak öğesi

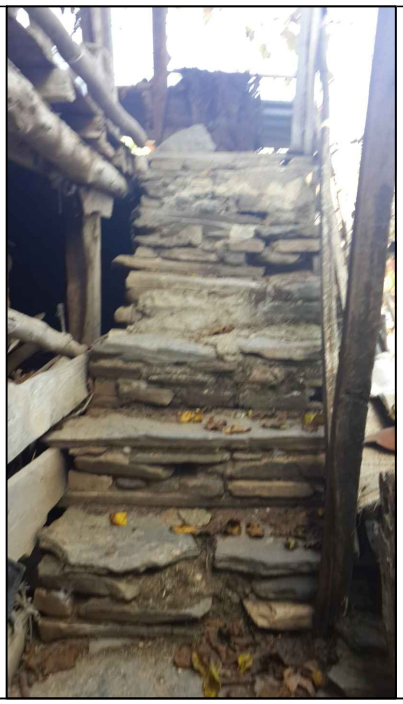

Sofaya çıkılan taş merdiven

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	Y.BOZKIR KÖYÜ	2014	B.31

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

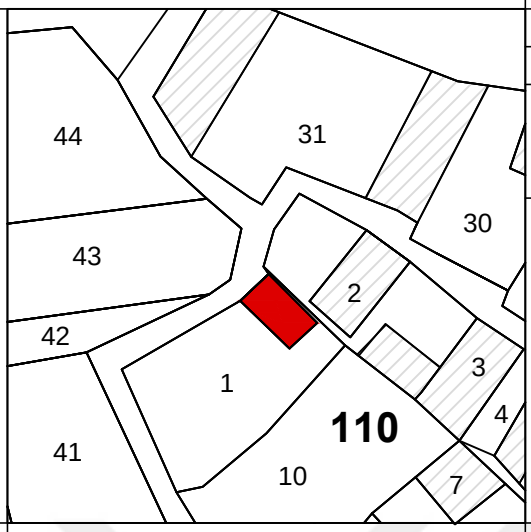

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Yukarı Bozkır			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	110	1		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K-B		
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

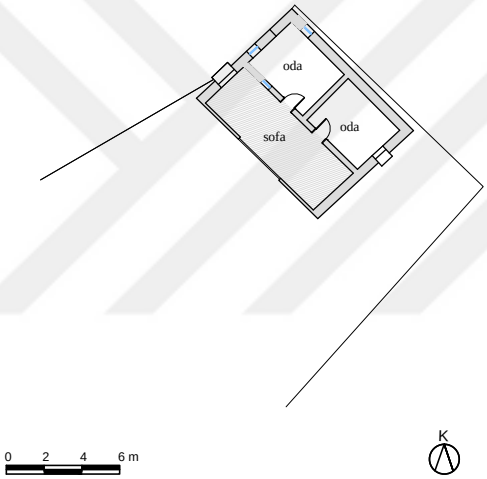

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	YUKARI BOZKIR KÖYÜ		2014	B.31
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		X
		Ahır		
		Konut+Ahır		
KAT ADEDİ	1 Katlı			X
	2 Katlı			
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			X
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sofaya sonradan eklenen banko ve çeşme

Odanın genel görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.1

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

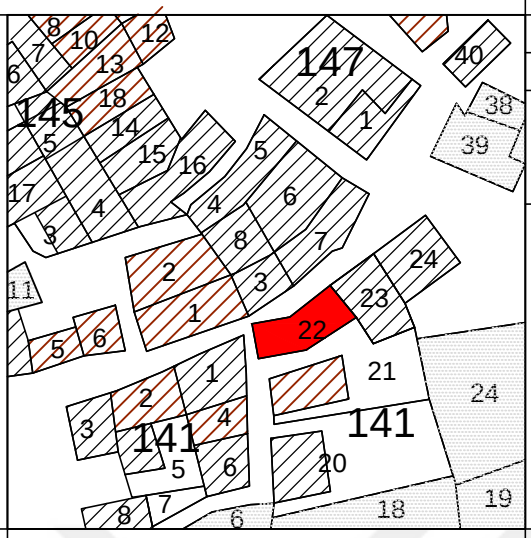

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	141	22		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

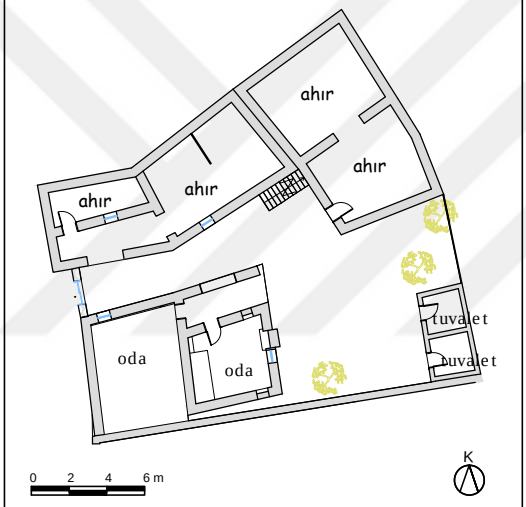

ALT KAT PLANI Ö:1/200

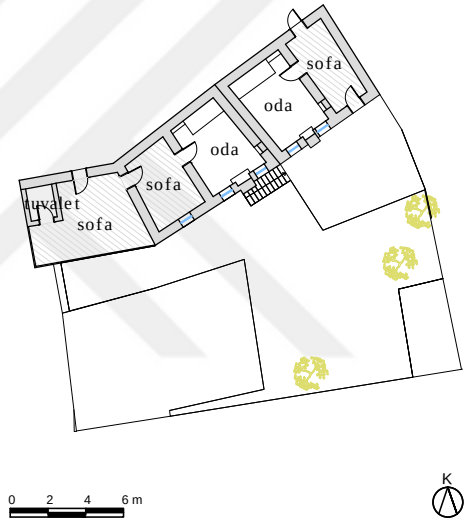

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.1
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			X
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Ahır mekanının görünümü

Geçmişte konut olarak, günümüzde depo amaçlı kullanılan yapı

Terk edilmiş durumdaki yapının iç mekanı

Sofaya eklenen tuvalet mekanı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.2

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

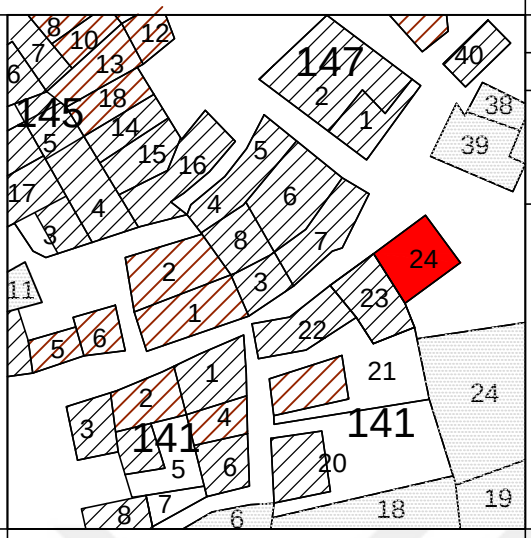

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	141	24		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K		
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

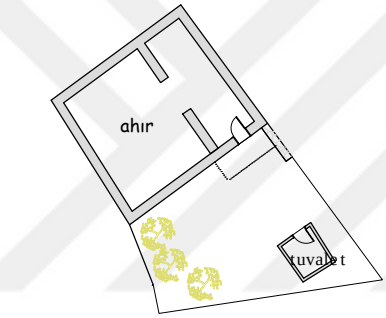

0 2 4 6 m K

ALT KAT PLANI Ö:1/200

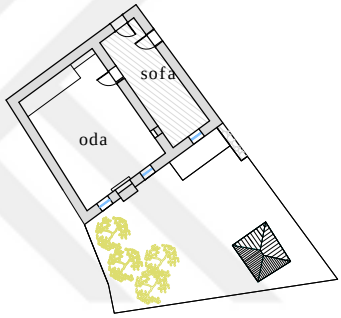

0 2 4 6 m K

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.2
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			X
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Bahçede bulunan tuvalet

Yapının depo ve ahır olarak kullanılan bölümü

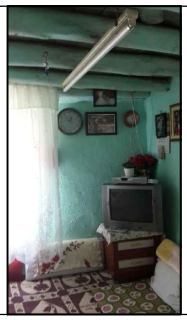

Odadan görünüm

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.3

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

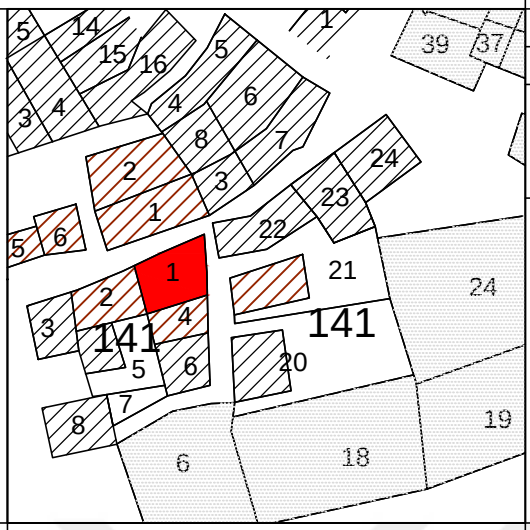

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	141	1	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

ALT KAT PLANI Ö:1/200

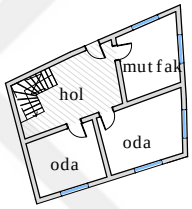

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

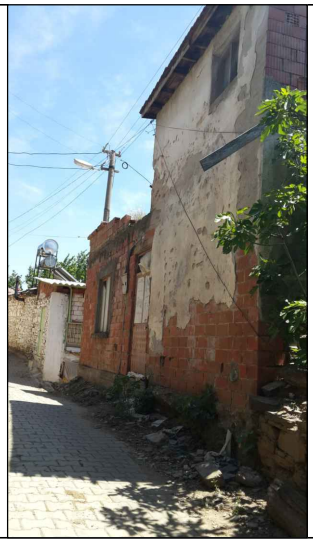

GÜNEYBATI CEPHESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.3
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			
	Karkas			X
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yeni yapıda pencere boyutunun değişimi

Ahır duvarlarının korunup üst katın betonarme olarak inşa edilmesi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.4

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

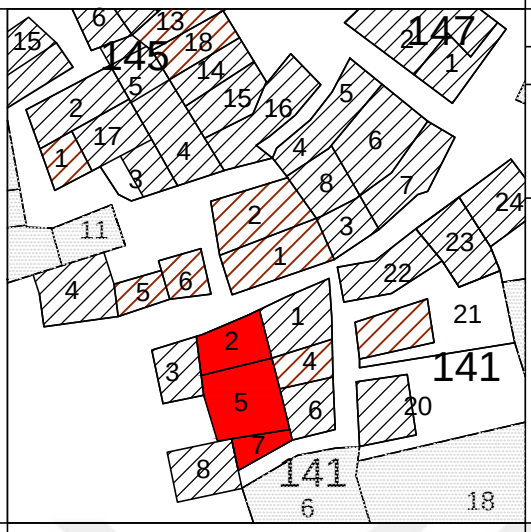

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	141	5-2-7		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

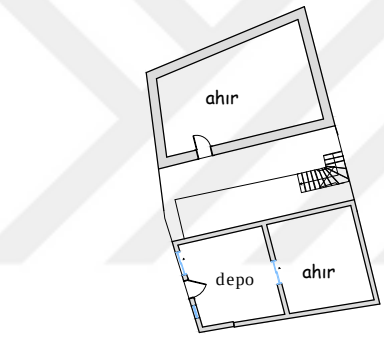

ALT KAT PLANI Ö:1/200

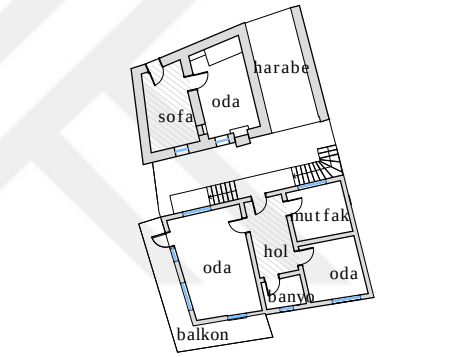

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.4
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		X
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

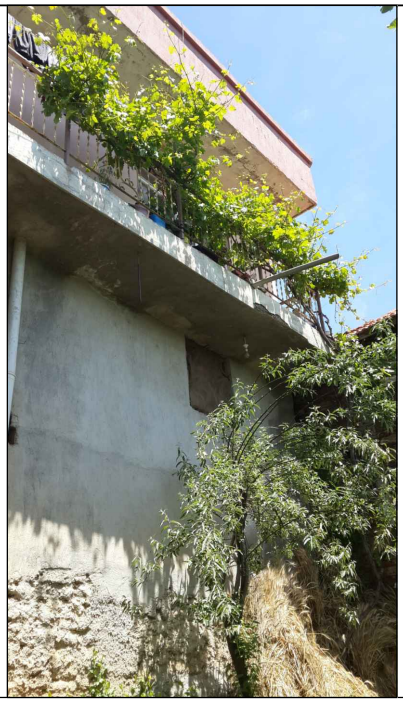

Ahır duvarlarının kısmen korunarak üst katın yenilenmesi

Üst kata çıkılan merdiven

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.5

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

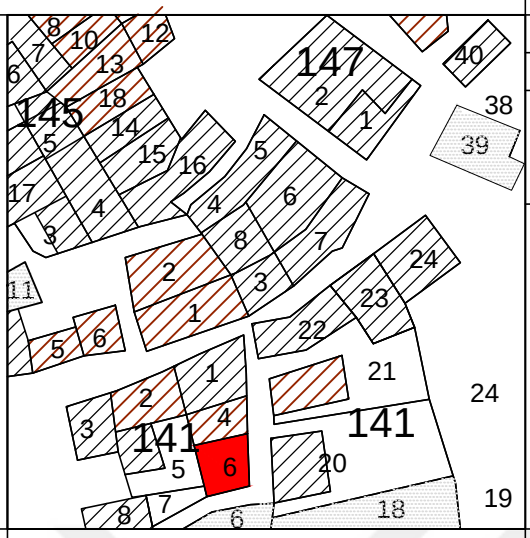

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	141	4-6	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

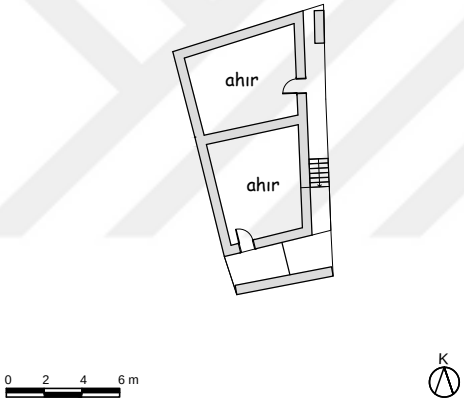

ALT KAT PLANI Ö:1/200

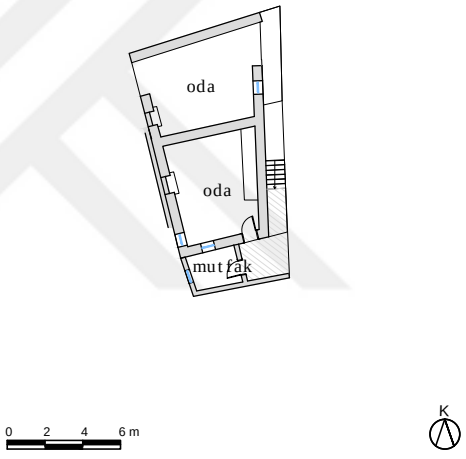

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.5
İŞLEV	Özgün		X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		X
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yapının yıkık durumdaki bölümü

Ahır mekanından görünüş

Yapının yıkık bölümünde iç mekan görünümü

Düz çatının ahşap oturtma çatı olarak yenilenmesi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.6

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

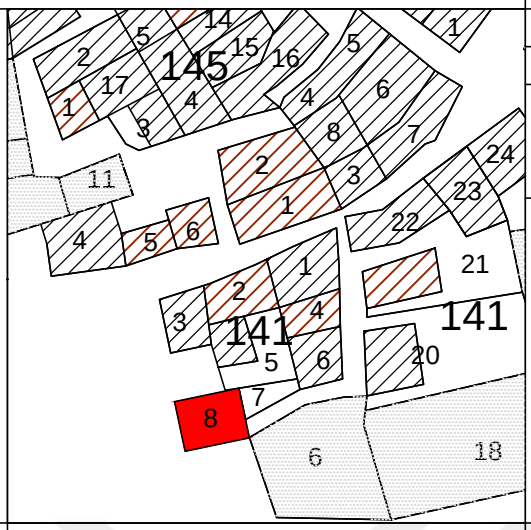

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	141	8	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

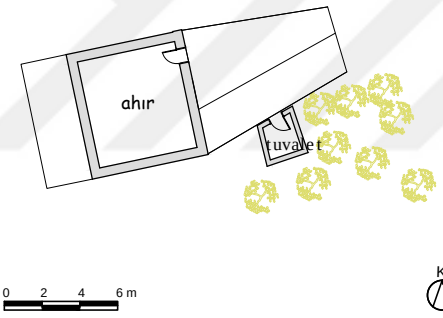

ALT KAT PLANI Ö:1/200

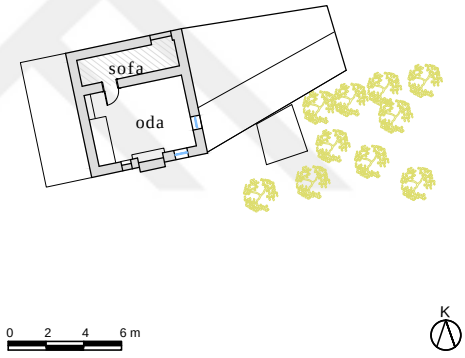

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.6
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Bitişiğine yapılan betonarme yapı nedeniyle üst katına ulaşılamayan geleneksel ev

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.7

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

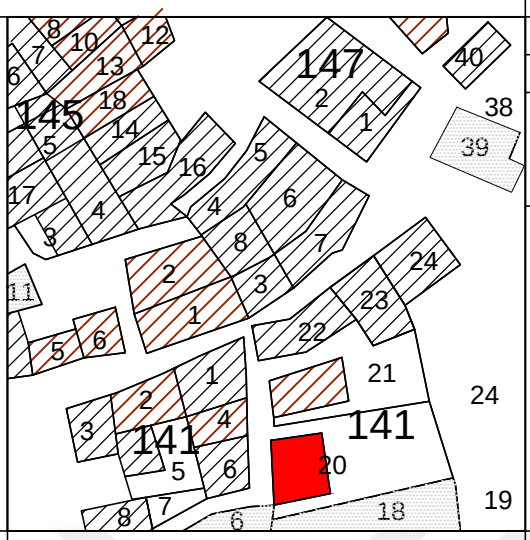

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	141	20	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

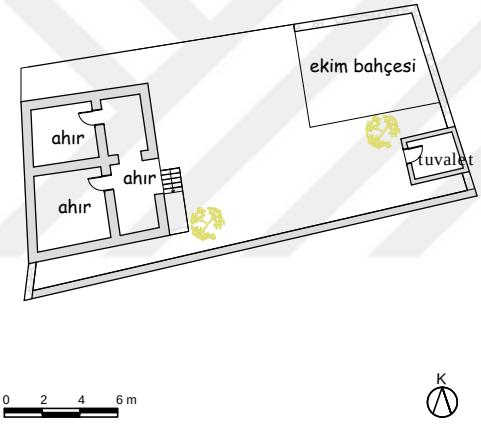

ALT KAT PLANI Ö:1/200

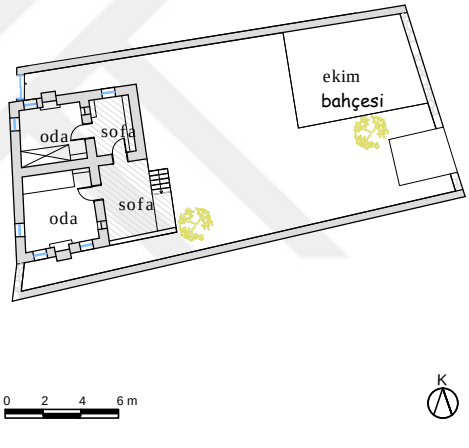

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.7
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		X
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		X
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Günümüze ulaşamayan bacanın izi

Bahçenin kullanımı

Odanın kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.8

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

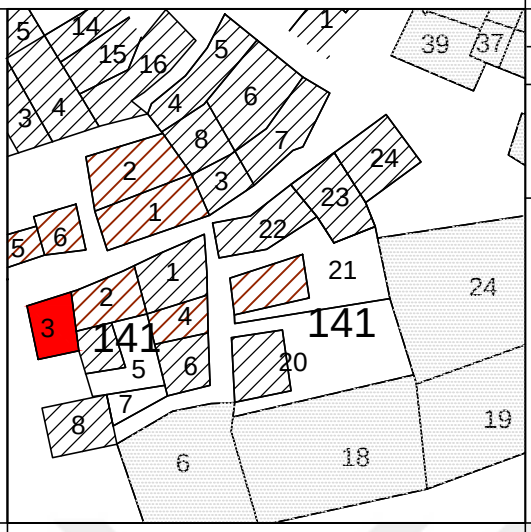

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	141	3	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

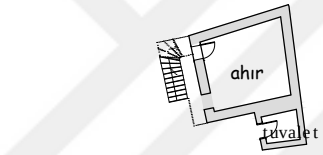

ALT KAT PLANI Ö:1/200

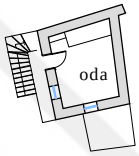

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.8
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		X
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Evin diğer yapılarla ilişkisi

Odanın genel durumu

Ahır giriş kapısı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.9

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

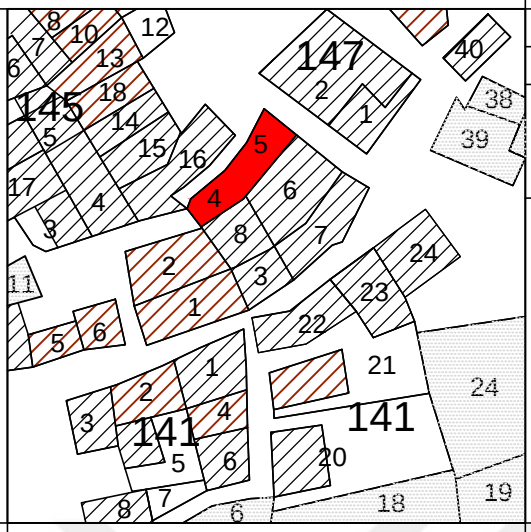

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	145	4-5		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K		
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

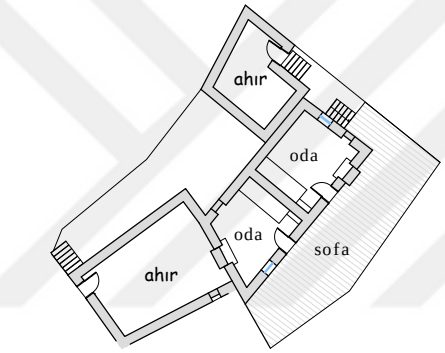

ALT KAT PLANI Ö:1/200

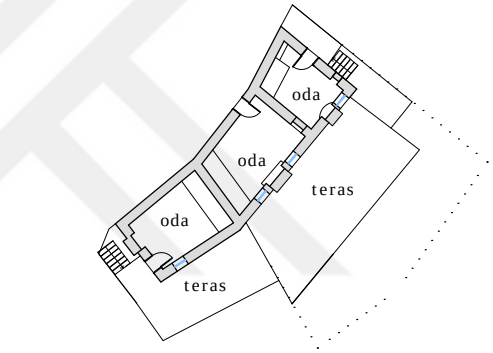

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.9
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Alt kattan üst kata ulaşımı sağlayan merdiven

Odada bulunan ocak

Alt katta yer alan ahır mekanı ve çatı kaplaması

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.10

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

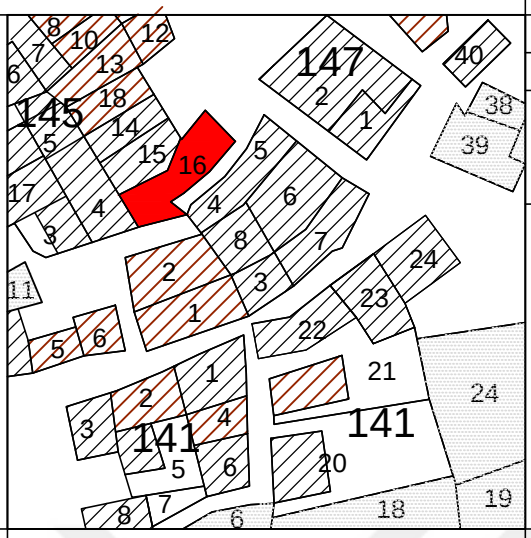

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	145	16		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K		
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

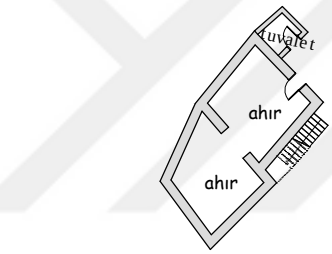

ALT KAT PLANI Ö:1/200

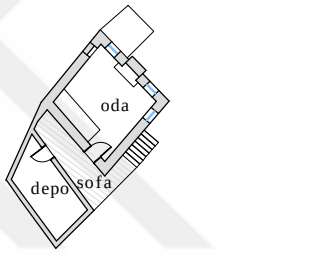

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

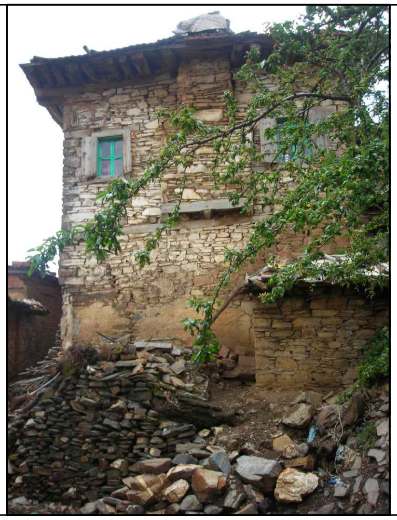

KUZEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ (GİRİŞ)

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.10
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			X
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			X
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Konutta duvarları tuğla malzeme ile yenilenen kısım

Oda tavanının ahşap kirişlemesi

Oda mekanının kullanımı

Odadan genel görünüm

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.11

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

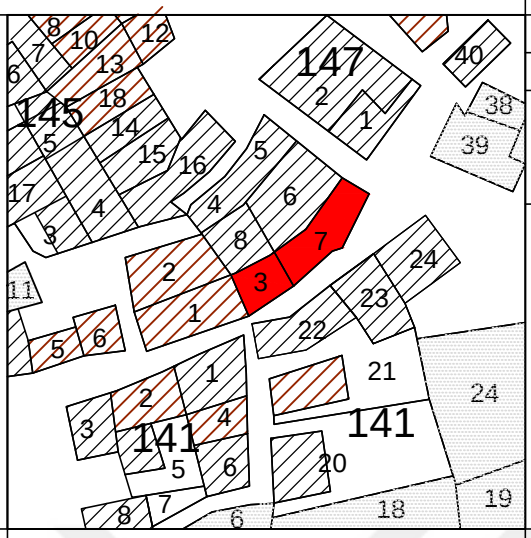

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	145	3-7	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K-B	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

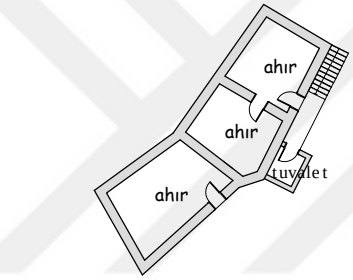

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.11
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		X
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		X
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Merdiven altında konumlanan tuvalet

Ahır giriş kapısı

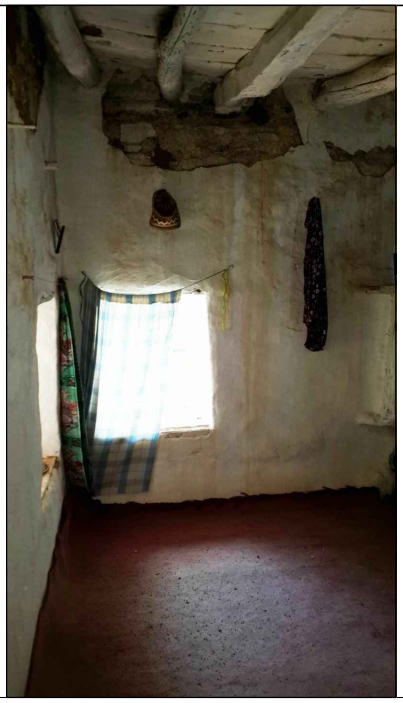

Odanın genel durumu

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.12

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

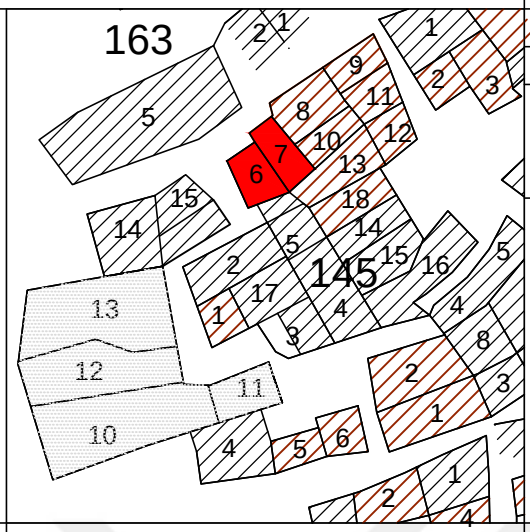

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	145	6-7	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

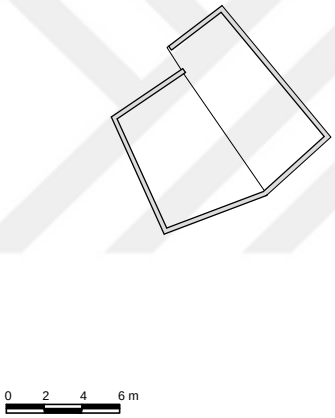

ALT KAT PLANI Ö:1/200

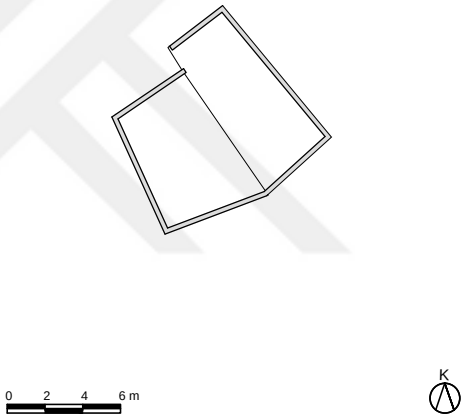

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYBATI CEPHESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.12
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		X
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Betonarme olarak inşa edilen yapının dokuya uyumsuz olarak yükselmesi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.13

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

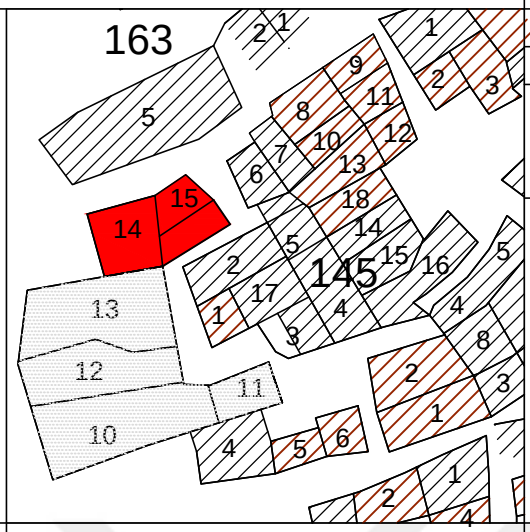

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	145	14-15	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

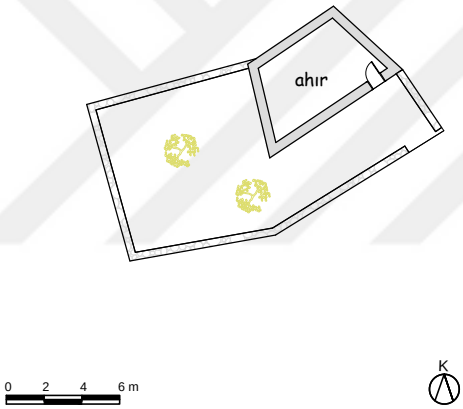

ALT KAT PLANI Ö:1/200

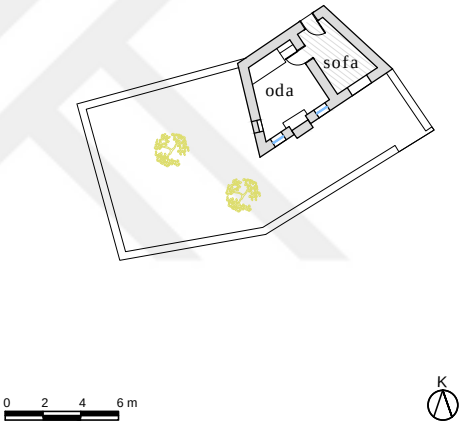

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.13
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Oda iç mekanından görünüm

Dolabın kullanımı

Tavanın görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.14

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

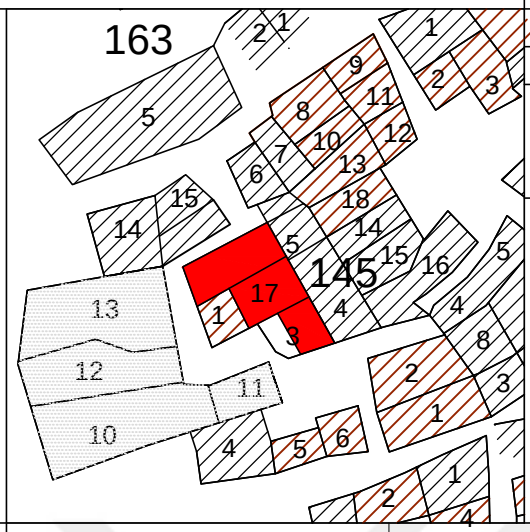

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	145	17-3	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

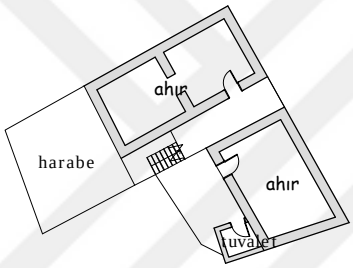

ALT KAT PLANI Ö:1/200

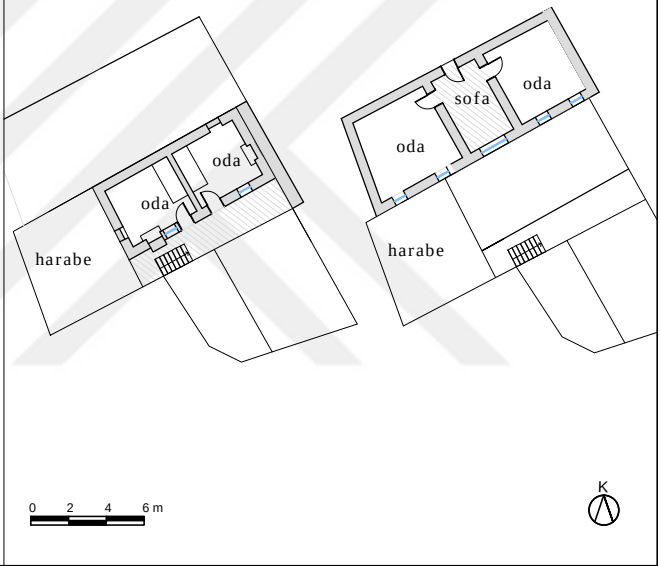

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYBATI CEPHESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.14
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Terasın kullanımı

Odanın kullanımı

Merdivenin görünümü

Harabe durumdaki kısım

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.15

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

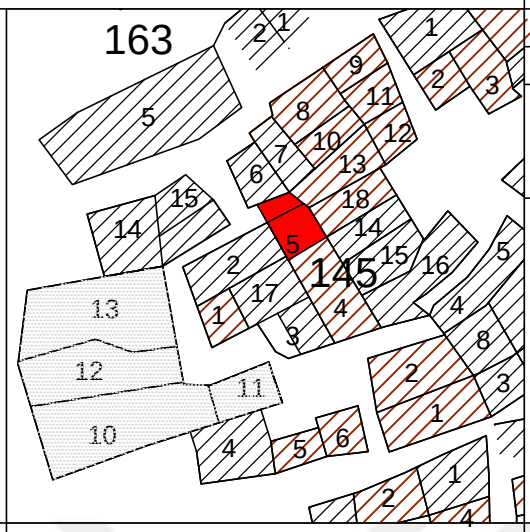

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	145	5	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

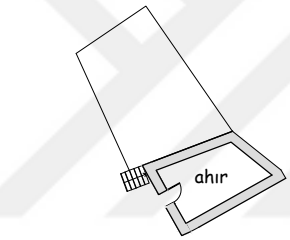

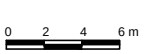

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.15
İŞLEV	Özgün	Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	X
		Konut+Ahır	
KAT ADEDİ	1 Katlı		X
	2 Katlı		
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		X
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Ahırın kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.16

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

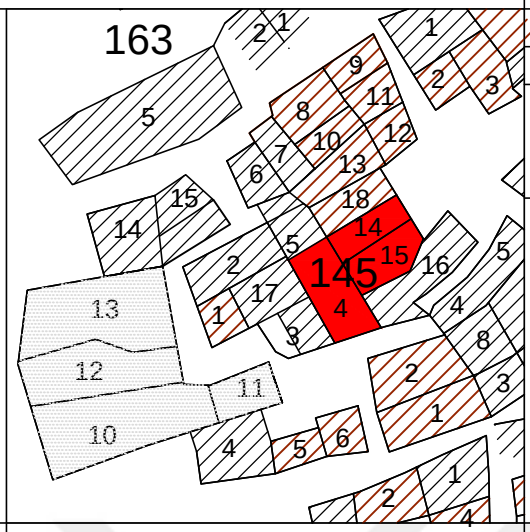

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	145	4-14-15	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

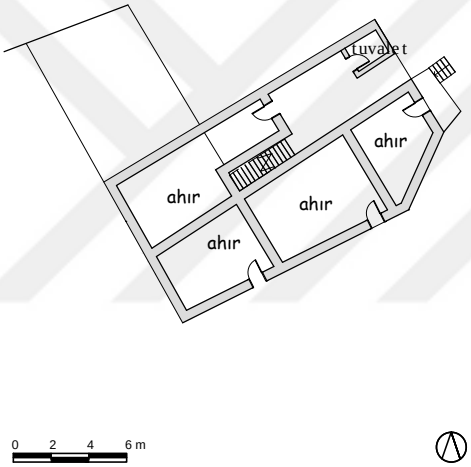

ALT KAT PLANI Ö:1/200

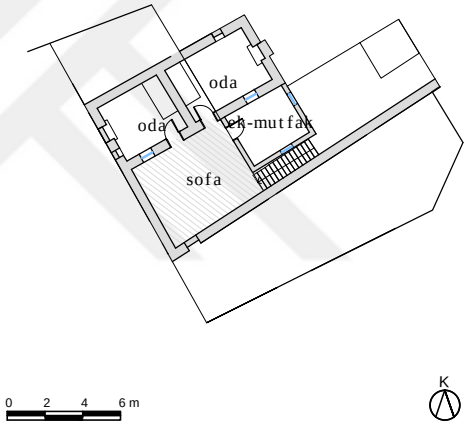

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.16
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		X
	Betonarme		
	Karma		X
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		
	Karma		X
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		X
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sofadan genel görünüm

Tuvalet mekanı

Briket tuğla kullanılarak eklenen mutfak kısmı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.17

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

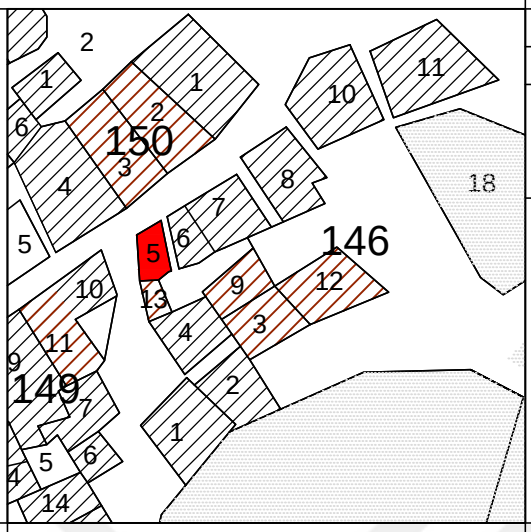

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	146	5		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K		
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

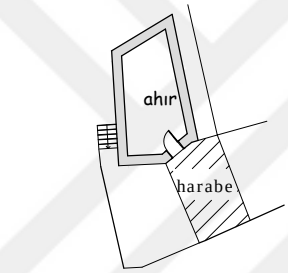

ALT KAT PLANI Ö:1/200

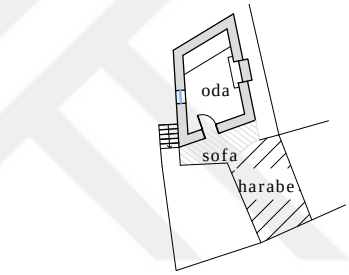

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.17
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		X
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		X
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

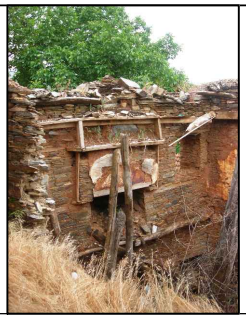

Yapının yıkık durumdaki bölümü

İç mekanlarda kullanılan yöresel sıvanın izleri

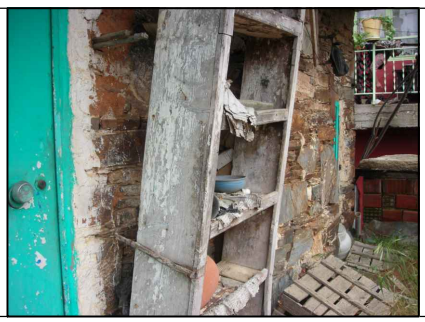

Açık sofada yer alan kaşıklık

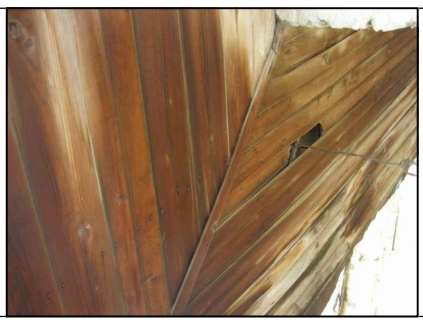

Tavan kaplaması

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.18

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

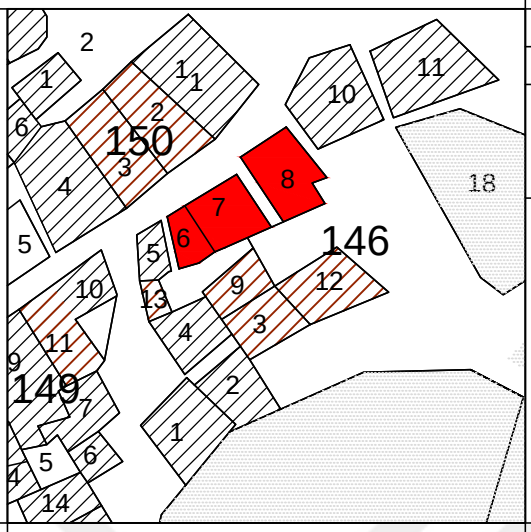

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	146	6-7-8		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

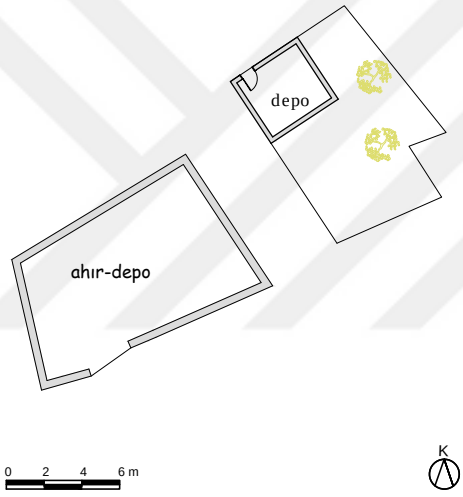

ALT KAT PLANI Ö:1/200

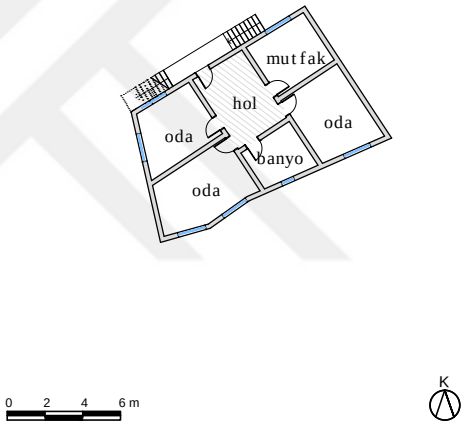

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYBATI CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.18
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			
	Karkas			X
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Betonarme merdiven

Alt katın ahır ve depo, üst katın konut olarak kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.19

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

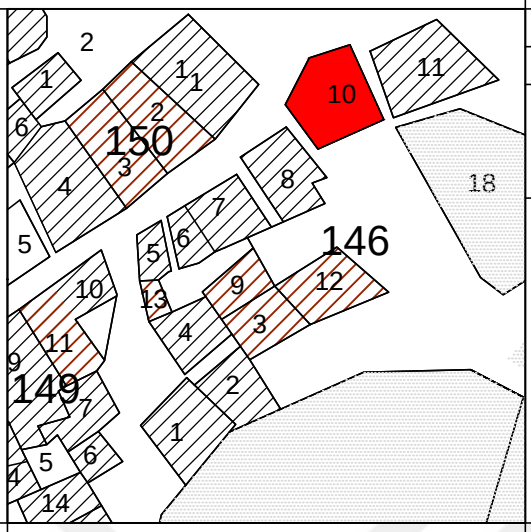

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	146	10	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

ALT KAT PLANI Ö:1/200

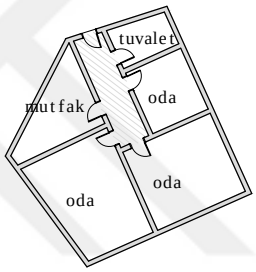

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.19
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			
	Karkas			X
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yanına bitişik yeni yapı yapılması dolayısıyla ulaşılamayan geleneksel yapı

Yol kotunun altında kalan yapı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.20

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

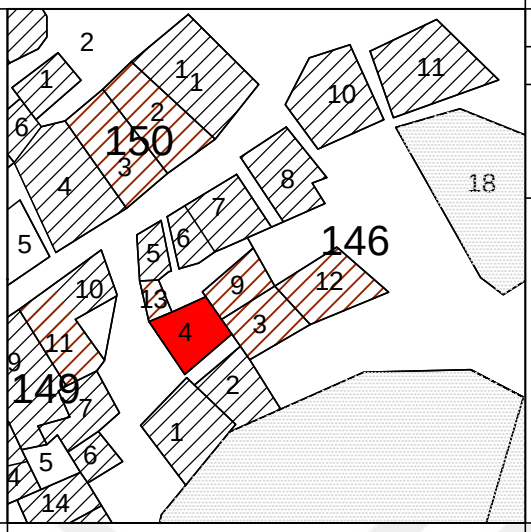

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	146	4	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

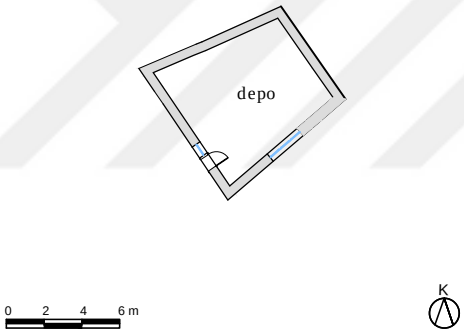

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.20
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Depo	X
		Konut+Ahır	
KAT ADEDİ	1 Katlı		X
	2 Katlı		
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		X
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yapının betonarme olarak yenilenip depo amaçlı kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.21

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

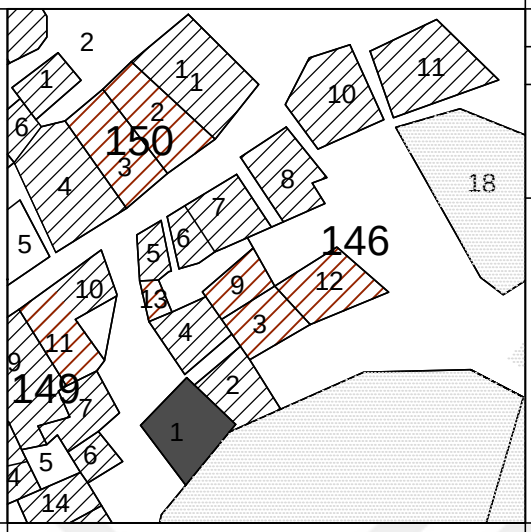

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	146	1		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

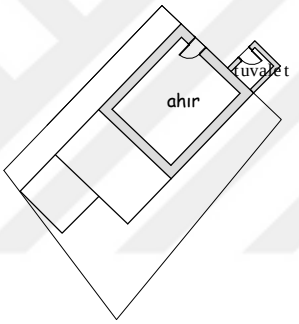

0 2 4 6 m K

ALT KAT PLANI Ö:1/200

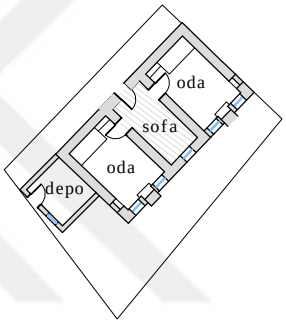

0 2 4 6 m K

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

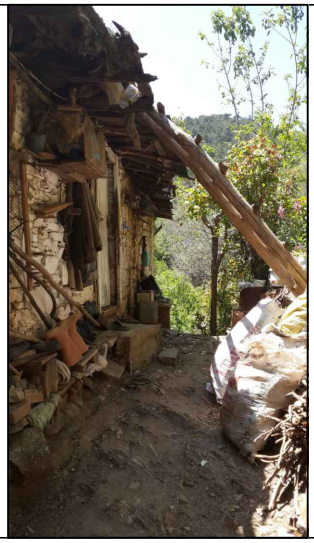

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.21
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			X
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

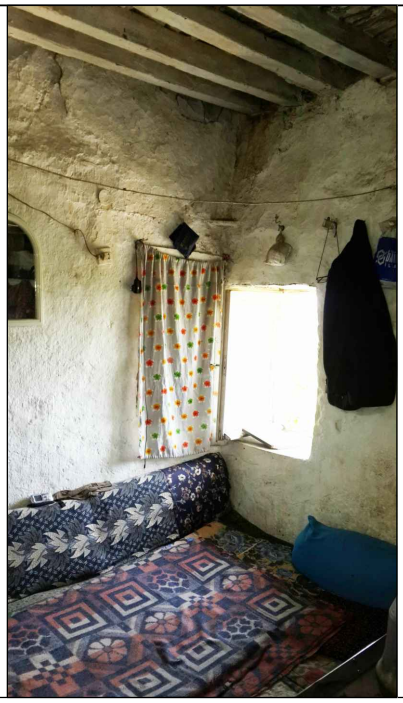

İç mekana ait görsel

Orijinal ocak yerine sobanın kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.22

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

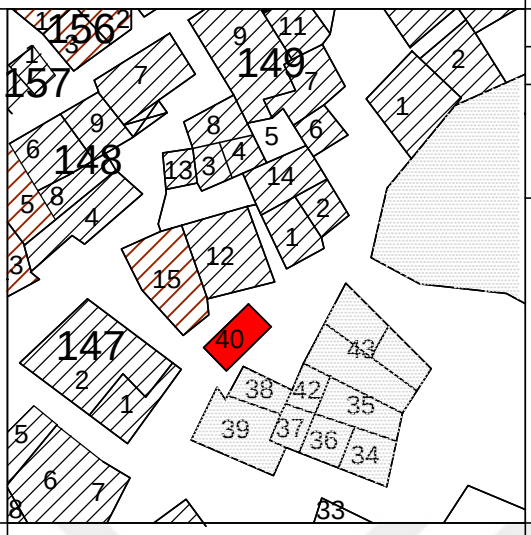

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	-	40		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K		
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

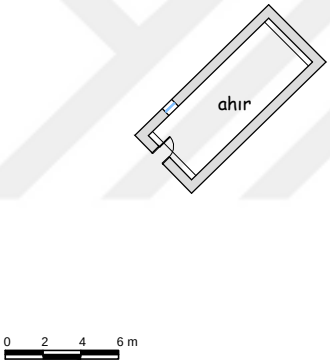

ALT KAT PLANI Ö:1/200

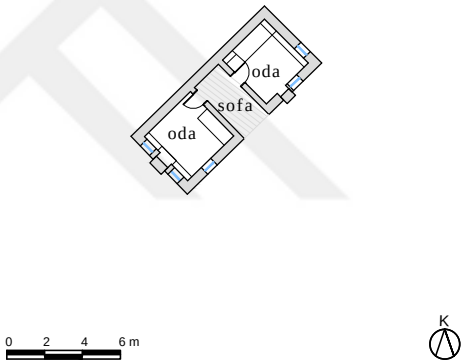

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.22
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Alt katın ahır, üst katın konut olarak kullanıldığı yapı

Odanın duvarının yıkılmasıyla birlikte yapının harap durumu

Bacanın tuğla malzeme ile yenilenmesi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.23

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

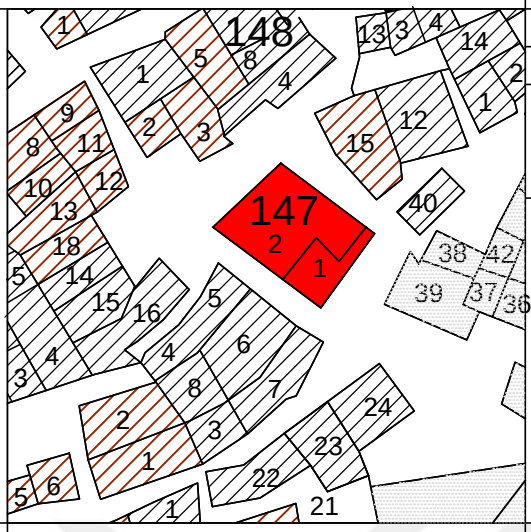

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	147	1-2	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

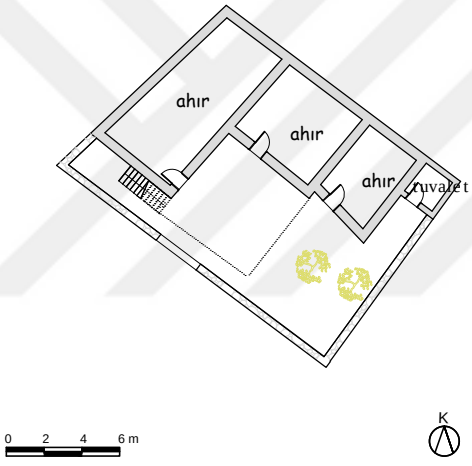

ALT KAT PLANI Ö:1/200

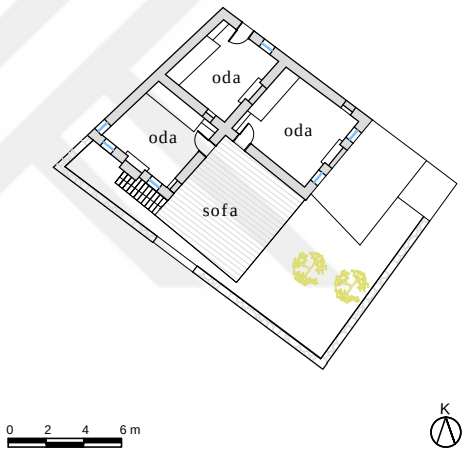

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

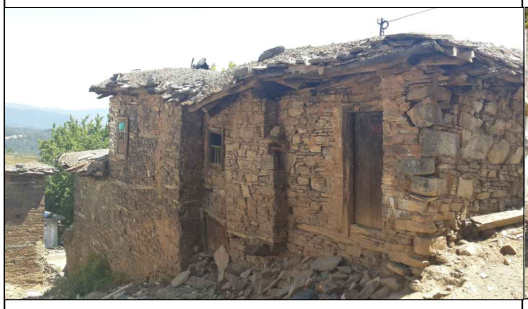

KUZEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.23
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			X
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Sofanın günümüzdeki kullanımı

Konutlarda ocak yerine sobanın kullanımı

İç mekan görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.24

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

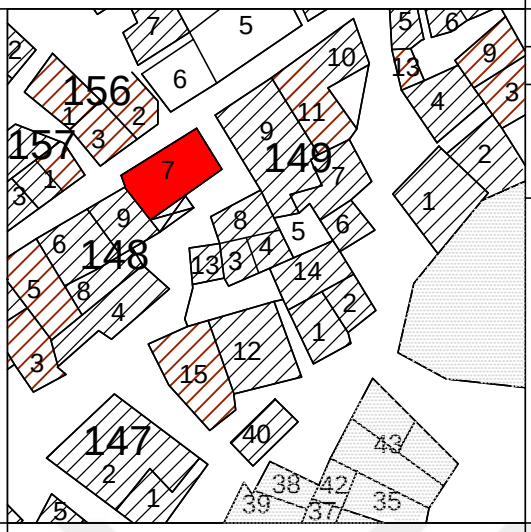

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	148	7	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

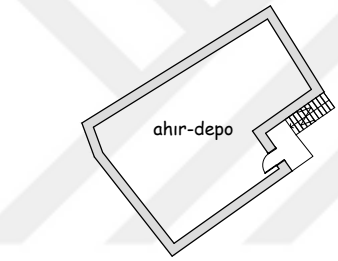

ALT KAT PLANI Ö:1/200

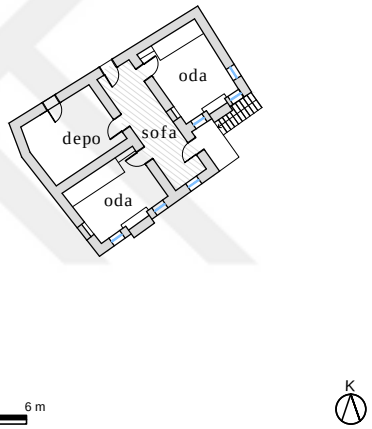

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.24
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Oda iç mekanından görünüm

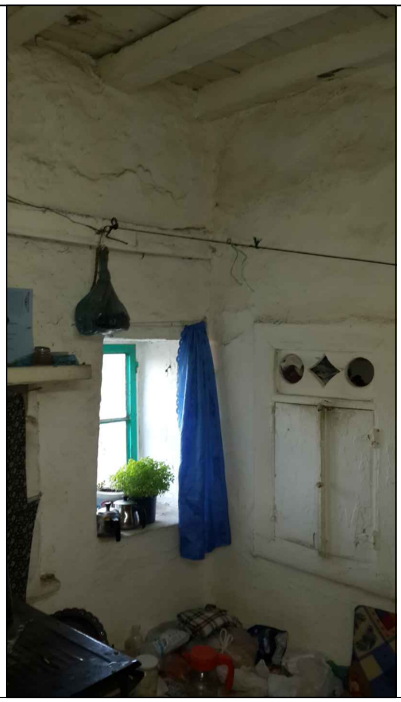

Ahırın kullanımı

Odada bulunan özgün niş kapağı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.25

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

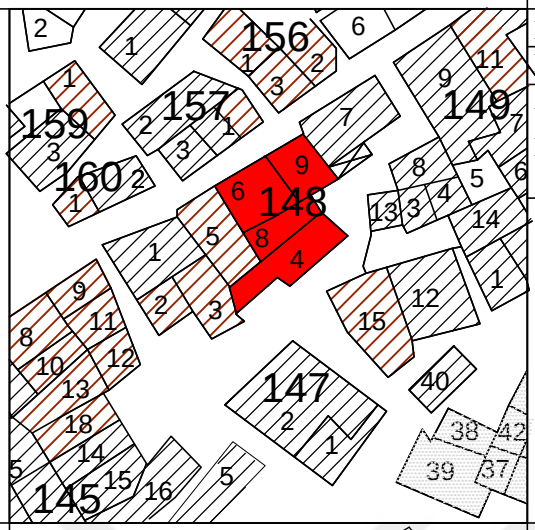

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	148	4-5-6-8-9	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	
		İki Yön	
		Çok Yön	X

PLAN ŞEMASI

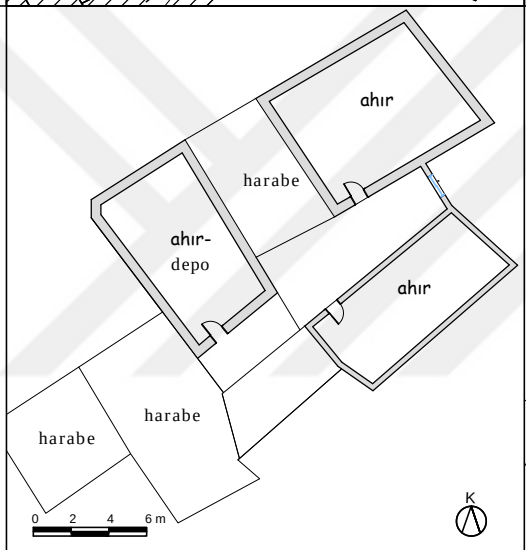

ALT KAT PLANI Ö:1/200

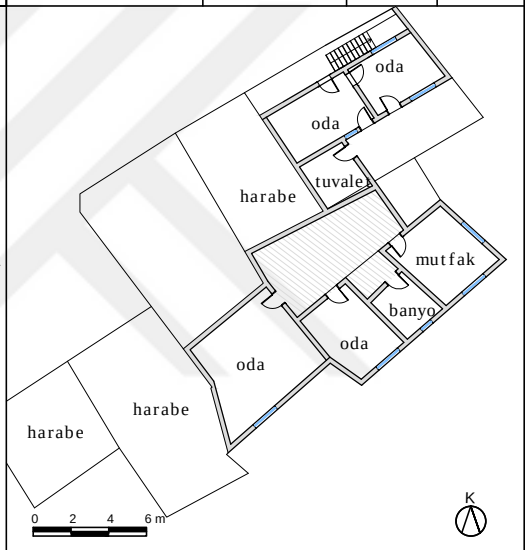

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.25
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		X
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yıkık durumdaki yapının yerini betonarme binanın alması

Alt katın depo amaçlı kullanımı

Ahır yapısının çatı kullanımı

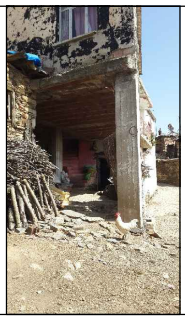

Betonarme olarak inşa edilen yapının durumu

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.26

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

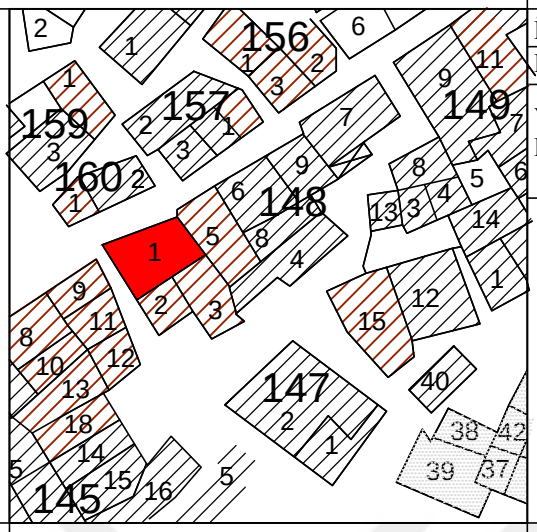

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	148	1	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	
		İki Yön	
		Çok Yön	X

PLAN ŞEMASI

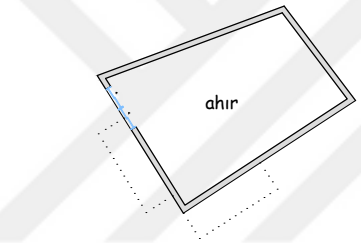

ALT KAT PLANI Ö:1/200

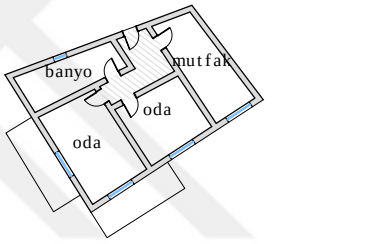

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.26
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		X
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Betonarme yapının doku ile uyumsuzluğu

Yapının harabe durumdaki yapılarla ilişkisi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.27

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

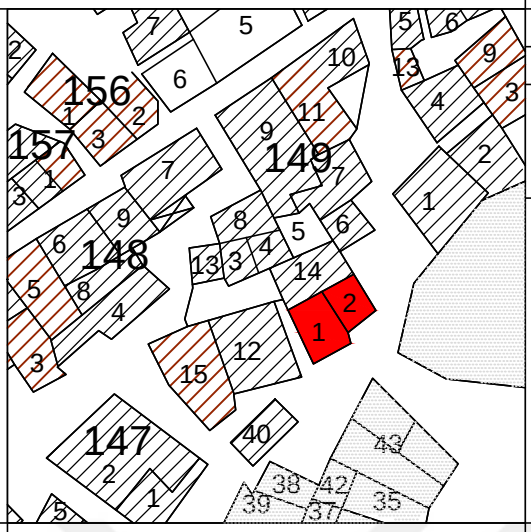

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	149	1-2	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

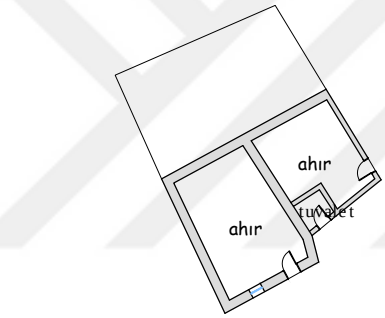

ALT KAT PLANI Ö:1/200

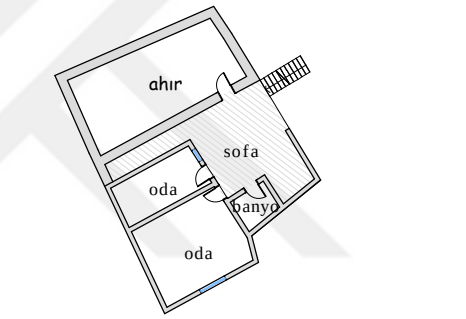

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ (2013)

GÜNEYDOĞU CEPHESİ (2014)

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.27
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		
	Karma		X
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yapının 2014 yılında, alt katın beden duvarlarının korunup üst katın betonarme olarak yenilenmesi

Sofanın kullanımı

Açık sofanın kapatılarak kullanılması

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.28

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

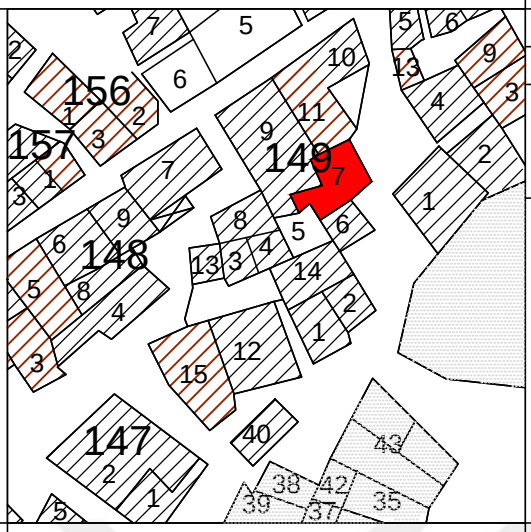

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	149	7	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

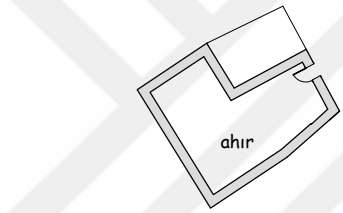

ALT KAT PLANI Ö:1/200

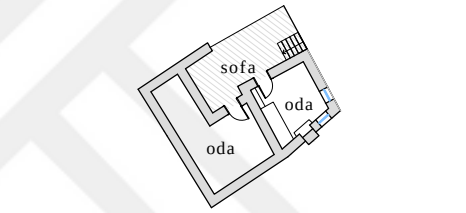

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

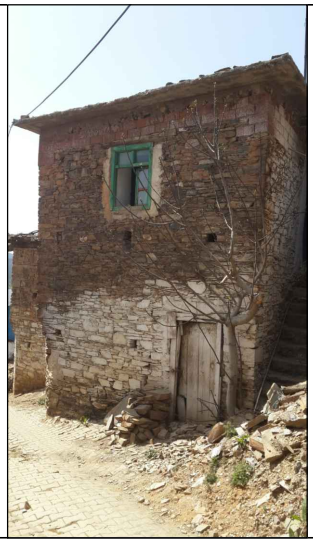

KUZEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.28
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Ahırın kullanımı

Terk edilmiş yapıdaki odanın durumu

Ahşap ahır kapısı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.29

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

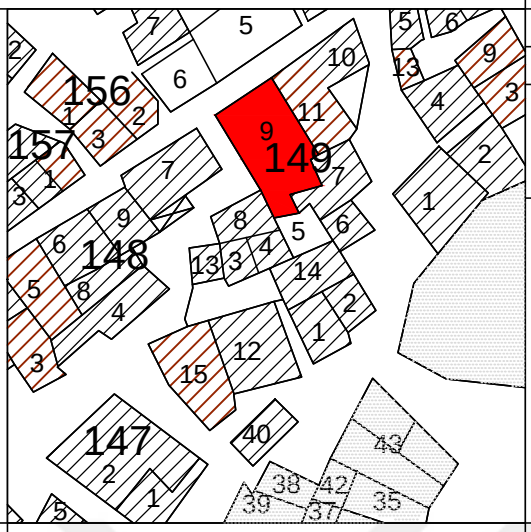

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	149	9		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X	
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

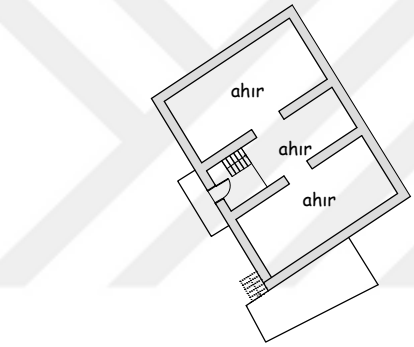

ALT KAT PLANI Ö:1/200

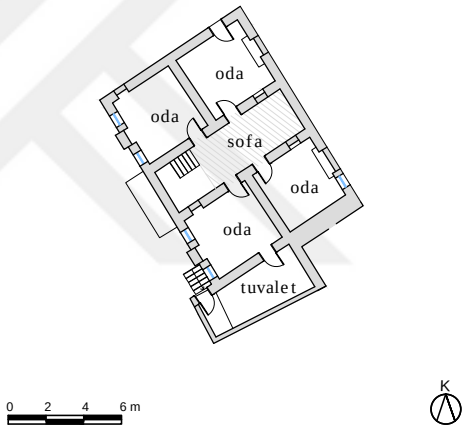

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYBATI CEPHESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.29
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			X
	Yeni Yapı			
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Kullanılmayan odanın görünümü

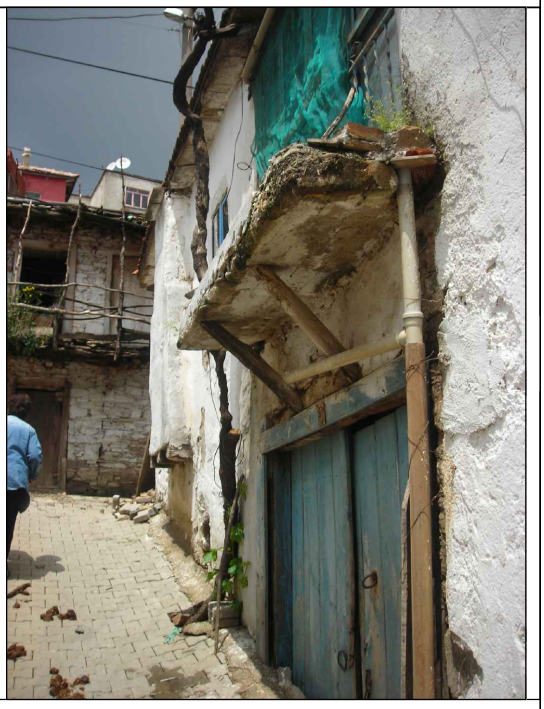

Kullanılan odadan görünüm

Sofaya eklenen balkon öğesi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.30

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

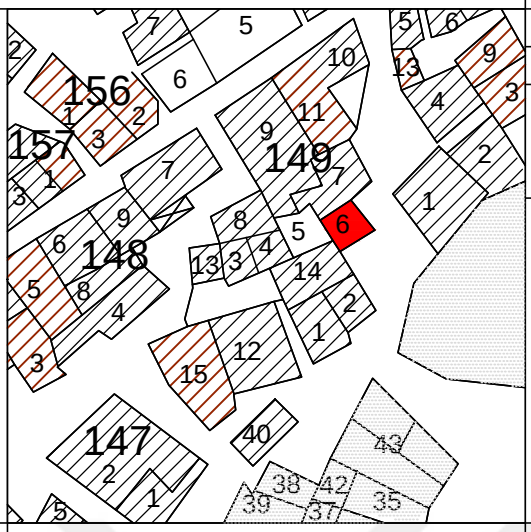

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	149	7	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.30
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		X
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Terk edilmiş yapıdaki ahırın durumu

Üst kata çıkış merdiveni izi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.31

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

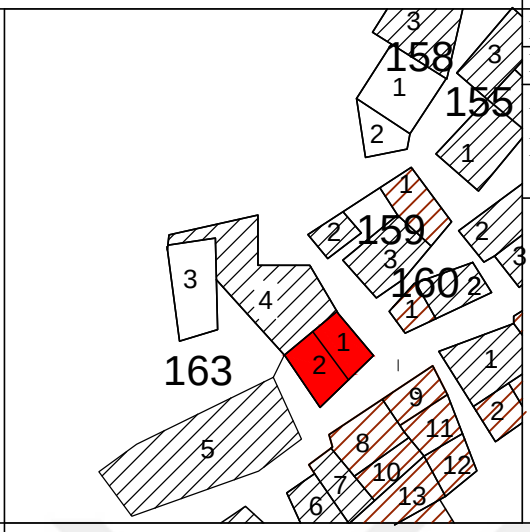

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	163	1-2		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K		
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

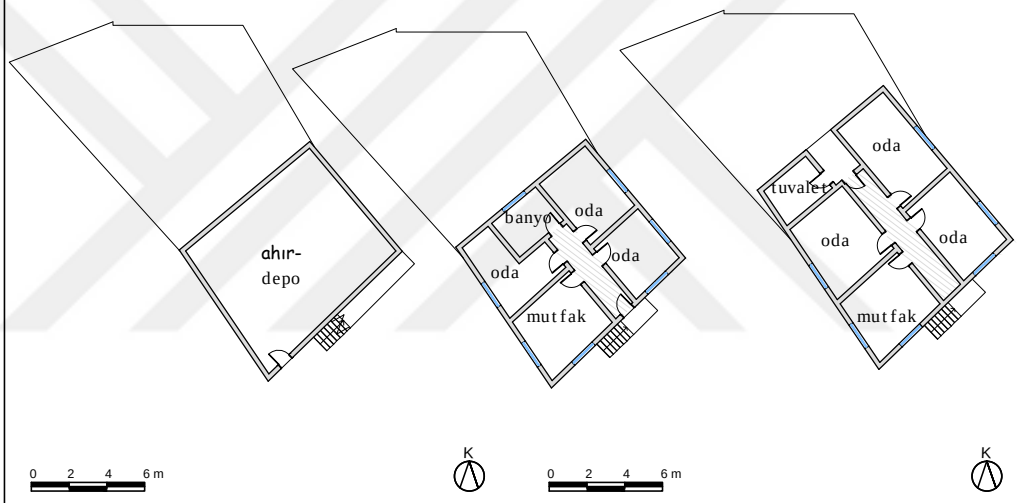

ALT KAT PLANI Ö:1/200 | **ÜST KAT PLANI Ö:1/200**

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.31
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	3 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			
	Karkas			X
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Doku ile uyumsuz yapıların birbiri ile ilişkisi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.32

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

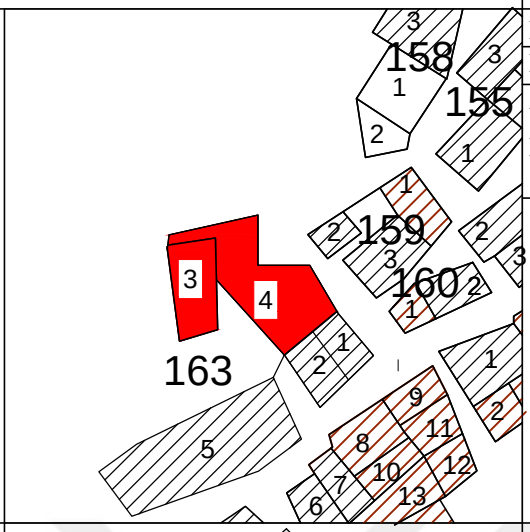

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	163	3-4	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

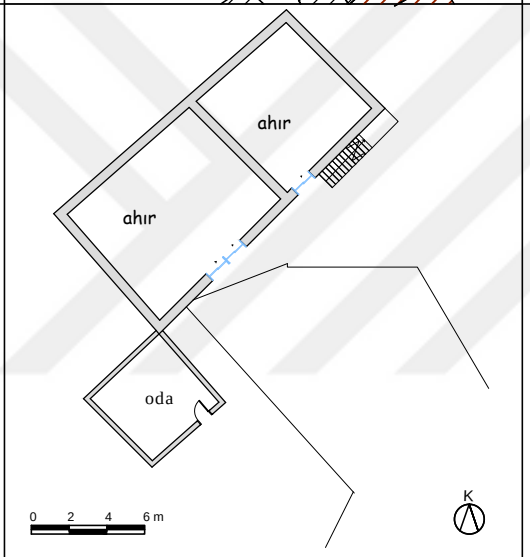

ALT KAT PLANI Ö:1/200

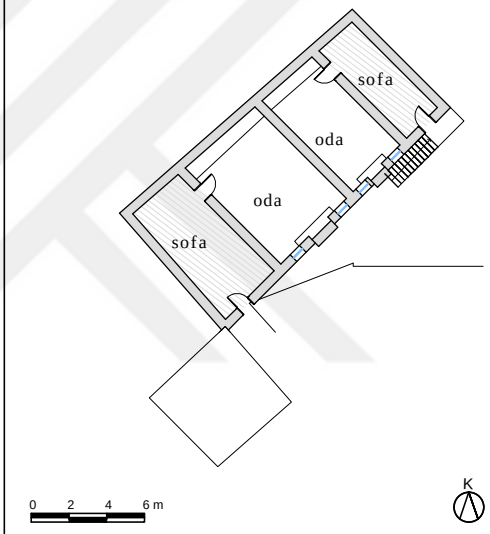

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ (BAHÇE)

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.32
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		X
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Ahırın genel görünümü

Odada yer alan dolap ve gusülhane

Çatı arasının görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.33

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

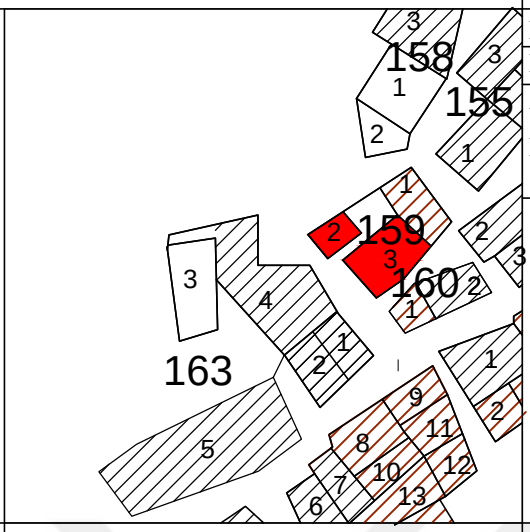

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	159	2-3		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K		
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

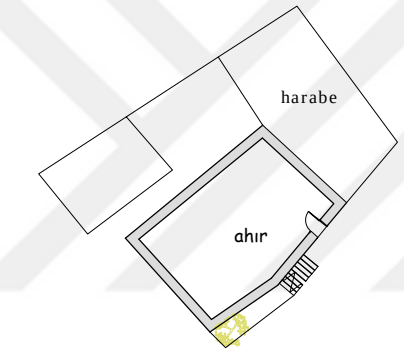

ALT KAT PLANI Ö:1/200

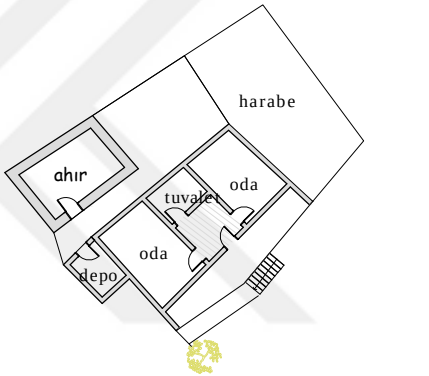

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

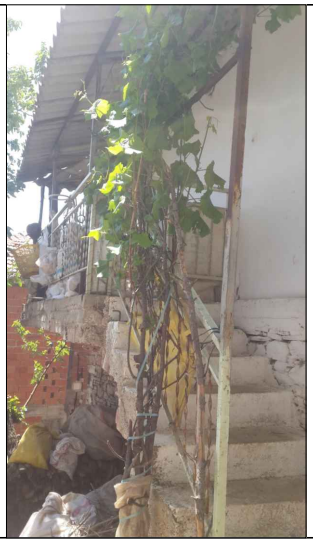

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.33
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		X
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Ahır olarak kullanılan kısım

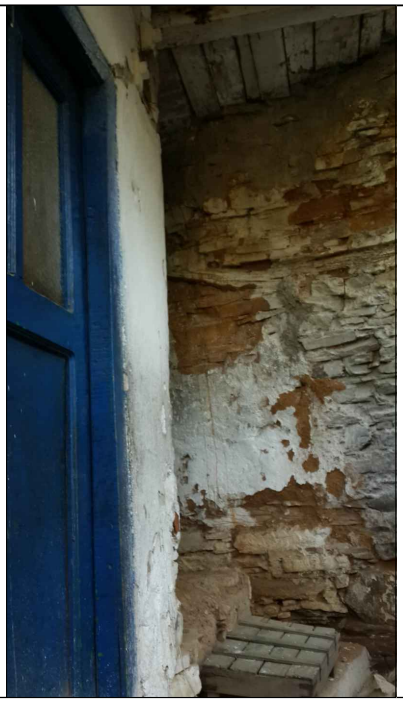

Ahırın kullanımı

Sofadan odaya geçiş

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.34

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

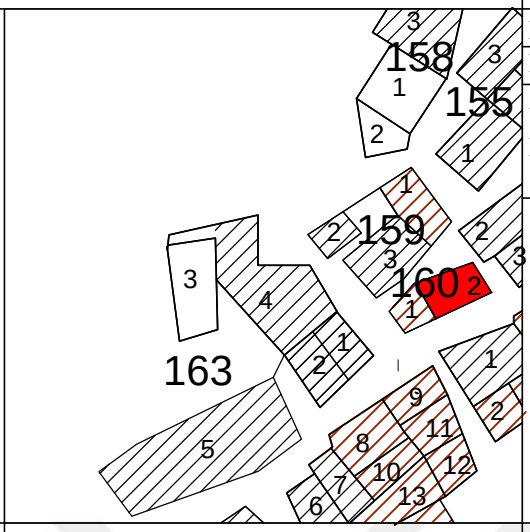

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu			
Köy	Dağ Marmara Ören			
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel		
	160	2		
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K		
		S-K	X	
	Yönlenme	Tek Yön	X	
		İki Yön		
		Çok Yön		

PLAN ŞEMASI

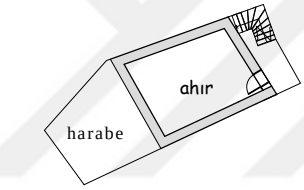

ALT KAT PLANI Ö:1/200

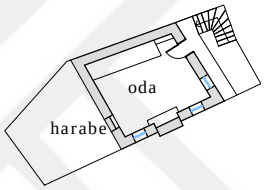

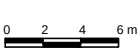

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.34
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Ahırın kullanımı

Terk edilmiş durumdaki yapının iç mekanından görünüm

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.35

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

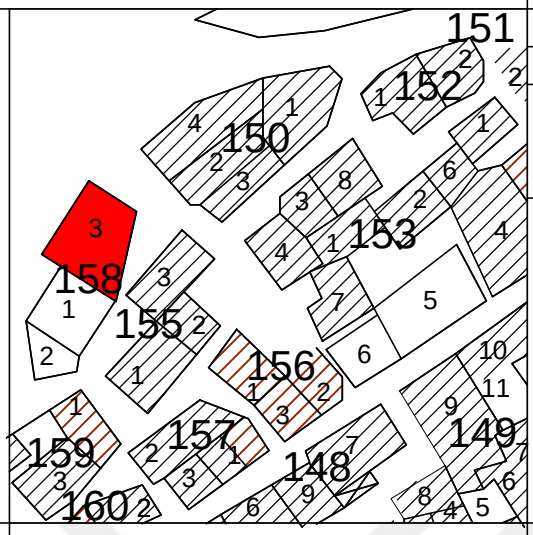

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	158	3	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K	
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

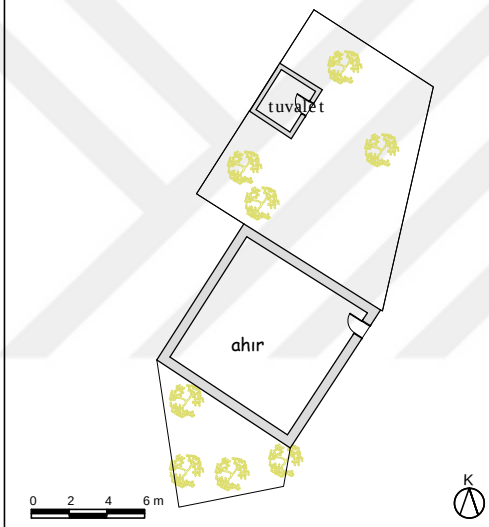

ALT KAT PLANI Ö:1/200

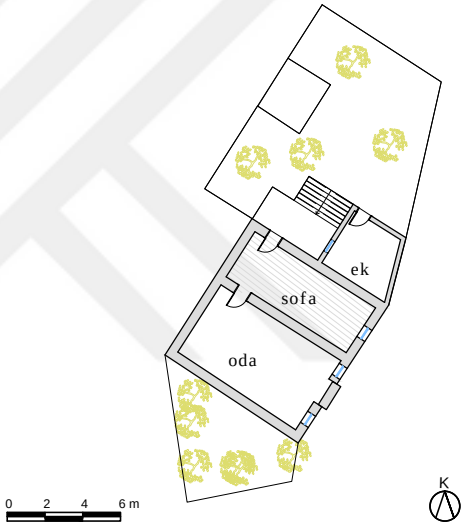

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.35
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			
	Sürekli Kullanım			X
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yapının bahçeden görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.36

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

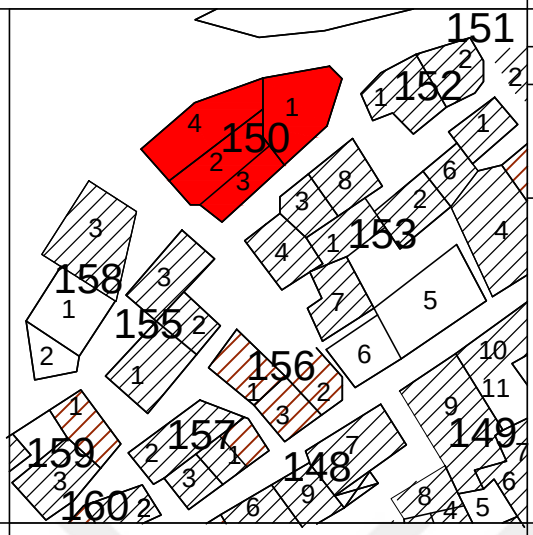

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	150	1-2-3-4	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

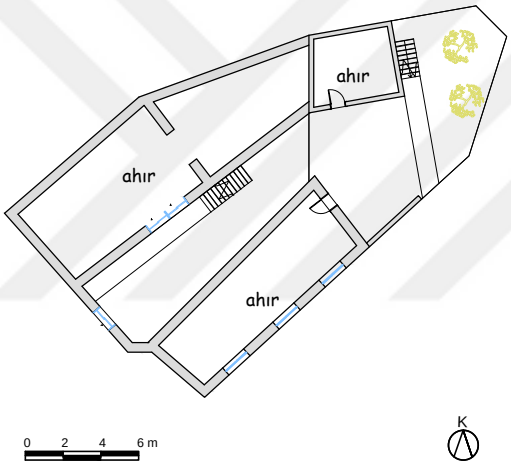

ALT KAT PLANI Ö:1/200

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

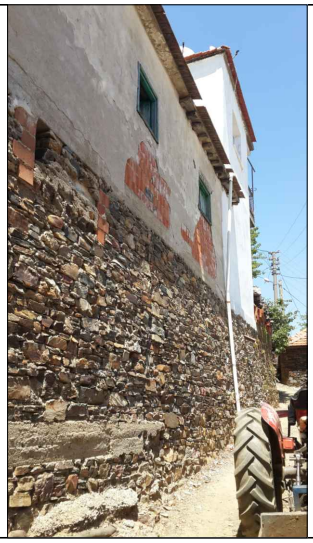

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.36
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		X
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		X
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		X
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Balkonun kullanımı

Balkonun altının kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.37

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

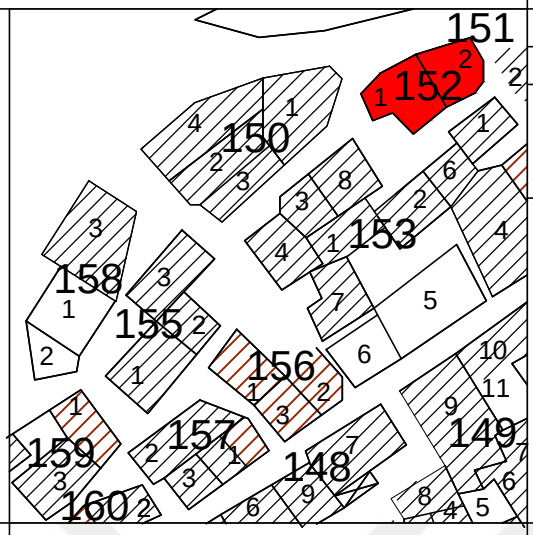

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	152	1-2	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

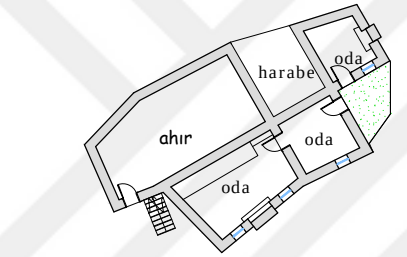

ALT KAT PLANI Ö:1/200

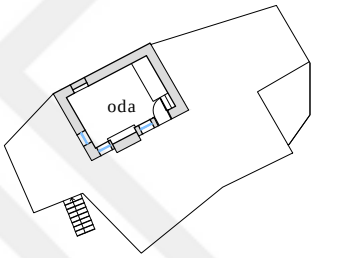

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.37
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		X
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yoldan yapıya ulaşım

Odanın kullanımı

Bacanın kaldırılarak tuğla ile örülmesi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.38

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

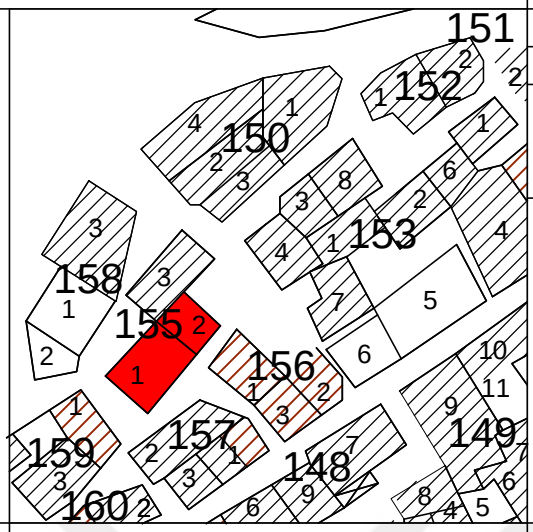

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	155	1-2	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

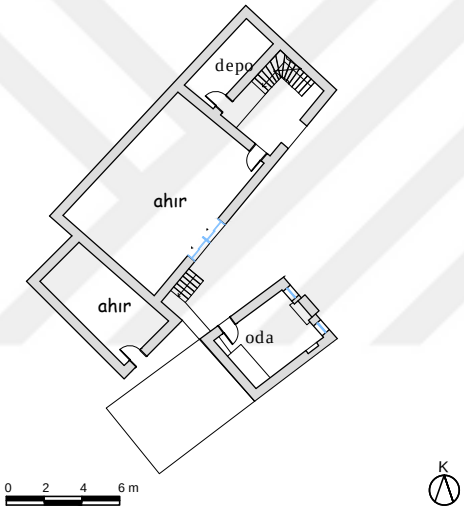

ALT KAT PLANI Ö:1/200

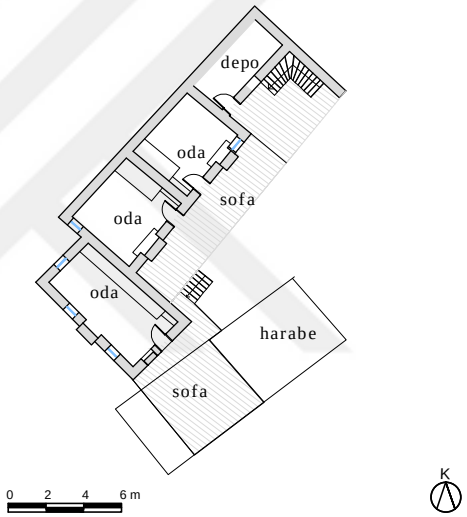

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYBATI CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ (BAHÇE)

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.38
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		X
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Alt katın ahır, üst katın konut olarak kullanımı

Bahçenin kullanımı

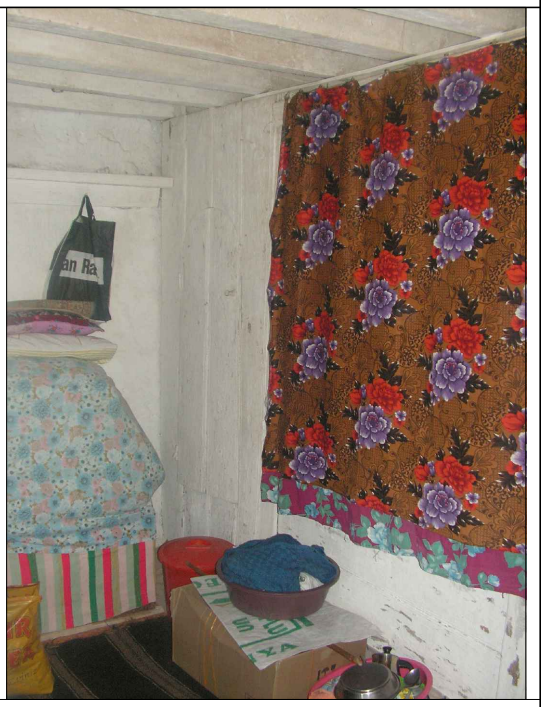

Odadan görünüm

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.39

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

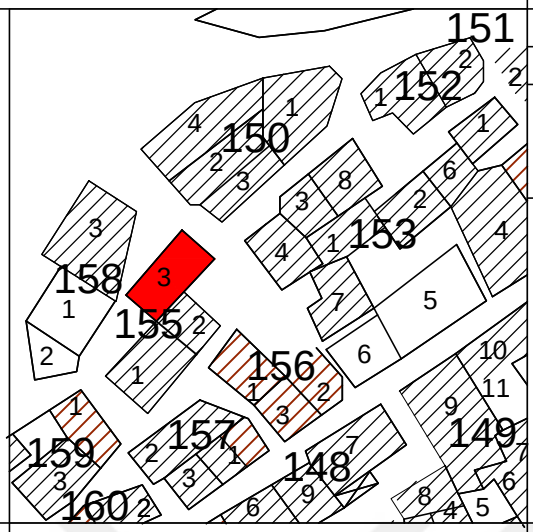

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	155	3	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

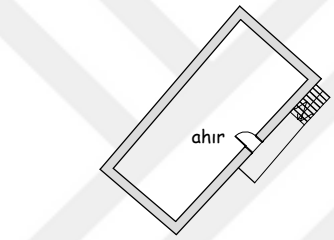

ALT KAT PLANI Ö:1/200

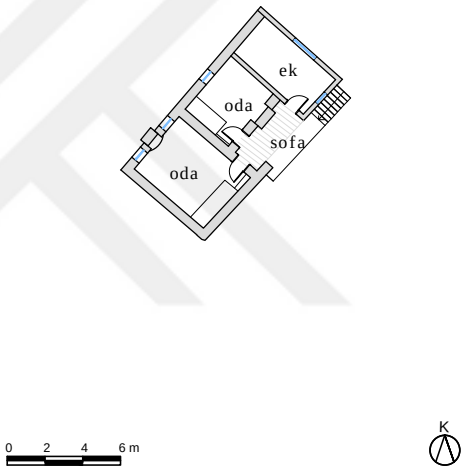

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.39
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		X
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Üst kata çıkış merdiveni

Yapının çevresi ile ilişkisi

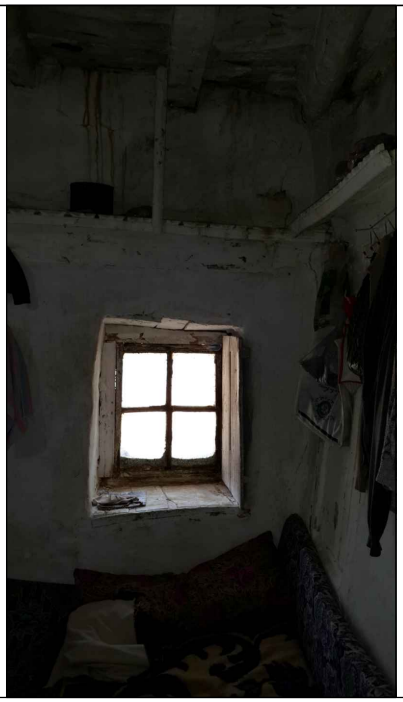

Odanın görünümü

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.40

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

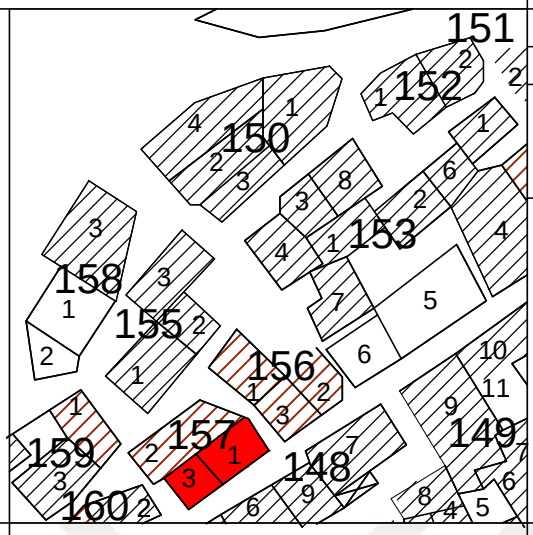

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	157	1-3	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

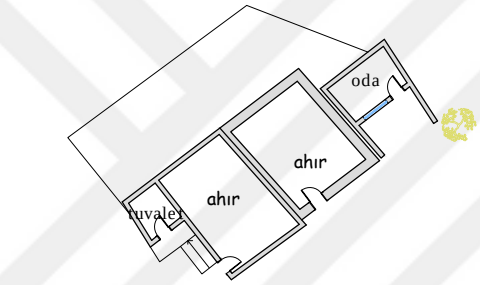

0 2 4 6 m K

ALT KAT PLANI Ö:1/200

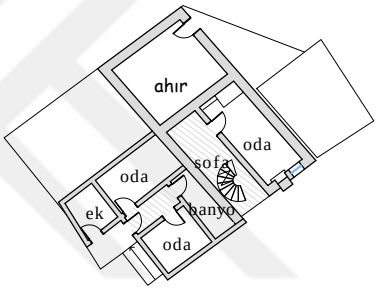

0 2 4 6 m K

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.40
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		X
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		X
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yapının diğer yapılarla ilişkisi

Özgün yapıda odanın görünümü

Üst kata çıkışı sağlayan merdiven

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.41

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	153	1	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

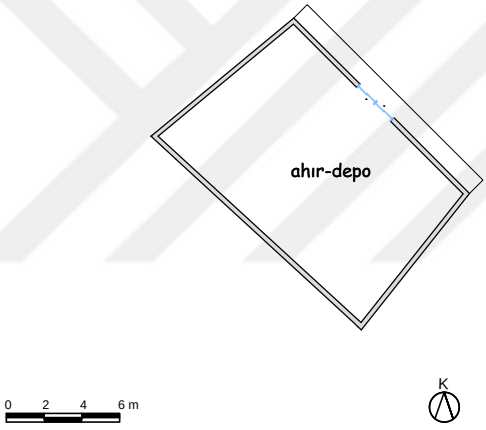

ALT KAT PLANI Ö:1/200

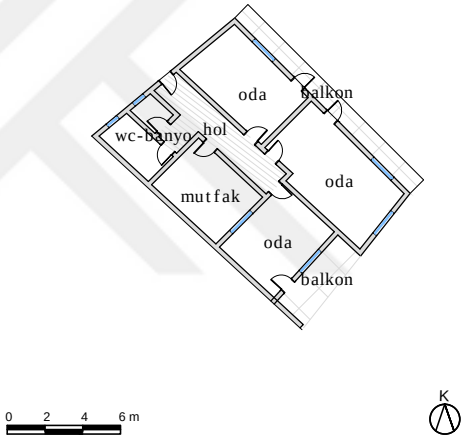

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

KUZEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.41
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		X
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yapının çevresi ile ilişkisi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.42

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

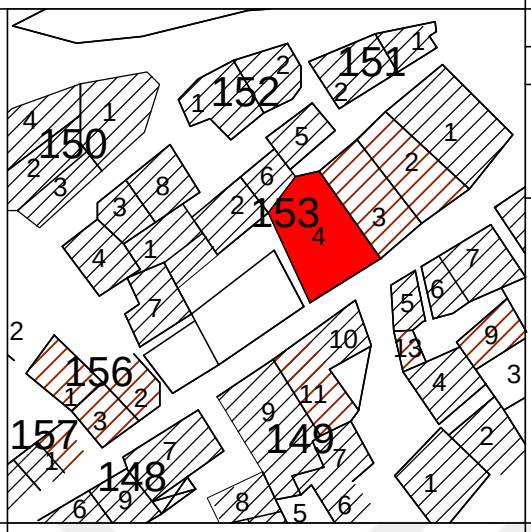

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	153	4	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

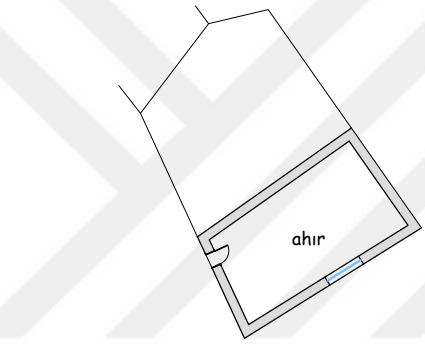

ALT KAT PLANI Ö:1/200

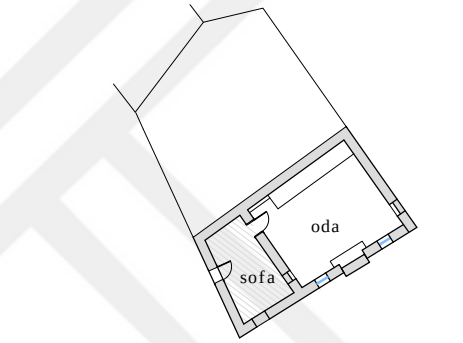

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

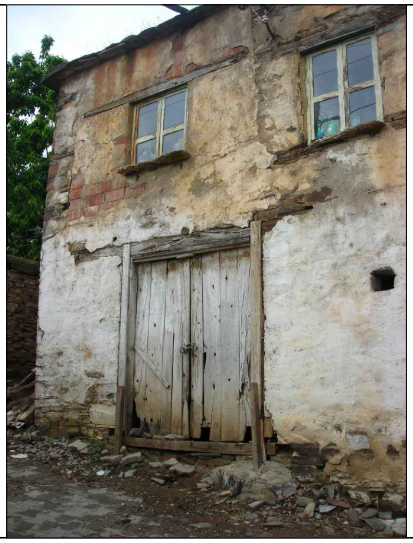

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.42
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		
	Terk Edilmiş		X
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		X
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		X
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Yıkık durumdaki özgün niş

Ahırın tavan kirişlemesi

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.43

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	153	5	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

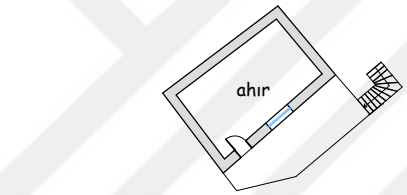

ALT KAT PLANI Ö:1/200

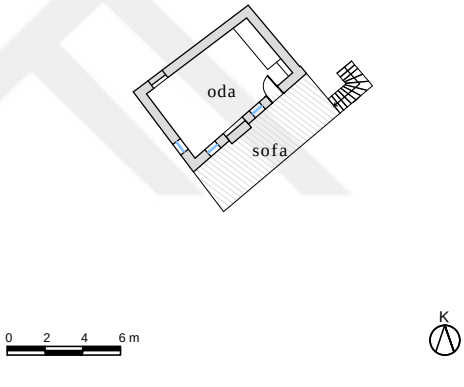

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.43
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		X
	Tuğla		X
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		X
	Karkas		
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		X
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		X
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		

YAPIYA AİT GÖRSELLER

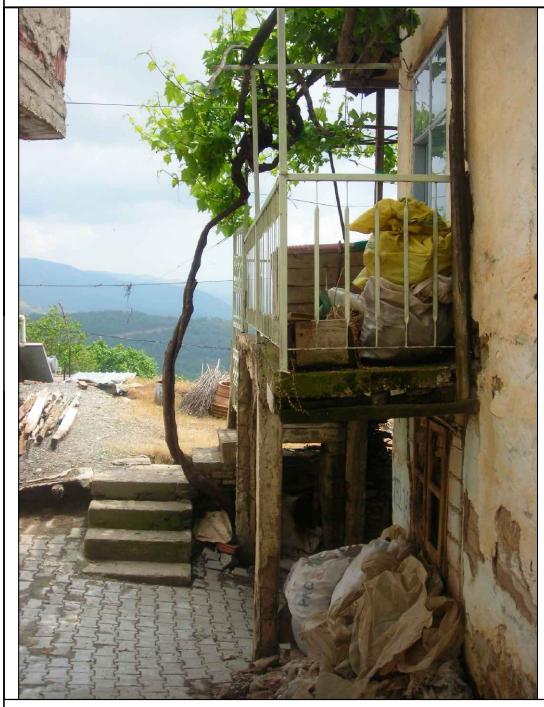

Yapının çevresi ile ilişkisi

Açık sofanın kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.44

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

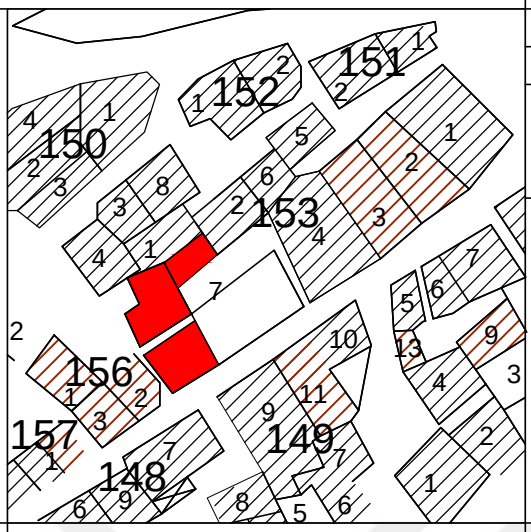

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	153	7	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	X
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

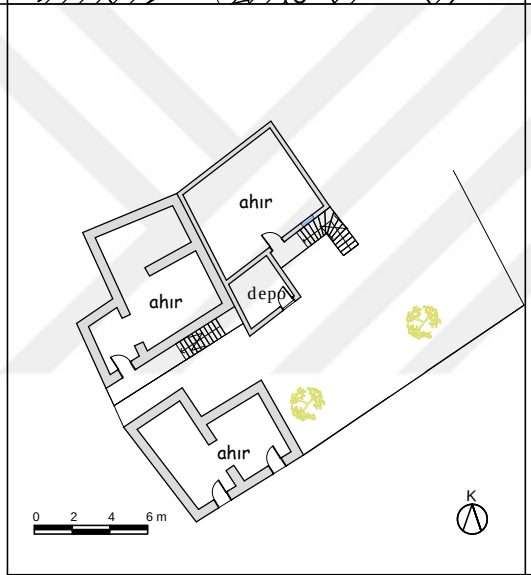

ALT KAT PLANI Ö:1/200

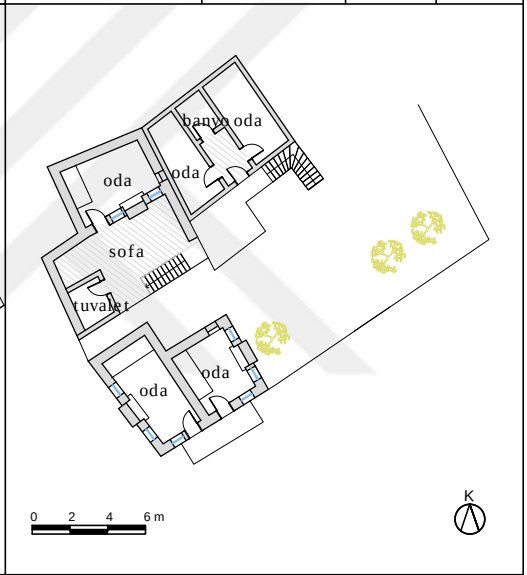

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYBATI CEPHESİ (YOL)

GÜNEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ		2014	Ö.44
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır		X
	Mevcut	Konut		
		Ahır		
		Konut+Ahır		X
KAT ADEDİ	1 Katlı			
	2 Katlı			X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım			X
	Sürekli Kullanım			
	Terk Edilmiş			
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş			X
	Tuğla			
	Kerpiç			
	Briket			
	Betonarme			X
	Karma			
YAPIM SİSTEMİ	Yığma			X
	Karkas			X
	Karma			
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren			X
	Esaslı Onarım Gerektiren			
	Yeni Yapı			X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün			X
	Az Değişmiş			
	Kısmen Değişmiş			
	Değişmiş			
	Yeni Yapı			X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Betonarme yapının balkonu

Üst kata çıkış merdiveni

Ahırın kullanımı

Sofanın kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.45

VAZİYET PLANI Ö:1/1000

İl / İlçe	Manisa / Turgutlu		
Köy	Dağ Marmara Ören		
Yerleşim Bilgileri	Ada	Parsel	
	153	3-4-8	
Parsel Deseni	Sokak-Konut İlişkisi	S-B-K	
		S-K	X
	Yönlenme	Tek Yön	X
		İki Yön	
		Çok Yön	

PLAN ŞEMASI

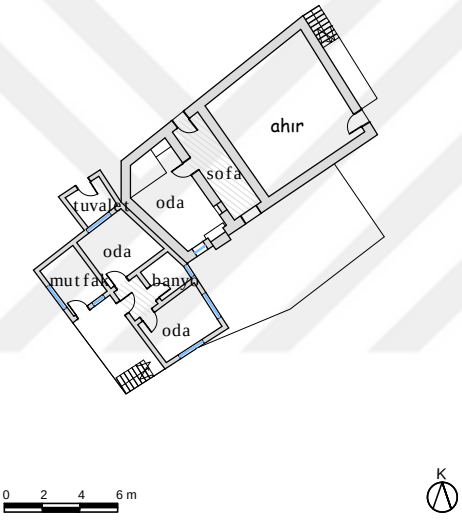

ALT KAT PLANI Ö:1/200

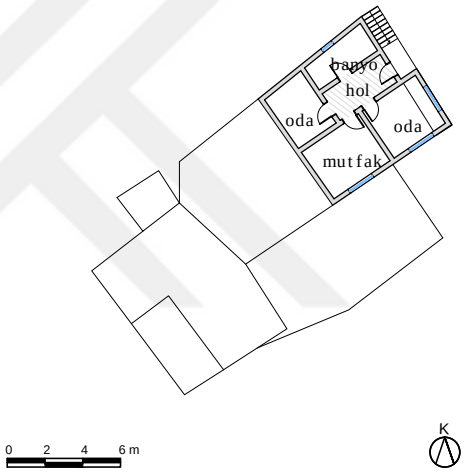

ÜST KAT PLANI Ö:1/200

YAPIYA AİT GÖRSELLER

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ

ENVANTER FİŞİ	ÖREN KÖYÜ	2014	Ö.45
İŞLEV	Özgün	Konut+Ahır	X
	Mevcut	Konut	
		Ahır	
		Konut+Ahır	X
KAT ADEDİ	1 Katlı		
	2 Katlı		X
KULLANIM DURUMU	Geçici Kullanım		
	Sürekli Kullanım		X
	Terk Edilmiş		
YAPI MALZEMESİ (DIŞ CEPHE)	Taş		
	Tuğla		
	Kerpiç		
	Briket		
	Betonarme		X
	Karma		
YAPIM SİSTEMİ	Yığma		
	Karkas		X
	Karma		
HARABİYET DURUMU	Yüzeysel Onarım Gerektiren		
	Esaslı Onarım Gerektiren		
	Yeni Yapı		X
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ	Özgün		
	Az Değişmiş		
	Kısmen Değişmiş		
	Değişmiş		
	Yeni Yapı		X

YAPIYA AİT GÖRSELLER

Alt katın ahır olarak kullanımı

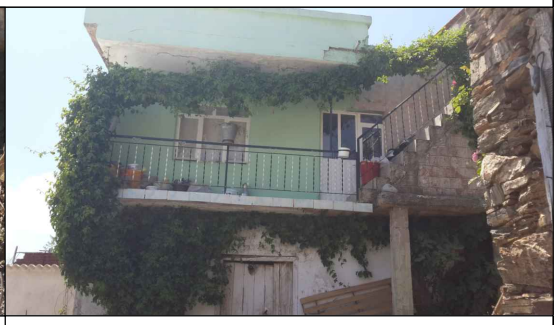

Üst katın konut olarak kullanımı

HAZIRLAYAN: GÜLSER ÖZGÖKÇELER DANIŞMAN: PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ